ŠVENTASIS RAŠTAS

KOMENTARAI - AIŠKINIMAI

Paruošė
Kostas Burbulys

ANTROJI - KETVIRTOJI MOZĖS KNYGA

Jūs tyrinėjote Raštus, nes manote juose rasią amžinąjį gyvenimą. Tie Raštai ir liudija apie mane. Jn. 5, 39.

1986 m. Chicago

Spausdino ViVi Printing
4346 So Western Ave.
Chicago, IL. 60609

PREFACE

This is the first Evangelical commentary in the Lithuanian language. The material has been gathered mainly from English and German sources. This work is not a Biblical critique, but a positive exposition of the Holy Scriptures. It also includes relevant historical, geographic, and anthropological material.

PRATARMĖ

Šventojo Rašto komentarus — aiškinimus pradėjau rašyti Naujuoju Testamentu. Pradžioje parašiau trumpą įvadą į Šventąjį Raštą. Rašydamas Senojo Testamento komentarus, jaučiau reikalą kai ką pridėti. Kalbėdamas su kai kuriais žmonėmis ir susirašydamas laiškais, jaučiau, kad kai kas laukia paaiškinimų: ar Šventasis Raštas sutinka su mokslu, — kaip yra su evoliucija ir kitais klausimais? Šiais klausimais daugelis mokslininkų rašo, aiškina, spėlioja, įrodinėja, ginčijasi. Aš skaičiau šiais klausimais keletą knygų ir žurnaluose straipsnių. Noriu tik paminėti ką mokslininkai mano ir sako šiais klausimais.

Mokslas yra aiškiais faktais paremtas įrodymas. Siekiant ką nors išrasti, daromi eksperimentai — bandymai; kartais bandymai kartojami tol, kol gaunamas vienas ir tas pats atsakymas.

Kas liečia visatą — erdvę, žvaigždes, planetas; jų atsiradimo pakartoti neįmanoma. Šventajame Rašte yra užrašyta apie jų sutvėrimą. Kai kurie mokslininkai deda pastangas įrodyti, kad tai vyko savaime, be jokio Tvėrėjo. Daugelis rimtų mokslininkų mano: jei teologai ir kiti mokslininkai nuoširdžiai bendradarbiautų ir siektų tiesos, rastų bendrą kalbą ir daugeliu klausimų susitartų; būtų vienos nuomonės. Bet jei jie vienas antrą tik kritikuoja, vienos nuomonės neprieis.

Šventasis Raštas pasakoja apie Dievą kaip viso priežastį, — viso Kūrėją, apie Dievo pradžią visai nekalba. Mūsų žemė — planeta yra labai menka visatos dulkelė. O žmogus, nors jis būtų ir žymus mokslininkas, tikrai yra labai menkas. Tad ar įmanoma šiai dulkelei suprasti Didįjį Kūrėją, Jėgą, Išlaikytoją? Kas Šventajame Rašte pasakyta apie visatos sukūrimą ir mūsų žemę, yra labai panašu, ką mokslininkai pastebi — aiškina. Mokslininkai, kurie nori išjungti Dievo buvimą, visai nekalba apie erdvės, laiko, medžiagos pradžią. Jie tik aiškina atsiradimo eigą, o ne patį atsiradimą — tvėrimą. Taip lieka daugelis nepaliestų ir neatsakytų klausimų. Tikint Dievą, yra tik vienas neatsakytas klausimas — Dievas.

Rimtų mokslininkų yra tikinčių ir netikinčių Dievą. Tikėjimas Dievą, kaip ir išganymas, neturi nieko bendro su mokslu. Mokslininkai tiki Dievą ne dėl mokslo, bet dėl įsitikinimo — patirto išganymo. O visatos atsiradimo eigą jie tyrinėja taip pat, kaip ir netikinčiai Dievą mokslininkai. Man atrodo, kad tikintys mokslininkai dirba ir tyrinėja nuodugniau ir išsamiau negu netikintys. Tikintys mokslininkai iš principo nevartoja tabako ir svaiginančių gėrimų. Tad jų mąstysena yra aiškesnė ir jie dirba nuosaikiau. Kai kurie netikintys Dievą mokslininkai yra priversti atsisakyti tabako ir svaigalų nuodų, nes jų darbas to neleidžia. Pav. rūką ir svaigalus geria žmonės negali būti gerais sportininkais ir dirbti maisto gamyboje. Žinoma, yra rūkančių ir geriančių sportininkų, bet jie nelaimi rungtynių, jų kūnas yra nepatvarus. Rūkantis ir geriantis nepastebi maisto skonio. Jau Lietuvoje „Maisto" bendrovė maisto gamybos vedėjus samdė tik nerūkančius ir negeriančius ir mokėjo jiems tūkstantines algas.

Evoliucija. Karolis Darvinas 1859 metais parašė knygą apie augalų ir gyvūnų rūšis. Per tą knygą labai

pagarsėjo Darvinas ir evoliucija. Nuo to laiko daugelis mokslininkų bandė aiškinti visatos ir gyvybės išsivystymą savaime, be Kūrėjo — Dievo. Jie remdamiesi ta knyga ne tik tyrinėjo evoliucijos eigą, bet ir remdamasi ja kūrė įvairiausias teorijas. Bet jau pats Darvinas yra pasakęs, kad Kūrėjas įkvėpė gyvybę į vieną ar kelias celes (formas). Be to, Darvinas ir anų laikų mokslininkai neturėjo tokio supratimo apie celes ir atomus kaip mūsų laikais. Jie manė, kad maža celė yra labai paprasta, dabar žinoma, kad ji yra labai sudėtinga. Darvino aprašymas apie augalų ir gyvių išsivystymą (evoliuciją) yra labai panašus į Šventojo Rašto tvėrimo eigą.

Rimti mokslininkai greitai pastebėjo trūkumų ir klaidų Darvino knygoje. Darvinas įrodinėjo, kad sugebėjusieji gyvūnai prisitaikinti prie kintančių aplinkybių išlieka, o nesugebantieji prisitaikinti žūna. Buvo įrodoma, kaip pavyzdys, kad mažėjant maistui, žirafa išvystė ilgą kaklą pasiekti ėsti aukštai esančius medžių lapus. Betgi yra žinoma, kad sausose vietose pirmiau išnyksta medžiai, o žolė vis dar auga. Aš pats mačiau didelius žemės plotus, kuriuose medžiai nebeaugo, o žolė dar augo.

Įrodymas, kad gyvybė išsivystė iš paprastos į aukštesnes rūšis neatitinka patirčiai. Išvystyti ir pasiekti geresnį augalą ar gyvūlį reikia labai daug pastangų. Palikti augalą savo eigai, jis sumenksta ir atkrenta atgal. Ir išvystymas, pagerinimas, įmanomas tik savo rūšyje — giminėje. Yra rasta gyvių — tarakonų ir kitų, gintare ir uolose suakmenėjusių prieš 350 milijonų metų. Jie yra visai tokie, kokie jie yra šiandien, nei kiek nepasikeitę. Šventajame Rašte aprašyta augalų ir gyvūnijos eiga labai panašiai, kaip evoliucijos šalininkai moko. Pirma atsirado jūros (vanduo) ir sausuma. Vandenyje ir sausumoje galėjo augti augalai, kurie buvo reikalingi

gyvūnams maistui. Pirma gyvūnija atsirado vandenyje, po to paukščiai ir sausumos gyvuliai, pagaliau buvo sukurtas žmogus. Skirtumas tarp Šventojo Rašto ir evoliucijos šalininkų yra tas: Šventasis Raštas sako, kad naujas rūšis — gimines, veisles tvėrė Dievas, o evoliucinistai moko, kad viskas vystėsi savaime. Kad viskas vystėsi savaime, ar nereikia tvirčiau tikėti, kaip tikėti Dievo tvėrimą? Be to pereinamųjų grandžių, iš vienos rūšies į kitą, dažnai nerandama. Imkime patį žmogų. Jis panašus kiek į bezdžionę, bet juk pirmųjų žmonių panašumą nupiešė dailininkai iš kaukolės ir kaulų. Ar taip piešiant negalima nupiešti kaip norima? Mačiau viename žurnale ne nupieštų, bet surinktų dabar esančių žmonių ir gyvulių galvų — veidų. Buvo labai panašūs veidai: žmogaus ir šunies, žmogaus ir tigro, žmogaus ir liūto. Dirbant vienoje dirbtuvėje, vienas darbininkas buvo panašus į vorą. Visi darbininkai, savo tarpe, vadino jį voru. Reikėtų žiūrėti ne tik panašumo, bet ir skirtumų. Beždžionės rankos yra ilgesnės už kojas — žmogaus atbulai; žmogus vaikščioja kojomis — bezdžionė visomis keturiomis, žmogaus galvos smegenis didesnės už bezdžionės smegenis tris kartus. Žmogus kalba ir rašo, o bezdžionė turėdama tuos pačius sąnarius kalbos nevartoja, nes ji neturi ko sakyti; ji tik šaukia prie maisto ir perspėja nuo gręsiančio pavojaus. Mokslininkai yra nustatę, kad žmogaus kraujas yra daugiau panašesnis į varlės kraują negu į bezdžionės; moters pienas cheminiai yra panašesnis į asilės pieną negu į bezdžionės; žmogaus kūnas panašesnis į kiaulės negu į bezdžionės. Tai yra nespėliojimai, bet tikri faktai mokslininkų įrodyti.

Dievas kūrė (tvėrė) pagal tam tikrus nuostatus. Žmogus pastebi kai kuriuos tuos nuostatus, bet neturi galios jų keisti. Jis tik gali juos stebėti. Tvirtinti, kad tie nuostatai susikūrė patys ir jais remiantis vystėsi

augmenija ir gyvūnija ar nėra per daug drąsu? Juk lengviau ir logiškiau yra priimti, kad kas nors tuos nuostatus sukūrė.

Kai evoliucijos šalininkai priėmė augmenijos ir gyvūnijos išsivystymo eigą iš paprastos celės į augalą ar gyvūną, pradėjo taikyti tą teoriją ir kitiems dalykams, net tikėjimui. Jie įrodinėja ir tvirtina, kad žmogus nesuprasdamas gamtos reiškinių pradėjo juos laikyti dievais — dvasiomis. Taip žmogus sukūręs dievaičius, dievus, dvasias ir pagaliau vieną Dievą. Remiantis tuo, jie laiko ir Šventąjį Raštą legendomis, pasakaitėmis ir kalba apie negyvą Dievą.

Istorikai ir psichologai šį dalyką tyrinėjo ir priėjo priešingos išvados. Pirmiausia žmogus (žmonija) tikėjo vieną Dievą ir tik vėliau pradėjo tikėti gamtos reiškiniais, dvasiomis ir kurti įvairius dievus: tautinius, vandens, miškų, laukų ir t.t. Yra susekta ir įrodyta, kad kiekviena tauta, ar tai Azijoje, Afrikoje, Europoje, Australijoje, Amerikoje tikėjo vieną Dievą. Nors ne visos tautos ir tautelės Jį tuo pačiu vardu vadino. Pav. Amerikos indėnai Jį vadino „Didžioji Dvasia", kiti „Dangaus" arba „Aukštybių Dievu". Kiek yra susekta seniausias Dievo vardas buvo „Di", sanskrito kalboje jis yra „Dyu". Taipgi yra įrodyta, kad žmonija kilo iš vienos vietos ir kalbėjo tik vieną kalbą. Žinoma seniausioji užrašyta kalba yra sanskrito kalba. Kalbų žinovai sako, kad sanskrito kalba yra tobulesnė už vėlesnes žinomas užrašytas kalbas, kaip tai egiptiečių, babiloniečių, hebrajų, graikų kalbas.

Įdomu yra, kad lietuvių kalba vietoje sanskrito turime žodį — sąskrydis. Sakoma, kad pradėjus kalbai skilti, rastis daugiau kalbų — dialektų, mokslininkai suvažiavo (suskrido) ir užrašė seniausiąją žmonijos kalbą.

Yra žinoma, kad lietuvių kalba yra seniausia

Europos kalbama kalba, o gal seniausia ir viso pasaulio kalbama kalba? Kartą buvau viename suvažiavime, kuriame vienas pasakojo apie Indijoje maldų sąjūdį vardu Ašram. Jis sakė, kad tą žodį išaiškinti yra labai sunku. Aš sakiau: „Aš žinau tą žodį, jis reiškia „būti ramiam" Viešpaties akivaizdoje — aš ramus.

Kai prieš du šimtus metų prasidėjo archeologijos kasinėjimai ir tyrinėjimai, evoliucijos šalininkai buvo tikri, kad jais bus įrodoma Šventojo Rašto klaidos. Bet įvyko priešingai — buvo patvirtinta Šventojo Rašto tiesa. Pav. Joz 1,4 sakyta apie hititų tautą. Istorikai nieko nežinojo apie ją. Archeologai įrodė, kad tai buvo žymi tauta.

Kai 1949 metais buvo išrasti radijo aktyvūs spinduliai laikui nustatyti, jais pastebėta, kad prieš 5000 metų buvo didelis gyvūnų sunykimas. Tai yra Šventajame Rašte pasakojamas tvanas.

Mokslininkai ir teologai dažnai kalba ne kas Šventajame Rašte parašyta, bet ką jie mano, apie jų priimtas ir įsigyvenusias pažiūras.

Šventasis Raštas yra rašytas prieš tūkstančius metų. Jei Jis būtų parašytas anų laikų sąvokomis ir mokslo pažiūromis, Jis šiandien būtų visai nesuprantamas. Labai nuostabu, kad Šventasis Raštas parašytas taip, jog Jis buvo suprantamas anais laikais ir, taipgi suprantamas šiandien eiliniams žmonėms ir mokslininkams. Kadangi Šventasis Raštas rašytas ne šių laikų sąvokomis, daugeliui Jis atrodo nepatrauklus. Tad daugelis iš Šventojo Rašto tyčiojasi ir Jį iškraipo.

Prisimenu, mano jaunystėje, buvo išleista Lietuvoje knygelė „Šventojo Rašto paslaptys". Tai buvo ištraukos iš Šventojo Rašto ir labai šališki, pajuokiančiai Šventojo Rašto komentarai — aiškinimai. Pav. apie Mozę buvo „įrodyta", kad jis buvo didelis sukčius ir apgavikas. Mozės brolis, Aronas, surinkęs tautos auksą, sidabrą bei

brangakmenius ir nuliejęs stabą — veršį. Mozė tą stabą sutrynęs į dulkes ir išbarstęs vandenyje. Toliau buvo paaiškinta, kad tokiu būdu Mozė pavogęs tautos turtą, pasitraukęs kur tai ir prabangiai gyvenęs. Taip pasityčiota iš Šventojo Rašto ir vieno žymiausio Šventojo Rašto žmogaus. Juk Mozė buvo žydų tautos vadas — įsteigėjas, labai daug pasiaukojęs ir vargęs. Jo surašyti ir išleisti įstatymai yra tokie svarbūs, kad praėjus tūkstančiams metų, daugelyje šalių dalis jų dar dabar galioja. Kai Dievas įsakė Mozei pasitraukti nuo savo tautos, jis buvo 120 metų amžiaus senelis. Mozės laikais žmogaus amžius buvo panašaus ilgio kaip mūsų laikais, apie 70 metų, Ps 90,10. Mozė gyveno 120 metų. Mūsų laikais irgi kai kuris žmogus išgyvena 120 metų. Ar tokio amžiaus žmogui bereikalingi turtai? Visgi daugelis žmonių tokias Šventojo Rašto paslaptis skaito, apie jas kalba ir tiki.

Kai kurie pastebi krikščionių, ypač vadų (kunigų) nusikaltimus, apgaulę, siekimą turtų, nesilaikymą Šven`ojo Rašto tiesų, ir dėl to pasitraukia nuo tikėjimo. Jaunystėje dirbau porą metų vienoje įstaigoje su dr. Jonu Šliupu. Jis buvo plačiai žinomas JAV ir Lietuvoje kaip laisvamanių vadas — netikintis. Aš jį gerbiau kaip žmogų, o jis mylėjo mane kaip dorą jaunuolį. Jis buvo jau senas žmogus, o aš jaunas vaikėzas. Jis turėjo daug knygų — didelę biblioteką. Jis leido man pasirinkti ir skaityti knygas, kokias tik aš norėjau. Kartą skaičiau kokią tai knygą „Medžiaga". Tos knygos autorius neigė Dievybę. Aš kalbėjau su daktaru ir sakiau, kad knygoje rašyta, jog nėra Dievo. Daktaras pažiūrėjo į mane ir pasakė: „Kai tu skaitydamas tokias knygas jas suprasi — būsi žmogus. Žinoma, Dievo su žila barzda nėra, bet yra jėga, kuri viską tvarko ir valdo. Mes jos nesuprantame, bet gal kada ją suprasime ir ji mums patarnaus". Jis man toliau papasakojo apie save: „Iki ketvirtos klasės

gimnazijos buvau labai tikintis, bet tada pastebėjau jų (kunigų) apgaules ir spjoviau į viską". Kartą sekmadienį jis buvo išėjęs ir grįžęs pasakė: „Buvau bažnyčioje (paminėjo ir evangeliko kunigo pavardę), kunigas pripasakojo visokių baikų". Kalbantis su daktaru, jis manė, kad gyvybė ant mūsų planetos negalėjo atsirasti, ji atėjo iš kur nors kitur. Panašiai daugelis nusivilia žmonėmis ir „atsitraukia" nuo tikėjimo. Tikrybėje, ar tokie žmonės negiliau tiki už veidmanius krikščionis?

Kai kurios krikščioniškos bažnyčios ir grupės laiko savo tikėjimo pagrindu išgalvotas ir priimtas dogmas, o ne Šventojo Rašto tiesas. Taip daugelis visai nekreipia dėmesio ką Šventasis Raštas ir mokslas sako, bet laikosi savo išgalvotų dogmų. Kaip pavyzdį galima priminti, kai mokslininkai pastebėjo, kad mūsų planeta — žemė nėra visatos centras ir ji (žemė) sukasi apie saulę, bažnyčia paskelbė tuos mokslininkus eretikais, visai nesigilindama ką apie tai sako Šventasis Raštas.

Kartą kalbėjau su vienu gimnazijos direktoriu, kilusiu iš surinkimininkų, žymiu evangelikų veikėju. Kalbantis jam pasakiau, kad Šventajame Rašte parašyta, jog žemė laikosi erdvėje (kabo ant nieko), Job 26,7. Jis nustebo. Aš nustebau dar daugiau, kad toks mokslininkas nežino to. Šventajame Rašte minima ir apie žemės apvalumą; niekur nėra pasakyta, kad žemė yra visatos centras.

Kartą pastebėjau ir daug mąsčiau apie tai, kad žmonės visai nekreipia dėmesio į Šventąjį Raštą. Taip galvodamas išdrįsau, rodos visai nekaltą dalyką, pasakyti, kad Šventojo Rašto angelai yra be sparnų, tik žmonių išgalvoti angelai turi sparnus. Kad daugiau atkreipus į tai dėmesį, pasiūliau $100.00 tam, kas įrodys Šventuoju Raštu, jog angelai turi sparnus. Girdėjau, kad daugelis ieškojo Šventajame Rašte, bet nė vienas nepaprašė $100.00. Daugelis kalbėjo, kad Burbulys

niekina angelus. Dėl įsigyvenusių žmonių išgalvotų dogmų, net rimti žmonės ir mokslininkai nebekreipia dėmesio į Šventąjį Raštą.

Kai kas vertina tik Naująjį Testamentą, o Senojo Testamento neįvertina. Visgi Senasis Testamentas yra pagrindas Naujojo Testamento. Senajame Testamente Dievas apsireiškė žmonėms. Jėzus pripažino Senąjį Testamentą ir naudojo Jį. Apaštalai taipgi naudojo Senąjį Testamentą ir Juo rėmėsi.

ANTROJI MOZĖS KNYGA —IŠVYKIMAS

Įvadas

Mozė pirmajai knygai medžiagą gavo iš kitų žmonių pasakojimų, užrašytų raštų bei Dievo jam duoto apreiškimo. Antrąją knygą jis rašė, ką pats pergyveno. Pirmoje knygoje rašyta apie Abraomą, Izaoką ir Jokūbą kaip šeimą. Antroje knygoje — kaip šeima išaugo į tautą. Izraelitai gyveno Egipte apie 400 metų. Dievas per Mozę išvedė Izraelio tautą iš Egipto; vedžiojo ją po tyrus ir davė įstatymą. Nors izraelitai nesilaikė įstatymo, tačiau Viešpats nepaliko jų. Šventasis Raštas nepatiekia vien istorijos, bet iš Jo gali pasimokyti kiekvienas asmeniškai. Antroji Mozės knyga primena mums mūsų žemiškojo gyvenimo kelionę, lyg eitume per kokius tyrus.

Knygos padalinimas: izraelitai Egipte ir Mozės gimimas 1-7 skr., nelaimės Eigpte, izraelitų išvykimas 8-14 skr., kelionė iki Orebo 15-18 skr., įstatymo davimas Sinajuje 19-24 skr., padangtės planas 25-31 skr., izraelitų neištikimybė 32-33 skr., Sandora 34 skr., padangtės statyba 35-40 skr.

ANTROJI MOZĖS KNYGA —

IŠVYKIMAS

1 skyrius

EGIPTE PASIKEITĖ VALDOVAI 1-8, IZRAELITAI TAPO VERGAIS 9-14, ĮSAKYMAS ŽUDYTI BERNIUKUS 15-22

1 Šitie yra izraelitų vardai, kurie atvyko į Egiptą su Jokūbu ir su savo šeimomis: (1 M 46,8) 2 Rubenas, Simeonas, Levis, Judas, 3 Isacharas, Zabulonas, Benjaminas, 4 Danas, Neftalis, Gadas ir Aseras. 5 Viso iš Jokūbo kilusių buvo septyniasdešimt asmenų. Juozapas jau buvo Egipte. (1 M 46,27) 6 Juozapas, visi jo broliai ir visa ta karta išmirė. (1 M 50,26) 7 Izraelitai buvo vaisingi, labai daugėjo ir plito taip, kad jų buvo visoje šalyje. (Apd 7,17)

8 Egiptą valdė naujas karalius (nauja dinastija), kuris nieko nežinojo apie Juozapą. 9 Jis kalbėjo savo tautai: „Žiūrėkite, izraelitų tauta yra gausesnė ir galingesnė už mus. 10 Suraskime būdą sustabdyti jų daugėjimą. Jei kiltų karas, kad jie neprisijungtų prie mūsų priešų, nekariautų prieš mus ir nepasitrauktų iš šalies." 11 Egiptiečiai paskyrė jiems prižiūrėti baudžiavos užvaizdus, kad juos prislėgtų sunkiais darbais. Jie turėjo statyti faraonui sandėlių miestus Pitoną ir Ramsą. (1 M 15,13; 47,11) 12 Bet, kuo labiau jie spaudė juos, tuo labiau jie daugėjo ir plito taip, kad jie pradėjo bijoti izraelitų. 13 Egiptiečiai smurtu pavertė izraelitus vergais, 14 apkartino jų gyvenimą kietu baudžiavos darbu: prie molio, plytų bei visokių ūkio darbų ir juos labai spaudė.

15 Egipto karalius įsakė hebrajų pribuvėjoms, kurių viena vadinosi Sifra ir kita Pua: 16 „Pašauktos prie hebrajų gimdymo, žiūrėkite: jei berniukas, nužudykite jį bet, jei mergaitė — tegyvena!" 17 Pribuvėjos bijojo Dievo ir nevykdė Egipto karaliaus įsakymo, palikdavo gyvus ir berniukus. 18 Egipto karalius, tai sužinojęs, pasišaukė pribuvėjas ir joms tarė: „Kodėl jūs nevykdote įsakymo, paliekate berniukus gyvus?" 19 Pribuvėjos atsakė faraonui: „Hebrajų moterys ne tokios, kaip egiptietės, jos stiprios ir pagimdo prieš pribuvėjai atvykstant." 20 Dievas padėjo pribuvėjoms. Tauta daugėjo ir pasidarė labai skaitlinga. 21 Kadangi pribuvėjos bijojo Dievo, Jis suteikė joms palikuonių. 22 Faraonas įsakė visai tautai: „Kiekvieną berniuką, gimusį hebrajams, meskite į Nilą, o mergaitę palikite gyvą!"

Egipte mirė Jokūbas, Juozapas, jo broliai, visa karta. **Keitėsi** karta po kartos. Šioje žemėje nieko nėra amžino. Izraelio tauta ilgai gyveno, gausėjo ir vargo Egipte. Tad prisiminkime, nors ir trumpai, Egipto geografiją ir tų laikų istoriją.

Nuo Juozapo mirties iki Mozės gimimo praėjo apie 300 metų; nuo Jokūbo atvykimo iki izraelitų išvykimo apie 430 metų. (2 M 12,40) Po Juozapo mirties greit prasidėjo Egipte nauja karalių dinastija; izraelitai pateko į vergiją. Iš 70 izraelitų išaugo trijų milijonų tauta. Jie turėjo padvigubėti kas 25 metai. Tas yra galimas dalykas. Izraelitai, gyvendami šimtmečius Egipto krašte, nepamiršo pažadėtosios žemės. Egipto karalaitė įsūnijo Mozę ir išleido jį į mokslus. Mozė, baigęs aukštąjį mokslą, galėjo rašyti įstatymus ir vadovauti tautai.

Egiptas yra dalis Sacharos tyrų. Per ją teka Nilo upė iš Abesinijos į Viduržemio jūrą. Nilo ilgis yra apie 1200 km, jo slėnio plotis nuo 3 iki 45 km. Slėnis yra labai derlingas. Nilo vanduo prineša iš Abesinijos aukštumos daug dumblo. Nuo priešistorinių laikų slėnis buvo dirbtinai drėkinamas. Prie Viduržemio jūros Nilo delta (žiotys) yra plati ir labai derlinga. Goseno kraštas, kur gyveno izraelitai, yra Nilo deltos rytinė dalis.

Pirmieji Egipto gyventojai buvo hamitai (Nojaus sūnaus Hamo ainiai). Istorijos bėgyje gyventojai maišėsi ir keitėsi. Izraelitams gyvenant Egipte, apie 1800-1400 m. pr. Kr., Egiptas buvo galinga imperija pasaulyje. Imperija siekė nuo Abesinijos iki Eufrato upės. Tuo metu Egiptą valdė vadinamieji hyksai — klajoklių karaliai. Jie buvo semitai, izraelitams labai palankūs.

Iki paskutiniųjų laikų nėra tikrai istorikų nustatyta, kada izraelitai išvyko iš Egipto ir kada jie ten gyveno. Skirtumas yra apie 200 metų. Yra žinomos tų laikų dinastijos ir kokie faraonai viešpatavo; dauguma jų mumijų yra atrasta. Šventajame Rašte nėra minimi faraonų vardai. Įvairiuose paminklų užrašuose yra minimas Izraelio vardas, bet iš tų užrašų negalima nustatyti kada izraelitai išvyko iš Egipto. Kai kuriems istorikams atrodo, kad Mozės laikas atitinka Totmozės III ir jo žmonos Hatšepsutės laikams. Hatšepsutė buvo karalaitė, kuri ištekėjo už Totmozės III. Ji buvo labai žymi ir garsi. Vieni istorikai tikina, kad izraelitai išvyko iš

Egipto viešpataujant Amenotepui II 1450-1420 m. pr. Kr., o kiti — valdant Herneptui 1235-1220 m pr. Kr.

Egiptą pradėjo valdyti ne tik naujas karalius, bet ir nauja dinastija. Tai įvyko per karą ir revoliuciją. Faraonas ir jo tarnai kaltino izraelitus neištikimybe kraštui. Tą primeta netikintieji tikintiesiems jau tūkstančius metų. Egiptas buvo pasaulinė galybė. Išsilaikyti savo galybėje reikėjo įvairiausių sandėlių kariuomenei ir pastatų vyriausybei. Apie atskirų pastatų ir net ištisų miestų statybą yra išlikę daug užrašų; užrašų išliko ir kas buvo statoma izraelitų vergų. Iki šiol izraelitai vertėsi gyvulininkyste. Tuo laiku buvo draskomos izraelitų šeimos — vyrai siunčiami statybos, laukų ir irigacijos darbams. Tad suprantama, kad jie buvo nepatenkinti. Egiptiečiai pavertė izraelitus vergais, bet pasiekti savo tikslą — jų skaičių sumažinti — nepavyko.

Kai kas tuo netiki, sako, kad taip žiauriai negalėjo elgtis. Panašius dalykus mes pergyvenome ir pergyvename XX-me amžiuje. Todėl nėra ko stebėtis, kad taip buvo daroma žiloje praeityje. Dvi pribuvėjos buvo vedėjos, o pribuvėjų buvo daug. Kai valdovui nesisekė klasta žudyti, jis nusimetė kaukę ir žudė viešai.

2 skyrius

MOZĖS GIMIMAS 1-4, IŠSIMOKSLINIMAS 5-10, RYŠYS SU SAVO TAUTA 11-15, TREMTIS 16-25

1 Vienas vyras Levio giminės pasirinko ir vedė tos pačios giminės mergaitę. (2 M 6,20) 2 Moteris pagimdė sūnų. (Apd 7,20; Žyd 11,23) 3 Jis buvo gražus, ji slėpė jį tris mėnesius. Negalėdama ilgiau jo slėpti, ji paėmė iš papiruso nendrių nupintą dėžutę, ištepė ją smala ir sakais, įdėjo į ją kūdikį ir nunešusi padėjo Nilo nendryne prie kranto. 4 Jo sesuo atsistojo kiek toliau, norėdama patirti, kas atsitiks. (2 M 15,20) 5 Faraono duktė atėjo maudytis. Jos tarnaitės vaikščiojo Nilo pakraščiu. Princesė pamatė nendryne dėžutę ir pasiuntė tarnaitę ją atnešti. 6 Atidarius ją, rado verkiantį berniuką. Jai pagailo jo ir ji tarė: „Šitas

yra vienas hebrajų kūdikių!" 7 Jo sesuo tarė faraono dukteriai: „Ar norėtum, kad surasčiau hebrajų moterį, kuri maitintų kūdikį?" 8 Faraono duktė jai atsakė: „Eik". Mergaitė nuėjus pakvietė kūdikio motiną. 9 Tada Faraono duktė tarė jai: „Imk šitą kūdikį ir maitink jį! Aš mokėsiu tau už tai." Moteris paėmė kūdikį ir maitino jį. 10 Berniukui paaugus, ji nunešė jį faraono dukteriai. Ji įsūnijo berniuką ir pavadino Moze, tai reiškia: „Aš jį ištraukiau iš vandens!"

11 Kartą Mozė, jau užaugęs, išėjo pas savo brolius ir stebėjo baudžiavos darbus. Jis pamatė egiptietį mušant hebrają, vieną iš jo tautiečių. (Žyd 11,24-25) 12 Apsidairęs ir nieko nematydamas, jis užmušė tą egiptietį ir pakasė jį smėlyje. (Apd 7,24) 13 Išėjęs kitą dieną, pamatė besipešančius du hebrajus ir klausė kaltininko: „Kodėl muši savo artimą?" 14 Tas atsakė: „Kas tave paskyrė mūsų viršininku ar teisėju? Bene nori ir mane užmušti, kaip užmušei egiptietį?" Mozė nusigando ir galvojo: „Mano nusikaltimas išėjo aikštėn!" (Apd 7,27-28) 15 Faraonas, išgirdęs apie tą įvykį, norėjo Mozę nužudyti. (Žyd 11,27)

16 Mozė pabėgo ir apsigyveno Midiano šalyje. Vieną dieną, sėdint jam prie šulinio, midianitų kunigo septynios dukterys atėjusios sėmė vandenį ir pylė į lovius, norėdamos pagirdyti savo tėvo avis. (2 M 3,1) 17 Atėję piemenys jas nuvarė. Tada Mozė atsistojo, apgynė mergaites ir pagirdė jų avis. (1 M 29,10) 18 Joms sugrįžus pas savo tėvą Reguelį, jis klausė: „Kodėl šiandien taip anksti parėjote?" 19 Jos atsakė: „Vienas egiptietis mus apgynė nuo piemenų. Be to, jis sėmė vandenį ir padėjo pagirdyti avis. 20 Tėvas tarė savo dukterims: „Kur jis yra? Kodėl palikote tą vyrą? Pakvieskite jį valgyti su mumis." 21 Mozė sutiko gyventi pas Reguelį ir vedė jo dukterį Ziporą. 22 Ji pagimdė sūnų, kurį Mozė pavadino Gersomu tai reiškia: „Aš pasidariau ateiviu svetimoje šalyje." (2 M 18,2)

23 Daug laiko praslinko, mirė Egipto karalius. Izraelitus spaudė baudžiava ir jie šaukėsi pagalbos. (2 M 3,7) 24 Dievas išgirdo jų skundą ir atsiminė savo Sandorą su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. (1 M 15,18; 26,3; 28,14-15) 25 Dievas matė izraelitų sunkią padėtį.

Mozės tėvo vardas buvo Amramas, o motinos — Jokabeda. (2 M 6,20) Vyresnioji Mozės sesuo buvo Mirjama, brolis Aronas. Kaip Aronas išliko gyvas? Gal pirmagimių berniukų nežudė, gal dar potvarkis nebuvo išleistas? Mozės tėvai dėl Mozės statė savo gyvybes į pavojų. Motina mielai mirtų už savo vaiką. Bet Mozės nebūtų išgelbėjus motinos mirtis. Motina slėpė Mozę tris mėnesius. Ne viską galima paslėpti, gal sunkiausia paslėpti sveiką vaiką. Dievas kartais nuostabiai patvarko reikalus. Tirono karaliaus duktė mokėjo atlyginimą už Mozės auginimą tikrai motinai; taip Mozė augo to paties karaliaus rūmuose.

Mozė, gyvendamas karaliaus rūmuose, pasiekė aukštojo mokslo, stebėjo ir suprato valdininkų pareigas, buvo karys. Žydų garsusis istorikas Josepus rašė, kad Mozė vadovavo Egipto pietų kariuomenei. Padavimai sako, kad karalienė neturėjo vaikų, tad Mozei buvo galimybė tapti Egipto karaliumi. Bet įvyko stebuklas — Mozė, Dievo Dvasios veikiamas, apsisprendė pasilikti su savo tauta ir dalintis jos likimu. Jis lankė ir pamilo savo tautos žmones; atsisakė Egipto garbės bei patogumų. (Žyd 11,24-25) Jis nujautė, kad Dievas yra jį paskyręs padėti savo tautai. To darbo ėmėsi jis, užmušdamas žiaurų egiptietį. Bet tautiečiai jo nesuprato, atstūmė ir net jį išdavė. (Apd 7,25) Kovoti su priešais lengviau, negu savųjų tarpe, šalinant nesusipratimus ir piktą valią. Dėl to Mozė turėjo skubiai palikti kraštą, o tauta buvo pasmerkta laukti 40 metų ir gyventi tyruose.

Mozė pabėgo iš krašto, netekęs vilties, padėti savo

tautai. Jis apsigyveno midianitų krašte pas kunigą Reguelį, kuris vadinosi ir Jetras,(2 M 3,1) vedė jo dukterį. Midianítai buvo kilę iš Abraomo žmonos Keturos. (1 M 25,2)

Dievo keliai yra nuostabūs. Jis panaudoja ir mūsų klaidas bei nusikaltimus geram. Mozė, gyvendamas pas Jetrą, pažino kraštą, per kurį vėliau turėjo vesti savo tautą. Nieko mūsų gyvenime nėra amžino, viskas su laiku keičiasi. Mirė žiaurusis Egipto faraonas, kuris norėjo išžudyti izraelitų vaikus ir taip sunaikinti tautą. Jis virto dulkėmis, o tauta išliko ir šaukėsi Viešpaties pagalbos. Viešpaties malonės rankos visą laiką ištiestos padėti, jei žmonės kreipiasi į Jį.

3 skyrius
DIEVAS APSIREIŠKĖ MOZEI 1-22

1 Mozė ganė savo uošvio, midianitų kunigo Jetro, avis. Kartą jis buvo nusivaręs avis už dykumos, prie Dievo kalno Horebo. 2 Jam pasirodė Viešpaties angelas ugnies liepsnoje, kylančioje iš krūmo. Jam atrodė krūmas degė, tačiau nesudegė. (Apd 7,30; 5 M 33,16) 3 Mozė galvojo: „Eisiu ir pažiūrėsiu šį nuostabų reginį, kodėl nesudega tas krūmas?" 4 Viešpats matė jį artėjant ir sušuko iš krūmo: „Moze! Moze!" Tas atsiliepė: „Aš čia!" 5 „Nesiartink! Nusiauk kurpes, nes vieta, ant kurios stovi, yra šventa žemė! (Joz 5,15; 1 M 28,17) 6 Aš esu tavo tėvo Dievas, Abraomo, Izaoko ir Jokūbo Dievas." Mozė užsidengė veidą, nes bijojo pažvelgti į Dievą.

7 Viešpats tarė: „Aš matau savo tautos vargą Egipte ir išgirdau jų pagalbos šauksmą, žinau kaip žiauriai elgiasi darbo prižiūrėtojai ir pažįstu jos kančias. (2 M 2,23) 8 Aš atėjau ją išvaduoti iš egiptiečių valdžios ir išvesti ją iš tos šalies į puikią ir erdvią šalį, plūstančią pienu ir medum: į kananitų, hititų, amoritų, perizitų, hivitų ir jebusitų apgyventus kraštus. 9 Izraelitų šauksmas pasiekė mane. Aš mačiau jų priespaudą, kaip egiptiečiai juos engė. 10 Taigi, dabar eik, Aš siunčiu tave pas faraoną, ir išvesk iš

Egipto mano tautą!" 11 Mozė atsakė Dievui: „Kas aš, kad eičiau pas faraoną ir išvesčiau iš Egipto izraelitus?" (2 M 4,10; Iz 6,5-8; Jer 1,6) 12 Dievas atsakė: „Aš būsiu su tavimi! O įrodymas, kad tave siunčiu, bus: išvesta tauta iš Egipto tarnaus Dievui ant šito kalno."

13 Mozė klausė Dievą: „Jei aš eisiu pas izraelitus ir jiems sakysiu: ‚Jūsų tėvų Dievas mane siuntė pas jus' ir jie mane klaus: ‚Koks yra jo vardas?' Ką turiu jiems atsakyti?" 14 Dievas tarė Mozei: „AŠ ESU, KAS ESU. Sakyk izraelitams: ‚AŠ ESU' mane siuntė pas jus' (Apr 1,4,8) 15 Šitaip sakyk izraelitams: ‚Viešpats, jūsų tėvų Dievas, Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas mane siuntė pas jus. Toks tebūnie mano vardas ir toks mano pavadinimas per kartų kartas.' (2 M 6,2-3; Iz 42,8) 16 Eik, surink Izraelio vyresniuosius ir jiems sakyk: ‚Viešpats, jūsų tėvų Dievas, Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas, man pasirodė ir kalbėjo: Aš stebėjau jus ir mačiau kas jums buvo padaryta Egipte. 17 Aš išvesiu jus iš Egipto vargo į kananitų, hititų, amoritų, perizitų, hivitų ir jebusitų šalį, plūstančią pienu ir medum.' 18 Jie klausys tavo balso. Tu su Izraelio vyresniaisiais nueikite pas Egipto karalių ir jam sakykite: ‚Viešpats, hebrajų Dievas mus pašaukė ir dabar, prašome, leisk mums tris dienas keliauti į tyrus, aukoti Viešpačiui, savo Dievui.' (2 M 5,1-3) 19 Aš žinau, kad Egipto karalius neišleis jūsų, jei nebus priverstas galingos rankos. 20 Aš panaudosiu savo galią ir bausiu Egiptą visais savo stebuklais, kuriuos jiems darysiu. Po to jis išleis jus. 21 Aš padarysiu egiptiečius taip palankiai nusiteikusius jums, kad jūs neišvyksite tuščiomis rankomis. (2 M 11,2-3; 12,35-36; 1 M 15,14) 22 Kiekviena moteris teprašo iš savo kaimynės ir iš savo įnamės sidabrinių ir auksinių indų bei drabužių; tuos uždėkite ant savo sūnų ir dukterų; taip išsinešite egiptiečių turtus."

Mozės viso gyvenimo periodas dalinamas į tris lygias dalis po 40 metų: karaliaus rūmuose, tyruose prie avių ir Izraelio vadas. Mozė, beganydamas avis, sulaukė 80 metų amžiaus, pražilo ir paseno. Ryšiai su savo tauta buvo visai nutraukti. Niekas jo čia nepažino. Kartą jis pamatė degantį ir nesudegantį erškėčių krūmą. Jis susidomėjo tuo reginiu ir panoro ištirti kas tai yra. Čia įvyko Dievo apsireiškimas jam. Ne šventovėje, ne prie išminčių, bet tyruose, vienumoje. Tai buvo asmeniškas pergyvenimas. Tokie pergyvenimai atsitinka ne kasdien. Iš krūmo prakalbėjo balsas ir pašaukė Mozę vardu. Tai buvo Viešpats — „AŠ ESU". Dievas pasakė Mozei, kad Jis žino tautos vargus ir kančias Egipte. Jis žino viską, tavo ir mano padėtį. Viešpats sakė Mozei, Jis siunčia jį į Egiptą pas faraoną išvesti Izraelio tautą ir atvesti ją čia Jį pagarbinti, Jam tarnauti. Mozė prieš keturiasdešimt metų buvo tokiam darbui pasiruošęs, bet dabar visai nebetiko. Nežiūrint to, Dievas siuntė jį į Egiptą surinkti Izraelio vyresniuosius, su jais eiti pas faraoną ir reikalauti išleisti tautą į tyrus garbinti „AŠ ESU". Dievas žinojo ir pranešė Mozei, kad karalius išleis juos tik tada, kai bus priverstas Dievo galios. Taip, Dievas yra galia ir Jis teikia galią saviesiems. Kai karaliaus galia bus palaužta, tada jo tautos žmonės bus palankūs vergams — tikintiesiems. Kai kas piktinasi egiptiečių apiplėšimu, jų sidabro, aukso ir rūbų pasisavinimu. Bet ar nereikia piktintis laisvų žmonių baisiu išnaudojimu, kankinimu, vergais pavergimu šimtmečiams?

4 skyrius
MOZĖ DARO STEBUKLUS 1-31

1 Mozė atsakė: „O jeigu jie netikės manimi ir neklausys mano balso, sakys: ‚Tau nepasirodė Viešpats'." 2 Tuomet Viešpats paklausė jį: „Ką laikai rankoje?" Jis atsakė: „Lazdą". 3 "Mesk ją žemėn!" — tarė Dievas. Jis numetė ją ir ji pavirto gyvate; Mozė bėgo nuo jos. (2 M

7,10) 4 Viešpats liepė Mozei: „Ištiesk savo ranką ir nutverk ją už uodegos!" Jis ištiesė savo ranką, nutvėrė ją ir ji pavirto vėl lazda. 5 „Tai daryk, kad jie tikėtų, jog tau pasirodė Viešpats, jų tėvų Dievas, Abraomo, Izaoko ir Jokūbo Dievas." 6 Viešpats vėl jam liepė įkišti ranką į savo antį. Kai jis ištraukė ją, jo ranka buvo raupsuota, balta kaip sniegas. 7 "Vėl įkišk savo ranką į antį!" — tarė Dievas. Jis padarė, kaip buvo liepta. Kai jis ištraukė ją, ji buvo visai sveika. 8 „Jeigu jie netikės tavimi ir neklausys pirmojo ženklo, tai jie tikės paskutiniuoju ženklu. 9 O jeigu jie netikės net šiais ženklais ir neklausys tavo balso, tai pasemk Nilo vandens ir išliek ant sausos žemės! Tada vanduo, kurį pasemsi iš Nilo ir išliesi ant sausos žemės, pavirs krauju." (2 M 7,17) 10 Mozė tarė Viešpačiui: „Viešpatie, aš nesu joks kalbėtojas: nebuvau anksčiau, nei dabar, kai Tu prabilai į savo tautą, bet esu neiškalbus ir sunkiai apverčiu liežuvį." (2 M 3,11; 6,12,30) 11 Viešpats jam atsakė: „Kas sutvėrė žmogui burną? Kas padarė jį nebyliu, kurčiu, neregiu ar aklu? Argi ne Aš, Viešpats? (Ps 94,9) 12 Taigi, dabar eik, o Aš būsiu tavo burna ir tave pamokysiu, ką kalbėti." 13 Jis atsakė: „Prašau, Viešpatie, siųsk ką nors kitą!" 14 Tada Viešpats supykęs tarė: „Žinau, kad tavo brolis Aronas, levitas, yra iškalbus. Be to, jis pasitiks tave. Tave pamatęs, jis nuoširdžiai džiaugsis. 15 Kalbėk jam tuos žodžius. Aš būsiu tavo ir jo burna ir jus pamokysiu, ką turite sakyti ir daryti. 16 Jis kalbės už tave į tautą. Jis tebūnie tau burna, o tu būk jam vadovu. (2 M 7,1-2) 17 Pasiimk šitą lazdą, kuria turėsi daryti ženklus."

18 Mozė sugrįžo pas savo uošvį Jetrą ir tarė jam: „Leisk man, prašau, vykti į Egiptą pas savo giminaičius ir pasižiūrėti, ar jie tebėra gyvi." Jetras atsakė: „Eik ramybėje!" (1 M 3,1) 19 Viešpats tarė Mozei Midiane: „Sugrįžk į Egiptą! Jau yra išmirę visi, kurie norėjo atimti tau gyvybę." (Mt 2,20) 20 Mozė su žmona bei sūnumis, susėdę ant asilų grįžo į Egiptą; jis pasiėmė ir lazdą, kurią

Dievas jam liepė pasiimti. (2 M 18,3-4)

21 Viešpats įsakė Mozei: „Kai sugrįši į Egiptą, žiūrėk, kad padarytum faraono akivaizdoje visus stebuklus, kuriuos tau pavedžiau. Bet Aš taip sukietinsiu jo širdį kad jis neišleis tautos. (2 M 7,3; 8,11,28; 9,12,35; 10,1; 20,27; 11,10; 14,4,17) 22 Sakyk faraonui, taip sako Viešpats: ‚Izraelis yra mano pirmagimis sūnus. (Jer 31,9; Oz 11,1) 23 Aš tau įsakau: išleisk mano sūnų, kad jis man tarnautų; jei neišleisi jo, nužudysiu tavo pirmagimį sūnų.' " (2 M 11,5; 12,29)

24 Pakeliui, nakvynės namuose, sutiko jį Viešpats ir norėjo nužudyti. (1 M 17,14) 25 Tada Zipora, paėmusi titnagą, apipjaustė sūnų, palietė Mozės kojas ir tarė: „Tu esi mano kruvinas sužadėtinis!" (Joz 5,2) 26 Tada Viešpats paliko jį ramybėje. Pasakymas „kruvinas sužadėtinis" susijęs su apipjaustymu.

27 Viešpats tarė Aronui: „Eik į dykumą pasitikti Mozės." Jis ėjo ir, sutikęs jį prie Dievo kalno, pabučiavo. 28 Mozė išpasakojo Aronui viską, ką Viešpats buvo jam sakęs, ir apie visus ženklus, kuriuos jam įsakė daryti. 29 Mozė ir Aronas nuėję surinko visus izraelitų vyresniuosius. 30 Aronas papasakojo visus žodžius, kuriuos Viešpats kalbėjo Mozei, o Mozė padarė Viešpaties įsakytus ženklus tautos akyse. 31 Tauta įtikėjo. Išgirdę, kad Viešpats aplankė izraelitus, ir pamatė jų priespaudą, jie žemai nusilenkė ir pagarbino Jį (2 M 3,16)

Ženklai arba stebuklai vyksta ne magijos, burtų dėka, bet Dievo galia. Dievas iššaukė arba sukūrė visatą iš nieko. Jis gali daryti tokius dalykus, ko žmogus negali nei daryti, nei suprasti, kaip tas daroma. Magiją, burtus Dievas griežtai uždraudė žmonėms. (5 M 18,10)

Mozė pareiškė Dievui savo abejones. Jis jau buvo

patyręs, kad tauta jo nemėgsta ir neklauso; ji tokia yra ir bus. Viešpats su tuo sutiko. Todėl Jis davė Mozei ženklus — galią stebuklus daryti. Jėzus tai irgi darė.(Jn 16,14,25)

Lazda, kurią jis naudojo darbui, bandą ganydamas, numesta ant žemės virto gyvate. Gyvatė rytiečių buvo laikoma labai pavojinga ir priminė nuodėmę, patį šėtoną, jau iš rojaus laikų. Bet Dievo malone jį suvaldoma.

Raupsai buvo baisi liga; kas ja sirgo, buvo pašalintas iš žmonių ir Dievo draugystės. Mozė turėjo tokią ranką kišti į antį. Tai baisu! Bet vykdant Dievo įsakymą, ranka buvo pagydyta.

Nilo vanduo buvo gyvybės davėjas ne atskiram asmeniui, bet visai tautai. Dievas davė Mozei galią Nilo vandenį paversti krauju. Tie ženklai turėjo įtikinti tautą, kad Viešpats siuntė Mozę.

Mozė priminė Viešpačiui, kad jis yra neiškalbus, mikčiojąs, negalįs ištarti tinkamai žodžių, tad kaip jis toks pasirodys Egipto karaliui? Dievas atsakė Mozei, kad Jis tai žino. Jis kiekvienam žmogui yra suteikęs reikalingus sąnarius. Jam Dievas davė iškalbingą brolį Aroną. Viešpats dažnai siuntė ir siunčia po du. Jie papildo vienas kitą, bet kartais ir kenkia vienas kitam.

Pagaliau Mozė pasakė aiškiai: „Viešpatie, siųsk kurį nori, tik ne mane". Pagaliau Mozė sutiko eiti ir vykdyti jam pavestas pareigas. Tada Viešpats paruošė Mozei kelią: uošvis mielai leido jam vykti į Egiptą. Brolis Aronas sutiko jį tyruose labai draugiškai. Aronas padėjo sušaukti tautos vyresniuosius ir jie, pamatę ženklus, patikėjo. Viešpats net įsakė, kokius žodžius sakyti faraonui, kaip kalbėti; be to dar įspėjo, kad karalius neklausys jų. Viešpats duoda savo pasiuntiniams galią ir paruošia darbui kelią. Pasiuntinys privalo vykdyti Dievo valią, veikti kas jam įsakyta, asmeniškai tvarkyti savo gyvenimą, laikantis Dievo įsakymų. Kitaip jis gali būti atmestas. Mozė nevykdė to savo šeimoje, neapipjaustė savo sūnaus. Gal jis buvo paveiktas žmonos taip daryti?

Tad kelionėje Dievas leido jam ligą. Žmona suprato reikalą ir atliko apipjaustymą.

5 skyrius
KALBA SU FARAONU IR MOZĖS NUSIVYLIMAS
1-23

1 Mozė ir Aronas atėję tarė faraonui: „Išleisk mano tautą, kad jie švęstų man šventę tyruose", — taip sako Viešpats Izraelio Dievas.(2 M 3,18;7,16,26;8,16;9,1,13) 2 Faraonas atsakė: „Kas man jūsų Viešpats, kad klausyčiau Jo balso ir išleisčiau Izraelį? Aš nepažįstu Viešpaties ir neišleisiu jūsų." (Dan 3,15) 3 Jie sakė: „Hebrajų Dievas mus pašaukė. Leisk mus, prašome, keliauti tris dienas į dykumą ir ten aukoti Viešpačiui, mūsų Dievui, kad jis nebaustų mūsų maru ar karu." 4 Egipto karalius jiems atsakė: „Moze ir Arone, kodėl atitraukiate žmones nuo jų darbų? Eikite savo baudžiavos darbų dirbti! 5 Matote, kiek daug žmonių yra krašte, o jūs norite, kad juos atleisčiau nuo baudžiavos"(2 M 1,7,12) 6 Tą pačią dieną faraonas įsakė baudžiavos užvaizdoms ir jų tvarkytojams: 7 nebeduoti, kaip iki šiol, žmonėms šiaudų plytoms gaminti, jie patys tegul eina ir susirankioja šiaudų. 8 Tačiau reikalauti iš jų tokio pat skaičiaus plytų, kokį jie lig šiol pagamindavo; jokiu būdu jo nesumažinti, nes jie yra tinginiai. Todėl jie šaukia: „Eikime, aukokime savo Dievui!" 9 Baudžiavos darbai tegul slegia juos, tegul dirba ir nepaiso melagingų kalbų. 10 Baudžiavos užvaizdai ir jų tvarkytojai išėję kalbėjo žmonėms: „Taip sako faraonas: ‚Aš nebeduosiu jums šiaudų. 11 Eikite ir rinkite kur randate! Tačiau jūsų baudžiavos darbas nė kiek nebus sumažintas'." 12 Žmonės išsisklaidė po visą Egipto šalį rinkti ražienų. 13 Baudžiavos prižiūrėtojai spaudė juos, sakydami: „Atlikite savo dienos skirtą darbą, kaip anksčiau, gavę šiaudų." 14 Be to, izraelitų darbo prižiūrėtojus mušė faraono įstatyti baudžiavos užvaizdai, sakydami: „Kodėl

šiandien nepagaminote nustatyto plytų kiekio, kaip anksčiau?"

15 Izraelitų prižiūrėtojai atėjo verkdami ir skundėsi faraonui: „Kodėl taip elgies su savo tarnais? 16 Šiaudų nebeduoda, o tačiau mums liepia gaminti plytų. Be to, tavo tarnai dar mušami. Taip neteisingai elgiamasi su tavo žmonėmis." (1 Kar 1,21) 17 Jis atsakė: „Tinginiai jūs esate, tinginiai! Todėl sakote: ‚Eikime, aukokime Viešpačiui!'. 18 Taigi dabar eikite, dirbkite! Šiaudų jums neduos, tačiau nustatytų plytų kiekį privalote pagaminti." 19 Izraelitų prižiūrėtojai matė esą patekę į sunkią padėtį, nes jiems buvo įsakyta jokiu būdu nesumažinti dienai skirto kiekio plytų. 20 Išėję iš faraono, jie susitiko Mozę ir Aroną, kurie jų laukė, 21 ir tarė jiems: „Viešpats tepažvelgia ir tegul teisia! Jūs sukėlėte neapykantą prieš mus faraono bei jo tarnų, įduodami kardą į jų ranką, kad mus išžudytų." (1 M 34,30)

22 Mozė kreipėsi į Viešpatį: „Viešpatie, kodėl liepei taip elgtis ir siuntei mane išvesti tautą iš Egipto? 23 Nuo to laiko, kai buvau nuėjęs pas faraoną kalbėti Tavo vardu, jis blogiau elgiasi su mano tauta. Tu neišvadavai savo tautos."

Čia susitiko dvi galybės: faraonas, galingas Egipto karalius, ir Mozė su Aronu Viešpaties siųsti. Juodu reikalavo iš faraono, Viešpaties vardu, leisti izraelitams garbinti savo Dievą, kaip egiptiečiai garbina savus dievus. Faraonas atsakė, kad jis nežino, kas yra Viešpats, izraelitų Dievas; jis Jo neklausys, izraelitai yra vergai, jie privalo dirbti. Faraonas supyko ir pradėjo izraelitus dar labiau apkrauti darbais. Izraelitai ir iš jų skirti darbo prižiūrėtojai labai nukentėjo. Jie kaltino Mozę ir Aroną dėl savo padidėjusių vargų. Ką gi Mozė galėjo daryti? Jis meldėsi, skundėsi Viešpačiui savo ir tautos vargais.

Netikintys Dievą tada, taip ir mūsų laikais, laiko

Dievo garbinimą tik laiko gaišinimu. Jie nesupranta, kad Dievas yra galia ir žmogus gauna iš Jo stiprybę, ištvermę, paguodą. Dažnai prieš išgelbėjimą pasunkėja gyvenimo aplinkybės ir padidėja vargas.

Įdomu, kad 1908 m. Pitome archeologai rado mūro sieną, kurios apatinė dalis buvo išmūryta iš gerų plytų, šiaudais maišyto molio, jos vidurys iš menkesnių ir mažiau šiaudų turinčių gamintų plytų, o viršus iš menkų plytų, visai be šiaudų priemaišo.

6 skyrius
DIEVAS IŠ NAUJO DUODA PAŽADĄ MOZEI, TAUTA IR MOZĖ NUSIVILIA 1-30

1 Viešpats atsakė Mozei: „Tu matysi, ką Aš padarysiu faraonui. Stiprios rankos prislėgtas, jis išleis juos; taip, stiprios rankos priverstas, jis išvarys juos iš savo šalies." (2 M 11,1; 13,33)

2 Dievas kalbėjo Mozei: „Aš esu Viešpats. 3 Aš pasirodžiau Abraonui, Izaokui ir Jokūbui kaip Viešpats jų Dievas, tačiau savo vardo (Jave) jiems neapreiškiau. (1 M 17,1; 2 M 3,14-15) 4 Aš padariau su jais Sandorą, norėdamas jiems duoti Kanaano šalį kurioje jie buvo ateiviai. (1 M 12,7) 5 Aš išgirdau izraelitų skundą dėl baudžiavos, ir atsiminiau savo Sandorą. 6 Todėl sakyk izraelitams, kad Aš esu Viešpats; Aš jus išvesiu iš egiptiečių priespaudos, išlaisvinsiu iš baudžiavos ir išgelbėsiu jus savo galia. 7 Aš jus priimu savo tauta, būsiu jūsų Dievas, kad žinotumėte, jog esu Viešpats, jūsų Dievas, kuris jus išvedė iš egiptiečių vergijos. 8 Aš nuvesiu jus į šalį, kurią pažadėjau duoti Abraomui, Izaokui ir Jokūbui; ją duosiu jums paveldėti, nes Aš esu jūsų Viešpats!" (1 M 22,6; 5 M 32,40) 9 Mozė taip kalbėjo izraelitams, bet jie netikėjo jo, išvarginti žiaurios baudžiavos.

10 Viešpats vėl kalbėjo Mozei: 11 „Eik, sakyk Egipto faraonui, kad jis išleistų izraelitus iš savo šalies!" 12 Mozė

atsakė Viešpačiui: „Izraelitai manęs neklauso, tai kaip manęs klausys faraonas!? Aš netinku kalbėti." (2 M 4,10) 13 Viešpats įsakė Mozei bei Aronui vykti pas Egipto faraoną ir jam pranešti, kad Dievo įsakymu jie išvestų izraelitus iš Egipto šalies.

14 Jų (Mozės ir Arono) giminių vadai, Izraelio pirmagimio Rubeno sūnūs: Enokas, Palus, Hezronas ir Karmis. Tos yra Rubeno giminės. (1 M 46,9-14) 15 Simeono sūnūs: Jemuelis, Jaminas, Ohadas, Jakinas, Zoaras ir kananietės sūnus Saulius. Tos yra Simeono giminės. 16 Levio sūnų vardai: Gersonas, Kohatas, Meraris. Levis buvo šimto trisdešimt septynerių metų. (1 Ch 5,27-30; 6,1-4) 17 Gersono sūnūs: Libnis ir Simejis. 18 Kohato sūnūs: Amramas, Izharas, Hebronas ir Uzielis. Kohatas buvo šimto trisdešimt trijų metų. 19 Merario sūnūs: Malis ir Musis. Tos yra Levio giminės. 20 Amramas vedė savo tetą Jokebedą. Ji pagimdė Aroną ir Mozę. Amramas buvo šimto trisdešimt septynerių metų. (2 M 2,1) 21 Izharo sūnūs: Koras, Nefegas ir Zikris. (4 M 16,11) 22 Uzielio sūnūs: Misaelis, Elzafanas ir Sitris. (3 M 10,4) 23 Aronas vedė Elisebą, Aminadabo dukterį Nasono seserį. Ji pagimdė Nadabą, Abijų, Eleazarą ir Itamarą. (2 M 28,1) 24 Koro sūnūs: Asiras, Elkanas ir Abijasafas. Tos yra Koro giminės. 25 Arono sūnūs: Eleazaras vedė vieną iš Putielio dukterų. Ji pagimdė Pinesą. Levitų giminių vadai, (4 M 25,7) 26 Aronas ir Mozė, yra tie, kuriems Viešpats įsakė išvesti izraelitus iš Egipto šalies. 27 Jie yra tie, kurie kalbėjo Egipto faraonui, norėdami išvesti izraelitus iš Egipto. 28 Viešpats tarė Mozei Egipto šalyje: 29 „Aš esu Viešpats! Kalbėk Egipto faraonui visa, ką tau įsakau." 30 Bet Mozė atsikalbinėjo Viešpačiui: „Aš neiškalbus, sunkiai kalbu, kaip manęs klasuys faraonas?"

————————

Viešpats atsakė Mozei į jo maldą, kad Jis yra visagalis Dievas. Jis yra galingas, Jis privers paklusti faraoną. Kai Jis paspaus jį, faraonas varyte išvarys izraelitus iš savo krašto. Jis priesaika pažadėjo Mozės protėviams duoti izraelitams Kanaano kraštą. Mozė teateina pas faraoną ir prašo išleisti izraelitus.

Mozė atsakė Viešpačiui, kad izraelitai yra labai prispausti, varginami, nusiminę, neklauso jo, kai jis kalba jiems apie Dievo pažadus ir netiki tuo. Jei taip daro izraelitai, jo tautiečiai, tai kaip faraonas klausys jo? Juk jis galingas karalius! Mozė pats jaučiasi netinkąs tam darbui. Jis yra neiškalbus, nesugeba gerai ir įtikinančiai išreikšti savo mintis.

Čia yra įterptas levitų sąrašas Mozės ir Arono kilmei įrodyti. Juodu buvo kilę iš Levio giminės. Visagalis Dievas pašaukė juos išvesti Izraelį iš Egipto. Sąrašas pradedamas Jokūbo sūnumis. Jokūbo pirmagimis buvo Rubenas, antrasis — Simeonas, o tretysis — Levis.

7 skyrius
MOZĖ PAKLŪSTA, DIEVO TOLIMESNI ĮSAKYMAI IR PIRMI STEBUKLAI 1-25

1 Viešpats tarė Mozei: „Aš tave padariau lyg Dievu faraonui; tavo brolis Aronas tebūnie tavo pranašas.(2 M 4,16) 2 Tu kalbėk jam visa, ką tau įsakau, o tavo brolis Aronas tekalba faraonui, kad jis išleistų izraelitus iš savo šalies. 3 Bet aš sukietinsiu faraono širdį; padarysiu daug ženklų bei stebuklų Egipto šalyje, (2 M 4,21) 4 tačiau faraonas jūs neklausys. Aš savo galia ir sprendimu išvesiu savo tautą ir pulkus iš tos šalies. 5 Tada egiptiečiai patirs, kad Aš esu Viešpats, kai savo galia išvesiu izraelitus iš jų žemės." (2 M 8,18; 9,14,29) 6 Mozė ir Aronas darė kaip Viešpats jiems įsakė. 7 Mozė buvo aštuoniasdešimt metų, o Aronas aštuoniasdešimt trijų metų amžiaus, kai jie kalbėjo faraonui.

8 Viešpats tarė Mozei ir Aronui: 9 „Kai faraonas jums sakys: ‚Padarykite stebuklą patvirtinimui', tai sakyk Aronui: ‚Imk lazdą ir mesk ją prieš faraoną!' Tada ji pavirs gyvate." (2 M 4,3) 10 Mozė ir Aronas atėjo pas faraoną ir padarė taip, kaip Viešpats įsakė. 11 Faraonas pasišaukė išminčių ir burtininkų; jie, Egipto žyniai, savo kerais irgi tą patį padarė: (2 M 8,3,14-15; 2 Tim 3,8) 12 kiekvienas jų numetė savo lazdą, ir jos pavirto gyvatėmis. Tačiau Arono lazda prarijo jų lazdas. 13 Faraono širdis liko nepalenkiama, ir jis jų neklausė, ką Viešpats buvo kalbėjęs. (2 M 4,21)

14 Viešpats tarė Mozei: „Faraono širdis tebėra sukietėjusi; jis nesutinka išleisti tautos. 15 Rytoj anksti rytą eik prie Nilo, kai faraonas eis prie vandens, ir lauk jo ten. Pasiimk ir tą lazdą, kuri buvo pavirtusi gyvate. 16 Jam atėjus, sakyk, kad Viešpats, hebrajų Dievas, mane siuntė pas tave: ‚Išleisk mano tautą man tarnauti tyruose!' Kadangi ligšiol nenorėjai klausyti, (2 M 5,1) 17 kad taip sako Viešpats, iš to pažinsi, kad Jis yra Viešpats. Štai, suduosiu mano rankoje esančia lazda į Nilo tekantį vandenį ir jis pavirs krauju. (2 M 4,9) 18 Nile plaukiojančios žuvys išgaiš, ir Nilas pradės taip dvokti, kad egiptiečiai nebegalės gerti jo vandens." 19 Viešpats toliau kalbėjo Mozei. Sakyk Aronui: „Imk lazdą ir ištiesk savo ranką virš egiptiečių vandenų, upių, perkasų, balų, vandens baseinų. Vanduo pavirs krauju visoje Egipto šalyje, net mediniuose ir akmeniniuose induose!" (Apr 11,6)

20 Mozė ir Aronas taip padarė, kaip Viešpats buvo įsakęs. Jis pakėlė lazdą ir sudavė į Nile tekantį vandenį, faraonui ir jo tarnams matant. Visas Nilo vanduo pavirto krauju. 21 Nile plaukiojančios žuvys išgaišo. Vanduo ėmė taip dvokti, kad egiptiečiai nebegalėjo gerti vandens iš Nilo. Taip visa Egipto šalis pasruvo krauju. 22 Tą patį padarė ir egiptiečių žyniai savo kerais. Faraono širdis vis dar liko nepalenkiama, ir jis neklausė jų, ką Viešpats buvo

sakęs. 23 Faraonas nusigręžė ir nuėjo į savo namus; jis viso to neėmė į širdį. 24 Egiptiečiai kasė Nilo pakraščiuose šulinius, ieškodami geriamojo vandens, nes jie nebegalėjo Nilo vandens gerti. 25 Po to įvykio praėjo septynios dienos.

Tai kova tarp Dievo ir faraono, tarp pasaulio ir tikinčiųjų, tarp pikto ir tiesos. Ta kova didės ir stiprės prieš Kristaus atėjimą.

Egiptiečiai laikė dievais saulę, mėnulį, žvaigždes, įvairiausius gyvulius. Ypatingoje pagarboje buvo jautis. Nilo upė taipgi buvo laikoma ypatingoje pagarboje, kaip dievas, kuris teikia Egiptui gyvybę — kraštą maitina žuvimis ir laukus drėkina. Faraonai irgi buvo dievinami. Tad egiptiečiams buvo suprantamas Mozė lyg dievas faraonui ir Aronas kaip pranašas — kalbėtojas.

Dievas siuntė Mozę bei Aroną pas faraoną, bet ir pranešė jiems, kad karalius jų neklausys, sukietins savo širdį. Dievas darys Egipte daug ženklų ir stebuklų; tada Mozė išves savo tautą iš Egipto.

Kai Mozė su Aronu nuėjo pas faraoną ir prašė išleisti tautą, faraonas pareikalavo iš jų ženklo kuo remiantis jie tai daro. Jis manė, kad jie yra visai paprasti žmonės, negali jokio ženklo padaryti. Mozės numesta lazda virto gyvate. Tada faraonas pasišaukė savo burtininkus bei išminčius. Jų lazdos irgi virto gyvatėmis. Burtai yra tamsybės galybė. Faraonas nematė skirtumo tarp Mozės ir burtininkų padarytų gyvačių. Daugybė mūsų dienų krikščionių nesupranta ir nepastebi skirtumo tarp Dievo pasireiškiančios galios ir tamsybės galių: burtų, spiritizmo. Mozės lazda prarijo egiptiečių lazdas, nugalėjo jų dievus. Kristus nugalės ir sunaikins tamsybės galias.

Faraonas nepakluso, neišleido izraelitų. Dievas įsakė Mozei ir Aronui rytą pasitikti faraoną su jo svita prie Nilo. Gal faraonas ryto metu išreiškė pagarbą upei kaip

dievul? Mozė pavertė Nilo vandenį, Egipto gyvybės išlaikytoją, krauju. Gyvybė tapo mirtimi, Egipto žyniai padarė tą patį, tik mažu mastu.

8 skyrius
FARAONAS PRAŠO MOZĘ IR ARONĄ MELSTIS UŽ JĮ, TAČIAU NEIŠLEIDŽIA IZRAELITŲ 1-32

1 Tada Viešpats tarė Mozei: „Eik pas faraoną ir jam sakyk išleisti mano žmones, kad jie man tarnautų. (2 M 5,1) 2 Jei nesutiksi jų išleisti, apleisiu visą tavo kraštą varlėmis. 3 Nilas knibždės varlėmis. Jos iš Nilo atrėplios į tavo namus, į tavo miegamąjį kambarį ir į tavo lovą, taip pat į tavo tarnų ir tarnaičių namus, į tavo krosnis ir į duonkepius. 4 Pas tave, tavo žmones, pas visus tavo tarnus rėplios varlės. 5 Sakyk Aronui: ištiesk savo ranką su lazda ant upių, perkasų, balų ir padaryk, kad varlės rėpliotų Egipto šalyje!" 6 Aronas ištiesė ranką ant Egipto vandenų, ir varlės išrėpliojo ir apdengė Egipto kraštą. 7 Tą patį padarė žyniai savo kerais ir iššaukė varles Egipto šalyje. (2 M 7,11)

8 Faraonas, pasišaukęs Mozę ir Aroną, tarė: „Melskite Viešpatį, kad jis pašalintų varles nuo manęs ir mano žmonių; tada išleisiu izraelitus aukoti Viešpačiui." (2 M 9,28; 10,17) 9 Mozė atsakė faraonui: „Paskirk laiką, kada melsti už tave, tavo tarnus ir tautą, kad varlės būtų pašalintos nuo tavęs, iš tavo namų ir, kad jos tik Nile tepasiliktų." 10 Jis atsakė: „Rytoj". Mozė tarė: „Tebūnie, kaip sakai, kad žinotum, jog nėra lygaus Viešpačiui! (2 M 9,14; 15,11) 11 Varlės pasišalins nuo tavęs, iš tavo namų, nuo tavo tarnų ir tarnaičių, jos tik Nile tepasiliks!" 12 Mozė ir Aronas, grįžę iš faraono, meldė Viešpatį pašalinti varles, kurias jis buvo užleidęs faraonui. 13 Viešpats padarė, kaip Mozė prašė: varlės išgaišo namuose, kiemuose ir laukuose. 14 Jie suvertė jas į krūvas. Visa šalis dvokė. 15 Faraonas matė, kad varlės dingo, bet savo širdies nepakeitė ir neklausė, ką Viešpats buvo sakęs. (2 M 4,21)

16 Tada Viešpats tarė Mozei: „Sakyk Aronui ištiesti lazdą ir suduoti į žemės dulkes, kad jos pavirstų mašalais visoje Egipto šalyje!" 17 Aronas ištiesė ranką su lazda ir sudavė į žemę. Tuoj mašalai apniko žmones ir gyvulius. Visos žemės dulkės virto mašalais Egipto krašte. 18 Žyniai bandė tą patį padaryti, bet negalėjo. Mašalai apniko žmones ir gyvulius. (2 M 9,11) 19 Tada žyniai tarė faraonui: „Tai Dievo pirštas!" Bet faraono širdis liko tokia kieta, kad jis neklausė jų, ką Viešpats buvo kalbėjęs. (2 M 14,25; 4,21)

20 Viešpats tarė Mozei: „Atsikelk anksti rytą, ateik prie faraono, kai jis eis prie vandens, ir pasakyk jam, ką Viešpats kalbėjo: ‚Išleisk mano žmones, kad jie man tarnautų! (2 M 5,1) 21 Jei neišleisi mano tautos, užleisiu musių ant tavęs, tavo tarnų, tavo tautiečių ir ant tavo namų taip, kad egiptiečių namai ir visa žemė bus pilna musių. 22 Bet tuo laiku Aš skirtingai pasielgsiu su Goseno šalimi, kurioje gyvena mano tauta. Ten nebus musių, kad žinotum, jog Aš esu Viešpats visos žemės. (2 M 7,5) 23 Taip Aš darysiu skirtumą tarp savo ir tavo tautos. Rytoj įvyks šitas ženklas'." 24 Viešpats taip ir padarė. Dideli musių spiečiai apniko faraono ir jo tarnų namus ir visą Egipto šalį. Musės vargino kraštą.

25 Faraonas, pasišaukęs Mozę ir Aroną, jiems tarė: „Eikite, aukokite savo Dievui šioje šalyje!" 26 Mozė atsakė: „Netinka taip daryti. Egiptiečiai bjaurisi tuo, ką aukosime Viešpačiui, savo Dievui. Jei aukosime, kas egiptiečiams yra bjauru, argi jie mūsų neužmuš akmenimis? (1 M 43,32) 27 Tris dienas keliausime į tyrus aukoti Viešpačiui, savo Dievui, kaip Jis mums įsakė." (2 M 3,18) 28 Faraonas atsakė: „Aš išleisiu jus aukoti Viešpačiui, savo Dievui tyruose. Tik nenueikite labai toli! Melskitės už mane!" 29 Mozė atsakė: „Nuo Tavęs išėjęs, melsiu Viešpatį, kad muses pašalintų nuo tavęs, nuo tavo tarnų ir tarnaičių. Tik kad vėl faraonas neapgautų, neišleisdamas tautos Viešpačiui aukoti!" 30 Mozė išėjo

nuo faraono ir meldė Viešpatį. 31 Viešpats padarė, kaip Mozė prašė. Jis pašalino muses nuo faraono, nuo jo tarnų ir tautiečių taip, kad nė vienos nebeliko. 32 Bet ir šįkart faraono nusistatymas nepasikeitė, jis neišleido tautos. (2 M 4,21)

Kaip Dievas įvykdo stebuklus, žmogus nesupranta. Žmogaus patyrimai ir žinios yra labai ribotos. Kai ką Dievas leidžia žmonėms suprasti ir padaryti, bet ne viską. Žmogus galėtų viską suprasti tik tada, jei jis būtų lygus Dievui.

Žyniai sugebėjo labai mažame maštabe paversti vandenį krauju ir iššaukti varles, bet jie nesugebėjo pašalinti jų. Mozė priešingai, — liepė faraonui paskirti laiką, kada pašalinti varles, žyniai nesugebėjo padaryti mašalų ir jie įspėjo faraoną, kad tai daro Dievas. Kartais patys burtininkai mato, žino ir kitiems sako, kad tai daro Dievas. (Apd 16,16-19) Patys demonai sakė, kad Jėzus yra Dievo Šventasis.

Kandžios musės apniko tik egiptiečius. Gosene, kur gyveno izraelitai, nebuvo jų. Faraonas siūlė kai kuriuos kompromisus, bet ir tada užkietėjęs neišleido izraelitų. Tikrai, jei izraelitai būtų aukoję karvę egiptiečių akivaizdoje, kurią egiptiečiai laikė šventa ir neliečiama, jie būtų to nepakentę ir izraelitus užmušę. Argi ir mūsų laikais gali pasaulio žmonės atsisakyti nuodėmingų pramogų ir blogų papročių? Juk jie laiko tai gyvenimo prasme! Kas jiems beliks iš gyvenimo atmetus tai? O tikintys žmonės tai laiko nuodėme ir bjaurisi tuo.

9 skyrius
FARAONAS PAŽADA IŠLEISTI IZRAELITUS, BET NELAIKO PAŽADO 1-35

1 Viešpats sakė Mozei: „Eik pas faraoną ir jam pasakyk, ką Viešpats, hebrajų Dievas, sako: ‚Išleisk mano žmones, kad jie man tarnautų! (2 M 5,1) 2 Jei vėl jų

neišleisi, 3 Viešpats išnaikins tavo lauke besiganančius gyvulius: arklius, asilus, kupranugarius, avis ir raguočius labai sunkiu maru.' (2 M 3,20) 4 Viešpats darys skirtumą tarp izraelitų ir egiptiečių gyvulių; niekas nežus, kas priklauso izraelitams. 5 Rytoj Viešpats įvykdys šitą dalyką krašte!" 6 Sekantį rytą Viešpats įvykdė tai: visi egiptiečių gyvuliai žuvo, bet izraelitų nė vienas nenugaišo. 7 Faraonas pasiuntė ištirti; pasirodė, kad izraelitų gyvulių nė vienas nebuvo nugaišęs. Tačiau faraono širdis liko kieta; jis neišleido tautos. (2 M 4,21)

8 Tada Viešpats tarė Mozei ir Aronui: „Imkite pilnas rieškučias krosnies suodžių ir Mozė tepaberia jas į orą faraonui matant. 9 Jos pakils dulkėmis visoje Egipto šalyje, kris ant žmonių bei gyvulių ir sukels spuogus ir votis." (5 M 28,27) 10 Jie pasiėmė krosnies suodžių ir, atsistoję prieš faraoną, išbėrė jas į orą. Taip atsirado spuogai ir votys, kurie kankino žmones ir gyvulius. (Apr 16,2) 11 Žyniai negalėjo pasirodyti Mozei, nes spuogai buvo apėmę juos ir visus egiptiečius. 12 Tačiau Viešpats taip sukietino faraono širdį, kad jis nenorėjo girdėti, ką Viešpats kalbėjo Mozei. (2 M 4,21)

13 Tada Viešpats tarė Mozei: „Atsikelk anksti rytą, pasirodyk faraonui ir jam sakyk, ką Viešpats, hebrajų Dievas, sakė: ‚Išleisk mano tautą man tarnauti. 14 Šį kartą Aš siųsiu įvairias negalias ir vargus tau, tavo tarnams ir tavo tautiečiams, kad patirtum, jog nėra man lygaus visoje žemėje. (2 M 8,6) 15 Aš galėjau savo galia taip bausti tave ir tavo tautą maru, kad būtumėte visi pranykę nuo žemės paviršiaus. 16 Bet išlaikiau tave, kad parodyčiau savo galią ir mano vardas būtų skelbiamas visoje žemėje. (2 M 7,3; 14,4; Rom 9,17) 17 Tu vis dar didžiuojies prieš mano tautą ir neišleidi jos. 18 Rytoj apie šitą laiką kris labai smarki kruša, kokios nėra buvę Egipte nuo jo įsikūrimo dienos. (Job 38,22) 19 Taigi, dabar siųsk žmones surinkti gyvulius iš lauko ir visa, kas tau priklauso, į saugią vietą. Visi žmonės ir gyvuliai, kurie lauke ir neieškos prieglaudos, krušai krintant, žus'." 20

Faraono tarnai, kurie bijojo Viešpaties, sugabeno į namus savo tarnus ir gyvulius. 21 O kas nekreipė dėmesio į Viešpaties Žodį, paliko savo tarnus ir gyvulius lauke.

22 Viešpats tarė Mozei: „Ištiesk savo ranką, kad kristų kruša visoje Egipto šalyje: ant žmonių, gyvulių ir visos laukų augmenijos." 23 Mozė ištiesė lazdą, ir Viešpats leido griausmus, krušą ir žaibus. Kruša krito visoje Egipto šalyje(Apr.16,21) 24 ir buvo tokia smarki, kokios Egipto šalis nebuvo mačiusi. 25 Kruša išmušė Egipto šalyje visa, kas buvo lauke: žmones, gyvulius, augalus ir medžius. 26 Tik Goseno krašte, kur gyveno izraelitai, nebuvo krušos.

27 Faraonas, pasišaukęs Mozę ir Aroną, jiems kalbėjo: „Aš nusidėjau! Viešpats yra teisus, bet aš ir mano tauta esame nusikaltę.(2 M 10,16) 28 Melskite Viešpatį! Gana Dievo griausmų ir krušos! Aš jus išleisiu ir daugiau nebesulaikysiu".(2 M 8,4) 29 Mozė jam atsakė: „Kai tik išeisiu iš miesto, pakelsiu rankas į Viešpatį. Tada griausmai ir kruša liausis, kad žinotum, jog Viešpačiui priklauso visa žemė. 30 Bet aš žinau, kad nei tu, nei tavo tarnai dar nesibijote Viešpaties Dievo." 31 Linus ir miežius išmušė, nes miežiai buvo išplaukę ir linai jau žydėjo. 32 Bet kviečių ir rugių neišmušė, nes jie vėliau pribręsta. 33 Mozė išėjo nuo faraono iš miesto ir iškėlė rankas į Viešpatį; griausmai liovėsi, kruša ir lietus nebekrito. 34 Bet faraonas, matydamas, kad nustojo lyti, kruša ir griausmai liovėsi, vėl nusidėjo su savo tarnais, 35 neišleido izraelitų ir nenorėjo girdėti, ką Viešpats kalbėjo Mozei.(2 M 4,21)

Viešpats smogė Egipto gyvulius maru, žmones votimis ir pasėlius bei vaismedžius kruša. Bet Goseno kraštas nenukentėjo. Egipte labai retai lyja. Dabar kruša krito tokia baisi, kad užmušė gyvulius ir sunaikino pasėlius. Apie audrą Mozė iš anksto perspėjo egiptiečius. Dalis egiptiečių tikėjo Moze, patys pasislėpė ir gyvulius

suvarė į tvartus. Faraonas prisipažino nusikaltęs Javei, prašė Mozę melstis už jį, prižadėjo išleisti izraelitus. Bet, praėjus pavojui, faraonas vėl pažado netesėjo.

10 skyrius
SKĖRIAI IR TAMSYBĖ, FARAONAS IŠVARO MOZĘ 1-29

1 Viešpats tarė Mozei: „Eik pas faraoną, nes Aš sukietinau jo ir jo tarnų širdį, kad padaryčiau šituos ženklus jų tarpe 2 ir kad galėtum pasakoti savo vaikams ir vaikų vaikams, kaip skaudžiai pasielgiau Egipte ir kokius ženklus dariau jų tarpe, kad žinotumėte, jog Aš esu Viešpats". (2 M 6,2-7)

3 Mozė ir Aronas atėjo pas faraoną ir jam kalbėjo, ką Viešpats, hebrajų Dievas, sako: „Kaip ilgai tu nenusileisi man? Išleisk mano žmones, kad jie man tarnautų! (2 M 5,3) 4 Jei neišleisi mano tautos, rytoj užleisiu skėrius ant tavo krašto. 5 Jie taip apdengs šalį, kad nesimatys žemės; jie nuės išlikusį derlių nuo krušos, nugrauš kiekvieną žaliuojantį medį; 6 jų bus pilni tavo, tavo tarnų ir visų egiptiečių namai, kaip to dar nėra matę tavo tėvai ir seneliai per visą savo amžių". Po to Mozė išėjo iš faraono namų.

7 Tada faraono tarnai kalbėjo savo valdovui: „Kaip ilgai mes kentėsime? Išleisk tuos žmones, kad jie tarnautų Viešpačiui, savo Dievui! Ar dar nematai, kad Egiptas žūva?" 8 Mozė ir Aronas buvo pašaukti atgal pas faraoną. Jis tarė jiems: „Eikite, tarnaukite Viešpačiui, savo Dievui! Bet kas gi yra tie, kurie eis?" 9 Mozė atsakė: „Eisime visi: jaunimas ir seneliai, sūnūs ir dukterys, avys ir raguočiai. Mes švęsime iškilmingą šventę Viešpačiui". (2 M 5,1) 10 Jis atsakė jiems: „Tebūnie Viešpats su jumis! Kaip galiu išleisti jus ir jūsų vaikus? Žiūrėkite, jūs elgiatės klastingai! 11 Nieko iš to nebus. Eikite vieni vyrai ir aukokite Viešpačiui, nes to juk jūs ir prašėte!" (2 M 9,32) Ir juos išvarė iš faraono akių.

12 Tada Viešpats tarė Mozei: „Ištiesk savo ranką ant Egipto šalies, kad skėriai apniktų ir nugraužtų visus šalies augalus ir visa, kas dar liko nuo krušos!" 13 Mozė ištiesė lazdą. Viešpats leido rytų vėjui pūsti visą dieną ir naktį. Rytmečiui išaušus, rytų vėjas atnešė skėrius. 14 Skėriai nusileido visoje Egipto šalyje. Jų buvo tiek, kiek niekad nėra buvę ir jų tiek nebus ateityje. 15 Jie taip užplūdo visą kraštą, kad šalis buvo tamsi. Jie nugraužė visus augalus ir medžių vaisius, išlikusius nuo krušos, kad nieko žaliuojančio nebeliko visoje Egipto šalyje. 16 Tada faraonas skubiai pasišaukė Mozę ir Aroną ir tarė: „Nusidėjau Viešpačiui, jūsų Dievui ir jums! (2 M 9,27) 17 Prašau, atleiskite man dar šį kartą mano nusikaltimą ir melskite Viešpatį, savo Dievą, kad Jis pašalintų nuo manęs šitą bausmę". (2 M 8,4; 1 Sam 12,19) 18 Mozė išėjo iš faraono ir meldė Viešpatį. (4 M 11,2) 19 Viešpats sukėlė labai smarkų vakarų vėją, kuris skėrius nupūtė į Raudonąją jūrą; nė vieno skėrio nebeliko visoje Egipto šalyje. 20 Tačiau Viešpats taip sukietino faraono širdį, kad jis ir vėl neišleido izraelitų.

21 Viešpats tarė Mozei: „Ištiesk savo ranką, kad tamsa apgaubtų visą Egipto šalį, ir kiekvienas pajustų ją". 22 Mozė ištiesė savo ranką, ir tirščiausia tamsa tris dienas užgulė visą Egipto kraštą. 23 Tris dienas žmonės nebegalėjo matyti vienas kito ir pajudėti iš vietos. Tačiau visi izraelitai turėjo šviesą savo gyvenvietėse. 24 Tada faraonas, pasišaukęs Mozę, tarė: „Eikite, tarnaukite Viešpačiui! Tik jūsų avys ir raguočiai tepasilieka! O jūsų vaikai teeina su jumis!" 25 Mozė atsakė: „Privalai mums duoti deginamąsias ir aukojamąsias aukas aukoti Viešpačiui, mūsų Dievui. 26 Mūsų visi gyvuliai eis su mumis; nepaliksime nieko, imsime visa ir tarnausime Viešpačiui, savo Dievui. Mes juk nežinome, kiek mums reikės Viešpaties aukai, tik ten nuėję, sužinosime". 27 Tačiau Viešpats padarė faraono širdį nepalenkiamą, jis nesutiko jų išleisti. 28 Tada faraonas tarė: „Šalin nuo manęs! Saugokis! Nebepasirodyk daugiau mano akyse!

Tą dieną, kurią pasirodysi, mirsi!" 29 Mozė atsakė: „Tebūnie, kaip pasakei! Daugiau nebepasirodysiu".

Mozė pranešė egiptiečiams, jei faraonas izraelitų neišleis, kraštą apniks skėriai. Karaliaus patarėjai matė pavojų Egiptui ir patarė faraonui išleisti izraelitus. Jis, pasišaukęs Mozę ir Aroną, pasiūlė jiems išleisti vyrus švęsti šventę Viešpačiui. Faraonas sakė, kad tik vyrai ir norėję vykti, bet Mozė nebuvo taip kalbėjęs. Dažnai pasitaiko, kad prašymai ir susitarimai aiškinami kitaip negu buvo susitarta. Sekė skėriai ir tamsa. Skėriai dažnai užpuldavo Egiptą, bet kokiu būdu atsirado tamsa, nėra parašyta. Kad šiek tiek patenkintų žmonių spėliojimus, daleidžiama, kad įvyko smėlio audra. Tekste pasakyta, kad buvo galima ją jausti. Kartą, važiuodamas automobiliu, pergyvenau smėlio audrą. Buvo gražus popietis. Priešais pasirodė lyg debesis. Tai buvo smėlio audra: taip užtemo, kad automobilių šviesos buvo vos matomos už penkių metrų.

11 skyrius

ĮSAKYMAS IŠVYKTI IŠ EGIPTO 1-10

1 Viešpats tarė Mozei: „Dar vieną bausmę užleisiu faraonui ir Egiptui. Po to jis išleis jus, varyte išvarys! 2 Kalbėk žmonėms, kad kiekvienas iš savo kaimyno ir kiekviena iš savo kaimynės išprašytų sidabrinių ir auksinių daiktų" (2 M 3,21-22) 3 Viešpats palankiai nuteikė izraelitams egiptiečius. Be to, Mozė buvo labai žymus vyras Egipto šalyje, faraono tarnų ir tautos akyse.

4 Viešpats kalbėjo Mozei: „Apie vidurnaktį pradėsiu vykdyti bausmę Egipto krašte. 5 Tada mirs visi pirmagimiai, pradedant faraono pirmagimiu, sėdinčiu jo soste, ir baigiant vergės pirmagimiu, esančios prie girnų, ir visi gyvulių pirmagimiai. (2 M 4,23) 6 Visoje Egipto šalyje kils panika, kokios nėra buvę ir kokios daugiau

nebus. 7 Bet nė vieno izraelito nė šuo nesulos, kad žinotumėte, jog Viešpats daro skirtumą tarp egiptiečių ir izraelitų. (2 M 9,4,26) 8 Tada faraono tarnai ateis ir, nusilenkę prieš mane, sakys: 'Išeik tu ir visi tavo žinioje esantys žmonės!' Po to išeisite". Mozė išėjo iš faraono degdamas pykčiu.

9 Tada Viešpats tarė Mozei: „Faraonas jūsų neklausys, kol Aš padarysiu daugiau stebuklų Egipte". 10 Mozė ir Aronas padarė visus šituos stebuklus faraonui matant. Tačiau Viešpats taip sukietino faraono širdį, kad jis neišleido izraelitų iš savo šalies.

Susitarti nepavyko, visi pasitarimo ryšiai nutrūko. Mozė pranešė pirmagimių mirtį. Pradžioje Mozė ėjo pas faraoną tartis labai nenoromis, nes nesijautė tam tinkąs. Daugelis Šventojo Rašto tyrinėtojų mano, kad susitikimai su faraonu ir Dievo siųsti ženklai truko apie metus. Per tą laiką Mozė tapo labai žymus asmuo faraonui ir jo patarėjams. Tai jis įsigijo ne burtais ir ne savo gabumais, bet kalbėdamas Viešpaties vardu, melsdamasis net už savo priešus.

Dievo akivaizdoje visi žmonės lygūs. Faraono sūnus mirė kaip ir vergės sūnus. Manoma, kad archeologai rado užrašus tų faraonų, kurie valdė izraelitams išvykus iš Egipto, ir jie nebuvo pirmagimiai. Faraonas Amenhotepas II nebuvo pirmagimis; taip pat ir Merneptas; jo pirmagimis sūnus mirė jaunas.

12 skyrius
PASA — IZRAELITŲ IŠVYKIMAS IŠ EGIPTO, PIRMAGIMIŲ PASKYRIMAS DIEVUI 1-51

1 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui Egipto šalyje: 2 „Šitas mėnuo tebūnie jums pirmasis metų mėnuo. (2 M 13,4) 3 Kalbėkite visiems izraelitams: šito mėnesio

pirmąją dieną, namų tėvas tegul paskiria avinėlį kiekvienai šeimai. 4 O jei šeima yra permaža avinėlį suvalgyti, valgykite kartu su savo artimiausiu kaimynu, atsižvelgiant į asmenų skaičių. 5 Avinėlis privalo būti visai sveikas, patinėlis, vienmetis; gali būti ir ožiukas. (3 M 22,20) 6 Laikykite jį iki šio mėnesio keturioliktosios dienos; tada, susirinkus visiems izraelitams, papjaukite jį vakaro prieblandoje. 7 Jo krauju patepkite abi durų staktas ir rėmų viršų tų namų, kuriuose valgysite avinėlį. (2 M 13,22) 8 Tą naktį valgykite mėsą, keptą ant ugnies, su nerauginta duona ir karčiomis žolėmis. 9 Jūs neprivalote jos valgyti žalios ar išvirtos vandenyje, tik keptą ugnyje; taip pat galvą, kojas ir vidaus organus. 10 Nieko iš jo nepalikite iki ryto. O kas paliks ligi ryto, tą sudeginkite. 11 Valgykite jį paskubomis, susijuosę strėnas, apsiavę kurpes, laikydami lazdą rankoje. Tai yra Pasa — Viešpaties praėjimas. (Iz 52,12) 12 Tą naktį pereisiu visą Egipto šalį ir nužudysiu visus pirmagimius, žmones ir gyvulius; ir visiems Egipto dievams įvykdysiu teismo sprendimą, — Aš Viešpats! (4 M 33,4) 13 O kraujas ant namų staktų parodys, kur jūs gyvenate. Pamatęs kraują, aplenksiu jus, kad Egipto šalies bausmė nepaliestų jūsų. (Žyd 11,28)

14 Ta diena tebūnie jums atmintina diena; jūs privalote ją švęsti kaip šventę Viešpačiui per kartų kartas. 15 Septynias dienas valgysite neraugintą duoną. Jau pirmąją dieną pašalinsite raugą iš savo namų, nes kiekvienas, kuris valgys raugintą maistą nuo pirmosios iki septintosios dienos, turi būti pašalintas iš izraelitų tarpo. (2 M 13,7) 16 Pirmąją dieną susirinkite šventei, taip pat ir septintąją. Jokio darbo nevalia dirbti tomis dienomis, leista tik pasigaminti valgį. 17 Jūs privalote švęsti Neraugintosios duonos šventę, kaip amžiną nuostatą, nes tą dieną Aš išvedžiau jūsų pulkus iš Egipto

šalies. 18 Pirmojo mėnesio keturioliktąją dieną, vakare, pradėkite valgyti neraugintą duoną ir valgykite iki dvidešimt pirmosios dienos vakaro. 19 Septynias dienas neleistina turėti raugo jūsų namuose, nes kiekvienas, kuris valgys ką nors rauginto, bus pašalintas iš izraelitų, nežiūrint ar jis ateivis, ar vietinis gyventojas. 20 Nieko rauginto jums nevalia valgyti visuose jūsų namuose, valgykite tik neraugintą duoną".

21 Tada Mozė sušaukė visus Izraelio vyresniuosius ir jiems tarė: „Eikite, imkite avinėlį savo šeimoms ir pjaukite jį Pasai. 22 Po to imkite įzopo šlakstyklę ir, pamirkę dubenyje esančiame kraujuje, patepkite juo abi durų staktas; nė vienas jūsų teneišeina iki ryto iš savo namų! (3 M 14,4-; 4 M 19,6; Ps 51,9) 23 Viešpats praeis, žudydamas egiptiečius; pamatęs kraują ant durų abiejų staktų, aplenks ir neleis žudytojui įeiti į jūsų namus. 24 Laikykite tai įstatu sau ir savo vaikams, galiojantį per amžius.

25 Kai atvyksite į šalį, kurią Viešpats jums duos, kaip jis pažadėjo, laikykitės šitų apeigų. 26 Kai jūsų vaikai klaus: ‚Ką reiškia šitos apeigos?' (1 M 18,19; 5 M 6,7.20) 27 atsakykite: ‚Tai yra Pasa Viešpačiui, kada Jis aplenkė izraelitų namus Egipte, kai Jis žudė egiptiečių pirmagimius, o mūsų namų nepalietė'." Tada žmonės nusilenkė ir pagarbino Viešpatį. 28 Izraelitai ėjo ir padarė, kaip Viešpats įsakė Mozei ir Aronui.

29 Vidurnaktyje Viešpats išžudė visus pirmagimius Egipto šalyje, pradedant faraono pirmagimiu, kuris sėdėjo jo soste, baigiant pirmagimiu kalinio, sėdinčio kalėjime, ir visus pirmagimius gyvulius. (2 M 4,23) 30 Naktį atsikėlė faraonas, jo tarnai ir visi egiptiečiai didelėje panikoje, nes nebuvo namų, kuriuose nebūtų mirusio. 31 Tą naktį faraonas, pasišaukęs Mozę ir Aroną, tarė: „Išeikite iš mano krašto, jūs ir izraelitai! Eikite, tarnaukite Viešpačiui, kaip kalbėjote. 32 Pasiimkite avis ir raguočius, kaip sakėte! Eikite ir melskite dar ir man palaimos!" (2 M 10,26)

33 Egiptiečiai ragino žmones skubiai išeiti iš jų šalies, sakydami: „Mes visi išmirsime!" (2 M 6,1) 34 žmonės ėmė ant pečių dar neįrūgusią tešlą duonkubiliuose, įvyniotą į apsiaustus. 35 Be to, izraelitai padarė, kaip Mozė įsakė; jie išprašė iš egiptiečių sidabrinių bei auksinių daiktų ir brangių drabužių. (2 M 11,2) 36 Viešpats palankiai nuteikė egiptiečius žmonėms, kurie patenkino jų prašymą. Taip jie apiplėšė egiptiečius. (2 M 3,21)

37 Apie šeši šimtai tūkstančių vyrų, neskaitant vaikų, pradėjo žygiuoti iš Ramesės į Sukotą. 38 Taip pat didelė minia kitų žmonių ėjo su jais, ir didelės kaimenės avių bei galvijų. 39 Jie kepė iš tešlos, kurią išsinešė iš Egipto, neraugintus papločius (macus). Ji dar nebuvo įrūgus, nes jie buvo skubiai išvaryti iš Egipto ir nespėjo pasigaminti maisto kelionei.

40 Izraelitai gyveno Egipte keturis šimtus trisdešimt metų. (1 M 15,13) 41 Praslinkus keturiems šimtams trisdešimt metų, vieną dieną visi Viešpaties pulkai iškeliavo iš Egipto. 42 Ta naktis, kurią juos išvedė iš Egipto krašto, yra Viešpaties šventė. Izraelitai privalo tą naktį švęsti per kartų kartas.

43 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui: „Šitas yra Pasos įstatymas: jokiam svetimšaliui nevalia Pasos valgyti. 44 Tačiau pirktas vergas turi teisę ją valgyti tada, kai jis apipjaustytas. 45 Įnamiui ir samdiniui neleistina jos valgyti. 46 Namuose privaloma ją valgyti. Nevalia mėsos išnešti iš namų ir neleidžiama sulaužyti jokio kaulo. (Jn 19,36) 47 Visas Izraelis privalo ją švęsti. 48 Jei ateivis apsistotų pas tave ir norėtų švęsti Pasą, tai visi jo vyrai privalo būti apipjaustyti. Tuo atveju leidžiama jam švęsti Pasą, ir jis tebūnie laikomas tarsi vietinis šalies gyventojas. Bet jokiam neapipjaustytam neleistina jos valgyti. 49 Tas pats įstatymas galioja čiabuviui ir ateiviui, apsigyvenusiam pas jus". (3 M 24,22) 50 Izraelitai darė, kaip Viešpats įsakė Mozei ir Aronui. 51 Tą dieną Viešpats išvedė izraelitų pulkus iš Egipto šalies.

Egipto pirmagimiai mirė, o Izraelio buvo apsaugoti avinėlių krauju. Avinėlis mums primena tikrąjį Dievo Avinėlį — Kristų. (1 Kor 5,7) Jo kraujas išgelbsti kiekvieną tikintį. Izraelitams Pasos šventė yra religinio ir tautinio pobūdžio. Jie ją švenčia ir mūsų laikais. Izraelitai išvyko iš Egipto rudenį, rugsėjo mėnesį. Babilonijos tremties metu jie pradėjo tą šventę švęsti pavasarį. Tokiu būdu Kristaus nukryžiavimas sutampa su Pasos švente.

13 skyrius
PIRMAGIMIŲ ĮSTATYMAS, UGNIES IR DEBESIES STULPAI 1-22

1 Viešpats kalbėjo Mozei: (4 M 8,17-18; 18,15; Lk 2,23) 2 „Pašvęsk man visus pirmagimius; ar jie būtų žmonių, ar gyvulių, — man priklauso".

3 Mozė kalbėjo tautai: „Atsiminkite šitą dieną, kurią išėjote iš Egipto, iš vergijos namų; Viešpats jus išvedė, tad nevalia tą dieną valgyti nieko raugintо.4 Šiandien, Abibo mėnesį, jūs išvykstate.(2 M 12,2) 5 Kai Viešpats jus įves į kananitų, hititų, amoritų, hivitų ir jebusitų šalį plūstančią pienu ir medumi, kurią jums duoti Jis prisiekė jūsų tėvams, jūs privalote švęsti tą šventę šį mėnesį.(1 M 17,8) 6 Septynias dienas valgysite neraugintą duoną, septintą dieną švęsite Viešpačiui. (2 M 12,15-16) 7 Nerauginta duona privalo būti valgoma septynias dienas. Tuo laiku visoje tavo teritorijoje neprivalo būti nieko rauginto. (1 Kor 5,8) 8 Privalote sakyti savo vaikams, tai daroma dėl to, kad Viešpats taip įsakė, mums išvykstant iš Egipto. 9 Tebūnie tau ženklu ant rankos ir prisiminimu ant kaktos, kad Viešpaties įstatymas būtų vykdomas. Juk galinga ranka Viešpats tave išvedė iš Egipto. (5 M 6,8; 11,18) 10 Tad vykdyk šitą įstatą kasmet skirtu laiku.

11 Kai Viešpats tave įves į kananitų šalį, kaip Jis prisiekė tau ir tavo tėvams, ir ją tau duos, 12 tai kiekvieną pirmagimį skirsi Viešpačiui. Be to, kiekvienas gyvulių pirmagimis, jei jis vyriškos lyties, taip pat priklauso

Viešpačiui. 13 Kiekvieną pirmagimį asilaitį privalai išpirkti ėriuku, bet jei neišpirksi, užmušk jį. Kiekvieną žmonių pirmagimį, tavo sūnų, privalai išpirkti. 14 Kai ateityje tavo sūnus paklaus: ‚Ką tai reiškia?' Jam atsakyk: ‚Galinga ranka Viešpats mus išvedė iš Egipto, iš vergijos namų.' (2 M 12,26) 15 Kai faraonas užsikietino ir nenorėjo mūsų išleisti, Viešpats nužudė visus pirmagimius Egipto šalyje, pradedant žmonių ir baigiant gyvulių pirmagimiais. Todėl aukoju Viešpačiui kiekvieną pirmagimį vyriškos lyties. O kiekvieną žmonių pirmagimį išperku. (2 M 12,29) 16 Tai tebūnie ženklu ant tavo rankos ir prisiminimu ant kaktos. Savo galia Viešpats mus išvedė iš Egipto".

17 Faraonui išleidus žmones, Dievas jų nevedė filistėnų šalies kryptimi; tai būtų buvę arčiausia, ta prasme, kad žmonės, matydami karą, kuris būtų buvęs neišvengiamas, nepradėtų gailėtis ir nepanorėtų grįžti į Egiptą. 18 Dievas vedė tautą aplinkiniu, dykumų keliu, Raudonosios jūros link. Izraelitai išvyko iš Egipto apsiginklavę. 19 Mozė paėmė drauge Juozapo kaulus, nes jis buvo prisaikdinęs izraelitus, kai Dievas juos ves iš Egipto, paimti jo kaulus iš čia. (1 M 50,25; Joz 24,32) 20 Jie vyko iš Sukoto ir pasistatė stovyklas Etame, dykumų pakraštyje. 21 Viešpats ėjo pirma jų dieną debesies stulpu, vesdamas juos, o naktį ugnies stulpu, apšviesdamas jiems kelią, kad jie galėtų keliauti dieną ir naktį. (2 M 40,34; 4 M 9,15-23; 1 Kor 10,1) 22 Nuo jų nepasišalino debesies stulpas dieną, nė ugnies stulpas naktį.

Išvykimas iš Egipto dažnai lyginamas su atgimimu, iš nuodėmės išlaisvinimu. Nuodėmės vergija yra baisesnė už fizinę vergiją.

Izraelitų pirmagimių priklausymas Dievui yra palyginamas su atgimusiais žmonėmis. (Žyd 12,23) Jėzus buvo lyginamas su atgimusiųjų pirmagimiu. (Rom 8,29)

Kelių tūkstančių žygiuojanti minia — didingas reginys. Iš Egipto iškeliavo apie trys milijonai žmonių izraelitų: vyrai, moterys, vaikai, gausus būrys egiptiečių ir gyvulių bandos.

Jie būtų galėję nužygiuoti tiesiu keliu iš Egipto į Palestiną per vieną savaitę. Bet Dievas juos vedė tolimu, aplinkiniu keliu — tyrų keliu. Kodėl? Viena priežastis tekste minima — jie bijojo kovos su filistėnais. Izraelitai nebuvo paruošti kovai. Kelionė per tyrus dažnai lyginama su krikščionies gyvenimu šiame pasaulyje.

Juos lydėjo debesies stulpas dienos metu ir ugnies naktį. 2 M 14,19 pasakyta, kad tai buvo angelas. Tai buvo Dievo ženklas jų kelionei. Tas debesis nebuvo vandens garų nė vėjo varomas. Jis buvo Viešpaties stebuklas, mūsų protui nesuprantamas. Dievas yra Viešpats visatos. Jis darė ir daro stebuklus — ženklus. 1 Kor 10,9 sakoma, kad Kristus lydėjo izraelitus tyruose.

14 skyrius
IZRAELITAI PRIE JŪROS, EGIPTIEČIAI ŽŪSTA JŪROJE 1-31

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Sakyk izraelitams, kad jie apsistotų ties Pihahirotu, tarp Magdolo ir jūros. Ties Baalzafanu pajūryje, pasistatykite stovyklas. 3 Tada faraonas pagalvos apie jus: 'Jie pasimetę klaidžioja, dykumos juos sulaiko!' 4 Aš sukietinsiu faraono širdį, jis jus vysis, kad būčiau pašlovintas per faraoną ir visą jo kariuomenę ir, kad egiptiečiai žinotų, jog Aš esu Viešpats". Jie taip ir padarė. (2 M 21; 9,16; Ez 28,22)

5 Egipto karaliui pranešė, kad tauta pabėgo. Tada pasikeitė faraono ir jo tarnų nusistatymas Izraelio atžvilgiu: „Ką padarėme, išleisdami Izraelį nuo mums einamos baudžiavos?" 6 Jis pats savo vežime su kariuomene 7 ir šešiais šimtais rinktinių kovos vežimų su karininkais vijosi izraelitus. 8 Viešpats taip sukietino Egipto karaliaus faraono širdį, kad jis nepakeitė

savo nusistatymo, nors izraelitai išėjo galingos Viešpaties rankos vedami. (2 M 13,9) 9 Faraono žirgai, vežimai, raiteliai ir visa jo kariuomenė, užklupo juos, bestovyklaujančius pajūryje, prie Pihahirato, ties Baalzafanu.

10 Faraonas priartėjo. Izraelitai, pamatę atžygiuojančius egiptiečius paskui juos, labai nusigando. Izraelitai šaukėsi Viešpaties. 11 Jie išmetinėjo Mozei: „Nejaugi Egipte nebuvo kapų, kad mus išvedei mirti tyruose? Ką mums padarei, išvesdamas iš Egipto? 12 Argi mes tau nesakėme, būdami Egipte? Pasitrauk nuo mūsų! Mums juk būtų buvę geriau tarnauti egpitiečiams, negu mirti tyruose". 13 Mozė atsakė: „Nebijokite, nusiraminkite! Patirsite Viešpaties išgelbėjimą!! Egiptiečių, kuriuos šiandien matote, niekados daugiau nebematysite. 14 Viešpats kariaus už jus, o jūs laikykitės ramiai!" (5 M 1,3; 2 Ch 20,15; Iz 30,15)

15 Viešpats tarė Mozei: „Ko šauki? Kalbėk izraelitams, kad žygiuotų. 16 O tu, pakelk lazdą, ištiesk ranką link jūros ir perskirk ją, kad izraelitai galėtų eiti sausu jūros dugnu. 17 Aš sukietinsiu egiptiečių širdį, jie vysis jus, ir pasidarysiu garbę, nugalėdamas faraoną, visą jo kariuomenę, kovos vežimus ir raitelius. 18 Egiptiečiai išpažins, kad esu Viešpats, ir būsiu garbinamas."

19 Tada Dievo angelas, kuris ėjo Izraelio pulkų priekyje, pasitraukė į jų užpakalines gretas. Debesies stulpas paslinko iš jų priekio ir atsistojo užpakalyje, (2 M 13,21) 20 jis buvo tarp egiptiečių ir izraelio pulkų; tamsus debesis dengė egiptiečius, o izraelitams buvo šviesu. Taip jie praleido naktį ir nepriartėjo vieni prie kitų.

21 Mozė ištiesė ranką virš jūros. Smarkiam rytų vėjui pučiant visą naktį, jūra nuseko. Tada persiskyrė vandenys ir 22 izraelitai ėjo sausu jūros dugnu; vanduo jiems buvo kaip mūras iš dešinės ir kairės. (Joz 4,23; Iz 11,15-16; 1 Kor 10,1; Žyd 11,29) 23 Egiptiečiai, juos vydamiesi, sekė jūros dugnu su kovos vežimais ir raiteliais. (2 M 15,19) 24 Rytui auštant, Viešpats iš ugnies

ir debesies stulpo pažvelgė į egiptiečių kariuomenę ir sukėlė sąmyšį jų tarpe. (Ps 34,17; 104,32) 25 Jo valia kovos vežimai klimpo, jie vargais negalais judėjo pirmyn. Egiptiečiai sakė: „Bėkime nuo izraelitų, nes Viešpats yra su jais". (Ps 64,10)

26 Tada Viešpats tarė Mozei: „Ištiesk ranką ant jūros, kad vanduo sugrįžtų ant egiptiečių, jų vežimų ir raitelių!" 27 Mozė ištiesė ranką ir, rytui brėkštant, jūra sugrįžo į pirmykštę vietą; bėgančius egiptiečius užliejo vanduo. Taip Viešpats sunaikino egiptiečius jūroje. 28 Vanduo sugrįžo ir užliejo visą faraono kariuomenę, karo vežimus ir raitelius. Nė vienas jų neišliko. 29 O izraelitai perėjo sausu jūros dugnu, vanduo jiems sudarė tarsi sieną dešinėje ir kairėje.

30 Taip Viešpats išgelbėjo izraelitus iš egiptiečių; jie matė negyvus egiptiečius jūros krante. 31 Izraelis patyrė galingą jėgą, kurią Viešpats panaudojo prieš egiptiečius. Tauta bijojo Viešpaties. Jie tikėjo Viešpačiu ir Jo tarnu Moze. (2 M 19,9; 2 Ch 20,20)

Nuostabus Šventojo Rašto skyrius. Pats Viešpats vedė ir viską vykdė. Izraelitai žygiavo į pietryčius. Viešpats įsakė grįžti į pietvakarius. Dievas pranešė Mozei, kad faraonas pakeis savo nuomonę. Faraonas sakė: „Eikite ir tarnaukite Viešpačiui, kaip prašėte, aš nusikaltau"; po kelių valandų jis vėl tarė: „Kodėl juos išleidome? Kas bedirbs darbus?" Tada jis nusprendė juos susigrąžinti; įsakė kovos vežimams, raiteliams, pėstininkams juos vytis. Faraono pasisekimas buvo tikras. Izraelitų priešakyje buvo jūra, o juos vijosi Egipto kariuomenė. Izraelitai suprato, kad jų padėtis yra beviltiška. Jie pradėjo murmėti Mozei: „Kodėl mus išvedei čia mirti?" Mozė atrodė ramus ir kalbėjo jiems, kad Dievas išgelbės juos. Tačiau ir Mozė suabejojęs šaukėsi Dievo.

Staiga debesies stulpas iš izraelitų priekio pakilo ir nuslinko į užpakalines gretas. Pasidarė lyg siena, per kurią egiptiečiai negalėjo pereiti. Kas iš mūsų nepergyveno netikėtų išgelbėjimų? Kiek kartų istorijos bėgyje Dievas ištiesė ranką savo žmonėms ir suteikė pagalbą, kur atrodė beviltiška padėtis.

Viešpats padarė sausą kelią per jūrą paprastu vėju. Kelias buvo padarytas kai reikėjo. Dievo klauso ir gamta. Jis ją sukūrė ir valdo. Egiptiečiai sumišo. Jie norėjo grįžti atgal, bet skubant, jų kovos vežimai ir žirgai klimpo į smėlį. Juos apdengė jūros vanduo. Juk tai labai žiauru! O ar nebuvo žiauru mesti izraelitų vaikus į Nilo upę, kad ten juos krokodilai surytų? Izraelitų vaikai žuvo Nile, o Egipto kariai — jūroje. Izraelitų tėvai verkė vaikų, o dėl Egipto karių žuvimo išsigando toli gyvenančios tautos. (Joz 2,9-10)

15 skyrius
IZRAELITŲ PERGALĖS DŽIAUGSMAS, KARTUS VANDUO PASALDINAMAS 1-27

1 Tąsyk Mozė ir izraelitai giedojo Viešpačiui šią giesmę: „Giedosiu Viešpačiui, nes Jis labai prakilnus! Jis žirgus ir raitelius sumetė į jūrą. (Apr 15,3) 2 Mano stiprybė ir giesmė yra Viešpats. Jis yra mano gelbėtojas. Toks yra mano Dievas, aš Jį šlovinsiu; Jis mano tėvų Dievas, aš Jį aukštinsiu. (Ps 118,14; Iz 12,2) 3 Viešpats yra karžygys; Jo vardas amžinas. (2 M 14,14; Ps 46,10; 3,15; 4 Faraono kovos vežimus ir jo kariuomenę Jis įmetė į marias, o jo rinktinius vadus paskandino Raudonojoje jūroje. 5 Bangos apdengė juos; jie nugrimzdo į gelmes, kaip akmuo; 6 Tavo dešinė, Viešpatie, yra galinga jėga! Tavo dešinė, Viešpatie, sutriuškina priešą. 7 Savo didybe, Tu parbloški priešus. Tu paleidi savo įnirtį; jis suėda juos, kaip ražienas. (Iz 47,14) 8 Tau papūtus, sujudo vandenys. Bangos pakilo. Vilnys siautė mariose. 9 Priešas tarė: Vysiuos, sugausiu, pasidalinsiu grobį, pasitenkins mano

širdis! Ištrauksiu kardą, — juos sunaikins mano ranka!' 10 Tu papūtei savo vėju — jie nuskendo mariose, kaip švinas galinguose vandenyse! 11 Viešpatie, kas yra Tau lygus dievų tarpe? Kas yra toks šventas, kaip Tu? Toks galingas garbės darbais — stebuklais! (2 M 18,11; Ps 72,18-19) 12 Tu ištiesei savo dešinę, — juos prarijo žemė. 13 Tu, būdamas malonus, vedei tautą, kurią atpirkai. Savo galia vedei ją į šventąją žemę. 14 Išgirdo tautos ir sudrebėjo; baimė apėmė filistėnus. (Joz 2,9-11) 15 Nusigando ir Edomo kunigaikščiai. Moabo vadai ėmė drebėti. Sustingo visi Kanaano gyventojai. 16 Juos apėmė siaubas ir išgąstis. Dėl Tavo galios jie liko be žado, kaip akmuo, kol pražygiavo Tavo tauta, Viešpatie, kurią atpirkai. 17 Tu įvedei juos ir pasodinai į savo tėvonystės kalnyną, į vietą, kurią Tu, Viešpatie, prirengei gyventi, į šventovę, kurią įkūrė Tavo rankos. 18 Viešpats karaliauja per amžius!"

19 Faraono žirgams, kovos vežimams ir raiteliams įžygiavus į jūrą, Viešpats užpylė juos marių vandenimis, o izraelitai perėjo sausu jūros dugnu. (2 M 14,22-29)

20 Tada pranašė Mirjama, Arono sesuo, paėmė būgną, ir visos moterys, eidamos paskui ją su būgnais, šokinėjo. (Ps 68,26) 21 Mirjama vedančiu balsu giedojo: „Giedokite Viešpačiui, nes Jis šventas ir didingas! Žirgus ir raitelius Jis sumetė į jūrą".

22 Mozė vedė Izraelį toliau nuo Raudonosios jūros; jie ėjo į Suro dykumą. Tris dienas jie keliavo dykuma ir nerado vandens. 23 Atėję į Marą, ten jie negalėjo gerti vandens, nes jis buvo kartus. Todėl tą vietą praminė Mara (kartumas). 24 Tauta pradėjo murmėti prieš Mozę: „Ką gersime?" 25 Jis šaukėsi Viešpaties. Viešpats parodė jam medį, kurį, įmetus į vandenį, vanduo tapo saldus.

Dykumose Viešpats davė izraelitams įstatymą ir teisę; ten Jis išbandė juos. 26 Jis sakė: „Jei uoliai klausysite Viešpaties, savo Dievo, ir darysite, kas teisu Jo akyse, kreipsite dėmesį į Jo įsakymus ir laikysite visus Jo

nuostatus, tai ant jūsų neužleisiu nė vienos tų nelaimių, kurias užleidau ant egiptiečių, nes Aš esu Viešpats, tavo gydytojas". (5 M 7,15; 32,39; Mt 9,12)

27 Po to jie atvyko į Elimą, kur buvo dvylika vandens šaltinių ir septyniasdešimt palmių; ten jie pasistatė stovyklą.

Mozė buvo įsitikinęs, kad jis netinka vykti į Egiptą ir išvesti tautą. (2 M 4,10) Dabar jau buvo įvykęs faktas. Ši giesmė buvo Dievo duota Mozei. Tai viena seniausių ir gražiausių giesmių. Ji liks amžinai. Ji bus giedama paskutiniais laikais ir vadinama Mozės giesme. (Apr 15,3) Mozė savęs ir savo darbų visai nemini. Jis iškelia tik Viešpaties didybę. Viešpats yra amžinas. Jis neleidžia tironams tvarkyti taip, kaip jie nori.

Kaip ilgai tęsėsi padėkos šventė Viešpačiui nežinome. Mozė vadovavo vyrų chorui, o jo sesuo Mirjama — moterų chorui ir net orkestrui. Mirjama, jauna mergaitė, stovėjo prie vandens ir stebėjo, kas atsitiks su broliuku Moze. Dabar ji apie90 metų, stovi prie jūros ir mato, kaip jos brolis, Viešpaties pašauktas, gieda padėkos giesmę Javei. Ji drįsta ir dar gali įsijungti į padėkos giesmę, vadovauti galingam moterų chorui.

Po stebuklingo išgelbėjimo iš egiptiečių prie Raudonosios jūros, izraelitai vėl žygiavo per Suro tyrus iki Maros. Žygiavo visi: vyrai, moterys, vaikai, bandos. Tai buvo sunki kelionė. Jie visi kentė troškulį. Maroje rado vandens, bet jis buvo sūriai kartus, su sieros priemaišomis. Jie negalėjo numarinti troškulio. Nuostabu, kad žmonės, patyrę Dievo galią, neprašė Dievo pagalbos, bet kaltino Jo tarną Mozę, lyg jis jiems tą vargą būtų užtraukęs. Žmonės vos tris dienas buvo ramūs. Mozė nesiginčijo su jais. Jis kreipėsi pagalbos į Tą, kuris gali padėti. Viešpats natūraliu būdu padėjo: tyruose augančiu medžiu pašalino vandens kartmą.

Toliau keliaudami jie rado oazę. Elime buvo 12 versmių gėlo vandens ir 70 palmių pavėsiui. Izraelio buvo 12 padermių. Čia kiekvienai padermei teko po versmę ir po 6 palmes. 12 ir 70 yra reikšmingi skaičiai izraelitams. 70 asmenų atvyko į Egiptą,(2 M 1,1-5) dabar, iškeliavus iš Egipto, 70 palmių; vėliau (2 M 24,4-9) minimi 70 vyresnieji.

Čia Dievas davė izraelitams pirmą įsakymą. Jis buvo tas pats, kaip rojuje — paklusnumas. Viešpats žmonėms nešališkas. Kas nusikalsta, tą Jis baudžia. Jis baudė egiptiečius; jei nusikals, baus ir izraelitus. Izraelitai buvo išlaisvinti — išvesti iš Egipto, bet jie nebuvo laisvi, negalėjo elgtis, kaip jie nori. Jie privalėjo laikytis Dievo įsakymų. Krikščionys yra atpirkti Kristaus mirties auka, jie privalo įrodyti gyvenimu, kad jie išganyti.

16 skyrius
IZRAELITAI NEPATENKINTI MURMA, DIEVAS PARŪPINA JIEMS KURAPKŲ IR MANOS 1-36

1 Antrojo mėnesio penkioliktąją dieną, išvykus iš Egipto, visi izraelitai išėjo iš Elimo ir atvyko į Sino dykumą, esančią tarp Elimo ir Sinajaus. 2 Izraelitai murmėjo prieš Mozę ir Aroną. (2 M 17,2) 3 Jie sakė: „Geriau mes būtume mirę nuo Viešpaties rankos Egipto šalyje, kai sėdėjome prie mėsos puodų ir valgėme duonos sočiai! Jūs mus atvedėte į šią dykumą, kad išmarintumėte visus badu". (2 M 14,11)

4 Tada Viešpats tarė Mozei: „Aš jums duosiu duonos iš dangaus. Žmonės teišeina ir tesusirenka dienos davinį; noriu išbandyti juos, ar jie nori laikytis mano įstatymo. (Jn 6,31; 1 Kor 10,3) 5 O šeštąją dieną teprisirenka dvigubai tiek, kiek jie kasdien prisirinkdavo". 6 Tada Mozė ir Aronas tarė visiems izraelitams: „Šį vakarą patirsite, kad Viešpats jus išvedė iš Egipto, 7 rytą išvysite Viešpaties garbę; Jis išgirdo jūsų murmėjimą prieš Jį. O kas esame mudu, kad murmate prieš mus? 8 Viešpats

duos jums vakare mėsos, o rytą — duonos sočiai. Viešpats išgirdo, kai murmėjote prieš Jį. O kas mudu esame? Ne prieš mus yra jūsų murmėjimas, bet prieš Viešpatį".

9 Tada Mozė tarė Aronui: „Sakyk visiems izraelitams: ‚Priartėkite Viešpaties akivaizdon, nes Jis girdėjo jūsų murmėjimą'." 10 Aronui tebekalbant izraelitams, jie pažvelgė į dykumas ir pamatė Viešpaties šlovę debesyje. (4 M 12,5; 14,10; 16,19) 11 Jis kalbėjo Mozei: 12 „Aš girdėjau izraelitų murmėjimą. Sakyk jiems, kad vakaro prieblandoje gausite mėsos, o rytą pasisotinsite duona. Žinokite, kad Aš esu Viešpats, jūsų Dievas".

13 Vakare užskrido putpelės ir apdengė stovyklą, o rytą apie stovyklą buvo rasa. (4 M 11,31) 14 Rasai pranykus, dykumoje pasirodė kažkas, tarsi šerkšnas ant žemės. 15 Tai pamatę, izraelitai klausė vienas kito: „Kas čia?" Nė vienas nežinojo, kas tai būtų. Tada Mozė jiems tarė: „Tai duona, kurią Viešpats jums duoda maistui. 16 Atsiminkite, ką Viešpats įsakė: ‚Kiekvienas teprisirenka tiek, kiek jis suvalgo; teparsineša po gomerą asmeniui, atsižvelgdamas į asmenų skaičių jo palapinėje'." 17 Izraelitai darė, kaip buvo įsakyta: jie prisirinko vienas daug, kitas mažai, 18 bet jiems seikėjant gomeru, kas buvo prisirinkęs daug, neturėjo pertekliaus, o kas mažai, tam nestigo. Kiekvienas turėjo tiek, kiek galėjo suvalgyti. (2 Kor 8,15) 19 Mozė jiems sakė: „Nė vienas tenepalieka nieko rytojui". (Mt 6,34; Lk 11,3) 20 Bet jie nepaklausė Mozės. Kai kurie paliko dalį maisto kitai dienai. Maistas sugedo, atsirado kirmėlių ir pradėjo dvokti. Mozė užsirūstino ant jų. 21 Kiekvienas kas rytą rinkdavosi kiek jis galėjo sunaudoti. O saulei kaitinant, tie grūdeliai laukuose sutirpdavo.

22 Šeštąją dieną jie prisirinko dvigubai tiek: po du gomeru kiekvienam asmeniui. Izraelio vyresnieji apie tai pranešė Mozei. 23 Jis sakė jiems: „Taip Viešpats liepė: rytoj yra sabatos šventė, šventa poilsio diena, skirta

Viešpačiui. Ką norite kepti, iškepkite, ir ką norite virti, išvirkite, o kas atlieka, atidėkite į šalį ir palaikykite rytojui". (1 M 2,2-3; 20,8) 24 Jie pasidėjo rytojui, kaip Mozė buvo įsakęs. Maisto atsarga nesugedo, ir joje neatsirado kirmėlių. 25 Po to Mozė tarė: „Valgykite! Nes šiandien yra Viešpaties sabata, nieko nerasite laukuose. 26 Šešias dienas rinkite, o septintoji diena yra sabata; joje nieko nerasite". 27 Vis dėlto septintąją dieną kai kurie išėjo rinkti, bet nieko nerado. 28 Viešpats tarė Mozei: „Kaip ilgai prieštarausite mano įstatymams ir įsakymams? 29 Viešpats jums įsakė švęsti sabatą. Todėl šeštąją dieną Jis duoda jums duonos dviem dienom. Kiekvienas pasilikite savo vietoje. Nė vienas neišeikite iš savo namų septintąją dieną". 30 Taip tauta ilsėjosi septintąją dieną.

31 Dievo duotą maistą izraelitai praminė mana. Ji buvo balta kaip koriando grūdai, o jos skonis tarsi meduolio. 32 Mozė paskelbė Viešpaties įsakymą: „Pripilkite gomerą jos, kad būsimos kartos žinotų, kokia duona jus maitinau tyruose, kai išvedžiau iš Egipto". 33 Mozė sakė Aronui: „Paimk indą, supilk į jį vieną gomerą manos ir jį padėk Viešpaties akivaizdoje, kad išliktų būsimosioms kartoms". (Žyd 9,4) 34 Aronas ėmė indą, supylė į jį gomerą manos, kaip Viešpats įsakė Mozei, ir padėjo palapinės švenčiausioje vietoje. 35 Izraelitai valgė maną keturiasdešimt metų, kol jie atėjo į šalį, tinkamą gyventi. Jie maitinosi mana, kol atėjo prie Kanaano šalies sienos. (Joz 5,12) 36 Gomeras yra dešimtoji efos dalis

---

Mėnesiui praslinkus po iškeliavimo iš Egipto, izraelitai suvalgė pasiimtas maisto atsargas. Jie turėjo pieno ir mėsos iš savo bandų, bet to neužteko. Egipte jie dar gaudavo žuvies. Jie nesikreipė į vadovybę ar prašė Dievo pagalbos, bet murmėjo ir išmėtinėjo Mozei ir

Aronui. Gyvenant Egipte jie skundėsi sunkiu vergijos darbu, dabar jie sakė, kad Egipte buvę geriau negu čia, Dievui vedant juos. Koks žmogus nepatenkintas ir nepastovus!

Mozė aiškino jiems, kad jis ir Aronas nėra atsakingi; jie murma ne prieš juos, bet prieš patį Viešpatį. Dievas buvo kantrus. Jis žiūrėjo, kaip ilgai jie murmės prieš Jį. O vis dėlto Jis davė jiems mėsos ir manos!

Kurapkų gausūs būriai kartais Sinojaus dykumoje užskrisdavo, kad jas buvo galima rankomis pagauti. Maži kiekiai manos ir mūsų laikais yra Sinojaus tyruose. Tai yra tam tikro medžio syvai. Jie, ištekėję iš medžio, tampa baltais grūdeliais. Juos galima virti ir kepti.
Jų skonis panašus į medauninkų skonį. Anais laikais buvo toks Dievo patvarkymas, kad manos buvo didelis kiekis.

17 skyrius
VANDUO IŠ UOLOS, IZRAELITAI NUGALI AMALEKITUS 1-16

1 Visi izraelitai keliavo toliau iš Sino dykumų sustodami, kaip Viešpats įsakydavo. Jie pasistatė stovyklą Refidime. Čia jie nerado geriamo vandens 2 ir murmėjo prieš Mozę: „Duok mums vandens atsigerti!" Mozė jiems atsakė: „Ko burnojate prieš mane? Kodėl gundote Viešpatį?" (5 M 6,16; 1 Kor 10,9) 3 Tauta troško ir nenurimo burnojusi: „Kodėl mus išvedei iš Egipto, ar kad mus, mūsų vaikus ir gyvulius numarintum troškuliu?" 4 Tada Mozė kreipėsi į Viešpatį: „Kas man daryti su šita tauta? Jie ruošiasi užmušti mane akmenimis". (4 M 14,10) 5 Viešpats atsakė Mozei: „Pasiimk su savimi Izraelio vyresniųjų, pasirodyk tautai ir laikyk lazdą rankoje, kuria sudavei į Nilą, ir eik. (2 M 7,20) 6 Aš ten, Horebe, stovėsiu ant uolos. Tu suduosi lazda į uolą, iš jos ištekės vanduo ir visi galės atsigerti".

Mozė taip ir padarė Izraelio vyresniųjų akyse.(4 M 20,11; 1 Kor 10,4) 7 Jis praminė tą vietą „Masa" ir „Meriba" dėl to, kad izraelitai vaidijosi ir gundė Viešpatį: „Ar yra Viešpats mūsų tarpe?" (Ps 95,8,9)

8 Tada atžygiavo amalekitai ir kariavo su Izraeliu Rafidime. 9 Mozė įsakė Jozuvui: „Pasirink vyrų ir žygiouk kariauti prieš amalekitus! Rytoj aš stovėsiu ant kalvos viršūnės ir laikysiu Dievo lazdą rankoje". (4 M 13,8,16) 10 Jozuvas padarė, kaip jam Mozė buvo įsakęs. Jis išžygiavo kariauti prieš amalekitus. Mozė, Aronas ir Huras užlipo ant kalvos viršūnės. 11 Kol Mozė laikė pakėlęs savo rankas, izraelitai laimėjo; kai tik jas nuleisdavo, amalekitai laimėdavo. 12 Mozės rankos pavargo; jie tad paėmė akmenį ir jį pasodino ant jo. Aronas ir Huras laikė jo rankas, vienas iš vienos, kitas iš kitos pusės; taip jo rankos buvo pakeltos iki saulės nusileidimo. 13 Tuo būdu Jozuvas nugalėjo amalekitus kardu.

14 Viešpats liepė Mozei įrašyti tai į knygą atminimui ir skaityti Jozuvui girdint, kad Jis nušluos amalekitus nuo žemės paviršiaus. (5 M 25,17-19; 1 Sam 15) 15 Mozė pastatė aukurą ir jį pavadino „Viešpats yra mano vėliava". 16 Tada jis tarė: „Viešpats prisiekė ir Jis kariaus prieš amalekitus per kartų kartas".

Viešpats įsakė izraelitams žygiuoti iš Elimo į Refidimą; debesies stulpas pakilo ir vedė juos. Žmonės, kelionėje išvargę ir ištroškę, ginčijosi su Moze ir taip įsikarščiavo, kad norėjo jį užmušti akmenimis. Jie net klausė ar Viešpats yra jų tarpe. Toks yra žmogus! Jis abejoja net Dievo buvimu, nors ir pergyveno Dievo stebuklingą vedimą. O Dievo toks kantrumas ir malonės rodymas! Viešpats davė vandens visai nelauktai — iš uolos. Masa — gundymas, o Meriba — vaidas.

Amalekitai buvo Ezavo palikuonys. Jie užpuolė izraelitų paskutines gretas, nusilpusius ir sergančius. Izraelitai su jais kovėsi, juos nugalėjo ir vėliau visai išnaikino. (1 Sam 15; 2 Sam 1,1; 8,12)

Jozuvas čia minimas pirmą kartą. Jis buvo Mozės pagelbininkas. Po Mozės mirties jis tapo Izraelio vadu. Jozuvas vadovavo pirmajam mūšiui su izraelitais; tai buvo taip sakomas — kovos krikštas. Jozuvo kariai buvo nedisciplinuoti ir menkai ginkluoti. Jis kariavo, o Mozė meldėsi ir laikė iškėlęs „stebuklų" lazdą kaip vėliavą. Po laimėto mūšio Jozuvui nepareiškiama jokia pagarba, bet pastatomas aukuras ir garbinamas Viešpats. Aukuro užrašas: „Viešpats mano vėliava!"

Tai pirmas minimas raštas Šventajame Rašte. Daug kas mano, kad Huras, Mozės draugas, buvo Mozės sesers Mirjamos vyras.

18 skyrius
MOZĖS UOŠVIS JETRAS APLANKO JĮ IR DUODA PATARIMUS 1-27

1 Jetras, Midiano kunigas, Mozės uošvis, išgirdo visa, ką Dievas padarė Mozei ir savo tautai Izraeliui, kaip Viešpats išvedė Izraelį iš Egipto. (2 M 4,20) 2 Tai sužinojęs Jetras, Mozės uošvis, su Zipora, Mozės žmona, kurią Mozė buvo pasiuntęs atgal,(2 M 2,22) 3 ir jos abiem sūnumis, Gersomu, — „Buvau ateiviu svetimoje žemėje", 4 ir Eliezeru, — „Mano tėvo Dievas buvo mano pagalba ir mane išgelbėjo nuo faraono kalavijo", 5 atėjo pas Mozę į dykumą, kur jis stovyklavo, prie Dievo kalno. 6 Jetras tarė: „Štai aš, tavo uošvis Jetras, taip pat tavo žmona ir abu sūnūs atėjome pas tave"! 7 Tada Mozė, išėjęs pasitikti savo uošvio, nusilenkė jam ir jį pabučiavo. Paklausinėję vienas kito kaip sekasi, įėjo į palapinę. 8 Mozė papasakojo savo uošviui visa, ką Viešpats dėl Izraelio padarė faraonui ir egiptiečiams ir visą vargą kelyje, ir kaip Viešpats juos išgelbėjo. 9 Jetras džiaugėsi visu tuo, ką

Viešpats padarė Izraeliui, ir kad Jis išgelbėjo jį iš egiptiečių, 10 ir tarė: „Tebūnie šlovinamas Viešpats, kuris jus išgelbėjo iš egiptiečių ir faraono! 11 Dabar žinau, kad Viešpats yra aukščiau visų dievų. Egiptiečiai elgėsi su jumis arogantiškai, o Jis išgelbėjo jus iš jų vergijos". 12 Po to, Jetras, Mozės uošvis, aukojo Dievui deginamąją ir kraujo auką. Tada Aronas ir visi Izraelio vyresnieji drauge su Mozės uošviu valgė Dievo akivaizdoje.

13 Sekančią dieną Mozė atsisėdo žmonių teisti, o žmonės stovinėjo apie jį nuo ryto ligi vakaro. 14 Mozės uošvis, pamatęs visa, ką jis darė žmonėms, klausė: „Ką tu čia darai? Kodėl tu sėdi vienas, o visi žmonės stovinėja nuo ryto ligi vakaro? " 15 Mozė atsakė: „Žmonės ateina pas mane, kad juos teisčiau pagal Dievo nuostatus ir įsakymus. 16 Kai jie susiginčija, jie ateina pas mane, kad būčiau jų teisėju ir paskelbčiau Dievo nuostatus ir įstatymus". 17 Mozės uošvis atsakė: „Negerai darai! 18 Tu pats ir šitie žmonės, kurie yra su tavimi, visiškai nuvargsite, nes tau per sunku; tu negali vienas atlikti to darbo. (4 M 11,14; 5 M 1,9) 19 Dabar paklausyk mano patarimo, aš tau patariu, o Dievas tebūnie su tavimi! Tu pats tarpininkauk tautai Dievo akivaizdoje ir pranešk jų reikalus Dievui. 20 Mokyk juos įstatymų bei nuostatų, rodyk jiems kelią, kuriuo jie eitų, ir darbus, kuriuos darytų. 21 Be to, išrink iš tautos sumanius, Dievo bijančius, patikimus, kyšių neimančius vyrus, įstatyk juos tūkstantininkais, šimtininkais, penkiasdešimtininkais ir dešimtininkais 22 ir tegul jie teisia žmones. Kiekvieną didelę bylą tepraneša tau, o mažos reikšmės bylą tesprendžia patys. Pasidalinus naštą, bus lengviau tau ir jiems. 23 Taip darydamas įvykdysi, ką tau Dievas įsakė: pats ištversi ir visi žmonės grįš į savo namus patenkinti".

24 Mozė paklausė savo uošvio patarimo. 25 Jis išrinko sumanius vyrus iš viso Izraelio ir juos padarė viršininkais: tūkstantininkais, šimtininkais, penkiasdešimtininkais ir dešimtininkais, 26 kad jie teistų

žmones. Sunkias bylas jie pavedė Mozei, o mažąsias patys sprendė. 27 Po to Mozės uošvis išvyko į savo šalį.

Visur buvo kalbama kaip Viešpats nugalėjo egiptiečius ir išgelbėjo izraelitus. Tą girdėjo ir Mozės uošvis Jetras. Jis ėjo aplankyti Mozę su jo žmona ir sūnumis. Kai Mozei buvo pranešta, kad atvyksta jo uošvis ir jo šeima, Mozė pasiliuosavo iš pareigų ir sutiko svečius. Susitikimas buvo nuoširdus, ir Mozė buvo laimingas. Didžiausias jų džiaugsmas buvo Viešpaties pagalba. Mozė su Jetru kalbėjo apie Viešpaties padarytus darbus ir veiksmus. Jetras buvo daug girdėjęs apie tai, bet tik dabar suprato: „Viešpačiui nėra lygaus dievo!" Yra demonų ir tamsos jėgų, bet Javė suvaldo juos.

Midianitas Jetras garbino Viešpatį — Javę. Dievą garbina ir iš kitų tautų žmonės. Jetras ir Aronas aukojo Viešpačiui padėkos aukas. Tuo metu Jetras susitiko ir Izraelio vyresniuosius.

Jetras stebėjo Mozės darbą ir davė jam patarimų, kuriuos Mozė mielai priėmė.

19 skyrius
PASIRUOŠIMAS PRIIMTI ĮSAKYMUS 1-25

1 Izraelitams išvykus iš Egipto, po trijų mėnesių, tą pačią dieną jie atvyko į Sinajaus dykumas. 2 Jie pajudėjo iš Refidimo ir, atvykę į Sinajaus dykumas, apsistojo. Jie pasistatė stovyklą ties kalnu, 3 ir Mozė užkopė pas Dievą. Viešpats pašaukė jį nuo kalno: „Sakyk Jokūbo namams ir pranešk izraelitams, 4 ką jūs matėte, ką padariau egiptiečiams, kaip nešiojau jus, lyg ant erelio sparnų, ir atgabenau jus prie savęs. (5 M 32,11) 5 Taigi dabar, jei klausysite mano įsakymo ir laikysitės Sandoros, būsite ypatinga mano nuosavybė visų tautų tarpe. Man priklauso visa žemė. (5 M 7,6) 6 Jūs būsite kunigiška karalystė ir šventa tauta. Šiuos žodžius pranešk

izraelitams." (1 Pt 2,9; Apr 1,6; 3 M 19,2)

7 Sugrįžęs Mozė sušaukė tautos vyresniuosius ir jiems pranešė, ką Viešpats įsakė. 8 Tada visa tauta pasižadėjo: „Visa, ką Viešpats kalbėjo, darysime". Mozė perdavė tautos žodžius Viešpačiui. 9 Viešpats sakė Mozei: „Aš ateisiu pas tave tirštuose debesyse, kad, man kalbant su tavimi, tauta girdėtų ir tavimi tikėtų".

Mozė pranešė tautos žodžius Viešpačiui, 10 o Jis tarė Mozei: „Eik pas žmones ir per dvi dienas paruošk juos: teišsiskalbia drabužius 11 ir tepasirengia trečiajai dienai. Trečiąją dieną Aš nužengsiu ant Sinajaus kalno visai tautai matant. 12 Nužymėk ribas aplink kalną ir įsakyk, kad nedrįstų lipti į kalną ar paliesti jo kraštą. 13 Kas palies, tas bus užmušamas akmenimis arba perveriamas strėle; nei žmogus, nei gyvulys neišliks gyvas, jį palietęs. Išgirdus ilgą trimito ženklą, jie tepriartėja prie kalno". (Žyd 12,18-20) 14 Mozė, grįžęs nuo kalno, paruošė žmones; kai jie išplovė drabužius, 15 jis jiems tarė: „Būkite pasiruošę trečiajai dienai; nė vienas tenesiartina prie moters!" (1 Kor 7,5)

16 Trečiąją dieną, rytui išaušus, perkūnas griovė ir žaibavo, tamsūs debesys apdengė kalną ir pasigirdo labai stiprus trimito balsas. Stovykloje žmones apėmė baimė; jie drebėjo. (Žyd 12,21) 17 Mozė išvedė tautą iš stovyklos pasitikti Dievą. Jie sustojo kalno papėdėje. 18 Visas Sinajaus kalnas rūko, nes Viešpats nužengė ugnyje ant jo. Dūmai kilo tarsi iš krosnies, visas kalnas drebėjo. 19 Trimito balsas ėjo stipryn ir stipryn. Mozė kalbėjo, o Dievas jam atsakinėjo garsiai. (Apd 7,38) 20 Viešpats nužengė ant Sinajaus kalno viršūnės ir, pasišaukęs Mozę ant kalno, 21 jam tarė: „Nulipk žemyn, įspėk žmones, kad, norėdami išvysti Viešpatį, neperžengtų ribos ir daugelis jų nežūtų. 22 Taipgi ir kunigai, kurie artinasi prie Viešpaties, tegul būna pasiruošę, kad Viešpats jų nebaustų". 23 Mozė sakė Viešpačiui: „Tautai neleistina lipti į Sinajaus kalną. Tu mus įspėjai nužymėti ribą aplink

kalną ir pašventinti jį". 24 Viešpats jam atsakė: „Nusileisk ir grįžk su Aronu. Tačiau kunigai ir tauta tegul nedrįsta artėti prie Viešpaties, kad jis jų nesunaikintų". 25 Mozė grįžo pas tautą ir jiems tai pasakė.

Viešpats Dievas apsireiškė Abraomui, Izaokui, Jokūbui ir siuntė Mozę išvesti Izraelio tautą iš Egipto. Dabar Viešpats ypatingu būdu apsireškė visai tautai, įvedė įstatymus ir sudarė Sandorą su ja. To įvykio pažymėta data ir vieta. Tai įvyko trims mėnesiams praėjus po išvykimo iš Egipto, prie Sinajaus kalno, Dievo kalno, Sinajaus tyruose. Viešpats per Mozę pranešė tautai, kad Jis juos vedė taip, kaip erelis neša savo vaikus ant sparnų. Žmonės buvo tai pergyvenę ir žinojo. Viešpats globojo juos, jie tapo laisvi. Jis norėjo, kad jie Jam tarnautų, būtų Jo išrinktoji tauta, kunigiška tauta, nes Jis Viešpats visos žemės.

Mozė tai pranešė tautai per paskirtus vyresniuosius. Tauta sutiko priimti Viešpaties pasiūlymą — sutikti Viešpatį visoje didybėje trečiąją dieną. Tauta privalėjo tinkamai pasirengti sutikti Viešpatį. Žmonėms ir gyvuliams buvo uždrausta paliesti kalną.

Trečiąją dieną Viešpats nužengė ant kalno ir apsireiškė visiems žmonėms. Viešpatį gaubė tamsa, debesis, dūmai, ugnis, žaibai; kalnas drebėjo ir viršgamtiškas trimitas skambėjo. Žmonės išsigando. Mozė vedė juos prie kalno papėdės. Ten žmonės sustojo. Viešpats pašaukė Mozę ir Aroną užlipti ant kalno.

Kai Viešpats nori ką pranešti, Jis panašiai apsireiškia. Prieš Jėzui pradedant viešą veiklą, Dievas kalbėjo girdimu balsu. (Mt 3,17) Prieš apaštalams pradedant viešai veikti, Jis apsireiškė ugnimi ir Šventąja Dvasia. (Apd 2,3)

20 skyrius

DEŠIMTIES DIEVO ĮSAKYMŲ PASKELBIMAS 1-26

1 Dievas kalbėjo visus šiuos žodžius: 2 „Aš esu Viešpats, tavo Dievas, kuris tave išvedžiau iš Egipto šalies vergijos. 3 Neturėk kitų dievų šalia manęs. (5 M 6,4-5; 1 Kor 8,6) 4 Nedaryk sau jokio drožinio, nė jokio atvaizdo, kas yra danguje, žemėje, ar vandenyje! (3 M 26,1; 5 M 27,15; Ps 97,7; Iz 40,18-26; Rom 1,23) 5 Nesilenk prieš juos ir netarnauk jiems! Nes Aš esu Viešpats, tavo Dievas, baudžiąs Dievas, traukiąs vaikus atsakomybėn už tėvų nusikaltimą iki trečiosios ir ketvirtosios kartos, kurie manęs nekenčia, (2 M 34,7; Jer 31,29-30; Ez 18,2-3,20) 6 bet rodąs malonę iki tūkstantosios kartos, kurie mane myli ir laiko mano įsakymus. 7 Nenaudok bereikalingai Viešpaties, savo Dievo, vardo, nes Viešpats nepaliks nenubausto to, kuris bereikalingai naudoja Jo vardą. (3 M 24,16) 8 Atsimink sabatos dieną, kad ją švęstum! (2 M 16,25; Ez 20,12; Mk 2,27-28; Kol 2,16-17) 9 Šešias dienas dirbk ir atlik visus savo darbus, 10 o spetintoji diena yra sabata; pašvęsta Viešpačiui, tavo Dievui. Joje nevalia dirbti jokio darbo nei tau, nei tavo sūnui ar dukteriai, nei tavo tarnui ar tarnaitei, nei tavo gyvuliui, nei tavo ateiviui, kuris yra tavo namuose, 11 nes per šešias dienas Viešpats sukūrė dangų, žemę, jūrą ir visa, kas yra juose, o septintąją dieną ilsėjosi. Todėl Viešpats palaimino sabatos dieną ir pašventėją. (1 M 2,2-3) 12 Gerbk savo tėvą ir motiną, kad ilgai gyventum žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos! (Mt 15,4; Ef 6,2-3) 13 Nežudyk! (2 M 21,12; 1 M 9,5-6; Jok 2,11) 14 Nesvetimauk! (3 M 20,10; Ef 5,3-5) 15 Nevok! (3 M 19,11; Ef 4,28) 16 Neliudyk neteisingai prieš savo artimą! (2 M 23,1; Ef 4,25) 17 Negeisk savo artimo namų nei savo artimo žmonos, nei jo tarno, nei tarnaitės, nei jaučio, nei asilo; iš viso — nieko, kas priklauso jam!" (Rom 7,7; 13,9)

18 Žmonės girdėjo griausmą ir trimito balsą, matė žaibus ir rūkstantį kalną; jie bijojo, drebėjo ir stovėjo iš tolo. 19 Jie sakė Mozei: „Tu kalbėk su mumis! Mes klausysime. Tačiau tenekalba su mumis Dievas, kad nemirtume!" 20 Mozė atsakė žmonėms: „Nebijokite! Dievas atėjo tam, kad jus išmėgintų, o jūs jo bijotumėte ir nenusidėtumėte". 21 Žmonės stovėjo iš tolo; gi Mozė artėjo į tamsiuosius debesis, kur buvo Dievas. ((Žyd 12,18-)

22 Viešpats liepė Mozei pasakyti izraelitams: „Jūs patys girdėjote, kad Aš iš dangaus kalbėjau su jumis. 23 Nedarykite šalia manęs sau sidabrinių ar auksinių dievų. 24 Padaryk man iš žemės aukurą ir aukok ant jo deginamąsias ir suderinamąsias aukas, savo avis ir raguočius. Kiekvienoje vietoje, kurioje priminsi mano vardą, Aš ateisiu ir laiminsiu tave.(2 M 27,1,8;29,42-43;5 M 12,5) 25 O jei man statysi akmeninį aukurą, neleistina jį statyti iš nutašytų akmenų, nes vartodamas kaltą, padarysi juos man nepriimtinus.(5 M 27,5; Joz 8,31) 26 Taip pat tau neleistina lipti laiptais į mano aukurą, kad nebūtų atidengtas tavo nuogumas".

Viešpats kalbėjo šiuos žodžius, kuriuos vėliau Mozė užrašė.(2 M 31,18;32,15-16) Šios akmens plokštės žuvo Babilonijos nelaisvės metu. Pirmuose keturiuose įsakymuose kalbama apie Viešpatį Dievą, sekančiuose šešiuose apie artimą. Jėzus juos suglaudė į du įsakymus: „Mylėk Viešpatį Dievą visa širdimi, siela ir mintimis, o savo artimą, kaip pats save".

Pirmieji keturi įsakymai apie Viešpatį netikintiesiems neturi reikšmės, bet sekantieji šeši apie žmogų — artimą yra reikšmingi visam pasauliui, visai žmonijai.

Šiuos įsakymus davė ir paruošė ne Mozė, ne žmogus, bet Viešpats — Javė. Jis išlaisvino tautą iš Egipto vergijos ir jiems kalbėjo. Jėzus išlaisvino mus iš nuodėmės

vergijos. (Lk 1,74)

Antrąjį įsakymą — apie Dievo paveikslą — katalikų bažnyčia išleido. Kad būtų išlaikyti 10 įsakymų, ji suskaldė dešimtąjį įsakymą apie pageidimą į du: į namų — artimo geidimą, žmonos, tarnų ir t.t. Liuteronų bažnyčia iki mūsų dienų laikosi įsakymų, kurie sudaryti katalikų bažnyčios. Visos kitos bažnyčios laikosi įsakymų, kaip jie parašyti Šventajame Rašte. Rimti liuteronų Šventojo Rašto aiškintojai — komentatoriai rašo apie įsakymus, kaip jie yra Šventajame Rašte, bet jie nieko nemini apie antrojo įsakymo išleidimą ir dešimtojo padalinimą.

Apie pirmuosius penkis įsakymus yra parašytas pagrindas, kodėl jie duoti, o sekančiųjų pagrindas neminėtas.

Pirmasis įsakymas „Neturėk kitų dievų šalia manęs". Jo pagrindas — „Aš esu Viešpats (Javė), tavo Dievas, kuris tave išvedžiau iš Egipto šalies, iš vergijos namų". Jis yra Viešpats, jų Išgelbėtojas, visų demonų nugalėtojas. Jie yra Jo išrinktoji tauta; ji privalo tik Jį vieną garbinti.

Antrasis įsakymas — „Nedaryk sau jokio Javės paveikslo, nė atvaizdo . . ." Pagrindas — „Aš esu Viešpats, tavo Dievas, pavydus Dievas, traukiąs atsakomybėn vaikus už tėvų nusikaltimus iki ketvirtos kartos, kurie manęs nekenčia, bet rodąs malonę iki tūkstantosios kartos, kurie mane myli ir laikosi mano įsakymų". Gyvenimo patirtis rodo, kad taip yra. Alkoholikų, paleistuvių ir kitų panašių nusikaltėlių vaikai kartais gimsta nesveiki — sužaloti.

Trečiasis įsakymas — „Neminėk be reikalo Viešpaties, savo Dievo, vardo, nes Viešpats nepaliks nenubaudęs to, kuris be reikalo naudoja Jo vardą". Be reikalo naudojamas Viešpaties vardas yra negerbimas Jo.

Ketvirtasis įsakymas — „Atsimink sabatos dieną ir ją švęsk". Šešios dienos yra skirtos darbui, o septintoji poilsiui tau ir visiems tavìškiams. Ji skirta dar ir Dievui garbinti bei dvasiniai atsigaivinti.

Penktasis įsakymas — „Gerbk savo tėvą ir motiną, kad ilgai gyventum žemėje, kurią Viešpats Dievas tau duos". Tai yra atlikti pareigą tėvams ir vyriausybei, jie rūpinasi tavimi.

Sekantiesiems įsakymams nėra duota pagrindo, kodėl reikia jų laikytis. Apie tai yra paaiškinta kitose Šventojo Rašto vietose.

Šeštasis įsakymas — „Nežudyk!" Gyvybės kūrėjas yra Viešpats Dievas. Žmogus neturi teisės nei savo, nei kito gyvybę sunaikinti. Jėzus paaiškino: kas pyksta ant savo brolio, jau yra smerktinas. Pyktis yra žudikas. (1 Jn3,15)

Septintasis įsakymas — „nesvetimauk!" Į santuoką įeina šeimos auginimas, būdo išsivystymas, vienatvės pašalinimas. Senojo Testamento laikais pagonijoje buvo labai paplitus daugpatystė. Ji buvo ir izraelitų tarpe. Vienpatystė įsigyveno tik Naujojo Testamento laikais. Kai kuriuose kraštuose ji dar ir dabar praktikuojama. Tokie kraštai ir dabar merdi kultūriniai ir ekonomiškai.

Aštuntasis įsakymas — „Nevok!" Abraomo laikais veikė vienas žinomų seniausių įsakymų, vadinamas Hamurabio kodeksas. Remiantis juo, vagystė buvo baudžiama mirtimi. Kai kurios Europos tautos senovėje bausdavo už vagystę irgi mirtimi. Šventajame Rašte už vagystę reikalaujama atlyginti ketveriopai.

Devintasis įsakymas — „Neliudyk neteisingai prieš savo artimą!" Tai liudijimas ne tik teisme, bet liežuviu apkalbėjimas, nuplėšimas artimui garbės.

Dešimtasis įsakymas — „Negeisk!" Negeisk kas ne tavo; nesisavink kokiu nors būdu svetimų daiktų ir neviliok žmonių.

Kai Viešpats kalbėjo apie šiuos įsakymus, žmonės labai išsigando Viešpaties balso. Jie prašė Mozę, kad jis tarpininkautų, kalbėtų su Viešpačiu, ir jiems praneštų Jo įsakymus ir nurodymus. Mozė ramino juos, sakydamas, kad Viešpats bando juos, ar jie Jį gerbs ir Jo klausys.

Toliau seka įvairūs įstatymo aiškinimai iki 2 M 23,19.

Izraelitai matė Viešpatį apsuptą šlove, debesim ir girdėjo Jo balsą. Jie pasitenkino tuo ir suprato, kad nereikia daryti brangių sidabrinių ar auksinių Dievo vaizdų. Viešpats nenori puikių, gražių ir aukštų aukurų. Jie turi būti žemi, pastatyti iš žemės arba netašytų akmenų. Pagonys statė aukurus aukštus ir aukštose vietose, kad pakiltų arčiau Dievo. O Dievas yra visur. Jis mato kiekvieną, nežiūrint kur jis meldžiasi.

21 skyrius

VERGAI IR ŽMOGAUS GYVYBĖS APSAUGA 1-36

1 „Tai nuostatai, kuriuos jiems pateiksi. 2 Jei pirksi vergą hebrają, jis tau tarnaus šešerius metus, o septintaisiais paleisi jį be atlyginimo.(3 M 25,39-40; 5 M 15,12-17; Jer 34,14) 3 Jei jis atėjo vienas, vienas teišeina. Jei atėjo vedęs, jo žmona teišeina su juo. 4 Jei jo šeimininkas davė jam žmoną ir ji pagimdė sūnų ir dukterų, žmona ir jos vaikai lieka šeimininkui, o jis vienas teišeina. 5 Bet jei vergas aiškiai pasakys: ‚Aš myliu savo šeimininką, žmoną ir vaikus, atsisakau laisvės',(2 M 27,7-8; 5 M 1,17; Ps82) 6 tai jo šeimininkas privalo atvesti jį prie teisėjų, privesti prie durų arba prie durų staktos ir perdurti yla jo ausį; jis tada lieka jam vergauti visą gyvenimą.

7 Jei kas parduoda savo dukterį vergijon, ji neišeis, kaip išeina vergai. 8 Jei ji nepatinka šeimininkui, kuris ją pasiskyrė, ją gali išpirkti(artimieji). Nepatenkintas ja, jis neturi teisės parduoti jos svetimšaliams. 9 O jei savo sūnui jis ją paskirtų, jis privalo elgtis su ja, kaip reikalauja dukterų teisė. 10 Jei jis pasiims dar kitą, jis neturi teisės sumažinti jai maisto, rūbų ir santuokinių teisių. 11 Jei jis neatlieka jai šitų trijų prievolių, ji turi teisę išeiti, nemokėdama jam išpirkimo mokesčio.

12 Kas sumuša žmogų taip, kad jis mršta, tas baudžiamas mirtimi.(1 M 9,6; 20,13; Mt 5,21-22) 13 O jei jis negalvojo nužudyti jo, bet įvyko, Dievui leidžiant, atsitiktinai, tai Aš paskirsiu vietą, kur jis galėtų nubėgti.

(4 M 35,6-29; 5 M 19,4-13) 14 Jei kas savo artimą klastingai nužudo, tą paimk ir nuo mano aukuro (kur jis ieškojo apaugos), kad mirtų.

15 Kas muša savo tėvą ar motiną, tas baudžiamas mirtimi. 16 Kas pavogtų žmogų, nežiūrint, ar jis jį parduotų, ar pasilaikytų, baudžiamas mirtimi. (5 M 24,7; 1 Tim 1,10) 17 Kas keikia savo tėvą ar motiną, tas baudžiamas mirtimi. (5 M 27,16; Pat 20,20; Mt 15,4) 18 Jei vyrams susivaidijus, vienas taip sumuša kitą akmeniu ar kumščiu, kad tas nemiršta, bet serga, guli lovoje ir 19 atsikelia, pasiremdamas lazda, gali vaikščioti, sumušėjas nebaudžiamas; jis tik privalo atlyginti už sugaištą laiką ir sumokėti visas gydymo išlaidas. 20 Jei kas taip sumuša vergą ar vergę lazda, kad tas tuojau miršta, — yra baudžiamas. 21 O jeigu jis išgyvena vieną ar dvi dienas, jis nebaudžiamas, nes vergas yra jo nuosavybė. 22 Jei vyrai besipešdami užgauna nėščią moterį, kad ji persileidžia, bet pati išlieka gyva, tada užgavėjas baudžiamas pinigine bauda, kokią jam paskiria tos moters vyras, teisėjams tarpininkaujant. 23 Bet jei ji miršta, užgavėjas baudžiamas mirtimi, — gyvybė už gyvybę, (3 M 24,19-20; 5 M 19,21; Mt 5,38) 24 akis už akį, dantis už dantį, ranka už ranką, koja už koją, 25 įdeginimas už įdeginimą, žaizda už žaizdą, randas už randą. 26 Jei kas išmuša savo vergui ar vergei akį, jis privalo už akį paleisti jį laisvėn. 27 Jei jis išmuša savo vergui ar vergei dantį, jis privalo už dantį paleisti laisvėn.

28 Jei jautis taip subado vyrą ar moterį, kad miršta, tas jautis užmušamas akmenimis, ir neleistina valgyti jo mėsos. Tačiau to jaučio savininkas lieka nebaudžiamas. 29 Bet jeigu jautis jau seniau badydavo ir jo savininkas buvo įspėtas, tačiau jo neuždarė, ir jei jis mirtinai subadė vyrą ar moterį, tas jautis užmušamas akmenimis, jo savininkas taip pat baudžiamas mirtimi. (1 M 9,5) 30 O jei jam leidžiama išsipirkti, jis moka išperkamojo mokesčio tiek, kiek jam paskirta. 31 Jei jautis subado

berniuką ar mergaitę, tuo atveju laikomasi tos pačios taisyklės. 32 Jei jautis subado vergę ar vergą, tai jaučio savininkas privalo sumokėti savininkui trisdešimt sidabro šekelių, o jautis užmušamas akmenimis.

33 Jei kas palieka duobę atdarą, arba jei kas išsikasa duobę, bet jos neuždengia ir į ją įkrinta jautis ar asilas, 34 duobės savininkas atlygina nuostolį: pinigais atmoka savininkui, o nugaišęs gyvulys lieka jam.

35 Jei kieno jautis taip sužaloja kito jautį, kad tas nugaišta, tai savininkas parduoda gyvąjį jautį ir pasidalina už jį gautus pinigus. Taip pat ir nugaišusį gyvulį jie pasidalina. 36 O jei žinojo, kad jautis jau seniau badydavo ir savininkas jo nesaugojo, tai pastarasis privalo atlyginti visą nuostolį — jautį už jautį, bet nugaišęs jam priklausys." (Lk 19,8)

Teisės nuostatai. Abraomas, Izaokas ir Jokūbas laikėsi tų tautų nuostatų, kuriose jie gyveno. Egipte, po Juozapo mirties, kai kraštą valdė nauja karalių dinastija, izraelitai buvo padaryti vergais ir privalėjo paklusti egiptiečių teisės nuostatams. Kai izraelitai išvyko iš Egipto ir tapo laisva tauta, Dievas davė jai per Mozę teisės nuostatus. Šiame skyriuje teisės nuostatai surašyti taip aiškiai, kad kiekvienas juos skaitydamas gali suprasti.

Daugelis norėtų, kad tie teisės nuostatai atitiktų mūsų laikams. Žmonės, kurie gyvens po šimtmečių, norės kad ir mūsų nuostatai atitiktų jų teisės nuostatams. O juk ir mūsų laikais kiekviena valstybė turi kitokius teisės nuostatus. Dievo išrinktoji tauta neturėjo tobulo dieviškos teisės nuostato. Jos teisės nuostatai buvo kai kuriais atžvilgiais kiek panašūs į aplinkinių tautų nuostatus.

Mums gal daugiausia svetimas ir nepriimtinas yra vergų teisės nuostatas. Betgi šitas vergų teisės nuostatas

varžė bent šiek tiek šeimininkų sauvalę. Turėti daug žmonų yra nekrikščioniška. Bet anais laikais visur buvo tokia teisė, o kai kur dar ir mūsų laikais tebėra, nors Naujojo Testamento Evangelija tą teisę panaikino.

22 skyrius
NUOSAVYBĖS APSAUGOS ĮSTATYMAS 1-31

1 „Jei kas pavagia jautį ar avį ir jį pasipjauna ar parduoda, jis atlygindamas privalo sugrąžinti penkis jaučius už jautį ir keturias avis už avį. (Lk 19,8)

2 Jei kas užklumpa vagį įsilaužiant ir jį užmuša, jis nebaudžiamas už pralietą kraują. 3 Jei jis tai padarytų dienos metu, jis kaltinamas už pralietą kraują. Vagis privalo pilnai atsilyginti. Jei jis nieko neturi, jį parduoda už vagystę. 4 Jei pas jį randamas dar gyvas pavogtas jautis ar avis, jis dvigubai privalo atlyginti.

5 Jei kas nugano lauką ar vynuogyną ir leidžia savo gyvulius ganytis svetimame lauke, tas privalo atlyginti geriausiu, kas yra jo paties lauke ar vynuogyne.

6 Jei sukūrus ugnį, ji išsiplečia į erškėčius ir sudega sustatyti pėdai ar tebeaugantys javai lauke, tai tas, kuris sukėlė gaisrą, atlygina visą nuostolį.

7 Jei kas paveda savo artimui saugoti pinigus ar kitokius daiktus ir jie pavagiami iš jo namų, tai, suradus vagį, paskutinysis privalo dvigubai atlyginti. 8 Jei vagies nesuranda, namų savininkas privalo prisiekti prieš teisėją, kad jis nėra nusikaltęs savo artimui. (2 M 21,6)

9 Kai ginčas eina dėl nuosavybės: jaučio, asilo, avies, apsiausto, bet kokio rūbo ar ko kito, vienas tvirtina — taip yra! — Abu privalo ateiti pas teisėją. Kuris apkaltinamas, privalo dvigubai atlyginti savo artimui.

10 Jei kas paveda savo artimui saugoti asilą, jautį, avį ar bet kokį gyvulį, ir tas, niekam nematant, pastimpa, susižeidžia ar pavagiamas, 11 kaltininko priesaika išspręs abiejų ginčą dėl nuosavybės. Tada savininkas privalo sutikti su sprendimu, ir antrasis neprivalo atlyginti

nuostolio. 12 O jei būtų tikrai pavogta iš jo, jis privalo atlyginti savininkui. 13 Jei žvėrys jį sudrasko, jis privalo gyvulį atgabenti įrodymui. Už tai, kas sudraskyta, jis neatlygina. (1 M 31,39)

14 Jei kas pasiskolina iš savo artimo gyvulį ar daiktą, ir tas, jo savininkui nesant su juo, susižeidžia ar pastimpa, tai jis privalo atlyginti nuostolį. 15 Jei jo savininkas buvo su juo, jis neprivalo atlyginti. Jei jis buvo išnuomotas, tai nuostolis įskaitomas į nuomos pinigus.

16 Jei kas suvedžioja mergaitę dar nesužadėtą, jis privalo ją vesti ir sumokėti nuotakos kainą. (5 M 22,28-29) 17 Jei jos tėvas nesutinka jos išleisti už jo, tai paskutinysis privalo sumokėti tiek pinigų, kiek mokama už nuotakas.

18 Žyniai baudžiami mirtimi. (3 M 20,6,27; 5 M 18,10; 1 Sam 28,9)

19 Už lytinius santykius su gyvuliu baudžiamas mirtimi. (3 M 18,23; 5 M 27,21)

20 Aukojąs kitiems dievams, o ne Viešpačiui, — sunaikinamas. (5 M 13,7-19; 17,2-7)

21 Ateivio neleidžiama skriausti nė varginti, nes jūs patys buvote ateiviai Egipto šalyje. (2 M 23,9; 3 M 19,33-34; 5 M 10,18-19; 24,17-18; 27,19) 22 Našlės ar našlaičio jūs neprivalote skriausti. (Iz 1,17) 23 Jei juos kaip nors skriausite, kai jie šauksis mano pagalbos, Aš tikrai išklausysiu jų šauksmą. 24 Tada savo rūstybėje išžudysiu jus kardu: jūsų žmonos liks našlėmis ir vaikai našlaičiais.

25 Jei paskolinsi pinigų savo tautos beturčiui, gyvenančiam su tavimi, nepasidaryk lupiku, neapkrauk jo palūkanomis. (3 M 25,36; 5 M 23,20; 24,10) 26 Jei paimsi užstatu savo artimo apsiaustą, privalai jam grąžinti jį iki saulės laidos, (5 M 24,12-13) 27 nes jis yra jo vienintelis apsiaustas jo kūnui pridengti. Kuo kitu jis apsidengs miegodamas? Ir, kai jis šauksis manęs, išklausysiu, nes esu gailestingas.

28 Neniekink tautos vyresniųjų ir nekeik

kunigaikščio. (2 M 21,6; Pam 10,20; Apd 23,6)

29 Savo javų dešimtinių ir vaisių derliaus nevėluok pristatyti. (5 M 18,4) Pirmagimį savo sūnų privalai man atiduoti. (2 M 13,2,13) 30 Tokiu pat būdu privalai pasielgti su savo jaučiais ir avimis. Septynias dienas jis telieka prie savo motinos; aštuntąją dieną privalai man jį atiduoti. (3 M 22,27) 31 Jūs esate šventi žmonės, tad žvėries sudraskyto gyvulio neprivalote valgyti; šuniui jį pameskite." (3 M 7,24; 11,40; 5 M 14,21; Ez 44,31)

Šie nuostatai yra aiškūs ir suprantami. Kas suvedžioja mergaitę, privalo ją vesti. Anais laikais žmonas pirkdavo iš tėvų. Žyniavimas, lytiniai santykiai su gyvuliais, ir aukojimas demonams buvo įžeidimas Dievo (Javės). Už tai buvo baudžiama mirtimi.

23 skyrius
TEISIŲ ĮSTATYMAS, ŠVENTĖS, AUKOS, PAŽADAS 1-33

1 „Neleidžiama melagingai liudyti ir pagelbėti neteisiajam, būti neteisingu liudininku. (2 M 20,16) 2 Nesek daugumos blogo elgesio, venk byloje neteisingo liudijimo. 3 Nepataikauk beturčiui teisme. (3 M 19,15)

4 Jei sutinki beklaidžiojantį savo priešo jautį ar asilą, privalai jį nuvesti jam. (Lk 6,27) 5 Jei matai tavęs nemėgstančio asmens asilą sukritusį po našta, nepasišalink, bet padėk jį pakelti.

6 Neiškraipyk beturčio teisės byloje. (5 M 27,19) 7 Nemeluok, nekalto bei teisaus nežudyk, nes Aš neišteisinsiu nusikaltėlio. 8 Kyšių nepriimk, nes kyšiai apakina net išmintinguosius ir iškraipo teisiųjų bylas. (5 M 16,19; 27,25)

---

9 Neskriausk ateivio. Jūs patys juk žinote, kaip ateivis jaučiasi, nes buvote ateiviai Egipto šalyje. (2 M 22,20)

10 Šešerius metus privalai apsėti savo žemę ir suvalyti derlių,(3 M 25;5 M 15,1-11) 11 o septintaisiais metais leisi jai pailsėti, paliksi ją neapsėtą, kad tavo tautos beturčiai iš jos maitintųsi, ir tai, ką jie paliks, ėstų laukiniai gyvuliai. Taip pat privalai pasielgti su savo vynuogynu ir alyvų sodu.

12 Šešias dienas privalai dirbti, o septintąją dieną ilsėtis, kad pailsėtų tavo jautis bei asilas ir atsikvėptų vergės sūnus bei ateivis. (2 M 20,8-11)

13 Laikykitės viso, ką jums įsakiau. Neminėkite kitų dievų vardo. Jie tebūnie negirdimi jūsų tarpe. (Joz 23,7)

14 Tris kartus metuose privalote švęsti mano šventes. 15 Privalai švęsti Neraugintos duonos šventę. Septynias dienas valgysi neraugintą duoną, kaip įsakiau nustatytu laiku, Abibo mėnesį, nes jame išvykai iš Egipto. Nepasirodysi mano akyse tuščiomis rankomis. (2 M 12,16) 16 Po to švęsi pirmųjų vaisių ir laukų derliaus šventę. Metų pabaigoje, kai suvalysi laukų derlių, švęsi pjūties šventę.

17 Tris sykius metuose kiekvienas vyras privalo pasirodyti Viešpaties akivaizdoje. (3 M 23; 5 M 16)

18 Neleistina aukoti aukos kraujo drauge su rauginta duona ir laikyti ligi ryto iškilmių aukos taukų.(2 M 12,10)

19 Pirmuosius geriausius savo dirvos vaisius privalai atgabenti į Viešpaties, tavo Dievo, namus. Neleidžiama virti ožiuko jo motinos piene. (5 M 26,1-11; 14,21)

20 Aš siunčiu angelą pirma tavęs, kad lydėtų tave kelyje ir nuvestų į vietą, kurią tau prirengiau.(2 M 14,19) 21 Saugokis ir klausyk jo, nesipriešink jam, nes jis neatleis jūsų nusižengimo, kadangi jis veikia mano vardu. (Iz 63,9-10)

22 Jei atidžiai klausysi jo balso ir vykdysi visa, ką kalbu, tai Aš būsiu priešas tavo priešams ir prispaudėjas tavo prispaudėjams. 23 Mano angelas eis pirma tavęs ir tave nuves pas amoritus, hititus, perizitus, kananitus, hivitus ir jebusitus ir Aš juos sunaikinsiu. 24 Tau

draudžiama garbinti jų dievus ir jiems tarnauti. Nemėgdžiok jų, o nugriauk ir sudaužyk jų statulas.(2 M 20,5; 3 M 18,3) 25 Jei tarnausi Viešpačiui, savo Dievui, tai laiminsiu tavo maistą bei vandenį ir pašalinsiu ligas iš tavo tarpo. (2 M 15,26) 26 Nebus nelaiku gimdančios ir nevaisingos tavo šalyje. Leisiu tau sulaukti pilnos senatvės. 27 Sukelsiu baimę tavo priešų tarpe ir sąmyšį tautoje, su kuria kariausi, ir priversiu visus tavo priešus bėgti. 28 Aš siųsiu pirma tavęs širšes, kad jos sukeltų paniką hivitų, kananitų ir hititų tarpe.(5 M 1,44; 7,20; Joz 24,12) 29 Aš neišvarysiu jų vienų metų laikotarpyje, kad šalis netaptų klaikia dykuma ir per daug neprivistų laukinių žvėrių. 30 Pamažu juos išvarysiu iš krašto, kol giminė padaugės, tada galėsi pradėti valdyti šalį. 31 Aš pratęsiu tavo krašto sienas nuo Raudonosios jūros iki filistėnų jūros ir nuo dykumos iki Eufrato; pavesiu tau tos šalies gyventojus ir tu juos išvarysi iš krašto.(1 M 15,18) 32 Nedaryk sutarties su jais ir su jų dievais.(2 M 34,12; 5 M 7,2) 33 Neleisk jiems gyventi savo šalyje, kad jie tavęs neįtrauktų į nuodėmę prieš mane. Jei tarnausi jų dievams, jie taps tau žabangomis". (Teis 2,3)

Šie nuostatai paliečia kiekvieno asmenišką ir viešąjį gyvenimą, jo mintis ir veiksmus. Jei galiūnai naudoja galią savo naudai, nėra nuosaikūs ir gailestingi, jie susilaukia keršto. Kurį laiką jie gali kitus išnaudoti ir skriausti, bet ne visumet.

Po nuostatų ir įsakymų seka Viešpaties pažadai. Jis siųs tautai angelą. Viešpats pats bus arti jos, laimins ją. Tas angelas yra tautos vadai, Javės veikianti malonė iki pažadėtojo Mesijo atėjimo. Kai vykdomi Viešpaties įsakymai, gyvenama pagal Jo nuostatus, tada sumažėja ligų, mažiau vargo. Sveikas gyvenimo būdas padeda kūnui būti tvirtam ir sveikam.

24 skyrius
SANDORA, DIEVO APSIREIŠKIMAS MOZEI IR ARONUI 1-18

1 Viešpats sakė Mozei: „Tu, Aronas, Nadabas ir Abius bei septyniasdešimt Izraelio vyresniųjų užlipkite ant kalno ir nusilenkite man iš tolo. (4 M 11,16) 2 Tik tu, Moze, priartėk prie manęs, vyresnieji ir tauta tegul nepriartėja."

3 Mozė atėjo ir pranešė tautai visus Viešpaties žodžius ir nuostatus. Tada visa tauta atsakė vienu balsu: „Visus žodžius, kuriuos Viešpats įsakė, vykdysime". (2 M 19,8) 4 Mozė surašė visus Viešpaties Žodžius. Anksti rytą atsikėlęs, jis pastatė aukurą kalno papėdėje ir dvylika stulpų, dvylikai Izraelio padermių. (2 M 34,27; 1 Kar 18,31) 5 Po to jis pavedė izraelitų jaunuoliams aukoti jautukus ir deginamąsias aukas Viešpačiui. (2 M 3,12) 6 Mozė ėmė pusę aukojamųjų gyvulių kraujo ir supylė į dubenius, o kitą pusę išslakstė ant aukuro. 7 Po to jis, paėmęs Sandoros knygą, tautai girdint, perskaitė. Jie sakė: „Visa, ką Viešpats įsakė, vykdysime ir klausysime". 8 Tada Mozė ėmė kraujo ir šlakstydamas tarė: „Štai, kraujas Sandoros, kurią Viešpats padarė su jumis". (Žyd 9,19-22)

9 Tada Mozė ir Aronas, Nadabas ir Abius bei septyniasdešimt Izraelio vyresniųjų priartėjo prie Dievo. 10 Jie matė Izraelio Dievą. Po Jo kojomis buvo tarsi grindys iš safiro plokščių, kuris skaidrumu prilygo giedriam dangui. (Ez 1,26) 11 Tačiau į izraelitų kilniuosius Jis neištiesė savo rankos. Jie regėjo Dievą, valgė ir gėrė. (2 M 33,20-23) 12 Viešpats sakė Mozei: „Ateik pas mane ant kalno ir pabūk čia. Aš įteiksiu tau akmenines plokštes, įstatymus ir įsakymus, kuriuos surašiau jiems pamokyti". (2 M 31,18) 13 Mozė ir jo tarnas Jozuvas lipo į Dievo kalną. 14 Mozė tarė vyresniesiems: „Palaukite čia mūsų, kol sugrįšime.

Aronas ir Huras yra su jumis; kas turi kokią bylą, kreipkitės į juos". 15 Mozė ėjo, o debesis apdengė kalną. 16 Viešpaties šlovė nusileido ant Sinajaus kalno ir pasiliko šešias dienas. Septintą dieną Jis šaukė Mozei iš debesies. (2 M 16,10) 17 Viešpaties šlovė atrodė izraelitams lyg deganti ugnis kalno viršūnėje. (5 M 4,24; 9,3; Žyd 12,29) 18 Mozė įėjo į debesį ir lipo į kalną. Jis pasiliko kalne keturiasdešimt parų. (2 M 34,28)

Iškilmingos Sandoros akto priėmime dalyvavo tauta ir 70 Izraelio vyresniųjų: tautos vyriausioji taryba, kunigas Aronas, jo sūnūs ir Mozės tarnas Jozuvas, vėliau jo vietnininkas. Mozė pranešė Viešpaties žodžius — įstatymą. Tauta ir jos vyresnieji galėjo nepriimti Viešpaties įstatymo. Visa tauta atsakė vienbalsiai, kad klausys ir vykdys Viešpaties įsakymus, Jo valią.

Po to sekė auka ir Sandoros priėmimas. Aukos krauju buvo šlakstomas aukuras ir žmonės. Tautos atstovams buvo leista matyti Viešpaties (Javės) sosto papėdę. Patį Viešpatį matyti negali mirtingas žmogus. (1 Tim 4,16) Jiems buvo leista Viešpaties artybėje valgyti ir gerti; su Juo būti drauge.

Po to Viešpats įsakė Mozei pasilikti kalne, kol Jis užrašys įstatymo nuostatus akmens plokštėse ir įteiks jas Mozei. Ne Mozė, bet pats Javė užrašys įstatymus. Mozė pavedė tautą Arono ir Huro globai, o pats su Jozuvu liko kalne. Juodu laukė Viešpaties pašaukimo. Po šešių parų Viešpats pašaukė Mozę į kalno viršūnę. Izraelitai matė Viešpaties šlovę — lyg degančią ugnį kalno viršūnėje.

25 skyrius
DIEVO ĮSAKYMAS STATYTI PADANGTĘ, SANDOROS SKRYNIĄ, PADĖTINĖS DUONOS STALĄ IR ŽIBINTĄ 1-40

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Sakyk izraelitams, kad jie aukotų man (statybai). Priimkite auką iš kiekvieno, duodančio laisva valia. (2 M 35,5,22) 3 Štai kokias aukas galite iš jų imti: auksą, sidabrą, žalvarį, 4 mėlyną, violetinę ir raudoną vilną, ploną drobę, ožkų plaukus, 5 raudonai dažytą avinų kailį, ožkų odas, akacijos medį, 6 aliejų lempoms, kvepalus tepamajam aliejui ir kvepiantiems smilkalams, 7 onikso akmenį ir brangius akmenis efodui bei krūtinės dangalui. 8 Padarykite man šventovę gyventi jūsų tarpe. 9 Tau parodysiu padangtės ir visų jos daiktų pavyzdį; viską privalote taip padaryti.

10 Padirbkite skrynią iš akacijos medžio pustrečio masto ilgio, pusantro pločio ir pusantro aukščio. (2 M 37,1-9) 11 Aptraukite ją iš vidaus ir iš oro pusės grynu auksu ir jos viršuje padarykite auksinį apvadą. 12 Nuliekite keturis auksinius žiedus ir juos pritvirtinkite prie keturių kojų: du žiedus viename jos šone ir du kitame. 13 Be to, padarykite karteles iš akacijos medžio ir jas aptraukite auksu. 14 Įkiškite karteles į žiedus skrynios šonuose, kad galėtų nešioti skrynią. 15 Kartelės telieka skrynios žieduose — neištraukite jų. 16 Į skrynią įdėsi liudijimą, kurį tau duosiu. 17 Padarysi dangtį iš gryno aukso, pustrečio masto ilgio ir pusantro pločio. (Žyd 4,16) 18 Iš gryno aukso padarysi du cherubus ir pritvirtinsi juos dangčio galuose: 19 vieną cherubą viename gale, o kitą kitame. 20 Cherubų sparnai bus išskėsti, jais gaubs dangtį. Jų veidai bus atkreipti į vienas kitą. 21 Į skrynią įdėsi liudijimą, kurį tau duosiu ir uždengsi dangčiu. (2 M 34,29; 1 Kar 8,9; Žyd 9,4) 22 Ten susitiksime, Aš kalbėsiu su tavimi nuo dangčio viršaus iš abiejų cherubų tarpo, kurie yra ant liudijimo skrynios.

Ten tau pasakysiu visa, ką turi izraelitams įsakyti. (4 M 7,89)

23 Padarysi stalą iš akacijos medžio: dviejų mastų ilgio, vieno — pločio ir pusantro masto aukščio. (2 M 37,10-16) 24 Jį aptrauksi grynu auksu; pakraščiu aplinkui pritaisysi auksinį apvadą. 25 Aplinkui pritaisysi užlenkimą, lyg briauną plaštakos platumo, ir prie jo auksinį apvadą. 26 Padarysi keturis auksinius žiedus ir juos pritvirtinsi prie keturių kampų, prie kiekvienos kojos. 27 Žiedai kartelėms įkišti bus prie pat tos briaunos, kad galėtų nešioti stalą. 28 Padarysi karteles iš akacijos medžio ir jas aptrauksi auksu. 29 Iš gryno aukso padarysi dubenis, taures, smilkytuvus ir puodelius, kuriais aukojami skystimai. 30 Padėtinę duoną nuolat laikysi padėjęs ant stalo mano akivaizdoje. (3 M 24,5-6)

31 Padarysi žibintą iš gryno aukso. Žibintas turi būti nukaltas iš vieno gabalo: jo šakos, liemuo, taurės, buoželės ir žiedai. (2 M 37,17-24) 32 Šešios šakos eis iš jo šonų: trys šakos iš vieno ir trys iš kito šono. 33 Trys riešuto pavidalo taurelės, kiekviena su buožele ir žiedu ant vienos šakos ir trys riešuto pavidalo taurelės su buožele ir žiedu ant kitos šakos; taip visoms šakoms, išeinančioms iš žibinto. 34 O prie paties žibinto liemens bus keturios riešuto pavidalo taurelės, buoželės ir žiedai. 35 Viena buoželė po dviejų iš jo išeinančių šakų, kita po dviejų iš jo išeinančių šakų ir trečia po likusių dviejų šakų, išeinančių iš žibinto. 36 Jų buoželės ir šakos turi būti iš vieno gabalo; visas žibintas nuliejamas iš gryno aukso. 37 Padarysi septynias lempas ir jas pastatysi ant žibinto. 38 Gnybtuvus ir indą nuognaibom padarysi iš gryno aukso. 39 Iš vieno talento gryno aukso pagaminsi jį su visais priedais. 40 Žiūrėk, kad juos padarytum kalne tau nurodytu pavyzdžiu." (2 M 26,30; Apd 7,44; Žyd 8,5)

Viešpats įsakė Mozei statyti šventovę. Izraelitai tyruose gyveno palapinėse, tai ir šventovė privalėjo atitikti jų gyvenimo applinkybėms — panešama padangtė (palapinė). Šventovei medžiagą privalėjo aukoti šmonės. Padangtė buvo dviejų dalių: švenčiausioji ir šventoji. Buvo padaryta Sandoros skrynia (dėžė) ir laikoma švenčiausiojoje. Dėžėje buvo laikomas liudijimas — dvi įstatymo akmeninės plokštės. Viešpats žadėjo apsireikšti ir kalbėti nuo Sandoros skrynios dangčio. Mastas, — ilgio matas, yra keliais centimetrais ilgesnis už pusę metro.

Mums šventovės, bažnyčios, yra tik patalpos susirinkti pamaldoms. Izraelitams padangtė, vėliau Saliamono pastatyta šventovė, buvo daug daugiau. Joje apsireiškė ir gyveno pats Dievas — Javė. Kas mums yra Jėzus, Jo artybė ir palaima, tas izraelitams buvo padangtė — šventovė. (Žyd 9,11,24)

Stalas buvo padarytas padėtinei duonai laikyti. Ant stalo buvo laikomi 12 duonos kepaliukų, po 6 vienoje eilėje, kiekvienai tautos padermei po kepaliuką. Duona priminė izraelitams maistą: tyruose maną, o Palestinoje — duoną. Jėzus mokė melsti kasdienės duonos. Jėzus yra mūsų sielos, dvasinio gyvenimo maistas.

Šventovėje buvo laikomas pagamintas žibintas. Šventovė neturėjo langų, joje buvo tamsu. Ten degė visą laiką žibintas, kuris apšvietė ją. Kas izraelitams buvo žibintas, tas mums yra Jėzus – pasaulio ir kiekvieno tikinčio šviesa.

26 skyrius
ŠVENTORIUS, ŠVENTOVĖ IR ŠVENČIAUSIOJI 1-37

1 „Padarysi padangtei dešimt dangalų iš suktų plonų siūlų drobės su mėlynų, violetinių bei raudonų siūlų įaustais cherubinais. (2 M 36,8-19) 2 Vieno dangalo ilgis bus dvidešimt aštuonių mastų, plotis — keturių; visi

dangalai vienodo dydžio. 3 Penki dangalai susegami vienas su kitu, kiti penki taip pat sujungiami. 4 Pritaisysi violetinės spalvos kilpeles prie abiejų dangalų šonų, kur susegimas. 5 Penkiasdešimt kilpelių įtaisysi viename dangale ir penkiasdešimt kitame taip, kad iš abiejų šonų kilpelės būtų viena prieš kitą, ir jas galėtų susegti. 6 Padarysi taip pat penkiasdešimt auksinių kabių, kuriomis abiejų dangalų šonus galima sukabinti, kad būtų viena padangtė.

7 Padarysi iš ožkų plaukų vienuolika uždangalų padangtei apdengti iš viršaus. 8 Uždangalo ilgis trisdešimt mastų, plotis keturi mastai. Visi uždangalai lygūs. 9 Penkis jų sujungsi atskirai ir kitus šešis taip pat. Šeštąjį uždangalą sudėsi dvilinką ant padangtės priekio. 10 Padarysi penkiasdešimt kilpų prie šono vieno uždangalo, ir penkiasdešimt kilpų prie šono kito uždangalo, kad galėtum juos susegti. 11 Padarysi penkiasdešimt varinių kabių, kuriomis bus sukabinamos kilpos, kad pasidarytų vienas uždangalas. 12 Atliekančia dalimi nuo stogo uždengimo, tai yra vieno uždangalo likusia puse, pridengsi padangtės galą. 13 Išilgai iš abiejų šonų uždangalo po vieną mastą bus nuleista, kad pridengtų padangtės šonus. 14 Padangtei pridengti padirbsi dar vieną uždangalą iš raudonai dažytų avinų kailių, ir virš tos iš mėlynai dažytų ožkų kailių.

15 Padirbdinsi padangtei lentų iš akacijos medžio, kurias reikės pastatyti stačias. (2 M 36,20-30) 16 Kiekvienos jų ilgis bus dvidešimt mastų, o plotis — pusantro masto. 17 Lentos turi turėti šonuose po du išsikišimus, kuriais viena su kita bus sukabinamos; taip padarysi visas lentas. 18 Dvidešimt jų pietiniam šonui. 19 Joms nuliesi keturiasdešimt sidabrinių pakojų, dvidešimčiai lentų, kad po kiekvienos lentos kampo būtų pakištas pakojis. 20 Taip pat kitame padangtės šone, kuris atgręžtas į šiaurę, bus dvidešimt lentų, 21 turinčių keturiasdešimt sidabrinių pakojų, padėtų po dvi

kiekvienos lentos apačioje. 22 O padangtės šonui, atgręžtam į vakarus, padirbdinsi šešias lentas, 23 ir kitas dvi lentas, kurios bus pastatomos sąsparose, padangtės gale. 24 Visos sujungiamos nuo apačios ligi viršaus, ir visas laikys vienas sunėrimas. Dvi lentos, kurios stovės sąsparose, bus sujungiamos su kitomis. 25 Iš viso bus aštuonios lentos, o jų sidabrinių pakojų šešiolika, skaitant po du pakoju kiekvienai lentai. 26 Iš akacijos medžio padirbsi penkis užkaiščius lentoms laikyti viename padangtės šone (2 M 36,31-34) 27 ir kitus penkis kitame; tiek pat padangtės galui vakarų pusėje. 28 Jie bus perkišti lentų viduriu nuo vieno galo iki kito. 29 Pačias lentas paauksuosi; nuliesi auksines grandis, į kurias įkišti užkaiščiai laikys lentas; užkaiščius aptrauksi auksine skarda. 30 Pastatysi padangtę pagal planą, kuris tau buvo parodytas kalne. (2 M 25,9)

31 Padarysi užuolaidą iš plonų suktų siūlų drobės su įaustais mėlynais, violetiniais ir raudonais siūlais ir išsiuvinėtais cherubinais. (2 M 36,35-38; Mt 27,51) 32 Ją pakabinsi ant keturių akacijos medžio stulpų, kuriuos paauksuosi; jiems padirbdinsi auksines galvenas bei sidabrinius pakojus. 33 Užuolaidą pakabinsi grandinėmis. Už užuolaidos pastatysi liudijimo skrynią. Ta užuolaida skirs šventąją nuo švenčiausiosios. (Žyd 9,3-12) 34 Uždėsi dangtį ant liudijimo skrynios švenčiausiojoje. (2 M 25,21) 35 Stalą pastatysi šiapus užuolaidos šiauriniame šone, o žibintą — pietiniame padangtės šone. (2 M 40,22) 36 Padirbdinsi padangtės angai užuolaidą iš plonų, suktų siūlų drobės su įaustais mėlynais, violetiniais ir raudonais siūlais, — įaustais margais raštais. 37 Paauksuosi penkis akacijos medžio stulpus, prieš kuriuos bus pakabinta užuolaida; stulpų galvenos bus auksinės, o pakojai variniai."

Padangtės rėmai buvo pagaminti iš brangaus akacijos medžio, apdangalai iš audinių ir kailių. Visa buvo pagaminta menininkų; naudota daug aukso ir sidabro. Padangtė padalinta į švenčiausiąją ir šventąją. Švenčiausiojoje buvo tik Sandoros skrynia. Į švenčiausiąją įeidavo tik vyriausias kunigas vieną kartą metuose. Šventojoje buvo stalas ir žibintas.

Žyd 9,8-14 pasakyta, kad šventovė ir aukos negalėjo išlaisvinti iš nuodėmės; tą galėjo padaryti tik Jėzaus auka — kraujas. Bet Izraelio tautai padangtė buvo brangiausia ir švenčiausia, kurioje Viešpats (Javė) apsireiškė ir gyveno.

27 skyrius

AUKURAS, ŠVENTOVĖS PRIEANGIS, ALIEJUS ŠVENTOVEI 1-21

1 „Padirbdinsi iš akacijos medžio aukurą penkių mastų ilgio, tiek pat pločio ir trijų mastų aukščio, keturkampį. (2 M 38,1-7) 2 Keturiuose kampuose pritaisysi ragus ir juos aptrauksi variu. 3 Padarysi aukurui reikalingus puodus pelenams supilti, reples, šakutes ir anglims indą; visus šiuos daiktus pagaminsi iš vario. 4 Padirbdinsi grotus, prie kurių, keturiuose kampuose bus keturios varinės grandys. 5 Juos įdėsi po aukuro vainiko; grotai sieks ligi aukuro vidurio. 6 Padirbdinsi iš akacijos medžio aukurui kartis, kurias aptrauksi variu; 7 jas įkiši į grandis, kurios bus abiejuose šonuose, aukurą nešti. 8 Aukurą padarysi tuščiavidurį, kaip tau buvo parodyta kalne. (2 M 26,30)

9 Pietiniame šone padarysi padangtei prieangį. Užuolaidos bus iš baltos plonos suktų siūlų drobės. Vienas jos šonas bus šimto mastų ilgio. 10 Padarysi dvidešimt stulpų ir tiek pat varinių pakojų. Jie turės sidabrines galvenas su pagražinimais. 11 Taip pat ir šiauriniame šone bus užuolaidos apie šimtą mastų ilgio, dvidešimt stulpų ir tiek pat varinių pakojų ir sidabrinių

galvenų su pagražinimais. 12 Prieangio vakarinio šono užuolaidos bus penkiasdešimt mastų ilgio, dešimt stulpų ir tiek pat pakojų. 13 Prieangio, kuris atgręžtas į rytus, plotis bus penkiasdešimt mastų. 14 Viename šone bus užuolaida penkiolikos mastų ilgio su trimis stulpais ir tiek pat pakojų. 15 Taip pat kitame šone bus užuolaida penkiolikos mastų, trys stulpai ir tiek pat pakojų. 16 Prieangio įėjime bus dvidešimties mastų užuolaida iš mėlynų, raudonų ir violetinių suktų siūlų drobės su įaustais raštais. Jame bus keturi stulpai su tiek pat pakojų. 17 Visi prieangio stulpai bus aptraukti variu, turės sidabrines galvenas ir varines pakojas. 18 Prieangio ilgis bus šimtas mastų, plotis penkiasdešimt ir aukštis penki mastai. Jo užuolaidas padarysi iš baltos plonos suktinių siūlų drobės ir varinius pakojus. 19 Visus padangtės daiktus, įvairiems reikalams ir apeigoms, taip pat ir prieangio kuolelius padarysi iš vario.

20 Įsakyk izraelitams atnešti tyriausio alyvmedžių aliejaus, išspausto piestoje, kad lempa visada žibėtų (3 M 24,2) 21 susitikimo padangtėje šiapus užuolaidos, kuri pakabinta prieš švenčiausiąją. Aronas ir jo sūnūs ją prižiūrės, kad ji žibėtų per naktį, ligi ryto, Viešpaties akivaizdoje. Tas nuostatas yra amžinas izraelitų kartų kartoms."

Aplink padangtę buvo šventorius 100 x 50 mastų arba 50 x 25 metrų. Jame buvo aukuras aukoms deginti 5 x 5 mastų ir 3 aukščio.

Šventoriuje turėjo teisę būti visi izraelitai; į šventovę galėjo įeiti tik kunigai, o į švenčiausiąją tik vyriausias kunigas — vyskupas kartą metuose.

Pagal Naująjį Testamentą kiekvienas tikintysis turi teisę artintis ir kiekvienoje vietoje melstis bei kreiptis į Viešpatį Išganytoją — Jėzų. Jėzus yra visur; Jis girdi ir išklauso.

28 skyrius
ARONO IR JO SŪNŲ KUNIGIŠKI RŪBAI 1-43

1 „Tegul Aronas ir jo sūnūs: Nadabas, Abijus, Eleazaras ir Itamaras eina kunigų pareigas.(1 Ch23,13;2 M 6,23) 2 Savo broliui Aronui padarysi šventų drabužių, kad jis atrodytų iškilmingai ir gražiai. 3 Įsakyk visiems išmintingiesiems, turintiems sumanumo ir gabumo, padaryti Aronui drabužius, kuriuose jis man tarnautų.(2 M 31,3) 4 Pagamink šiuos drabužius: krūtinės apdarą, efodą, tuniką, siaurą drobinę jupą, mitrą ir juostą. Padarysi šventus drabužius savo broliui Aronui ir jo sūnums, kurie eis kunigų pareigas. (2 M 39,1-21) 5 Rūbams imk auksą, mėlynų, violetinių ir raudonų siūlų ir baltą ploną drobę.

6 Efodą padarysi iš aukso, baltos plonos suktų siūlų drobės, išaustą meniškais margais raštais iš mėlynų, violetinių ir raudonų siūlų. 7 Dvi petnešos savo kraštais bus prisiūtos prie efodo taip, kad pasidarys vienas drabužis. 8 Pats gi audeklas ir visas išmarginimo raštas bus iš auksinių, mėlynų, violetinių, raudonų ir baltų suktų lininių siūlų. 9 Imsi du onikso akmenėlius ir juose įrėši Izraelio sūnų vardus: 10 šešis vardus viename akmenėlyje ir šešis antrame, gimimo eile. 11 Kaip auksakaliai ir brangių akmenų raižytojai daro, taip įpjausi juose Izraelio sūnų vardus ir, įsodinęs akmenėlius į auksą, 12 padėsi ant kiekvieno efodo antpečio, kaip atminimo ženklą Izraelio sūnums. Ir Aronas nešios jų vardus Viešpaties akivaizdoje ant abiejų pečių atminimui.(4 M 11,11-12; 2 M 18,12-18; 32,11-13) 13 Padarysi iš aukso taip pat dvi sagtis 14 ir iš tyriausio aukso dvi grandinėles, sukabinėtas nareliais, kurias įversi į sagtis.

15 Padirbdinsi ir ištarmės krūtinės apdarą, išaustą margais raštais, kaip efodą. 16 Jis bus keturkampis ir dvilinkas; plotis ir ilgis vieno sprindžio. 17 Jį papuoši

keturiomis akmenėlių eilėmis. Pirmoje eilėje bus sardijus, topazas ir smaragdas; 18 antroje: rubinas, safiras ir jaspis; 19 trečioje: ligurijus, agatas ir ametistas; 20 ketvirtoje: krisolitas, oniksas ir berilius. Jie bus aukse įrėmuoti. 21 Juose bus įrėžti dvylikos Izraelio sūnų vardai. Kiekviename akmenyje vardas vienos iš dvylikos giminių. 22 Krūtinės apdarui padarysi iš tyriausio aukso grandinėles; 23 taip pat du auksinius žiedus, kuriuos pritaisysi prie dviejų viršutinių krūtinės apdaro kampų. 24 Auksines grandinėles įversi į žiedus, esančius kampuose; 25 tų grandinėlių galus prisegsi sagtimis prie abiejų efodo šonų ties krūtinės apdaru. 26 Padirbdinsi du auksinius žiedus, kuriuos pritaisysi prie apatinių krūtinės apdaro kampų iš apačios toje pusėje, kuri siekia efodą. 27 Du kitus auksinius žiedus pritaisysi prie abiejų efodo šonų žemai, kur apatinis sujungimas, kad krūtinės apdaras galėtų būti sukabintas su efodu. 28 Efodo žiedai bus surišti mėlyna juosta su krūtinės apdaro žiedais, kad surišimas laikytų tvirtai, ir krūtinės apdaras negalėtų būti atskirtas nuo efodo. 29 Aronas nešios Izraelio sūnų vardus ištarminiame apdare ant savo krūtinės, eidamas į šventovę, kaip amžiną atminimo ženklą Viešpaties akivaizdoje. 30 Į ištarmės krūtinės apdarą įrašysi urimus ir tumimus(prasmė neaiški); tai bus ant Arono širdies, kai jis pasirodys Viešpaties akivaizdoje. Jis visuomet nešios ant savo širdies Viešpaties sprendimą Izraelio sūnums.(3 M 8,8; 4 M 27,21; 5 M 33,8)

31 Padarysi efodui mėlyną jupą, 32 kurios viduryje bus skylė galvai įkišti, apvesta auksiniu apvadu. (2 M 39,22-26) 33 Prie apatinės jupos siūlės padarysi aplinkui iš mėlynų, violetinių ir raudonų siūlų tarsi granatinius obuolėlius, perpintus varpeliais 34 taip, kad būtų auksinis varpelis ir granatinis obuolėlis, ir eitų pakaitomis. 35 Jį dėvės Aronas, eidamas tarnybą, kad girdėtųsi skambėjimas, jam einant į šventovę Viešpaties akivaizdon ir išeinant, ir kad jis nemirtų. (2 M 30,21; 3 M 16,2,13)

36 Padarysi iš tyriausio aukso plokštelę, kurioje įrėši auksakalio darbu: „Šventas Viešpačiui!" (2 M 39,30-31) 37 Ją pririši mėlynu kaspinu ant mitros; 38 Aronas nešios ją ant kaktos. Viešpats bus malonus izraelitams ir priims jų aukas už nusikaltimus. 39 Padarysi siaurą jupą iš baltos plonos drobės; mitrą iš tokios pat drobės ir juostą, margai išsiuvinėtą. (2 M 39,27-29)

40 Arono sūnums padarysi drobines jupas, juostas ir kunigiškas mitras, kad atrodytų iškilmingai ir gražiai. 41 Šitais apdarais apvilksi savo brolį Aroną ir jo sūnus. Visus pašventinsi ir juos paskirsi eiti kunigų pareigas. (3 M 8,12; 2 M 29,9,24) 42 Padarysi trumpas drobines kelnes, kad pridengtų jų kūno nuogumą; 43 jas dėvės Aronas ir jo sūnūs, eidami į susitikimo padangtę, arba prie aukuro tarnauti šventovėje, kad, būdami nusikaltę, nemirtų. Tas nuostatas bus amžinas Aronui ir jo palikuonims".

Kūrėjas įdiegė žmogui kai kuriuos nuostatus, ir žmogus negali pašalinti jų. Vienas tokių nuostatų yra Dievo garbinimas. Jei žmogus atsisako garbinti Dievą, jis pradeda garbinti ką kita: pats save, vadus, partiją, tautą . . .

Poilsis. Poilsis (šventė) reikalingas žmogui ir net gyvuliui. Kiekvienas turi pailsėti, nė vienas negali dirbti be pertraukos, be poilsio.

Nuostatų yra valstybinių, juos išleidžia valstybė. Tokie nuostatai yra keičiami pagal gyvenimo aplinkybes. Tokie nuostatai minėti 2 M 21,22,23 skyriuose. Istorijos bėgyje Izraelio bausmės ir kiti nuostatai buvo keičiami.

2 M 28 skyriuje aprašytas tikybinių apeigų nuostatas. Jis irgi istorijos bėgyje buvo keičiamas. Mūsų laikais izraelitų tikybinės apeigos yra kitokios negu jos buvo Mozės laikais. Tada izraelitai turėjo padangtę, vėliau Saliamono statytą šventovę, dabar sinagogas.

Valstybinių ir tikybinių apeigų nuostatai yra įdomūs istoriniu požiūriu. Bet kadangi jie keitėsi ir keičiasi, čia ne vieta gilintis į juos ir smulkmeniškai išnagrinėti. Būtų galima juos įvairiai nušviesti, bet iš to būtų maža naudos. Todėl tokius nuostatus palieku kiekvienam asmeniškai pasiskaityti ir apmąstyti. Mums yra daug svarbesni Naujojo Testamento, Viešpaties Jėzaus pamokymai bei nuostatai. Kristus yra mūsų vyriausiasis kunigas, Jis savo krauju atpirko mus. (Žyd 4.14-16; 1 Pt 2.5) Naujajame Testamente vyravo paprastumas, apeigų prašnūs rūbai neminimi. Jėzaus laikais izraelitai laikėsi protėvių padavimų; jie net atmetė patį Dievo Sūnų. Dievo Sūnų jie nužudė. Izraelitų priimtos tikybinės apeigos taip juos suklaidino, kad jie nepažino Mesijo. Tikintieji izraelitai, Jėzaus sekėjai, leido Jėzaus sekėjams iš pagonių atsisakyti net apipjaustymo ir sabatos šventimo. (Apd 15.28-29) Mes suprantame Senąjį Testamentą ir jo nuostatus Naujojo Testamento šviesoje.

29 skyrius

KUNIGŲ PAŠVENTINIMAS IR TARNYBA 1-46

1 „Tai nuostatas kunigams pašventinti. Imk iš bandos jauną veršį ir du avinus be trūkumų. (3 M 8.1-32) 2 neraugintos duonos ir neraugintо ragaišio, suvilgyto aliejumi; taip pat neraugintų papločių, apipiltų aliejumi. Visa tai pagaminsi iš kvietinių miltų; 3 sudėjęs pintinėje, atneši; be to, atvesi veršį ir dar du avinus. 4 Aroną ir jo sūnus pastatysi prie susitikimo padangtės angos ir, apiplovęs juos vandeniu, 5 apvilksi Aroną jo apdarais, tai yra balta ir mėlyna jupa, efodu, krūtinės apdaru ir sujuosi juosta. 6 Jam ant galvos uždėsi kunigišką mitrą, o ant jos šventąją plokštelę, (2 M 28.36; 39.30) 7 užpilsi jam ant galvos tepamojo aliejaus ir tuo jį patepsi. (2 M 30.25) 8 Pakvietęs Arono sūnus, apvilksi juos drobinėmis jupomis, 9 apjuosi juostomis, uždėsi kunigiškas mitras ir jie bus kunigais amžinai tarnybai. Taip juos įvesi į tarnybą. (2 M 28.41)

10 Atvesi veršį ties susitikimo padangte; Aronas ir jo sūnūs uždės jam ant galvos rankas. 11 Jį papjausi Viešpaties akivaizdoje prie susitikimo padangtės angos. 12 Ėmęs veršio kraujo, patepsi savo pirštu aukuro ragus, likusį kraują išliesi prie jo pamato. 13 Imsi taukinės taukus, kepenų tinklą, abu inkstus, jų taukus ir paaukosi, sudegindamas juos ant aukuro. 14 Veršio mėsą, kailį ir mėšlus sudeginsi lauke už stovyklos, nes tai yra auka už nuodėmę. (3 M 4,11-12) 15 Imsi taip pat aviną, ant kurio galvos Aronas ir jo sūnūs uždės rankas. 16 Jį papjovęs, jo kraują išliesi aplink aukurą. 17 Patį aviną sukaposi į gabalus; apiplautus jo vidurius, kojas ir galvą sudėsi su supjaustyta mėsa. 18 Paaukosi visą aviną, sudegindamas jį ant aukuro; tai yra deginamoji, malonaus kvapo auka Viešpačiui. 19 Imsi ir kitą aviną, ant kurio galvos Aronas ir jo sūnūs uždės rankas. 20 Jį papjovęs, jo krauju patepsi Arono ir jo sūnų dešinę ausį, dešinės rankos nykštį ir didįjį dešinės kojos pirštą; likusį kraują išliesi aplink aukurą. 21 Krauju nuo aukuro ir tepamuoju aliejumi apšlakstysi Aroną ir jo rūbus, sūnus ir jų rūbus; taip jie bus pašventinti. 22 Tada imk avino taukus, uodegą ir dengiančius vidurius taukus; kepenų tinklelį, abu inkstus ir jų taukus ir dešinį petį, — tai yra pašventinimo avinas, (3 M 3,3-4; 8,22) 23 vieną duonos kepalą, aliejumi apšlakstytą ragaišį, paplotį iš neraugintos duonos pintinės, padėtos Viešpaties akivaizdoje ir, 24 viską sudėjęs ant Arono ir jo sūnų rankų, pašventinsi pakeldamas Viešpaties akivaizdoje. 25 Visa tai imsi iš jų [illegible] ir sudeginsi ant aukuro, kaip malonaus kvapo deginamąją auką Viešpačiui. 26 Iš avino, kuriuo bus pašventintas Aronas, pasiimsi krūtinę ir ją pašventinsi, pakeldamas Viešpaties akivaizdoje; tai bus tavo dalis. 27 Pašventinsi taip pat aukai skirtą krūtinę ir petį, kurį atskyrei iš avino. (4 M 18,18) 28 Tai bus Arono ir jo sūnų amžinoji teisė iš izraelitų, nes tai yra pirmosios dėkojimo aukos Viešpačiui.

29 Šventą apdarą, kuriuo naudosis Aronas, paveldės jo sūnūs. 30 Septynias dienas juo vilkės tas jo sūnų, kuris jo vieton bus įstatytas vyriausiuoju kunigu, kuris eis susitikimo padangtėn tarnauti šventovėje. 31 Pašventinimo avino mėsą išvirsi šventoje vietoje. 32 Ją valgys Aronas ir jo sūnūs, taip pat pintinėje esančią duoną jie valgys susitikimo padangtės prieangyje. 33 Tai yra auka, kuria Dievas atleidžia nuodėmes. Svetimasis jų nevalgys, nes jos šventos. 34 O jei liktų pašvęstos mėsos ar duonos ligi ryto, liekanas sudeginsi; jų valgyti negalima, jos šventos. 35 Visa, ką tau įsakau, padarysi su Aronu ir jo sūnumis. Septynias dienas šventinsi juos, 36 ir už nuodėmę kasdien aukosi veršį. Paaukojęs suderinimo auką, apvalysi aukurą, patepsi jį, ir vėl pašventinsi. 37 Septynias dienas valysi ir šventinsi aukurą. Jis bus šventas; kiekvienas, prie jo prisilietęs, bus pašventintas.

38 Štai ką aukosi ant aukuro: kasdien aukosi du metinius avinėlius, (4 M 28,3-8) 39 vieną avinėlį rytą, antrą vakare. (Ps 141,2) 40 Dešimtą dalį efos miltų apšlakstysi aliejumi, kurio saikas būtų ketvirta hinos dalis, ir tiek pat vyno liejamai aukai drauge su vienu avinėliu. 41 Kitą gi avinėlį aukosi vakare tuo pačiu būdu, kad būtų malonus kvapas. 42 Tai auka Viešpačiui, aukojama amžinai per kartų kartas prie susitikimo padangtės angos Viešpaties akivaizdoje. Aš ten kalbėsiuos su tavimi. 43 Ten susitiksiu su izraelitais ir pašventinsiu savo garbe. (3 M 20,24) 44 Pašventinsiu susitikimo padangtę, aukurą ir Aroną su jo sūnumis eiti kunigų pareigas. 45 Aš gyvensiu izraelitų tarpe ir būsiu jų Dievas. 46 Jie žinos, kad Aš Viešpats, jų Dievas, kuris juos išvedžiau iš Egipto žemės, kad pasilikčiau jų tarpe."

Kunigų pašventinimas buvo atliekamas gausiomis apeigomis ir aukomis. Mūsų vyriausias kunigas ir vyskupas yra Viešpats Jėzus. (Jn 1,14; Žyd 10,1-2; 9,12;

Ps 132,9) Jėzaus kraujas yra tikroji atpirkimo auka. Kasdieniška auka primena mums kasdienines maldas ir Šventojo Rašto apmąstymą.

30 skyrius
AUKURAS, MOKESTIS, PRAUSTUVAS, ALIEJUS, SMILKALAI 1-38

1 „Padirbdinsi iš akacijos medžio aukurą smilkalams deginti, (2 M 37,25-28) 2 vieno masto ilgio ir pločio, tai yra keturkampį, ir dviejų mastų aukščio. Ant jo bus ragai. 3 Aptrauksi jo viršų, šonus ir ragus tyriausiu auksu. Padarysi jam auksinį apvadą aplinkui, 4 po du auksinius žiedus po apvadu prie abiejų šonų kartelėms įkišti, kai aukuras nešiojamas. 5 Karteles padarysi iš akacijos medžio ir jas paauksuosi. 6 Pastatysi aukurą prie užuolaidos, pakabintos prieš liudijimo skrynią, ties dangčiu, kuriuo uždengiama skrynia. (2 M 25,22) 7 Kiekvieną rytą Aronas degins ant jo maloniai kvepiančius smilkalus; paruošęs lempas, jis jas uždegs. (Ps 141,2; Apr 5,8) 8 Ir vakarais uždegs smilkalus Viešpaties akivaizdoje kaip amžiną auką jūsų kartų kartoms. 9 Neaukosite ant jo kitaip pagamintų smilkalų, nei deginamųjų aukų, nei valgio aukų ir neliesite liejamųjų aukų. (3 M 10,1) 10 Vieną kartą metuose Aronas ant aukuro ragų atliks suderinimą; jis kraujo auka maldaus atleidimo už nuodėmes kartų kartoms. Tai švenčiausioji auka Viešpačiui." (3 M 16,18; 29,37)

11 Viešpats kalbėjo Mozei: 12 „Kada skaičiuosi izraelitus rink nuo kiekvieno mokestį Viešpačiui, kad jų nepaliestų bėdos. 13 Kiekvienas privalės duoti po pusę tokio šekelio, koks priimtas šventovėje. Šekelis turi dvidešimt gerų. 14 Visi dvidešimt ar daugiau metų amžiaus mokės mokestį. 15 Turtingas ir beturtis mokės vienodai — pusę šekelio suderinimo mokesčio. 16 Izraelitų sudėtus pinigus atiduosi susitikimo padangtės reikalams, kad Jis pasigailėtų jų."

17 Viešpats kalbėjo Mozei: 18 „Padirbdinsi varinį praustuvą su pastovu ir jį pastatysi tarp susitikimo padangtės ir aukuro. (2 M 38,8) 19 Aronas ir jo sūnūs mazgos jame savo rankas ir kojas, 20 prieš eidami į susitikimo padangtę, kur jie ant aukuro aukos smilkalus Viešpačiui, 21 kad nemirtų. Tai yra amžinas nuostatas Aronui ir jo palikuonims per visas kartas."

22 Viešpats kalbėjo Mozei: 23 „Imk geriausių kvepalų, miros penkis šimtus šekelių ir pusę tiek cinamono; 24 kasijos penkis šimtus šekelių (svorio), koks priimtas šventovėje, ir vieną hiną alyvmedžio aliejaus; 25 padaryk šventą tepamąjį aliejų vaistininkų būdu. (2 M 37,29) 26 Juo patepsi susitikimo padangtę, Sandoros skrynią, 27 stalą su jo priedais, žibintą su jo priedais, smilkymo 28 ir aukų aukurus ir praustuvą. 29 Tuo pašventinsi visa, ir tai bus šventa; kas prie jų prisiliestų, taps pašventintas. 30 Patepsi Aroną bei jo sūnus ir juos pašventinsi eiti kunigų pareigas.(2 M 29,7) 31 Izraelitams įsakysi, kad toks tepamasis aliejus bus šventas visoms jūsų kartoms. 32 Žmogaus kūnas juo nebus tepamas; jokio kito tos sudėties tepalo nedarysite, nes tas yra pašventintas ir jums bus šventas. 33 Kas tokį pat padarytų, ir jo duotų pašaliečiui, bus išskirtas iš savo tautos."

34 Viešpats tarė Mozei: „Imk kvepalų, miros, balzamo ir gero kvapo galbano, visų vienodą svorį. 35 Rūpestingai padaryk smilkalą, sumaišytą vaistininkų būdu, tyrą ir šventą.(2 M 37,29) 36 Visa gerai sumaišęs, padėsi dalį jo ties susitikimo padangte toje vietoje, kur tave sutiksiu. Tas smilkalas bus jums labai šventas. 37 Tokio mišinio nedarysite savo reikalams, nes jis pašvęstas Viešpačiui. 38 Kiekvienas, kuris sau pasidarytų tokį pat mišinį ir juo naudotųsi, bus išskirtas iš savo tautos."

Didysis aukuras buvo šventoriuje, ant kurio aukodavo aukas; antras — mažasis aukuras — buvo pastatytas šventovėje prie švenčiausiosios įėjimo užuolaidos. Ant jo smilkydavo smilkalus.

Mokestis buvo metinis asmens mokestis. (Mt 17,27) Pusė šekelio buvo apie pusė darbininko dienos uždarbio. Aliejus dažnai buvo palyginamas Šventosios Dvasios veikimui, o smilkalai — maldoms.

31 skyrius
DARBŲ VYKDYTOJAI, PAKARTOTAS SABATOS NUOSTATAS 1-18

1 Viešpats kalbėjo Mozei: (2 M 35,11-19,30-35) 2 „Aš pašaukiau Huro sūnaus Urio sūnų Bezalelį iš Judo giminės 3 ir jį pripildžiau Dievo dvasia, išmintimi, supratimu ir amato žiniomis. (1 Kar 7,14) 4 Jis sugebės viską padaryti iš aukso, sidabro, vario, 5 marmuro, brangių akmenų ir medžio. 6 Daviau jam padėjėją Ahisamako sūnų Oholiabą iš Dano giminės; kiekvienam daviau išmintį padaryti viską, apie ką tau kalbėjau. 7 Jie padarys Sandoros padangtę, liudijimo skrynią, jos dangtį ir visus padangtės daiktus: 8 stalą su jo priedais, gražųjį žibintą su jo priedais, aukurus smilkymui ir 9 deginamosioms aukoms bei visus jų reikmenis, praustuvą su jo pastovu, 10 šventus apeigų apdarus kunigui Aronui ir jo sūnums, kad apeigų metu vilkėtų šventus apdarus, 11 tepamąjį aliejų, kvepiančius smilkalus šventovei; viską, ką tau įsakiau, jie padarys."

12 Viešpats toliau kalbėjo Mozei: (2 M 35,1-3) 13 „Įsakyk izraelitams laikyti sabatą, nes tai yra ženklas tarp manęs ir jūsų — kartų kartoms, kad žinotumėte, jog Aš Viešpats, kuris jus pašventinu. (2 M 20,8) 14 Laikykite sabatą, nes ji šventa; kas ją išniekins — mirs. Kas dirbs tą dieną, bus išskirtas iš savo tautos. (4 M 15,32-35) 15 Šešias dienas dirbsite; septintoji diena yra sabata, šventas

poilsis Viešpačiui. Kiekvienas, kuris tą dieną dirbs, — mirs. 16 Izraelitai privalo švęsti sabatą per amžius. Ji yra amžina Sandora 17 tarp manęs ir Izraelio žmonių. Viešpats per šešias dienas sukūrė dangų ir žemę, o septintąją dieną ilsėjosi ir džiaugėsi." (1 M 2,2) 18 Baigęs kalbėti, Viešpats davė Mozei Sinajaus kalne dvi akmenines liudijimo plokštes, parašytas Dievo pirštu. (2 M 32,15-16; 34,28; 5 M 4,13; 5,19; 9,10; 10,4)

Pradžioje Abraomui ir kitiems buvo įsakyta statyti aukurus iš žemių ir netašytų akmenų; dabar Viešpats įsakė aukurus ir šventovės įrengimus pagaminti meniškai ir išpuošti brangiais metalais ir audiniais. Visos dovanos ateina iš aukštybių, nuo Tėvo. Viešpats suteikė išmintį ir sugebėjimus menininkams.

Sabatos nuostatas buvo dažnai kartotas ir primintas izraelitams. Viešpats (Javė) įteikė Mozei dešimt įsakymų, parašytų ant akmeninių plokščių. Įsakymai buvo parašyti Viešpaties pirštu, Šventosios Dvasios jėga ant kieto akmens ir žmonių širdyse. (2 Kor 3,3-4)

32 skyrius
AUKSO VERŠIS, DIEVO RŪSTYBĖ, MOZĖS MALDA 1-35

1 Tauta, nesulaukdama Mozės grįžtant, susirinkus apie Aroną, kalbėjo: „Padaryk mums dievą, kuris eitų pirma mūsų, nes mes nežinome, kas atsitiko Mozei, kuris mus išvedė iš Egipto žemės". (5 M 9,8-21) 2 Aronas jiems atsakė: „Imkite iš jūsų žmonų, sūnų ir dukterų auksinius auskarus ir atneškite pas mane". 3 Tauta padarė, ką jis liepė. Jie sunešė auskarus Aronui. 4 Tas juos ištirpdė ir, nuliedinęs veršį, tarė: „Izraeli, štai tavo dievas, kuris tave išvedė iš Egipto žemės." (Ps 106,19; 1 Kar 12,28; Apd 7,41) 5 Aronas pastatė aukurą ir paskelbė: „Rytoj Viešpaties šventė!" 6 Atsikėlę anksti rytą, jie aukojo

deginamąsias ir padėkos aukas, valgė, gėrė ir žaidė. (1 Kor 10,7)

7 Viešpats kalbėjo Mozei: „Eik, tavo tauta, kurią išvedei iš Egipto žemės, nusidėjo. 8 Jie nuklydo nuo kelio, kurį jiems nurodžiau. Jie, nusiliedinę veršį, jį garbina, jam aukoja aukas ir sako: ‚Šitas yra tavo dievas, Izraeli, kuris tave išvedė iš Egipto žemės'. (2 M 20,4,23; 32,4) 9 Matau, kad tai kieto sprando tauta. 10 Palik mane! Dabar Aš juos sunaikinsiu; o iš tavęs padarysiu didelę tautą". (4 M 14,11-20) 11 Mozė maldavo Viešpatį, savo Dievą: „Kodėl, Viešpatie, Tavo rūstybė užsidega prieš Tavo tautą, kurią išvedei iš Egipto žemės didžia galia ir stipria ranka? 12 Meldžiu Tave, kad egiptiečiai nesakytų: ‚Išvedei juos apgaulingai nužudyti kalnuose ir išnaikinti nuo žemės paviršiaus'. Leiskis permaldaujamas dėl savo tautos nusikaltimų. 13 Atsimink savo tarnus: Abraomą, Izaoką ir Izraelį, kuriems prisiekei: ‚Dauginsiu jūsų palikuonis kaip dangaus žvaigždes ir visą šitą žemę, apie kurią kalbėjau, duosiu jūsų palikuonims; jie paveldės ją amžinai'." (1 M 22,16-17; 26,4; 28,14) 14 Viešpats leidosi permaldaujamas ir nedarė nieko, ką norėjo daryti savo tautai.

15 Mozė sugrįžo nuo kalno, nešdamas rankoje dvi liudijimo plokštes, abiejose pusėse prirašytas. 16 Plokštės ir jose įrėžtas raštas buvo Dievo darbas. (2 M 31,18) 17 Jozuvas, išgirdęs šūkaujančios tautos triukšmą, tarė Mozei: „Karo šauksmas girdisi stovykloje." 18 O Mozė atsakė: „Tai ne pergalės šauksmas, ne baimės klyksmas pralaimėjusiųjų, dainuojančių balsus aš girdžiu". 19 Prisiartinęs prie stovyklos, jis išvydo veršį ir šokius. Jis taip supyko, kad išmetė iš rankų abi plokštes ir jas sudaužė kalno papėdėje. 20 Nutvėręs veršį, kurį buvo pasidarę, sudegino jį ir sutrynė į dulkes; jas subėrė į vandenį ir davė gerti Izraelio žmonėms. 21 Mozė klausė Aroną: „Ką tau padarė šita tauta, kad jai užkrovei didžiausią nuodėmę?" 22 Aronas atsakė: „Tenesirūstina

mano valdovas; tu pažįsti, kad šita tauta pikta. 23 ,Padirbk mums dievą, kuris eitų pirma mūsų, nes mes nežinome kas atsitiko tam Mozei, kuris mus išvedė iš Egipto žemės', kalbėjo jie. 24 Aš jiems sakiau: ,Kas iš jūsų turi aukso, suneškite!' Sunieštą auksą įmečiau ugnin ir išėjo šitas veršis."

25 Mozė matė paklydusią tautą, nes Aronas buvo ją paklaidinęs ir pastatęs priešų pajuokai. 26 Mozė, stovėdamas stovyklos vartuose, kalbėjo: „Viešpaties šalininkai susirinkite pas mane!" Prie jo susirinko levitai. 27 Jis tarė: „Kiekvienas prisijuoskite kardą prie juosmens. Eikite per stovyklą išilgai nuo vartų ligi vartų ir nužudykite savo brolį, draugą ir artimą". 28 Levitai padarė, kaip Mozė įsakė. Tą dieną krito maždaug trys tūkstančiai žmonių. 29 Mozė sakė: „Pasišvęskite šiandien Viešpačiui nesigailėkite savo sūnaus nei brolio, kad jums tektų palaiminimas." (2 M 28,41; 4 M 3,6-10; 5 M 33,8-11)

30 Sekančią dieną Mozė kalbėjo tautai: „Labai nusidėjote; eisiu pas Viešpatį, gal Jį kaip nors permaldausiu dėl jūsų nusikaltimo". 31 Sugrįžęs pas Viešpatį, tarė: „Šita tauta, pasidarydama auksinį dievą, labai nusidėjo. 32 Bet aš maldauju, atleisk jiems tą kaltę; jei ne, išbrauk mane iš knygos, kurion įrašei." (Ps 68,29; Dan 12,1; Lk 10,20; Rom 9,3) 33 Viešpats jam atsakė: „Kas nusideda, tą išbrauksiu iš savo knygos. 34 Tu gi eik ir vesk tautą, kur tau įsakiau. Mano angelas eis pirma tavęs. O kai laikas ateis, Aš juos nubausiu už jų nuodėmę." (2 M 33,2,12-14) 35 Viešpats nubaudė tautą už nusikaltimą dėl veršio, kurį Aronas buvo padaręs.

Javė yra ne žmonių sukurtas Dievas, bet pats apsireiškiantis žmonėms, Jis apsireiškė Mozei ir Izraelio tautai; išvedė ją galinga ranka iš Egipto, leido pergyventi daugybę stebuklų — išgelbėjimų. Pagaliau Jis sudarė

Sandorą su Izraelio tauta. Tauta sutiko priimti Javės nuostatus ir jų laikytis. Mozė paliko tautą Arono ir Huro globoje, o pats užlipo į kalną gauti Viešpaties nurodymų ir nuostatų. Mozei kiek ilgiau kalne užtrukus, tauta nerimavo; ji norėjo turėti matomą dievą. Toks tautos noras buvo Sandoros sulaužymas, nusikaltimas, baustinas mirtimi. Kas ir kaip ėmėsi iniciatyvos sukurti matomus dievus — nežinome. Izraelitų padavimas sako, kad tokiam tautos norui pasipriešino Huras. Dėl to sukilusi minia užmušė jį. Aronas išsigando ir leido miniai vykdyti jos valią. Savo norams įvykdyti, žmonės buvo pasiryžę mokėti tam tikrą kainą; jie aukojo brangų metalą — auksą.

Gyvasis Dievas yra visur; Jis žino ir mato viską. Javė pasakė Mozei, kad tauta nusidėjo ir dėlto Jis nori ją sunaikinti. Mozė maldavo Dievą to nedaryti. Viešpats įsakė Mozei leistis nuo kalno ir eiti pas savo tautą.

Kol tauta buvo gyvojo Dievo artybėje paklusni, ji drebėjo, o kai pradėjo garbinti pasigamintą dievaitį, ji gėrė, valgė, žaidė, linksminosi ir džiūgavo. Kai gyvasis Dievas apsireiškia žmogaus gyvenime, žmogus išsigąsta, tampa neramus, garbina Dievą, šalinasi nuo blogų įpročių, o kai jis garbina Dievą savo pasirinktu būdu, atlikdamas įprastas tikybines apeigas, jis nejaučia Dievo didybės nei šventumo. Tada jis tenkinasi žemišku, kūnišku gyvenimu.

Mozė ir Jozuvas, leisdamiesi nuo kalno, išgirdo tautos šūkavimą. Jozuvas, kaip karys, tuojau pagalvojo apie karą. Mozė, turėdamas daugiau patyrimo, tiksliau įvertino minios triukšmą. Jis sakė, kad tai nėra nugalėtojų džiaugsmingas šauksmas, bet minios paprastas, linksmas rykavimas.

Kai juodu priartėjo prie minios ir pamatė tikrovę, ramusis Mozė susijaudinęs sudaužė akmenines plokštes, kurias jam Dievas įteikė su dešimt Dievo įsakymų. Tauta buvo sulaužius Dievo jai duotą Sandorą. Tad ir įsakymai

nebuvo reikalingi. Po to Mozė griebė patį stabą — nulietąjį aukso veršį ir jį sudegino; o ištirpusį auksą sutrynęs išbarstė į vandens versmę, iš kurios tauta gėrė. Tegul žmonės geria to prakeikto stabo liekanas! Po to jis kreipėsi į tautos vadą Aroną. Aronas prisipažino kaltu, bet didesnę dalį kaltės suvertė tautai. Vadai, kunigai neša didelę atsakomybę prieš Dievą ir žmones.

Pagaliau Mozė atsistojo stovyklos vartuose ir pašaukė pas save tuos, kurie už Javę. Išėjo levitai. Sekė kraujo praliejimas. Tai baisus įvykis! Bet ar mirtis nėra baisi? Kiek ji atneša kančių! Tačiau turi mirti kiekvienas. Žmogus skirtas ne mirčiai, bet gyvenimui. Dievo įsakymų, Sandoros laužymas atneša mirtį. Levitai įvykdė baisų darbą — gulėjo trys tūkstančiai lavonų. Minia matė juos ir suprato savo nusikaltimą.

Mozė šaukėsi Viešpaties ne dėl savęs, bet dėl savo tautos. Jei Javė nori sunaikinti jo tautą, tegul sunaikina ir jį. Dievas ieško tokių žmonių, kurie pasiryžę kentėti ir mirti už savo tautą, kaip apaštalas Paulius (Rom 9,3) o ypač Jėzus. (Iz 53,6-12)

33 skyrius
DIEVO ĮSPĖJIMAS TAUTAI, DIEVAS APSIREIŠKIA MOZEI 1-23

1 Viešpats kalbėjo Mozei: „Traukis iš šitos vietos su savo tauta, kurią išvedei iš Egipto žemės, į šalį, apie kurią prisiekiau Abraomui, Izaokui ir Jokūbui: ‚Aš ją duosiu tavo palikuonims'. (2 M 32,13; 1 M 12,7) 2 Aš siųsiu pirma tavęs angelą ir išstumsiu kananitus ir amoritus, hititus, perizitus, hivitus ir jebusitus. (2 M 32,34) 3 Eik į žemę, plūstančią pienu ir medumi; tačiau Aš pats neisiu su jumis, kadangi esate kieto sprando tauta, kad kartais nesunaikinčiau jūsų kelyje". (2 M 32,9-10) 4 Tauta, išgirdus tuos žodžius, nuliūdo; nė vienas nesipuošė papuošalais. 5 Viešpats tarė Mozei: „Kalbėk Izraelio tautai, kad ji yra kietasprandė tauta; jei eičiau su ja kartu,

ją sunaikinčiau. Dabar nusiimkite savo papuošalus, kad žinočiau, ką turiu su jumis daryti". 6 Izraelitai pašalino nuo savęs papuošalus prie Horebo kalno. (Jon 3,6)

7 Mozė ištiesė padangtę toli už stovyklos ir pavadino ją susitikimo padangte. Visi žmonės, kurie ieškojo Viešpaties, eidavo iš stovyklos prie susitikimo padangtės. (2 M 29,42) 8 Mozei įėjus į padangtę, visi žmonės pakildavo ir, stovėdami savo padangtės angoje, sekdavo jį akimis, kol jis įeidavo padangtėn. 9 Mozei įėjus į susitikimo padangtę, debesies stulpas nusileisdavo ir stovėdavo prie angos; Viešpats kalbėdavosi su Moze. (2 M 13,21) 10 Visi, matydami debesies stulpą stovint prie padangtės angos, pakildavo ir nusilenkdavo savo padangčių angose. 11 Viešpats kalbėdavo su Moze, kaip paprastai žmogus kalbasi su savo draugu. Jam grįžtant į stovyklą, jo tarnas, Nuno sūnus, jaunuolis Jozuvas nepasitraukdavo nuo padangtės. (4 M 12,8; 5 M 34,10) 12 Mozė tarė Viešpačiui: „Liepei išvesti šitą tautą ir nepasakei, ką žadi siųsti su manimi, tačiau sakei: ‚Aš tave pažįstu ir žinau tavo vardą; tu radai malonę mano akyse'. 13 Jei tad radau malonę Tavo akyse, apreikšk man savo kelius, kad Tave pažinčiau ir Tavo malonė būtų su manimi, nes tie žmonės yra Tavo tauta". (Ps 103,7) 14 Viešpats atsakė: „Aš eisiu pirma tavęs ir suteiksiu tau ramybę". 15 Mozė atsakė: „Jei neitum pirma mūsų, nesiųsk mūsų iš šitos vietos. 16 Iš to aš ir Tavo tauta žinosime, jog radome malonę Tavyje, ir įgysime garbę visose tautose, kurios gyvena šioje žemėje". (5 M 4,6-8)

17 Viešpats atsakė Mozei: „Ir šį prašymą patenkinsiu, nes radai malonę mano akyse ir tave pažįstu". (2 Tim 2,19) 18 Mozė prašė: „Parodyk man savo šlovę." 19 Viešpats atsakė: „Aš tau leisiu patirti visa, kas gera, ir apreikšiu Viešpaties vardą. Kuriam esu malonus, tam parodau savo malonę. (Rom 9,15) 20 Mano veido negalėsi matyti, nes žmogus, mane pamatęs, negali išlikti gyvas". (1 M 32,31; Iz 6,5; 1 Tim 6,16) 21 Štai čia vieta!

Atsistok ant uolos. 22 Kai mano šlovė eis pro šalį, tave pastatysiu uolos plyšyje ir pridengsiu savo ranka, kol praeisiu.(2 M 34,5-6;24,11) 23 Po to atitrauksiu ranką ir matysi mane iš užpakalio, mano gi veido nematysi."

Tauta sulaužė Sandorą, sukilo prieš Viešpatį. Viešpats pasitraukė nuo jos; padangtė buvo išgabenta iš stovyklos. Tik Mozė galėjo įeiti į padangtę; žmonės stovėjo iš tolo savo palapinių prieangiuose ir žiūrėjo kaip Dievas debesies stulpe nusileido ir pasitiko Mozę. Žmonės ilgėjosi Dievo, iš tolo lenkėsi Jam. Žmonės atgailavo, gedėjo ir nusiėmė papuošalus.

Mozės malda, pokalbis su Dievu, yra užrašyta ir palikta mums pasiskaityti. Dievas pranešė Mozei, kad Jo siųstas angelas lydės tautą, bet pats neis su ja. Mozė prašė: „Jei neisi su mumis, tai ir nevesk mus iš šitos vietos. Koks bus gyvenimas be Tavęs? Jis bus tuščias ir bevertis". Antras dalykas — Mozė troško pilnos draugystės su Viešpačiu: matyti Jo šlovę, Jo veidą. O tas mirtingam žmogui neįmanoma, net ir tokiam kaip Mozei ar Elijui.(1 Kar 19,12-13) Žmogaus akys negali pakelti saulės šviesos. Jei žmogus žiūri nepridengta akimi tiesiai į saulę, jis apanka. Jei žmogus pamatytų pilną dangaus šlovę, nebetiktų žemiškam gyvenimui. Man teko pažinti žmonių, paveiktų Dievo Didybės, Jo palaimos. Jie beveik nebetiko šiam gyvenimui, nebevertino jo; šio pasaulio vertybes, brangenybes laikė bevertėmis.

Mozė privalėjo toliau gyventi, vadovauti tautai; jam nebuvo leista pamatyti Viešpaties veido ir mirti. Jis galėjo ant uolos stovėti ir jos plyšyje slėptis, kaip ir mes Kristuje. (1 Kor 10,4) Matyti Jį, Jo veido pilnoje didybėje dar turime laukti. (1 Jn 3,2)

34 skyrius
DIEVO NAUJA SANDORA, MOZĖS VEIDAS SPINDĖJO 1-35

1 Viešpats tarė Mozei: „Išsikirsk dvi akmenines plokštes; Aš jose įrašysiu žodžius, kurie buvo sudaužytose plokštėse. (2 M 32,19) 2 Rytą būk pasirengęs lipti į Sinajaus kalną ir prisistatyti kalno viršūnėje. 3 Nė vienas su tavimi tegul neateina ir nė vienas tenepasirodo visame kalne. Taip pat raguočiai ir avys tenesigano prie kalno". (2 M 19,12-13) 4 Jis iškirto iš akmens dvi plokštes, kokios buvo pirmosios; atsikėlęs anksti rytą, užlipo į Sinajaus kalną, kaip Viešpats buvo įsakęs, nešdamas rankose plokštes. 5 Viešpats nužengė debesyje ir stovėjo šalia jo. Mozė šaukėsi Viešpaties vardo.(2 M 33,19) 6 Viešpats ėjo pro jį. Jis sušuko: „Viešpatie, Viešpatie, gailestingasis ir maloningasis, nerūstaująs, ištikimasis Dieve! (4 M 14,18; Ps 103,8; 1 Jn 4,16) 7 Tu parodai gailestingumą tūkstančiams kartų; atleidi nusikaltimus ir nuodėmes; tačiau surandi kaltininką, baudi už tėvų nusikaltimą vaikus ir vaikaičius ligi trečios ir ketvirtos kartos". (2 M 20,5-6) 8 Mozė skubiai nusilenkė iki žemės ir pagarbino Viešpatį: 9 „Jei radau malonę Tavyje, Viešpatie, maldauju Tave, eik kartu su mumis, nes tauta yra kietaspanrdė; pašalink mūsų neteisybes ir nuodėmes, padaryk mus savo nuosavybe!"

10 Viešpats atsakė: „Štai darau Sandorą, visiems matant, ir darysiu stebuklus, kokių niekada nebuvo regėta žemėje ir jokiose tautose. Šita tauta matys, jog tai yra Viešpaties darbas, sukeliantis pagarbą ir baimę.

11 Įsidėmėk, ką šiandien tau įsakau. Aš išvarysiu tavo akivaizdoje amoritus, kananitus, hititus ir perizitus, hivitus ir jebusitus. 12 Saugokis ir nedaryk sutarties su tų kraštų gyventojais, kad jie tau netaptų pražūtimi: (2 M 23,32-33) 13 sugriauk jų aukurus, sutrupink statulas ir iškirsk giraites. 14 Negarbink svetimų dievų, nes Viešpats

yra pavydus. (2 M 20,3-5) 15 Nedaryk sutarties su anų kraštų žmonėmis, kad kas nors iš jų, garbinęs jų stabus, nepasikviestų tavęs jų aukų valgyti. 16 Neimk savo sūnums žmonų iš jų dukterų, kad jos, garbindamos stabus, nepaveiktų ir tavo sūnų garbinti jų dievus. (5 M 7,3; Teis 3,6; 1 Kar 11,2)

17 Nepasigamink nulietų dievų. (2 M 20,23) 18 Laikyk Neraugintos duonos šventę. Septynias dienas valgyk neraugintą duoną Abibo mėnesį, kaip įsakiau, nes Abibo mėnesį išėjai iš Egipto. (2 M 23,14-19) 19 Visų gyvulių vyriškos lyties pirmagimiai bus mano — jautukai ir ėriukai. 20 Asilo pirmagimį išpirksi avinu; o jei jo neišpirksi, nusuk jam sprandą. Pirmagimius savo sūnus išpirk ir nepasirodyk mano akivaizdoje tuščiomis rankomis. (2 M 13,12-16) 21 Šešias dienas dirbk, septintą dieną ilsėkis, net sėjos ir pjūties metu. 22 Švęsk savaičių šventę, tai yra pirmąją pjūties šventę, taip pat javų suvalymo šventę, metams baigiantis. 23 Tris kartus metuose visi tavo vyrai privalo pasirodyti amžinojo Viešpaties, Izraelio Dievo, akivaizdoje. 24 Kai išvarysiu svetimąsias tautas ir išplėsiu tavo krašto sienas, niekas nepuls tavo žemių, tau išėjus pasirodyti tris kartus metuose Viešpaties, tavo Dievo, akivaizdoje. 25 Neaukok kraujo aukos ir nieko raugintо; nieko nepalik iki ryto iš Pasos aukos. 26 Tavo lauko pirmuosius vaisius atgabenk į Viešpaties Dievo namus. Nevirk ožiuko jo motinos piene."

27 Viešpats tarė Mozei: „Užrašyk Sandoros žodžius, kuriuos su tavimi ir Izraeliu padariau." (2 M 24,4) 28 Jis buvo ant kalno su Viešpačiu keturiasdešimt dienų ir keturiasdešimt naktų; nevalgė duonos ir negėrė vandens; Viešpats parašė plokštėse dešimt Sandoros žodžių. (2 M 24,18; Mt 4,2; 2 M 31,18; 34,1) 29 Nužengdamas nuo Sinajaus kalno, Mozė nešėsi dvi liudijimo plokštes ir nežinojo, kad jo veidas dėl pašnekesio su Viešpačiu spindėjo. 30 Aronas ir izraelitai, matydami spindintį

Mozės veidą, bijojo prie jo priartėti. (2 Kor 3,7-18) 31 Tik jam pašaukus, Aronas ir visi vadai susirinko pas jį. Jis jiems kalbėjo. 32 Po to susirinko ir visi izraelitai. Jis jiems papasakojo viską, ką buvo girdėjęs iš Viešpaties Sinajaus kalne. 33 Baigęs pašnekėsį, jis užsidėjo ant veido gaubtą. 34 Įėjęs pas Viešpatį ir su Juo kalbėdamas, jį nusiimdavo. Jis pasakojo izraelitams viską, kas jam buvo įsakyta. (2 M 33,8-9) 35 Jie matydavo išeinančio Mozės spindintį veidą; bet jiems kalbėdamas, jis užsidengdavo veidą.

Viešpats išklausė Mozės maldą, atleido tautai nusikaltimą, atnaujino Sandorą. Šį kartą Mozė privalėjo pasigaminti akmens plokštes. Ant jų Javė įrašė dešimt įsakymų. Be dešimt įsakymų per Mozę Viešpats perdavė izraelitams daugelį nuostatų. Juose ypač pabrėžta — neturėti jokios draugystės: vedybinės nė tikybinės su pagonių tautomis. Juose priminta laikyti sabatą, švęsti paskirtas šventes, visus pirmagimius, žmones ir gyvulius, atiduoti Viešpačiui.

Mozė kalne išbuvo 40 parų. Jis buvo paveiktas realios Dievo artybės, jo veidas spindėjo ir kėlė baimę izraelitams. Tai nebuvo mistinis Mozės veido spindėjimas. Dievas turi nesuskaitomą daugybę galimybių paveikti tikinčio ir Jam tarnaujančio žmogaus vidinę ir išviršinę išvaizdą. Mozė nežinojo, kad jo išvaizda Dievo pakeista. Tikintieji dažnai daro įtakos kitiems įvairiais būdais visai to nežinodami.

35 skyrius

SABATOS POILSIS, LAISVOS AUKOS, ŠVENTOVĖS STATYTOJAI 1-35

1 Mozė, sušaukęs visus izraelitus, paskelbė, ką Viešpats įsakė: 2 „Šešias dienas dirbsite, septintoji diena yra šventa, iškilminga sabata, Viešpaties poilsio diena; kas tą dieną dirbtų, baudžiamas mirtimi. (2 M 20,8-11;

31,12-17) 3 Nekursite ugnies sabatos dieną savo butuose". 4 Mozė kalbėjo toliau: 5 „Kiekvienas duokite Viešpačiui dovanas laisva valia: auksą, sidabrą, varį. (2 M 25,2) 6 mėlynus, raudonus ir violetinius siūlus, baltą ploną drobę, ožkų plaukus, 7 raudonai ir mėlynai dažytus avinų kailius, akacijos medį, 8 aliejų lempoms žibinti ir tepalui gaminti, maloniai kvepiančius smilkalus, 9 onikso akmenėlius ir perlus efodui ir krūtinės apdarui pagražinti. 10 Kas iš jūsų sumanus, teateina ir tedirba, ką Viešpats liepia: (2 M 31,7-11) 11 padangtę ir jos uždangą, žiedus, lentas ir karteles, kuolelius ir pakojas; 12 skrynią ir jos kartis, dangtį ir užuolaidą; 13 stalą su kartelėmis bei reikmenimis ir padėtine duona; 14 žibintą lempoms, jo reikmenis ir aliejų žibinti; 15 smilkalų aukurą ir kartis, tepamąjį aliejų ir kvapius smilkalus; užuolaidą padangtės angai, 16 deginamųjų aukų aukurą, jo varinius grotelius su kartimis ir reikmenimis, praustuvą ir jo pastovą; 17 prieangio užuolaidas su stulpais ir pakojais, užuolaidą prieangio įėjimui; 18 padangtės ir prieangio kuolelius su virvelėmis; 19 apdarus, vartojamus tarnaujant šventovėje, vyriausiojo kunigo Arono ir jo sūnų drabužius, kunigiškoms apeigoms atlikti".

20 Tada visi izraelitai išsiskirstė. 21 Didžiausiu uolumu ir atsidavimu Viešpačiui jie sunešė aukas susitikimo padangtei pastatyti ir apeigoms atlikti; ko tik reikėjo Dievo tarnybai ir šventiems apdarams. (2 M 36,3; 1 Ch 29,5-9; 2 Kor 9,7) 22 Vyrai ir moterys davė sagtis, auskarus, žiedus, apyrankes; visus auksinius indus surinko kaip dovaną Viešpačiui. 23 Kas tik turėjo mėlynų, raudonų ir violetinių siūlų, baltos plonos drobės, ožkų plaukų, raudonai ir mėlynai dažytų avinų kailių, 24 sidabro bei vario ir akacijos medžio, tinkamo įvairiems daiktams, viską atnešė ir paaukojo Viešpačiui. 25 Sumanios moterys davė, ką buvo suverpusios: mėlynų, raudonų, violetinių, plonų lininių siūlų 26 ir ožkų plaukų; jos visa atidavė laisva valia. 27 Kunigaikščiai atnešė onikso akmenėlių ir perlų efodui ir

krūtinės apdarui. 28 Buvo atnešta kvepalų, aliejaus lempoms žibinti, tepalui pagaminti ir malonaus kvapo smilkalams paruošti. 29 Vyrai ir moterys su malonumu atnešė dovanas, kad būtų atlikti darbai, kuriuos Viešpats jiems įsakė per Mozę. Visi izraelitai aukojo Viešpačiui laisva valia.

30 Tada Mozė vėl kalbėjo: „Viešpats pašaukė vardu Huro sūnaus Urio sūnų Bezalelį iš Judo giminės, (2 M 31,1-6) 31 pripildė jį Dievo dvasia, išmintimi, sumanumu, supratimu ir suteikė jam amato žinių 32 padaryti įvairių meniškų dalykų iš aukso, sidabro ir vario; 33 taip pat iš akmens iškalimus ir medžio raižinius. Visa, ką tik menininkas gali suplanuoti ir padaryti, 34 buvo jam pavesta. Be to, Viešpats dar pašaukė Ahisamako sūnų Oholiabą iš Dano giminės ir 35 abu apdovanojo išmintimi atlikti medžio raižymo ir įgraviravimo darbus; taip pat įvairių raštų audimą, siuvinėjimą; mėlynų, raudonų, violetinių ir baltų plonų lininių siūlų puikių raštų gaminimą.

Pakartotas sabatos, aukų ir menininkų įsakymas. Žmonės laisvai ir gausiai aukojo. Kai Dievo Dvasia paveikia žmones, tada jie mielai ir su džiaugsmu aukoja ir dirba.

36 skyrius
PADANGTĖS STATYBA, MEDŽIO RĖMAI, UŽUOLAIDOS 1-38

1 Bezalelis, Oholiabas ir kiti sumanūs vyrai, kuriems Viešpats davė išminties ir supratimo, ėmėsi darbo gražiai padaryti įvairius reikmenis šventovei, kaip Viešpats buvo įsakęs. 2 Mozė pasišaukė Bezalelį, Oholiabą ir visus sumanius vyrus, kurie savo noru sutiko dirbti prie šventovės darbų. 3 Mozė paskyrė jiems visas izraelitų laisvąsias aukas. Šiems uoliai besidarbuojant, tauta kas

rytą vis dar nešė savanoriškas dovanas. 4 Jie, susirinkę pas Mozę, kalbėjo: 5 „Tauta aukoja daugiau negu reikia įvykdyti šį Viešpaties įsakytą darbą". 6 Tada Mozė liepė paskelbti, kad nei vyras, nei moteris nieko daugiau nebeaukotų šventovės statybai. Taip sustojo plaukusios dovanos šventovei, 7 nes buvo perdaug sunešta.

8 Sumanūs padangtės statytojai padarė iš baltos plonos suktinių siūlų drobės ir mėlynų, raudonų ir violetinių siūlų dešimt uždangų, pagražintų įaustais cherubinų vaizdais. (2 M 26,1-4) 9 Kiekviena jų buvo dvidešimt aštuonių mastų ilgio ir keturių mastų pločio; visų uždangų buvo vienodas dydis. 10 Jie sujungė penkias uždangas į vieną, kitas penkias taip pat. 11 Be to, padarė mėlynas kilpas vienai ir antrai uždangai, 12 viso penkiasdešimt kilpų, kad kilpos būtų viena ties kita ir uždangos galėtų būti sujungtos. 13 Nuliejo taip pat penkiasdešimt auksinių žiedų, kurie buvo įkabinti į uždangų kilpas, kad pasidarytų viena padangtė. 14 Padarė ir vienuolika dangalų iš ožkų plaukų padangtės viršui apdengti. 15 Kiekvienas dangalas buvo trisdešimt mastų ilgio ir keturių mastų pločio; visi vienuolika dangalų buvo vienodo dydžio. 16 Penkis jų sujungė į vieną, šešis kitus taip pat sujungė. 17 Padarė penkiasdešimt kilpelių vieno sudėtinio dangalo pakraščiais ir penkiasdešimt kito pakraščiais, kad abu būtų galima sukabinti. 18 Taip pat padarė ir penkiasdešimt varinių sagčių, kuriomis būtų sukabinti abu sudėtiniai dangalai, kad susidarytų viena uždanga. 19 Šis padangtės dangalas buvo padarytas iš raudonai ir mėlynai dažytų avinų kailių.

20 Iš akacijos medžio lentų buvo padarytas rėmas padangtei. Lentos buvo sustatytos. (2 M 26,15-25) 21 Kiekviena lenta buvo dešimt mastų ilgio ir pusantro masto pločio. 22 Jos turėjo po dvi iškyšas, kad vieną lentą su kita būtų galima sujungti. Taip buvo padarytos visos padangtės lentos. 23 Dvidešimt jų buvo dešiniam šonui,

atgręžtam į pietus, 24 su keturiasdešimt sidabrinių pakojų; kiekviena lenta turėjo po dvi pakojas prie šonų. 25 Taip pat atgręžtam šonui į šiaurę buvo pastatyta dvidešimt lentų 26 su keturiasdešimt sidabrinių pakojų, po du pakojus kiekvienai lentai. 27 Užpakaliniam padangtės šonui, padarė šešias lentas 28 ir dvi kitas kiekvienai padangtės sąsparai iš užpakalio. 29 Jos buvo sujungtos nuo apačios ligi viršaus ir sudarė vieną sunėrimą. 30 Tai buvo iš viso aštuonios lentos ir šešiolika sidabrinių pakojų, po du pakojus kiekvienai lentai. 31 Be to, vieno šono lentoms laikyti 32 padarė penkias skląstis, kitas penkias skląstis vakariniam padangtės šonui. (2 M 26,26-30) 33 Be to, lentų viduriu nuo sąsparos ligi sąsparos padarė skląstį. 34 Pačias gi skląstis paauksavo. Taipgi padarė žiedus skląstims įkišti.

35 Buvo padaryta užuolaida iš mėlynų, raudonų, violetinių siūlų ir plonų suktinių siūlų drobės, išaustos įvairiomis spalvomis ir pagražintos cherubinų vaizdais. (2 M 26,31-37) 26 Jai pakabinti padarė keturis paauksuotus stulpelius iš akacijos medžio su aukso galvenomis ir sidabriniais pakojais. 37 Padangtės įėjimui buvo padaryta užuolaida iš mėlynų, raudonų, violetinių siūlų ir baltų plonų suktinių siūlų drobės; visa išsiuvinėta. 38 Ją laikė penki auksu aptraukti stulpeliai su galvenomis, kurių pakojai buvo variniai.

Kai tik Mozė įsakė, statybininkai ir menininkai tuojau pradėjo vykdyti darbą. Žmonės laisvai aukojo daugiau negu statybai reikėjo. Statybininkai nenaudojo žmonių aukų savo naudai. Jie pranešė Mozei, kad suaukota perdaug. Mozė tada sustabdė aukų rinkimą. Mūsų laikais aukų niekada nėra perdaug.

Naujojo Testamento statybininkai stato Dievo šventovę iš gyvų akmenų, iš tikinčiųjų. (1 Pt 2,5)

37 skyrius
ŠVENTOVĖS DAIKTAI: SKRYNIA, PADĖTINĖS DUONOS STALAS, AUKSINIS ŽIBINTAS, AUKURAS 1-29

1 Bezalelis padarė iš akacijos medžio skrynią pustrečio masto ilgio, pusantro pločio ir pusantro aukščio. (2 M 25,10-22) 2 Ją aptraukė tyriausiu auksu iš vidaus ir iš oro; auksinis apvadas buvo aplinkui. 3 Nuliejo keturis auksinius žiedus jos kartims: du žiedu kiekvienam šonui. 4 Iš akacijos medžio padarė karteles, kurias aptraukė auksu 5 ir įkišo į žiedus, esančius skrynios šonuose, jai nešioti. 6 Padarė dangtį iš tyriausio aukso dviejų su puse masto ilgio ir pusantro masto pločio. 7 Iš aukso padarė dar du cherubinus, kuriuos pritvirtino ant dangčio: 8 vieną cherubiną viename gale, antrą — kitame, 9 išskėstais sparnais, gaubiančiais dangtį. Jie buvo atgręžti vienas į kitą ir žiūrėjo į dangtį.

10 Padarė dar ir stalą iš akacijos medžio: dviejų mastų ilgio, vieno masto pločio ir pusantro masto aukščio. (2 M 25,23-29) 11 Jį aptraukė tyriausiu auksu; padarė auksinę briauną aplinkui, 12 ant kurios uždėjo plaštakos pločio kraštą, o ant šio — kitą auksinį apvadą. 13 Nuliejo keturis auksinius žiedus, kuriuos pritaisė keturiuose kampuose prie kiekvienos stalo kojos; 14 į juos įkišo karteles stalui nešioti. 15 Kartelės buvo padarytos iš akacijos medžio, aptrauktos auksu. 16 Buvo padaryti ir įvairūs stalo reikmenys iš tyro aukso: dubenys, taurės, puodeliai, smilkytuvai ir indeliai skysčiams aukoti. 17 Žibintas buvo padarytas iš tyro aukso. Iš jo liemens ėjo šakos, taurelės, buoželės ir lelijos; (2 M 25,31-39) 18 šešios šakos iš abiejų šonų: trys iš vieno ir trys iš kito; 19 trys riešuto pavidalo taurelės, buoželės ir lelijos buvo ant kiekvienos šakos. Šešios šakos, ėjusios iš žibinto liemens, buvo vienodo aukščio. 20 Ant paties žibinto buvo keturios riešuto

pavidalo taurelės, kiekviena su buožele ir lelija; 21 ir viena taurelė dviem šakom trijose vietose, taip kad iš viso susidarė šešios šakos, išeinančios iš vieno liemens. 22 Taigi, taurelės ir šakos buvo padarytos iš vieno gabalo tyriausio aukso. 23 Iš tyriausio aukso buvo padarytos ir septynios lempos su gnybtuvais ir indais nuognaiboms. 24 Žibintas su visais savo priedais svėrė aukso talentą.

25 Smilkymo aukuras buvo padarytas iš akacijos medžio. Jis buvo keturkampis: vieno masto ilgio ir pločio ir dviejų mastų aukščio. Keturiuose jo kampuose buvo po ragą. (2 M 30,1-5) 26 Jį aptraukė tyriausiu auksu: viršų, šonus ir ragus. 27 Jam padarė auksinį apvadą aplinkui ir po du auksinius žiedus po apvadu, prie kiekvieno šono, kartelėms įkišti aukurą nešioti. 28 Kartelės buvo taip pat padarytos iš akacijos medžio ir aptrauktos auksu.

29 Aliejus patepimui ir smilkalai buvo pagaminti vaistininkų iš tyriausių kvepalų. (2 M 30,25,35)

Apie šiuos dalykus plačiai ir pakartotinai rašyta. Jie mus mažai domina. Izraelitams jie buvo labai svarbūs ir brangūs.

Sandoros skrynia buvo patalpinta švenčiausiojoje. Skrynioje buvo laikomos dvi įsakymų akmeninės plokštės. Sandoros skrynios dangtis buvo vadinamas: Malonės kėdė. Ant dangčio buvo du cherubai.

Šventovėje buvo žibintas, stalas padėtinei duonai ir aukuras smilkalams smilkyti. Prie žibinto stiebelio, abiejose pusėse buvo po tris šakas; tad iš viso septynios lempos.

38 skyrius
DEGINIMO AUKŲ AUKURAS, PRAUSTUVAS, PRIEANGIS, METALINIŲ DAIKTŲ SVORIS 1-31

1 Deginamųjų aukų aukuras buvo padarytas iš akacijos medžio: penkių mastų ilgio, tiek pat pločio,

keturkampis, ir trijų mastų aukščio; (2 M 27,1-8) 2 su ragais kampuose; jį aptraukė variu. 3 Jo reikalams padaryti iš vario: puodai, replės, šakutės, kabliai ir anglims indai. 4 Aukurui padarė iš vario išpintus grotelius, o po jų, aukuro viduryje, židinį. 5 Nuliejo keturias grandis keturiems grotelių kampams, nešiojimo kartelėms įkišti. 6 Jas padarė iš akacijos medžio ir aptraukė variu. 7 Jos buvo įkišamos į grandis aukuro šonuose. Aukuras buvo sukaltas iš lentų, vidurys buvo tuščias.

8 Padarė ir praustuvą su pastovu iš vario, kurį gavo iš budėjusių ties padangtės anga moterų veidrodžių vario.(2 M 20,18-21)

9 Padarė ir prieangį. Jo pietiniame šone buvo šimto mastų ilgio užuolaidos, padarytos iš plonų suktinių siūlų, (2 M 27,9-19) 10 ir dvidešimt varinių stulpų su jų pakojais, stulpų galvenomis ir sidabrinėmis sankabomis. 11 Šiauriniame šone buvo tiek pat užuolaidų, stulpų, pakojų ir stulpų galvenų iš to paties metalo. 12 Vakariniame šone buvo penkiasdešimt mastų užuolaidos, dešimt stulpų su variniais pakojais; jų galvenos ir sankabos buvo padarytos iš sidabro. 13 Pagaliau rytiniam šonui padarė taip pat penkiasdešimt mastų užuolaidas; 14 viename krašte buvo penkiolika mastų užuolaida su trimis stulpais ir jų pakojais, 15 ir kitame krašte taip pat penkiolika mastų užuolaidos, trys stulpai ir tiek pat pakojų. 16 Visos padangtės užuolaidos buvo padarytos iš suktinių siūlų. 17 Stulpų pakojai buvo variniai, o jų galvenos su sankabomis sidabrinės; pačius stulpus aptraukė sidabru. 18 Įėjimui padarė iš mėlynų, raudonų, violetinių ir plonų suktų siūlų išsiuvinėtą užuolaidą, kuri buvo dvidešimties mastų ilgio, penkių mastų pločio, pritaikyta prieangio aukščiui. 19 Įėjimas turėjo keturis šulus su variniais pakojais ir sidabrinėmis galvenomis bei sankabomis. 20 Padangtės ir prieangio kuoleliai buvo variniai.

21 Tai yra susitikimo padangtės daiktai, kurie buvo

padaryti, Mozei liepiant, prižiūrint Arono sūnui, kunigui Itamarui, levitų padermės. (4 M 4,28) 22 Ją padarė pagal Viešpaties įsakymą Mozei Huro sūnaus Urio sūnus Bezalelis iš Judo giminės, (2 M 31,1-11) 23 su savo bendradarbiu Ahisamako sūnum Oholiabu iš Dano giminės. Jis buvo sumanus graviruotojas ir audėjas bei siuvinėtojas įvairiomis spalvomis bei mėlynų, raudonų, violetinių, plonų lininių siūlų derintojas. 24 Šventovei iš viso buvo suvartota dvidešimt devyni talentai ir septyni šimtai trisdešimt aukso šekelių tokių, kokie buvo priimti šventovėje. (2 M 30,13) 25 Tautos laisva valia suaukoto sidabro suskaityta šimtas talentų tūkstantis septyni šimtai septyniasdešimt penki šekeliai, naudojami skaičiuoti šventovėje. 26 Nuo kiekvieno buvo surinkta pusė šekelio, švenotvės priimto, kuris buvo dvidešimt metų amžiaus arba senesnis. Vyrų buvo šeši šimtai trys tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimt. 27 Iš šimto talentų sidabro nuliejo šimtą pakojų šventovei ir uždangai; kiekvienai pakojai sunaudojo po vieną talentą. 28 Iš tūkstančio septynių šimtų septyniasdešimt penkių šekelių padarė galvenas stulpams, sankabas, ir jas aptraukė sidabru. 29 Dar buvo suaukota septyniasdešimt talentų du tūkstančiai keturi šimtai šekelių vario. 30 Iš jo padaryti pakojai susitikimo padangtės durims, varinis aukuras su grotais, visi jo reikalams paskirtieji daiktai, 31 prieangio ir įėjimo pakojai ir padangtės bei prieangio kuoleliai.

Pakartota statyba aukų deginimo aukuro, praustuvo, šventoriaus ir apyskaita sunaudotų tauriųjų metalų.

39 skyrius
KUNIGŲ RŪBAI 1-43

1 Iš mėlynų, raudonų, violetinių siūlų ir plonos drobės padarė apdarus, kuriais privalėjo vilkėti Aronas, tar-

naudamas šventovėje, kaip Viešpats įsakė Mozei. (2 M 28,4-30)

2 Efodą padarė iš aukso, mėlynų, raudonų, violetinių ir plonų suktų lininių siūlų. 3 Audinys buvo įvairiaspalvis. Supjaustęs išplotą auksinę skardą, padarė iš jos siūlus, kad jie galėtų būti įausti į minėtųjų spalvų audinį. 4 Pečių dangalo abu šonai buvo sujungti vienas su kitu. 5 Padarė ir juostą iš tų pačių spalvų ir to paties įvairiaspalvio audinio, kaip Viešpats įsakė Mozei. 6 Du onikso akmenėlius su įrėžtais ant jų Izraelio sūnų vardais įtvirtino aukse. 7 Juos pritvirtino abiejuose efodo šonuose; tai atminimas Izraelio sūnų, kaip Viešpats įsakė Mozei.

8 Krūtinės apdarą padarė iš to paties audinio, kaip ir efodą. 9 Jis buvo keturkampis, dvilinkas, sprindžio didumo. 10 Ant jo pritvirtino keturias brangakmenių eiles. Pirmoje eilėje buvo sardijus, topazas ir smaragdas; 11 antroje — rubinas, safiras, jaspis; 12 trečioje — ligurijus, akatas ir ametistas; 13 ketvirtoje — krizolitas, oniksas ir berilius. Eilėmis sustatyti brangakmeniai buvo įtvirtinti aukse. 14 Pačiuose akmenėliuose buvo įrėžti dvylikos Izraelio giminių vardai; kiekviename po vieną vardą. 15 Krūtinės skardelei padarė iš tyriausio aukso grandinėles, 16 dvi sagtis ir tiek pat auksinių žiedų. Žiedus pritvirtino abiejuose efodo šonuose 17 ir prie jų prikabino dvi auksines grandinėles, kurias įvėrė į sagtis, išsikišančias krūtinės skardelės kampuose. 18 Visa iš viršaus ir iš apačios buvo taip sutaikyta, kad efodas ir krūtinės skardelė buvo sujungti. 19 Du auksiniai žiedai, kuriuos jungė mėlynas kaspinas, kad nekabotų palaidi ir vienas nuo kito neatsiskirtų, buvo prispausti juosta ir suveržti, kaip Viešpats įsakė Mozei.

20 Efodui padarė pritaikytą mėlyną jupą. 21 Jos viršuje ties viduriu buvo skylė galvai, o aplinkui ją austinė atsiūlė; 22 apačioje prie kojų buvo granatiniai obuolėliai iš mėlynų, raudonų, violetinių lininių siūlų ir

23 varpeliai iš tyriausio aukso, kurie buvo prisegti tarp granatinių obuolėlių aplink apatinę jupos siūlę. 24 Auksiniai varpeliai ir granatiniai obuolėliai ėjo pakaitomis. Vyriausias kunigas vaikščiojo jais pasipuošęs, eidamas pareigas, kaip Viešpats įsakė Mozei.

25 Aronui ir jo sūnums taip pat padarė linines jupas, 26 mitras su jų vainikėliais 27 ir kelnes iš lininės drobės.(2 M 28,39-42) 28 O juostą išaudė raštais iš baltų, mėlynų, raudonų ir violetinių lininių siūlų, kaip Viešpats įsakė Mozei.

29 Iš tyriausio aukso padarė ir kaktos papuošimui šventą plokštelę ir joje įrėžė: „Šventas Viešpačiui". (2 M 28,36-38) 30 Ją pririšo prie vyriausiojo kunigo mitros mėlynu kaspinu, kaip Viešpats įsakė Mozei.(2 M 29,6; 3 M 8,9)

31 Susitikimo padangtės darbai buvo baigti; izraelitai padarė visa, ką Viešpats buvo įsakęs Mozei. 32 Jie atidavė Mozei padangtę, uždangalus ir visus daiktus bei reikmenis: žiedus, lentas, stulpus ir pakojus; 33 uždangą iš raudonai dažytų avinų kailių, ir kitą apvalkalą iš mėlynų kailių, 34 užkabą, skrynią, karteles, dangtį, 35 stalą su jo reikmenimis ir padėtinę duoną; 36 žibintą, lempas ir jų priedus su aliejumi; 37 auksinį aukurą, patepimo aliejų ir smilkalus iš kvepalų; 38 užkabą padangtės įėjimui, 39 varinį aukurą su groteliais, kartėmis ir visais jo reikmenimis; praustuvą ir jo pastovą, prieangio užuolaidas ir stulpus su jų pakojais; 40 užuolaidas prieangio įėjimui, jo virveles ir kuolelius. Nieko nestigo, kas buvo liepta padaryti padangtės įrengimui. 41 Taip pat ir apdarus, kuriais šventovėje naudojosi kunigai, tai yra Aronas ir jo sūnūs. 42 Visa padarė izraelitai, kaip Viešpats įsakė Mozei. 43 O Mozė, pamatęs kas buvo padaryta, juos palaimino.

Čia minimi vyriausiojo kunigo tarnybos rūbų septyni gabalai: 1) efodas — švarkas, 2) pečių apdangalas su izraelitų 12 giminių vardais, 3) krūtinės kišenėlė su įrėžtais į brangakmenius 12 izraelitų giminių vardais, 4) viršutinis apsiaustas su skambaliukais, 5) apatinis drabužis, 6) juosta ir 7) galvos raištis su užrašu „Šventas Viešpačiui".

40 skyrius
ŠVENTOVĖS STATYBA UŽBAIGTA, IZRAELITAI ŽYGIUOJA TOLIAU 1-38

1 Viešpats kalbėjo Mozei: (2 M 25-31) 2 „Pirmo mėnesio pirmą dieną ištiesk susitikimo padangtę, 3 pastatyk joje skrynią, pakabink prieš ją užuolaidą, 4 įnešk stalą ir padėk ant jo, kas pasakyta. Žibintas su lempomis, 5 ir auksinis aukuras, ant kurio deginami smilkalai, stovės ties liudijimo skrynia. Padangtės įėjime pakabink užuolaidą 6 ir prieš ją pastatyk deginamųjų aukų aukurą, 7 o tarp aukuro ir padangtės — praustuvą, kurį pripilk vandens. 8 Atskirk prieangį užuolaidomis ir pakabink užuolaidą įėjime. 9 Paėmęs tepamojo aliejaus, patepk padangtę ir visus jos daiktus, kad viskas būtų šventa; 10 taip pat deginamųjų aukų aukurą, visus jo reikmenis 11 ir praustuvą su jo pastovu.

12 Aroną ir jo sūnus privesk prie susitikimo padangtės durų ir, apiplautus vandeniu, 13 apvilk šventais rūbais man tarnauti; patepk jį, kad jam būtų suteikta kunigystė. 14 Taip pat ir jo sūnus privesk ir apvilk šventais rūbais 15 ir juos patepk, kaip jų tėvą patepei, kad būtų pašventinti kunigais. Tas patepimas jų kunigystei galios per kartų kartas jų ainiams."

16 Mozė padarė visa, ką Viešpats įsakė. 17 Taigi, pirmame antrųjų metų mėnesyje pirmą dieną padangtė buvo pastatyta. 18 Mozė pastatė ją: sustatė lentas, padėjo pakojus, pritaisė užkaiščius, pastatė stulpus, 19 ištiesė padangtės uždangą ir ant jos uždėjo dangalą, kaip

Viešpats įsakė. 20 Į skrynią įdėjo liudijimą, apačioje įkišo karteles, o viršuje uždėjo dangtį. 21 Kai įnešė skrynią padangtėn, prieš ją pakabino užuolaidą, kaip Dievo buvo liepta. 22 Pastatė ir stalą susitikimo padangtės šiauriniame šone šiapus užuolaidos 23 ir ant jo sudėjo padėtinės duonos kepaliukus, kaip Viešpats įsakė Mozei. 24 Susitikimo padangtės pietiniame šone ties stalu pastatė žibintą 25 ir paruošė lempas, kaip Viešpats įsakė. 26 Prieš užuolaidą pastatė ir auksinį aukurą, 27 ant kurio degino smilkalus, padarytus iš kvepalų, kaip Viešpats įsakė Mozei. 28 Susitikimo padangtės įėjime pakabino užuolaidą, 29 pastatė deginamųjų aukų aukurą ties susitikimo prieangiu ir ant jo aukojo deginamąją ir augalinę auką, kaip Viešpats buvo įsakęs. 30 Tarp susitikimo padangtės ir aukuro pastatė praustuvą ir į jį įpylė vandens. 31 Mozė, Aronas ir jo sūnūs plaudavosi jame rankas ir kojas, 32 prieš eidami į Sandoros padangtę ir prieš artindamiesi prie aukuro, kaip Viešpats įsakė Mozei. 33 Aplink padangtę ir aukurą pastatė dar šventorių ir jo įėjime pakabino užuolaidą. Taip Mozė užbaigė visus darbus.

34 Kai visa buvo baigta, debesis apgaubė susitikimo padangtę; Viešpaties šlovė pripildė ją. 35 Mozė negalėjo įeiti susitikimo padangtėn, nes Viešpaties šlovė ir debesis ją buvo apgaubęs. 36 Debesiui pakilus nuo padangtės, izraelitai žygiuodavo toliau; 37 jei debesis kabodavo virš padangtės, jie pasilikdavo toje pačioje vietoje. 38 Viešpaties debesis, jiems keliaujant, buvo virš padangtės dienos metu, o naktį švietė. Izraelitai tai matė visą kelionės laiką.

Izraelitai, išvykę iš Egipto, per tris mėnesius pasiekė Horebo kalną Sinajaus tyruose. Čia jie patatė padangtę — susitikimo palapinę. Lygiai po metų, išvykus iš Egipto,

Viešpats įsakė baigti statybos darbus. Tai buvo didinga šventė, padangtės pašventinimas. Debesyje Viešpaties šlovė nusileido ir pripildė padangtę taip, kad ir Mozė negalėjo į ją įeiti. Debesis pasiliko ant padangtės. Tai buvo ženklas, kad Viešpats yra čia.

TREČIOJI MOZĖS KNYGA — KUNIGŲ KNYGA

Įvadas

Trečioji Mozės knyga vadinama kunigų — levitų knyga yra įvairių nuostatų kodeksas. Krikščionys daugelį tų nuostatų mūsų laikais nebelaiko, nes jie Naujuoju Testamentu yra panaikinti. Visgi ši knyga yra Dievo Žodis. Įvairios aukos, šioje knygoje aprašytos, primena mums Jėzaus auką, kuri tikrai sutaiko mus su Dievu. Kraujas primena, kad be kraujo nėra atleidimo. Kunigai primena tikrąjį kunigą — Kristų.

Daugumas šių nuostatų buvo paskelbti Sinajaus kalne. Dievo tarnybai buvo skirti visi pirmagimiai. Vėliau jie buvo pakeisti Levio paderme. Iš Levio padermės Aronas, Mozės brolis, ir jo palikuonys buvo skirti eiti kunigų pareigas, o visi levitai buvo jų padėjėjai.

Knygos padalinimas: aukų nuostatai 1-7 skr., Aronas ir jo sūnūs 8-10 skr., apšvarinimo nuostatai 11-15 skr., įvairūs nuostatai 16-20 skr., kunigų nuostatai 21-22 skr., švenčių nuostatai 23 skr., apeigų nuostatai 24 skr., laisvės nuostatai 25 skr., palaiminimas, prakeikimas, dešimtinės 26-27 skr.

TREČIOJI MOZĖS KNYGA —

KUNIGŲ KNYGA

1 skyrius

DEGINAMOSIOS AUKOS 1-17

1 Viešpats, pasišaukęs Mozę, jam kalbėjo iš susitikimo padangtės: 2 „Sakyk izraelitams, jei kas iš jūsų norės aukoti Viešpačiui, teaukoja raguočių ir avių. 3 Jei jo deginamoji auka bus iš bandos, teatveda sveiką patiną prie susitikimo padangtės angos, nuodėmių atleidimui gauti, (3 M 17,4) 4 teuždeda ranką ant aukojamo gyvulio

galvos, kad auka būtų Viešpaties priimta už nusikaltimus. 5 Jis papjaus veršį Viešpaties akivaizdoje, o Arono sūnūs, kunigai, aukos kraują išlies aplink aukurą, esantį ties padangtės anga. 6 Po to, nulupęs aukai kailį, sukapos ją į dalis. 7 Arono sūnūs sukraus malkas ant aukuro ir, užkūrę ugnį, 8 ant viršaus dės sukapotas aukos dalis, galvą bei taukus; 9 vidurius ir kojas nuplaus vandeniu. Kunigas visa tai sudegins ant aukuro; tai yra deginamoji auka, — malonus kvapas Viešpačiui. (1 M 8,21)

10 Jei auka būtų smulkesnių gyvulių, avių arba ožkų, jis aukos sveiką patiną. 11 Papjaus jį aukuro šiauriniame šone Viešpaties akivaizdoje; aukos kraują Arono sūnūs išslakstys ant aukuro ir aplink jį. 12 Sukapotą gyvulį, galvą ir taukus, nuplautus vidurius ir kojas dės ant malkų, kurios degs ant aukuro. 13 Kunigas sudegins visą auką, tai yra deginamoji auka, — malonus kvapas Viešpačiui.

14 Jei deginamoji auka daroma Viešpačiui iš paukščių, ji bus iš laukinių ar jaunų karvelių. 15 Kunigas nuneš šią auką prie aukuro, nusuks jai galvą ir iš atvertos žaizdos išvarvins kraują ant aukuro briaunos. 16 Gurklį ir plunksnas numes rytinėje aukuro pusėje, kur paprastai pilami pelenai. 17 Sparnus sulaužys, nekapos ir nepjaustys, bet sudegins ant aukuro degančių malkų. Tai yra deginamoji auka, malonus kvapas Viešpačiui."

Viešpats kalbėjo Mozei iš susitikimo padangtės, įsakė laisva valia aukoti aukas. Viešpats mėgsta laisvą pasirinkimą. Jis neprievartauja nė vieno. Didelės ir mažos aukos yra vienodos vertės Dievo akivaizdoje. Aukos vertė ne jos dydis, bet aukotojo nuoširdumas. Auka privalo būti be kliaudos, tyros meilės dovana. Aukos buvo aukojamos prie šventovės durų. Nusidėjėliui Dievo durys uždaros, jos jam atidaromos tik per auką. Aukotojas, uždėjęs rankas ant jos, jai atiduoda visas savo kaltes ir prisipažįsta turįs mirti už nusikaltimą; auka

miršta jo vietoje. Turtuolis aukoja brangią auką — jautį, o beturtis — mažą — balandį. Visa auka sudeginama. Dievui patinka visiškas pasiaukojimas. Nuoširdi meilė Viešpačiui yra malonus aukos kvapas.

2 skyrius
AUGALINĖS AUKOS 1-16

1 „Jei kas aukotų Viešpačiui augalinę auką, ji bus iš smulkių miltų, aliejaus ir smilkalų. 2 Ją atneš pas Arono sūnus, kunigus, kurių vienas ims pilną saują smulkių miltų, aliejaus ir visus smilkalus ir kaip atminimą sudegins ant aukuro, kad būtų malonus kvapas Viešpačiui. 3 Likusi aukos dalis priklausys Aronui ir jo sūnums, kaip švenčiausia dalis aukų Viešpačiui.

4 Augalinė auka, kepta krosnyje, turi būti nerauginta duona iš smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, ir nerauginti ragaišiai, aptepti aliejumi. 5 O jei tavo augalinė auka būtų kepta ant skardos, ji turi būti iš smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, be raugo; 6 ją padalinsi į kąsnelius ir ant jos užpilsi aliejaus. 7 O jei augalinė auka būtų kepta keptuvėje, ji turi būti smulkių miltų ir sumaišyta su aliejumi. 8 Aukodamas ją Viešpačiui, paduosi kunigui į ranką. 9 Jis sudegins ją atminimui ant aukuro, kad būtų malonus kvapas Viešpačiui. 10 O kas liks, bus Arono ir jo sūnų švenčiausia dalis iš aukos Viešpačiui. 11 Kiekviena augalinė auka, aukojama Viešpačiui, bus daroma be raugo; raugas ir medus nebus deginamoji auka Viešpačiui. (3 M 6,10) 12 Jei aukosi pirmųjų vaisių dovanas Viešpačiui, jos nebus dedamos ant aukuro maloniam kvapui. (4 M 18,12) 13 Visas augalines aukas pasūdysi druska; tavo Dievo Sandoros aukoje druskos niekada nestigs. Druską aukosi kiekvienoje aukoje. (Mk 9,49)

14 Jei aukotum Viešpačiui augalinę auką iš pirmųjų javų, dar tebežaliuojančių varpų, sudžiovinsi jas, sugrūsi kaip kruopas, 15 užpilsi ant viršaus aliejaus, pridėsi smilkalų, ir tada aukosi Viešpačiui. (5 M 26,2-3)

16 Kunigas dalį sugrūstų kruopų, aliejaus ir visus smilkalus sudegins atminimui Viešpačiui".

Po kruvinų — gyvulių aukų, seka augalinės aukos. Viskas yra Dievo dovana ir viską reikia aukoti Jam. Augalinių aukų tik dalis sudeginama, likusioji dalis būdavo maistas kunigams. Augalinė auka primena Kaino auką.

Prie šių aukų būdavo pridedama aliejaus, smilkalų ir druskos. Aliejus primena mums Šventosios Dvasios veikimą: smilkalai maldas, druska — išlaikymą, apsaugą nuo pikto, veikiančią Dievo malonę, atgaivą ir draugystę.

Raugas ir medus nebuvo aukojami. Raugas priminė vargus Egipte, o medus, greitą rūgimą.

3 skyrius
PADĖKOS IR SUDERINIMO AUKA 1-17

1 „Jei kas aukotų suderinimo auką iš galvijų, teaukoja Viešpačiui sveiką patiną ar patelę. 2 Jis turi uždėti ranką aukai ant galvos; ji bus papjauta prie susitikimo padangtės įėjimo, o Arono sūnūs, kunigai, išlaistys kraują apie aukurą. 3 Kaip padėkos auką jis aukos Viešpačiui visus vidurių taukus, 4 abudu inkstus su taukais, paslėpsnių taukus ir kepenų tinklelį. (1 Sam 2,13-16) 5 Arono sūnūs tai sudegins ant aukuro kaip deginamąją auką, kad auka Viešpačiui būtų malonaus kvapo.

6 Jei kas aukotų padėkos auką iš avių, ji bus sveikas patinas ar patelė. 7 Jei kas aukotų Viešpaties akivaizdoje ėriuką, 8 uždės ranką ant galvos savo aukai, papjaus ją prie susitikimo padangtės, o Arono sūnūs išlaistys jos kraują aplink aukurą. 9 Taip pat padėkos auka Viešpačiui bus: vidurių taukai, uodega, 10 inkstai, ant jų esantys taukai, paslėpsnio taukai ir kepenų tinklelis. 11 Kunigas tai sudegins ant aukuro kaip auką Viešpačiui. 12 Jei būtų

aukojama ožka, aukotojas 13 uždės ranką ant galvos ir ją papjaus prie susitikimo padangtės įėjimo; Arono sūnūs išlaistys jos kraują aplink aukurą. 14 Viešpaties aukai ims jos vidurių taukus, 15 abu inkstus su taukais, paslėpsnio taukus ir kepenų tinklelį. 16 K... ıgas visa tai sudegins ant aukuro, kad būtų malonus kvapas Viešpačiui.

17 Tai amžinas nuostatas jūsų kartoms visose gyvenvietėse. Jūs nevalgysite nei kraujo, nei taukų." (1 M 9,4; 17,10-14; 5 M 12,16,23; Apd 15,20,29)

Padėkos aukomis būdavo išreiškiama padėka Dievui už Jo įvairias malones. Šių aukų taukai būdavo sudeginami, o mėsa padalinama kunigams ir aukotojams. Šiai aukai nebūdavo aukojami paukščiai. Gal todėl, kad juose būdavo maža taukų ir jie patys maži?

4 skyrius
AUKOS UŽ NUODĖMES 1-35

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Sakyk izraelitams: jei kas nežinodamas peržengtų Dievo įsakymą ir nusikalstų darydamas, kas uždrausta, 3 jei taip nusidėtų pateptasis kunigas ir įvestų nuodėmėn tautą, jis aukos už savo nuodėmę Viešpačiui sveiką veršį. 4 Jis atves jį prie susitikimo padangtės durų Viešpaties akivaizdoje, uždės ranką ant galvos ir jį papjaus. 5 Pateptasis kunigas, pasiėmęs veršio kraują, įneš susitikimo padangtėn. 6 Padažęs pirštą kraujuje, juo pašlakstys septynis kartus Viešpaties akivaizdoje užuolaidą ties švenčiausiąja, (3 M 8,11; 14,7) 7 ir tuo pačiu krauju pateps ragus Viešpaties smilkalų aukuro, kuris yra susitikimo padangtėje; visą likusį kraują išlies ant deginamųjų aukų aukuro papėdės prie padangtės. (2 M 30,1,6; 40,6) 8 Už nuodėmę jis aukos veršio vidurių taukus, 9 abu inkstus, ant jų ir prie paslėpsnio esančius taukus ir kepenų tinklelį. 10 Visa tai kunigas sudegins ant deginamųjų aukų aukuro. 11 Kailį,

visą mėsą su galva ir kojomis, vidurius ir mėšlą, (3 M 8,17) 12 išgabens už stovyklos į nesuteptą vietą, kur paprastai išpilami aukų pelenai, padės ant malkų krūvos ir sudegins toje išpilamų pelenų vietoje. (3 M 6,4; Žyd 13,11)

13 Jei Izraelio visuomenė nežinodama ar netyčia nusikalstų Dievui, (4 M 15,24) 14 bet vėliau suprastų savo kaltę, aukos už savo nusidėjimą veršį. Jį atves prie padangtės durų. (Rom 8,3) 15 Tautos vyresnieji uždės rankas ant veršio galvos Viešpaties akivaizdoje. Papjovus veršį, 16 pateptasis kunigas įneš jo kraują susitikimo padangtėn 17 ir, padažęs pirštą, septynis kartus šlakstys ties užuolaida; 18 ir tuo pačiu krauju pateps Viešpaties akivaizdoje susitikimo padangtėje esančio aukuro ragus. Likusį kraują išlies prie papėdės deginamųjų aukų aukuro, kuris yra prie susitikimo padangtės durų. 19 Veršio taukus sudegins ant aukuro; 20 padarys visa taip, kaip darė anksčiau, aukodamas veršį ir prašydamas atleidimo. Kunigas juos suderins ir Viešpats jiems atleis. 21 Patį veršį išgabens už stovyklos ir sudegins, kaip anksčiau minėtąjį veršį, nes jis yra auka už visuomenės nuodėmes. 22 Jei valdovas nežinodamas sulaužytų Viešpaties įstatymą, 23 bet paskui suprastų savo nuodėmę, aukos Viešpačiui sveiką ožį. 24 Jis uždės ranką ant jo galvos, ir jį papjaus toje vietoje, kur paprastai aukojamos deginamosios aukos Viešpaties akivaizdoje, nes tai yra auka už nuodėmę. 25 Kunigas padažys pirštą aukos kraujuje ir juo palies deginamųjų aukų aukuro ragus. Likusį kraują išlies prie jo papėdės. 26 Taukus sudegins ant aukuro, kaip paprastai daroma su deginimo aukomis. Kunigas suderins valdovą ir jo nuodėmė bus jam atleista.

27 Jei kas iš eilinių žmonių nusidėtų nežinodamas ir padarytų kas uždrausta Viešpaties įstatymu, 28 o véiau suprastų savo nuodėmę, jis aukos sveiką ožką. 29 Jis uždės ranką ant gyvulio galvos, jį papjaus ir aukos

deginamųjų aukų vietoje. 30 Kunigas, padažęs pirštą aukos kraujuje, juo palies deginamųjų aukų aukuro ragus, o likusį kraują išlies prie aukuro papėdės. 31 Po to, paėmęs visus taukus, sudegins juos ant aukuro, kaip paprastai daroma su suderinimo aukomis, kad būtų malonus kvapas Viešpačiui. Kunigas suderins jį, ir jam bus atleista.(3 M 3,14-15) 32 O jei auka už nuodėmę bus iš avių, tai avelė turi būti sveika. 33 Jis uždės ranką ant jos galvos ir papjaus ją toje vietoje, kur paprastai pjaunamos deginamosios aukos. 34 Kunigas palies deginamųjų aukų aukuro ragus, savo padažytu pirštu aukos kraujuje. Likusį kraują išlies prie aukuro papėdės. 35 Visus taukus, kaip paprastai daroma su suderinimo auka, sudegins ant aukuro kaip smilkalus Viešpačiui; tuo suderins jį su Viešpačiu ir jo nuodėmė bus jam atleista."

Nuodėmė žmogui tampa suprantama, kai jis pasijunta nusikaltęs. Nusikalsta visi, nėra nė vieno tobulo, neklystančio. Kunigai, kurie geriau žino Viešpaties nuostatus, taip pat tik žmonės ir nusideda. Valdovai, nors valdo kitus, nesuvaldo patys savęs — nusikalsta. Nusikalsta eiliniai piliečiai, kartais ir visa tauta.

5 skyrius
NUSIKALTIMAS IR AUKA UŽ JĮ 1-19

1 „Jei kas atsisakytų liudyti, ką pats yra matęs ir žino, būtų nusikaltimas. (5 M 19,15-21) 2 Kas paliestų kokį nešvarų daiktą: pastipusį žvėrį, kritusį gyvulį ar kurią kitą dvėseną, neatkreipdamas dėmesio į savo susitepimą, bus nusikaltęs. (3 M 11,24) 3 Jei nežinodamas prisiliestų žmogų, kuris skaitomas nešvariu, bet paskui paaiškėtų, jis bus nusikaltęs. 4 Neteisingai prisiekęs, bet, supratęs savo klaidą 5 ir prisipažinęs kaltu, tepadaro atgailą už

nuodėmę. 6 Jis teaukoja jauną avį ar ožką, o kunigas sudeŕins jį su Viešpačiu. 7 O jei kas negali aukoti avies ar ožkos, teaukoja Viešpačiui du kurklelius ar du jaunus karvelius: vieną už nuodėmę, o antrą — deginamajai aukai. 8 Jis teatneša juos kunigui, kuris, aukodamas pirmąjį už nuodėmę, nusuks jam galvą, tačiau jos visiškai nenutrauks; (3 M 1,16) 9 jo krauju apšlakstys aukuro šoną, o likusį kraują išvarvins prie aukuro papėdės, nes tai auka už nuodėmę. 10 Antrą gi sudegins deginamąja auka, kaip paprastai daroma. Kunigas suderins jį ir jo nuodėmė bus jam atleista. (3 M 1,14) 11 O jei jis negalės duoti dviejų kurklelių ar dviejų jaunų karvelių, teaukoja už savo nuodėmę dešimtą dalį efos miltų; nepils į juos nei aliejaus, nei pridės smilkalų, nes tai auka už nuodėmę. (3 M 2,1) 12 Jis teatneša juos kunigui, kuris, pasiėmęs jų pilną saują, sudegins ant aukuro atminimui, 13 melsdamas už jį; likusią dalį kunigas pasiims sau, kaip dovaną." (3 M 2,3)

14 Viešpats kalbėjo Mozei: 15 „Jei kas apsirikęs paimtų kas Viešpačiui paskirta ir tuo nusidėtų, aukos už savo nusikaltimą sveiką aviną, koks galima nupirkti už du sidabro šekelius šventovės svorio. 16 Jis atlygins padarytą nuostolį ir pridės penktą dalį viršaus kunigui, kuris suderins jį, aukodamas aviną, ir jam bus atleista. (2 M 22,14) 17 Jei kas nusikalstų nesąmoningai, sulaužydamas Viešpaties įstatymą, ir, padaręs nuodėmę, suprastų savo nusikaltimą, 18 jis ims iš bandos sveiką aviną, pagal nuodėmės didumą, ir atiduos jį kunigui, kuris už nusikaltusį aukos, nes nusikalto nežinodamas, ir jam bus atleista. 19 Jis nesąmoningai nusikalto Viešpačiui." (Iz 53,10)

Čia paminėti nusikaltimai: atsisako liudyti, nes nenori sakyti teisybės; jei susitepa, jei prisiekia neteisingai, nuskriaudžia savo artimą. Nusikaltimai privalo būti

atitaisyti, išpirkti auka. O jei nuskriaudė artimą, privalo atlyginti pridedant penktą dalį to nuostolio.

6 skyrius
NUSIKALTIMAS IR AUKA 1-30

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Kas nusidėtų savo tautiečiui, nenorėdamas sugrąžinti savo artimui paskolinto daikto, kurį tas buvo jam patikėjęs, arba ką nors prievarta atimtų ir kaltę suverstų kitam, 3 ar, radęs pamestą daiktą, išsigintų melagingai prisiekdamas, arba kitaip; 4 supratęs savo kaltę, tegrąžina savininkui viską, ką apgavimu norėjo įsigyti(2 M 21,37-22,8) 5 ir prideda viršaus penktą dalį. Už savo nusikaltimą jis privalo aukoti auką Viešpačiui, 6 iš bandos aviną pagal nusikaltimo dydį; tegul atveda jį kunigui, 7 kuris suderins jį su Viešpačiu, ir jam bus atleistas jo nusikaltimas."

8 Viešpats įsakė Mozei 9 paskelbti Aronui ir jo sūnums šį įstatymą apie deginamąją auką. Ugnis privalo degti ant aukuro visą naktį iki ryto — visą laiką. 10 Kunigas, apsivilkęs jupa ir drobinėmis kelnėmis, išims sudegintos aukos pelenus ir juos supils šalia aukuro.(2 M 28,42) 11 Po to, persirengęs išneš ir išpils pelenus už stovyklos švarioje vietoje.(3 M 4,12) 12 Ugnis ant aukuro degs visada; ją prižiūrės kunigas, pridėdamas kas rytą malkų, kad ugnis neužgestų. Pirmiausia aukos deginamąją auką, o po to degins suderinimo aukų taukus. 13 Ugnis ant aukuro neužges niekados.

14 Šis yra augalinės aukos įstatymas. Ją aukos Arono sūnūs Viešpaties akivaizdoje. (3 M 2) 15 Kunigas ims saują smulkių miltų, apšlakstytų aliejumi, bei smilkalus ir sudegins ant aukuro maloniam kvapui. 16 Likusią smulkių miltų dalį sunaudos Aronas su savo sūnumis. Jie tai valgys šventoje vietoje, padangtės prieangyje. 17 Duona nebus rauginta, nes dalis jos buvo aukojama kaip smilkalai Viešpačiui. Ji yra šventa, nes tai auka už nuodėmę ir nusikaltimą. 18 Tik Arono giminės vyrai ją

valgys. Tai amžinas įstatymas jūsų kartoms apie aukas Viešpačiui. Pašalinis, palietęs auką, bus pasmerktas.

19 Viešpats įsakė Mozei 20 pranešti Aronui ir jo sūnums apie auką, kurią jie privalo aukoti Viešpačiui jų patepimo dieną. Dešimtą dalį efos smulkių, miltų kaip augalinę auką, jie aukos pusę rytą ir pusę vakare.(2 M 29) 21 Juos sumaišys su aliejumi ir iškeps skardoje. Tai auka maloniam kvapui Viešpačiui. 22 Kunigas, kuris bus teisėtas Arono įpėdinis, visa sudegins ant aukuro. 23 Visa augalinė kunigų auka bus sudeginta, — niekas jos nevalgys.

24 Viešpats įsakė Mozei 25 pranešti Aronui ir jo sūnums šį įstatymą apie auką už nuodėmę. Auka bus papjauta Viešpaties akivaizdoje toje vietoje, kur pjaunama deginamoji auka; ji bus šventa. (3 M 2) 26 Kunigas, kuris ją aukoja, valgys ją šventoje vietoje, padangtės prieangyje. 27 Pašalinis, palietęs auką, bus pasmerktas. Jei aukos krauju būtų aptaškytas apdaras, jis bus išplautas šventoje vietoje. 28 Jei auka bus verdama moliniame inde, jį sudaužysi; o jei variniame, jį išvalysi ir vandeniu išplausi. 29 Kiekvienas kunigų giminės vyras valgys tą mėsą. Ji yra šventa. 30 Tačiau auka už nuodėmę, kurios kaujo dalis įnešama į susitikimo padangtę suderinimui, nebus valgoma, ji visa bus sudeginta.

Kokiu nors būdu nuskriaudus artimą, privalėjo atlyginti skriaudą, pridedant penktą dalį nuostolio ir aukoti auką.

Kunigai privalėjo aukoti, valyti aukurą ir palaikyti jame visą laiką degančią ugnį. Aukos buvo įvairaus laipsnio. Kunigai, gavę jiems priklausančią aukos dalį, galėjo naudoti ją savo šeimos reikalams. Kai kurių aukų dalį turėjo teisę valgyti tik kunigas ir jo sūnūs, o vėl kitų aukų dalį turėjo teisę valgyti tik šventovės šventoriuje.

7 skyrius
NUSIKALTIMO IR PADĖKOS AUKA 1-38

1 Štai aukos įstatymas už nusikaltimą. Auka šventa. 2 Kur pjaunama deginamoji auka, ten pjaunama ir auka už nusikaltimą. Jos kraujas bus išliejamas aplink aukurą. 3 Aukojama: uodega, vidurių taukai, 4 abu inkstai ir ant jų esantys taukai, paslėpsnio taukai ir kepenys su tinkleliu. (3 M 3,9-10) 5 Kunigas visa tai sudegins ant aukuro, tai auka Viešpačiui už nusikaltimą. 6 Kiekvienas kunigų giminės vyras valgys tos mėsos šventoje vietoje, nes ta auka šventa. 7 Auka už nusikaltimą aukojama taip pat kaip ir auka už nuodėmę; įstatymas apie vieną ir kitą yra tas pats. 8 Kunigas, kuris aukos deginamąją auką, gaus jos dalį. (3 M 1,6) 9 Kiekviena smulkių miltų auka, kepama krosnyje ant skardos ar keptuvėje, priklauso kunigui, kuris ją aukoja; (3 M 2,4-7) 10 ar apšlakstyta aliejumi, ar sausa, ji priklauso Arono sūnums.

11 Šis yra padėkos aukų įstatymas. (3 M 3) 12 Padėkos aukos yra: auka be raugo, aplaistyta aliejumi, neraugintas ragaišis, apteptas aliejumi, miltai ir papločiai, sumaišyti su aliejumi; (3 M 22,29) 13 taip pat nerauginta duona, aukojama atminimui prie padėkos aukos. 14 Dalis tų aukų skiriama Viešpačiui, kita dalis — kunigui, kuris išlieja aukos kraują. 15 Aukos mėsa suvalgoma tą pačią dieną, nieko iš jos neleistina palikti rytojui. (3 M 19,6; 22,30) 16 Įžadų ir laisvos valios auka valgoma tą pačią dieną; kas lieka, leidžiama valgyti ir kitą dieną. 17 Kas lieka trečiajai dienai, sudeginama. 18 Jei kas valgytų padėkos aukos mėsą trečią dieną, jis tokiu valgiu suteptų save ir nusikalstų. 19 Mėsa, paliesta kuo nors suteptu, nevalgoma — ji sudeginama. Kas nesuteptas, gali valgyti aukos mėsą. 20 Jei kas suteptas valgytų padėkos aukos mėsą, aukojamą Viešpačiui, bus pašalinamas iš savo tautos. 21 Kas, susitepęs žmogaus, galvijo ar kokio daikto nešvarumu, valgytų padėkos aukos mėsą, pašalinamas iš savo tautos.

22 Viešpats įsakė Mozei 23 paskelbti izraelitams nevalgyti avies, jaučio ir ožkos taukų. (3 M 3,17) 24 „Nustipusio ar žvėries sudraskyto gyvulio taukus naudokite įvairiems reikalams, (2 M 22,30) 25 bet ne valgiui". Jei kas valgytų Viešpačiui aukojamo gyvulio taukus, būtų pašalintas iš savo tautos. 26 „Nenaudokite maistui jokio kraujo ar tai būtų paukščių, ar gavlijų.(3 M 3,17) 27 Kiekvienas, kuris valgytų kraują, būtų pašalinamas iš savo tautos".

28 Viešpats įsakė Mozei 29 paskelbti izraelitams šiuos potvarkius: „Kas aukoja Viešpačiui padėkos auką, teaukoja ką pažadėjo. 30 Deginamąją auką Viešpačiui teatneša pats aukotojas. Taukus ir krūtinę jis privalo atnešti, kad būtų pakelta ir siūbuojama Viešpaties akivaizdoje. (2 M 29,24) 31 Kunigas sudegins taukus ant aukuro; krūtinė teks Aronui ir jo sūnums. 32 Dešinysis padėkos aukos petys yra kunigo dalis.(3 M 9,21) 33 Kuris Arono sūnus aukos kraują ir taukus, tas gaus dešinį petį". 34 Viešpats paskyrė izraelitų padėkos aukų krūtinę ir petį kunigui Aronui ir jo sūnums. Tai galiojantis nuostatas visiems laikams Izraelio tautai.

35 Tokios yra Arono ir jo pateptų sūnų teisės Viešpaties deginamųjų aukų apeigose nuo tos dienos, kai jie buvo paskirti eiti kunigų pareigas. 36 Tai Viešpaties amžinas įstatymas izraelitams ir jų kartoms; 37 jis apima deginamųjų, augalinių, nuodėmės, nusikaltimo, pašventinimo ir padėkos aukas. (3 M 6,13) 38 Jį Viešpats davė Mozei Sinajaus kalne, kai liepė izraelitams aukoti aukas Viešpačiui Sinajaus tyruose.

Aukų kraujas ir taukai buvo skirti Dievui; kraujas išliejamas, taukai sudeginami. Kai kurių aukų mėsa ir augalinių aukų dalis būdavo skiriama kunigams ir aukotojams maistui. Aukos turėjo būti tuojau valgomos,

tą pačią arba sekančią dieną; likęs maistas buvo sudeginamas trečią dieną. Šiltame Palestinos krašte maistas greitai gedo. Aukas valgyti pagal įstatymą turėjo teisę tik nesusitepę. Jei auka kokiu nors būdu būdavo sutepama, jos nevalia valgyti, ji sudeginama.

8 skyrius
KUNIGŲ PAŠVENTINIMAS 1-36

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Imk Aroną ir jo sūnus, jų apdarus, tepamojo aliejaus, veršį už nuodėmę, du avinus ir pintinę neraugintos duonos (2 M 29,1-35) 3 ir sušauk izraelitų susirinkimą prie padangtės durų." 4 Mozė padarė, kaip Viešpats liepė. Jis, sušaukęs izraelitus prie padangtės durų, 5 kalbėjo jiems: „Štai ką Viešpats įsakė padaryti".

6 Mozė, pašaukęs Aroną bei jo sūnus, apiplovė juos vandeniu, 7 apvilko Aroną drobine jupa, apjuosė juosta, apsiautė mėlynu apsiaustu, uždėjo efodą (2 M 28,30) 8 ir apjuosė kaspinu, o prie jo pritaikė krūtinės apdarą, kuriame buvo užrašas „Šviesa ir Tiesa — Urim ir Tumim". 9 Galvą pridengė raikščiu, ir ant jo, ties kakta pritaisė auksinę skardelę ir šventą vainiką, kaip Viešpats buvo įsakęs. (2 M 28,36; 39,30) 10 Po to Mozė ėmė tepamojo aliejaus, juo patepė padangtę ir visus jos daiktus. 11 Apšlakstė aukurą aliejumi septynis kartus ir patepė juo visus reikmenis; be to, pašventino ir patepė aliejumi praustuvą ir jo pakojį. (2 M 30,25-26) 12 Pagaliau patepė ir pašventino Aroną, užpildamas jam ant galvos aliejaus. 13 Atvedęs jo sūnus, apvilko drobinėmis jupomis, sujuosė juostomis ir uždėjo mitras, kaip Viešpats buvo įsakęs.

14 Tada aukojo veršį už nuodėmę. Aronas ir jo sūnūs uždėjo aukai ant galvos rankas. 15 Mozė papjovė jį ir, pasisėmęs jo kraujo, pamirkė pirštą ir patepė aukuro ragus; apvalęs ir pašventinęs aukurą, išpylė likusį kraują prie jo papėdės; 16 vidurių taukus, kepenų tinklelį ir abu

inkstus su jų taukais sudegino ant aukuro, 17 o veršį su kailiu, mėsa ir mėšlu sudegino už stovyklos, kaip Viešpats buvo įsakęs. 18 Mozė atvedė deginamajai aukai aviną. Aronas ir jo sūnūs uždėjo jam ant galvos rankas. (3 M 1,10-13) 19 Mozė jį papjovė ir, jo krauju apšlakstęs aukurą, 20 sukapojo aviną į gabalus; jo galvą, gabalus, taukus, 21 nuplautus vidurius ir kojas sudegino. Taip visas avinas buvo sudegintas, nes tai buvo deginamoji malonaus kvapo auka Viešpačiui. 22 Paskui aukojo antrą aviną kunigams pašventinti. Aronas ir jo sūnūs uždėjo ant jo galvos rankas, (3 M 7,37) 23 o Mozė jį papjovė. Jis jo krauju palietė dešinę Arono ausį, dešinės rankos ir dešinės kojos nykštį. 24 Tada jis liepė prieiti ir Arono sūnums. Patepęs papjautojo avino krauju kiekvieno jų dešinę ausį, dešinės rankos ir kojos nykščius, likusį kraują išliejo aplink aukurą. (2 M 29,20) 25 Taukus, uodegą, abu inkstus su taukais ir vidurių taukus bei kepenų tinklelį ir dešinį petį atskyrė. 26 Iš neraugintos duonos pintinės, pastatytos Viešpaties akivaizdoje, ėmė duoną be raugo ir aliejumi apšlakstytą paplotį bei ragaišį, padėjo ant taukų ir avino dešiniojo peties, 27 ir viską padavė Aronui ir jo sūnums; jie visa tai, pasiūbavę Viešpaties akivaizdoje, 28 grąžino Mozei, kuris tai sudegino ant deginamųjų aukų aukuro. Tai buvo pašventinimo auka, kad būtų malonus aukos kvapas Viešpačiui. 29 Pasiūbavęs ordinacijai skirtą avino krūtinę Viešpaties akivaizdoje, pasiėmė ją kaip jam Viešpaties skirtą aukos dalį. 30 Mozė, paėmęs aliejaus ir buvusio ant aukuro kraujo, pašlakstė Arono ir jo sūnų apdarus.

31 Mozė įsakė jiems virti mėsą prie padangtės durų ir ten ją valgyti. Viešpaties įsakymu buvo leista Aronui ir jo sūnums valgyti ir pašventintą duoną, sudėtą į pintinę, 32 o likusią mėsą ir duoną sudeginti. 33 Nuo padangtės angos liepta neatsitraukti septynias dienas, kol pasibaigs jų pašventinimo laikas; po septynių dienų baigiasi pašventinimas. 34 Taip buvo padaryta, kad suderinimo aukos

apeigos būtų atliktos. 35 Buvo įsakyta septynias dienas, dieną ir naktį pasilikti prie padangtės, atlikti Viešpaties sargybą, kad nemirtų. 36 Aronas ir jo sūnūs darė visa, ką Viešpats įsakė Mozei.

Pirmiau aukas aukodavo šeimų galvos, taip darė Abraomas ir kiti patriarchai. Kunigai buvo skirti kaip 2 M 28-29 skyriuose parašyta. Pastačius padangtę, kunigai turėjo ją aptarnauti ir religines apeigas atlikti. Tam tikslui buvo pašventinti kunigai ir paskirti levitai jiems padėti. Jie pragyveno iš tautos surinktų dešimtinių ir kai kurių aukų; be to jiems buvo skirta 13 miestų.

Dvasiškių iškilmingose pašventinimo apeigose privalėjo dalyvauti ir tauta. Tauta turėjo matyti ir suprasti, kad tai yra Dievo (Javės) patvarkymas. Tos apeigos tęsėsi septynias dienas.

9 skyrius
ARONO AUKA UŽ SAVE IR TAUTĄ 1-24

1 Aštuntą dieną Mozė pasišaukė Aroną, jo sūnus bei Izraelio vyresniuosius ir tarė: (3 M 8,33) 2 „Imk iš bandos veršį už nuodėmę ir aviną deginamajai aukai, abu sveikus, ir juos aukok Viešpačiui." 3 O izraelitams jis sakė: „Deginamajai aukai už nuodėmę imkite sveikus metinius ožį, veršį ir avinėlį, 4 padėkos aukai jautį ir aviną ir aukokite juos Viešpačiui, aukodami prie kiekvienos aukos aliejumi apšlakstytų miltų, nes šiandien jums pasirodys Viešpats." 5 Jie atgabeno prie padangtės durų visa, ką Mozė liepė. Susirinkimas priartėjo, o Mozė, kreipdamasis į susirinkusią minią, tarė: 6 „Ką matote, yra Viešpaties įsakyta; išpildykite Jo įsakymą ir jums pasirodys Jo šlovė." 7 Tada Mozė sakė Aronui: „Prisiartink prie aukuro ir aukok už savo nuodėmę; deginamąja auka maldauk už save ir už tautą; aukok taip pat auką už tautą ir suderink ją, kaip Viešpats įsakė" (3 M 16,6-15; Žyd 5,3; 7,27)

Aronas priartėjo prie aukuro ir papjovė veršį už savo nuodėmę. 9 Jo sūnūs padavė jam aukos kraujo, o jis, pamirkęs jame pirštą, palietė aukuro ragus; likusį kraują išliejo prie jo papėdės. 10 Taukus, inkstus ir kepenų tinklelį, kurie naudojami kaip auka už nuodėmę, sudegino ant aukuro, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei,(3 M 4,8-12) 11 o mėsą ir kailį sudegino už stovyklos. 12 Po to papjovė deginamąją auką. Jo sūnūs padavė jam jos kraujo, kurį jis išliejo aplink aukurą. (3 M 1,10-13) 13 Padavė jam taip pat sukapotą į gabalus pačią auką ir galvą. Visa tai jis sudegino ant aukuro. 14 Apiplovęs vandeniu vidurius ir kojas, taip pat sudegino ant aukuro. 15 Po to jis aukojo ožį už tautos nuodėmę. Papjovęs jį, 16 aukojo deginamąją auką, kaip įsakyta, 17 pridėjęs dar prie šios augalinę auką su aliejumi, kurią irgi sudegino ant aukuro, neskaitant rytinės deginamosios aukos. 18 Papjovė taip pat jautį ir aviną kaip tautos padėkos auką. Arono sūnūs padavė jam kraujo, kurį jis išliejo aplink aukurą. 19 Jaučio taukus, avino uodegą ir inkstus su taukais bei kepenų tinklelį 20 padėjo ant krūtinių. Kai taukai buvo sudeginti ant aukuro, 21 Aronas, paėmęs krūtines ir dešinius pečius, siūbavo juos Viešpaties akivaizdoje, kaip Mozė buvo įsakęs. (3 M 7,30-34) 22 Tada Aronas, ištiesęs rankas į tautą, palaimino ją. Baigęs aukoti aukas už nuodėmę, deginamąsias ir padėkos aukas, pasitraukė nuo aukuro. (4 M 6,22-27)

23 Po to Mozė ir Aronas įėjo susitikimo padangtėn. Išėję palaimino tautą. Viešpaties šlovė pasirodė visiems žmonėms. (2 M 40,34) 24 Atėjusi nuo Viešpaties ugnis prarijo deginamąją auką ir buvusius ant aukuro taukus. Tai išvydusi, minia džiūgavo ir parpuolė ant žemės.(2 Ch 7,1).

Pašventinimo iškilmėms pasibaigus, Aronas ir jo sūnūs pradėjo eiti kunigų pareigas. Aronas aukojo jo

sūnūs padėjo jam. Visa tai buvo tik šešėlis tikrosios aukos. Tikrąją auką įvykdė Jėzus, mirdamas ant kryžiaus. Po Jo mirties jokios aukos nebereikalingos. Jis yra vyriausias bei aukščiausias kunigas ir tarpininkas. (Žyd 8-10)

Aronas, baigęs aukoti, nuėjo žemyn nuo aukuro, o Jėzus, savo mirtimi atlikęs auką už mus visus, pakilo aukštyn pas Tėvą. Aronas ir Mozė laimino tautą, bet tikrą palaimą tautai suteikė Viešpaties šlovė ir ugnis. Tada tauta džiaugėsi ir, parpuolus ant kelių garbino Jį.

10 skyrius
ARONO SŪNŲ NADABO IR ABIJO MIRTIS 1-20

1 Arono sūnūs Nadabas ir Abijas ėmė smilkytuvus, įsidėjo ugnies bei smilkalų ir aukojo Viešpačiui nešventa ugnimi, kas jiems buvo neleistina. 2 Tada, išsiveržusi Viešpaties ugnis, juodu prarijo; jie mirė Viešpaties akivaizdoje. (4 M 16,35; 2 Ch 26,16-20) 3 Mozė pasakė Aronui, ką Viešpats buvo sakęs: „Pasirodysiu šventas tiems, kurie prie manęs artinasi, ir būsiu pašlovintas visos tautos akivaizdoje." Tai girdėdamas, Aronas tylėjo. (1 Pt 4,17) 4 Mozė, pasišaukęs Arono dėdės Ozijelio du sūnus Misaelį ir Elisafaną, jiems tarė: „Eikite, paimkite jūsų brolius iš šventovės ir išneškite juos už stovyklos." (2 M 6,22; Apd 5,6,10) 5 Juodu priėję, paėmė juos, apvilktus drobinėmis jupomis, ir išnešė laukan, kaip jiems buvo liepta. 6 Mozė sakė Aronui ir jo sūnums Eleazarui ir Itamarui: „Nenudenkite savo galvų ir neperplėškite apdarų, kad kartais nemirtumėte ir bausmė nekristų visiems izraelitams. Jūsų broliai ir visi izraelitai teaprauda sudeginimą, kurį Viešpats siuntė. (3 M 21,10) 7 Jūs neatsitraukite nuo padangtės, kad nežūtumėte; kadangi esate patepti šventu aliejumi." Jie darė visa, ką Mozė įsakė. (Lk 9,60)

8 Po to Viešpats tarė Aronui: 9 „Tu ir tavo sūnūs vyno ir svaigalų negerkite, eidami susitikimo padangtėn, kad

nemirtumėte, nes tai yra amžinas įsakymas visoms jūsų kartoms. (Ez 44,21; 1 Tim 3,3; Tit 1,7) 10 Jūs privalote žinoti, kas šventa ir nešventa, kas sutepta ir kas nesutepta, 11 ir mokyti izraelitus visų mano įstatymų, kuriuos įsakau per Mozę."

12 Mozė kalbėjo Aronui ir likusiems sūnums Eleazarui ir Itamarui: „Imkite aukos dalį, kuri lieka iš augalinės aukos Viešpačiui ir ją neraugintą valgykite prie aukuro, nes ji šventa. 13 Valgykite šventoje vietoje, kas tau ir tavo sūnums duota iš aukų Viešpačiui, taip man įsakyta;(3 M 2,3) 14 taip pat krūtinę, kuri buvo siūbuota, ir aukos petį, valgykite švarioje vietoje tu, tavo sūnūs ir dukterys, nes tai duota tau ir tavo vaikams iš izraelitų padėkos aukų. (3 M 7,34) 15 Petys, krūtinė ir taukai, kurie buvo aukojami ir siūbuojami Viešpaties akivaizdoje priklauso tau. Tai amžinas Viešpaties duotas įstatymas." 16 Mozė stropiai ieškojo ožio, kuris buvo aukotas už nuodėmę; rado jį sudegintą. Jis, supykęs ant abiejų Arono sūnų Eleazaro ir Itamaro, paklausė: 17 „Kodėl nesuvalgėte jo prie šventovės su auka už nusikaltimą, kuri yra šventa ir duota jums? Suvalgę būtumėte išvengę daugybės izraelitų kalčių ir juos suderinę Viešpaties akivaizdoje. 18 Aukos kraujo nebuvo įnešta į šventovę, turėjote ją valgyti šventoje vietoje, kaip man įsakyta?" (3 M 6,19-22) 19 Aronas atsakė: „Šiandien jie aukojo auką už nuodėmę ir deginamąją auką Viešpaties akivaizdoje. Tai kaip gi aš galėjau ją valgyti ar įtikti Dievui tarnyboje?" 20 Tai girdėdamas, Mozė priėmė pasiteisinimą.

Nadabas ir Abijas, Arono vyresnieji sūnūs, tik ką buvo pašventinti kunigais. Reikia manyti, kad jie elgėsi nuoširdžiai pagal savo supratimą. Koks čia skirtumas kokią ugnį panaudosi nuo aukuro ar iš kur kitur, arba koks skirtumas eisi vienas smilkyti ar abu kartu, jie

galvojo. Žmonių geri norai, logika, gražbilystė, potvarkiai, daugelį kartų pakenkė Dievo Dvasios veikimui.

Tų kunigų mirtis pačioje pradžioje buvo rimtas Viešpaties įspėjimas laikytis Jo nuostatų. Ak, tėvui ir broliams buvo uždrausta mirusius palydėti į kapus ir dėl jų gedėti! Jie tylėjo ir, žinoma, kentėjo.

Po to Viešpats prabilo ne į Mozę, bet tiesiog į Aroną. Tai buvo naujas įspėjimas negerti svaigalų prieš einant į šventovę. Daugelis daro išvadą, kad Nadabas ir Abijas ne tik panaudojo svetimą ugnį, bet ir buvo išgėrę. Jau Senajame Testamente buvo keliamas alkoholio kenksmingumas. (Iz 28,7; Ez 44,21) Juo labiau Naujojo Testmaneto krikščionys turėtų susilaikyti nuo alkoholio. (1 Tim 3,3) Nevartodamas alkoholio niekam nepakenksi, o vartodamas jį, gali pakenkti ne tik pats sau, bet ir kitiems.

11 skyrius
ŠVARŪS IR NEŠVARŪS GYVULIAI 1-47

1 Viešpats įsako Mozei ir Aronui (5 M 14,2-21) 2 paskelbti izraelitams: „Tai žemės gyvuliai, kuriuos jums leista valgyti. (1 M 7,2; Apd 10,14-15; Kol2,16; 1 Tim4,4) 3 Galite valgyti kiekvieną gyvulį, kuris turi skeltą nagą ir gromuliuoja; 4 nevalgysite ir laikysite nešvariu tą, kuris, nors gromuliuoja, bet turi neskeltą nagą, kaip kupranugaris ir kiti. 5 Nešvarus yra barsukas, nes jis, nors gromuliuoja, bet turi neskeltą nagą; 6 taip pat kiškis, nors jis gromuliuoja, bet turi neskeltą nagą. 7 Ir kiaulė, nors ji turi skeltą nagą, bet negromuliuoja. 8 Tų gyvulių mėsos nevalgysite ir neliesite jų. Jie jums yra nešvarūs.

9 Iš vandens gyvūnų jums leista valgyti visus, kurie turi pelekus ir žvynus, ar jie būtų jūroje, upėje, ar tvenkiniuose. 10 Tais, kurie kruta ir gyvena vandenyje, bet neturi pelekų ir žvynų, jūs bjaurėsitės, 11 nevalgysite jų mėsos ir nepaliesite jų. 12 Visi gyviai, neturį pelekų ir žvynų, bus jums nešvarūs.

13 Paukščiai, kurių jūs neturite valgyti, yra: aras, grifas, jūros erelis, 14 peslys ir vanagėlis su visa jo gimine; 15 visa varnų giminė, 16 strausas ir pelėda, žuvėdra, vanagas ir jo giminė; 17 apuokas, naras ir ibis; 18 gulbė, pelikanas ir gervė; 19 gandras ir visa jo giminė; taip pat tutlys ir šikšnosparnis. 20 Visais sparnuotais vabzdžiais, kurie vaikščioja keturiomis kojomis, jūs bjaurėsitės. 21 Jums leista valgyti tuos keturkojus vabzdžius, kurių paskutinės blauzdos ilgesnės, ir jie šokinėja ant žemės: 22 visa skėrių giminė ir didieji žiogai su visomis jų giminėmis. 23 Bet jūs nevalgysite kitų vabzdžių, kurie vaikščioja keturiomis kojomis. 24 Jei kas paliestų juos, bus suteptas iki vakaro; (3 M 5,2; 14,46) 25 jei kam reikėtų nešti kurį nors iš jų pastipusį, tas plaus savo rūbus ir bus suteptas iki saulėlydžio.

26 Kiekvienas gyvulys, kuris turi neskeltą nagą ir negromuliuoja, bus laikomas nešvariu; kas jo prisiliestų, susiteps. 27 Gyvuliai, kurie turi keturias kojas ir eina letenomis, tie bus jums nešvarūs; kas prisiliestų jų, bus suteptas iki vakaro; 28 kas neštų juos negyvus, plaus savo drabužius ir bus suteptas iki vakaro, nes tai yra jums sutepta.

29 Iš roplių, kurie juda ant žemės, bus laikomi nešvariais: žebenkštis, pelė ir krokodilas su visomis jo giminėmis; 30 laukinė pelė ir chameleonas; salamandra, žaliasis driežas ir kurmis. 31 Visi jie yra nešvarūs. Kas prisiliestų jų, bus suteptas iki vakaro. 32 Jei kas iš jų negyvas užkristų ant ko nors, ar tai būtų medinis indas, ar apdaras, ar kailis, ar ašutinė, ar šiaip kuriam nors reikalui vartojamas daiktas, bus sutepta. Jis bus panardintas vandenyje ir laikomas suteptu iki vakaro, po to bus švarus. 33 Jei kas jų įkristų į molinį indą, jis bus suteptas ir turės būti sudaužytas. 34 Kiekvienas maistas, kurį valgysite, jei ant jo bus užpilta iš tokio indo vandens, bus suteptas; kiekvienas skystis, geriamas iš tokio indo, bus nešvarus; 35 visa, ant ko užkristų kas nors tokios maitos,

bus sutepta; krosnis ir katilas bus sudaužyti, nes sutepti. 36 Tik šaltiniai ir šuliniai bus nesutepti; bet kas prisiliestų iš jų išimtos maitos, susiteps. 37 Jei toks pastipęs gyvis užkristų ant sėklos, jos nesuteps, 38 bet jei sėklą kas apipiltų vandeniu ir po to ją paliestų maita, ji bus sutepta.

39 Jei nustiptų gyvulys, kurį jums leista valgyti, kas jo prisiliestų, bus suteptas iki vakaro. 40 Kas valgytų ar neštų ką nors iš jo, plaus savo drabužius ir bus suteptas iki vakaro. (2 M 22,30)

41 Visais gyvūnais, kurie šliaužia ant žemės, jūs bjaurėsitės ir jų nevalgysite. 42 Nevalgysite keturkojų, kurie šliaužia žeme arba turi daugiau kojų, nes jie yra jums nešvarūs.

43 Nesusitepkite ir nieko jų nepalieskite, kad nebūtumėte sutepti. 44 Nes aš esu Viešpats, jūsų Dievas; būkite šventi, nes Aš esu šventas. Nesusitepkite jokiu šliužu, kuris kruta ant žemės. (3 M 19,2) 45 Aš esu Viešpats, kuris jus išvedžiau iš Egipto žemės, kad būčiau jūsų Dievas. Būkite šventi, nes Aš esu šventas." (3 M 20,26)

46 Tas yra įstatymas apie gyvulius, paukščius ir visus gyvius, kurie kruta vandenyje ir slankioja žemėje, 47 kad žinotumėte skirtumą tarp nesutepto ir sutepto, kas leista valgyti ir kas neleistina.

---

1 M 7,2 minimi švarūs ir nešvarūs gyvuliai. Izraelitai privalėjo saugotis daugelio nešvarių gyvulių, nevalgyti jų mėsos. Jėzus labiau pabrėžė žmogaus sąžinės švarumą. (Mt 15,11; Mk 7,19)

Kai kurių gyvulių mėsa viename krašte yra sveika valgyti, o kitame ne. Šiltuose kraštuose taukai kenkia sveikatai, o šaltuose ne. Mėsa dažnai yra papročio reikalas. Izraelitai, nevalgydami kai kurių gyvulių mėsos, mokėsi paklusnumo.

Švariais buvo laikomi skeltanagiai ir atrarojį gyvuliai. Žuvys turinčios pelekius ir žvynus buvo laikomos švariomis. Paukščiai buvo laikomi nešvariais plėšrieji ir naktiniai. Apie paukščius nėra aiškiai pasakyta, kokie švarūs ir kokie nešvarūs. Kai kurie vabzdžiai buvo leista valgyti.

12 skyrius

MOTERIS PO GIMDYMO 1-8

1 Viešpats įsakė Mozei 2 paskelbti izraelitams: „Jei moteris pagimdytų berniuką, ji bus septynias dienas sutepta, kaip mėnesinių metu. (3 M 15,19) 3 Aštuntąją dieną kūdikis bus apipjaustytas, (1 M 17,11-12; Jn 7,22; Lk 2,21) 4 bet ji pasiliks dar trisdešimt tris dienas apsivalymui. Nieko, kas šventa, ji nepalies ir neis į šventovę iki pasibaigs jos apsivalymo dienos. 5 O jei pagimdytų mergaitę, bus sutepta dvi savaites, kaip mėnesinių metu, ir šešiasdešimt šešias dienas tęsis apsivalymas.

6 Kai pasibaigs jos apsivalymo dienos, už sūnų ar dukterį, aukos prie susitikimo padangtės durų metinį avinėlį deginamajai aukai ir jauną karvelį ar kurklelį aukai už nuodėmę ir atiduos kunigui, (3 M 5,7) 7 kuris ją aukos Viešpaties akivaizdoje ir suderins ją su Viešpačiu; ir taip ji bus apvalyta. Tai yra įstatymas apie gimdančią berniuką ar mergaitę. 8 O jei neturėtų iš ko ir negalėtų aukoti avinėlio, ims du kurklelius ar du jaunus karvelius, vieną deginimo aukai, o kitą — aukai už nuodėmę; kunigas suderins ją ir ji bus apvalyta." (Lk 2,24)

Reikia atsiminti, kad tais laikais izraelitai turėjo valstybinius, papročių ir religinius nuostatus bendrai. Visam viešam ir religiniam gyvenimui vadovavo kunigai ir skelbė visus nuostatus Viešpaties vardu. Septynių dienų moters neliečiamybė (nešvarumas) po gimdymo buvo jos sveikatos naudai.

13 skyrius
RAUPSŲ LIGA 1-59

1 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui: (5 M 24,8) 2 „Žmogus, ant kurio kūno odos atsirastų kitokios spalvos taškas ar šašas, ar blizganti vieta, turinti raupsų ligos požymį, bus atvestas pas kunigą Aroną arba pas kurį iš jo sūnų. 3 Jei tas pamatys šašą ant odos ir pastebės, kad plaukai yra pabalę ir vieta turinti raupsų požymį, lyginant ją su sveiko kūno oda, yra įdubusi, tai įrodymas, jog tai yra raupsų liga; jo nutarimu, žmogus atskiriamas. (3 M 14,37) 4 O jei ant odos bus blizgantis baltas taškas, bet nebus įdubęs, lyginant su kitu kūnu, ir plaukai bus pirmykštės spalvos, kunigas uždarys jį septynioms dienoms, 5 o septintą dieną jį patikrins. Jei tariami raupsai nebus padidėję ir nebus peržengę pirmykščių ribų odoje, izoliuos jį dar septynioms dienoms, 6 ir septintą dieną vėl patikrins. Jei taškas bus tamsesnis ir nepadidėjęs, paskelbs žmogų esant švariu, nes tai šašai; jis išplaus savo drabužius ir bus nesuteptas. 7 Bet jei po to, kai jį matė kunigas ir pripažino švariu, šašas padidėtų, jis bus pas jį vėl atvestas; kunigas jį patikrins, ir, jei žaizda padidėjusi, 8 jį paskelbs nešvariu, — tai raupsai.

9 Jei pas žmogų atsirastų raupsų žymės, jis bus atvestas pas kunigą. 10 Tas jį apžiūrės. Jei oda bus pabalus ir plaukų spalva pasikeitus, matysis gyva mėsa, 11 tai ženklas, kad raupsai įsisenėję ir įaugę į odą. Kunigas paskelbs jį nešvariu, bet neuždarys, nes jo nešvarumas aiškus. 12 Jei raupsai išsiplėstų taip, kad apdengtų visą odą nuo galvos iki kojų, ką galima matyti ir akimis, 13 kunigas jį apžiūrės ir nutars, kad jo „raupsai" yra švarūs, nes jie visai pabalo, ir todėl žmogus yra švarus. 14 O jei pasirodys gyva mėsa, 15 tada bus kunigo paskelbtas nešvariu — raupsuotu, nes jei gyva mėsa — apsikreičia raupsais. 16 O jei vėl pabals ir padengs visą žmogų, 17 kunigas jį apžiūrės ir paskelbs švariu.

18 Jei kam odoje atsirastų votis ir pagytų, 19 bet voties vietoje pasirodytų baltas ar rusvas randas, toks žmogus bus atvestas pas kunigą. 20 Šis, jei rastų tariamų raupsų vietą, lyginant su kitu kūnu, įdubusią ir plaukus pabalusius, paskelbs jį nešvariu, nes votyje atsirado raupsų liga. 21 Bet jei plaukai bus pirmykštės spalvos, o randas apytamsis ir vieta neįdubus, uždarys jį septynioms dienoms; 22 jei po to randas padidėtų, pripažins žmogų raupsuotu. 23 O jei bus pasilikę toje pačioje vietoje, tai ženklas, jog tai tik voties randas; žmogus švarus.

24 Jei oda, nudeginta ugnimi, sugijus turėtų baltą ar rausvą randą, 25 kunigas ją apžiūrės; jei pabalusioji vieta bus įdubus, paskelbs žmogų nešvariu, nes tai raupsų liga. 26 Jei plaukų spalva nebus pasikeitusi ir vieta neįdubusi, bet pačios sužeistos vietos išvaizda apytamsė, uždarys jį septynioms dienoms 27 ir apžiūrės septintą dieną, jei raupsai odoje padidėtų, paskelbs jį nešvariu. 28 O jei baltumas pasiliks savo vietoje ir bus neryškus, tai yra tik nusideginimo žaizda, žmogus bus laikomas švariu.

29 Jei kuriam vyrui ar moteriai atsirastų raupsai ant galvos ar ant smakro, apžiūrės kunigas. 30 Jei žaizda bus įdubus, plaukai pageltę ir plonesni negu paprastai, paskelbs nešvariu, nes yra galvos ir smakro raupsai. 31 O jei matys, kad apkrėstoji vieta neįdubus, plaukai natūralūs, izoliuos septynioms dienoms 32 ir septintą dieną vėl apžiūrės. Jei apkrėstoji vieta nebus padidėjusi nei įdubusi, plaukai tos pačios spalvos, 33 žmogaus galva bus nuskusta, išskyrus apkrėstą vietą, ir jis bus izoliuotas kitoms septynioms dienoms. 34 Jei septintą dieną pasirodys, kad viskas kaip buvo, paskelbs jį švariu. Jis, išplovęs savo drabužius, bus švarus. 35 O jei, paskelbus jį švariu, apkrėstoji vieta odoje padidės, 36 kunigas daugiau nebetyrinės, nes aišku — žmogus nešvarus. 37 Bet, jei apkrėstoji vieta nebus padidėjusi ir plaukai bus natūralūs, aišku, kad žmogus pagijęs, ir paskelbs jį švariu.

38 Jei kuriam vyrui ar moteriai atsirastų balta dėmė

odoje, 39 kunigas jį apžiūrėtų. Jei blizgantis odoje baltumas yra apytamsis, težino, kad tai ne raupsai, bet baltos spalvos taškas, — žmogus švarus.

40 Jei kuriam vyrui slenka nuo galvos plaukai, jis tampa plikagalvis, bet yra švarus. 41 Jei plaukai nuslinko nuo kaktos, jis pasidarė plikakaktis, bet švarus. 42 O jei nuplikusi galva ar kakta pabalo ar paraudo, 43 tai kunigas patikrinęs paskelbs jį raupsuotu.

44 Kiekvienas, raupsais sergantis ir kunigo nutarimu izoliuotas, 45 nešios įplėštą drabužį, laikys atidentą galvą, burną laikys uždengtą ir šauks „nešvarus, nešvarus!" 46 Visą laiką, kol bus raupsuotas ir nešvarus, gyvens vienas už stovyklos. (4 M 5,3)

47 Jei vilnonis ar drobinis drabužis, 48 ar kailis, ar kas nors padaryta iš kailio, 49 turėtų baltos ar rausvos spalvos taškus, tie rūbai bus laikomi apkrėsti „raupsais". Jie bus parodyti kunigui, 50 kuris, juos apžiūrėjęs, izoliuos septynioms dienoms. 51 Jei kunigas, apžiūrėdamas septintą dieną, atras padidėjusias dėmes, tai bus raupsai. Jis pripažins tą drabužį nešvariu ir viską, kas buvo toje vietoje. 52 Todėl viskas bus sudeginta. 53 O jei matys tašką nepadidėjusį, 54 lieps išplauti tą tariamą „raupsuotą" rūbą ir izoliuos jį kitoms septynioms dienoms. 55 Jei, patikrinęs matys, kad jo pirmykštė išvaizda nesugrįžo, nors „raupsai" ir nepadidėjo, palaikys nešvariu ir sudegins, nes „raupsai" įsigraužė į apdaro paviršių ar persisunkė kiaurai. 56 Jei, drabužį išplovus, „raupsų" vieta bus tamsesnė, ją atplėš ir atskirs nuo drabužio. 57 Bet jei dėmės pasirodys tose vietose, kurios pirma buvo švarios, reiškia raupsai plinta; tuo atveju drabužis bus sudegintas. 58 Jei dėmių nebeatsiras, išplaus drabužį antrą kartą vandenyje; kas sutepta, bus švaru". 59 Tai yra įstatymas apie raupsus vilnoniame ir drobiniame drabužyje, audiniuose ir kailio apdaruose; kada jie pripažįstami švariais ar nešvariais.

Kunigai aukojo, sakė pamokslus ir kartais ėjo gydytojo pareigas. Raupsai buvo ir yra baisi liga. Jos plitimą sulaikyti, sergantys raupsais izoliuojami nuo sveikų. Mūsų laikais yra gerų priemonių tai ligai pažinti ir prieš ją kovoti.

14 skyrius

APEIGOS PASVEIKUS NUO RAUPSŲ 1-57

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Tai apeigos paskelbti raupsuotą švariu. Jis bus atvestas pas kunigą, (Mt 8,4) 3 kuris turės išeiti iš stovyklos. Radęs jį išgijusį nuo raupsų, 4 įsakys jam aukoti už save du sveikus, švarius paukštelius, kedro medžio, raudonos vilnos ir izopo. 5 Vieną paukštelį kunigas lieps papjauti moliniame inde ant tekančio vandens; 6 kitą gyvą, kartu su kedro medžiu, raudona vilna ir izopu padažys papjauto paukštelio kraujuje, 7 ir juo pašlakstys septynis kartus apvalomąjį, kad būtų paskelbtas švariu. Gyvąjį paukštelį paleis skristi į laukus. (2 M 16,22) 8 Po to žmogus išplaus savo drabužius, nusiskus plaukus ir apsiplaus vandeniu; taip apvalytasis įeis į stovyklą, bet savo padangtėn neis dar septynias dienas. (4 M 8,7) 9 Septintą dieną jis nusiskus galvos plaukus, barzdą ir antakius, dar kartą išplaus drabužius ir nusiplaus kūną. 10 Aštuntą dieną ims du sveikus avinėlius ir metinę avelę ir augalinei aukai tris dešimtąsias efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, ir vieną logą aliejaus. 11 Apvalymo apeigas atliekąs kunigas pastatys jį ir visa tai Viešpaties akivaizdoje prie susitikimo padangtės durų. 12 Po to ims avinėlį ir aukos jį už nusikaltimą; ims taip pat aliejaus logą ir visa tai siūbuos Viešpaties akivaizdoje. 13 Avinėlį papjaus šventoje vietoje, kur deginamoji auka aukojama už nuodėmę. Už nuodėmę ir už nusikaltimą auka priklauso kunigui ir yra šventa. (3 M 7,7) 14 Kunigas, ėmęs už nusikaltimą aukojamos aukos kraujo, palies juo apvalomojo dešinę ausį ir dešinės rankos ir kojos nykštį. (3

M 8,23) 15 Iš aliejaus logos įsipils į savo kairiosios rankos delną, 16 ir padažęs jame dešinės rankos rodomąjį pirštą, pašlakstys Viešpaties akivaizdoje septynis kartus. (3 M 4,6,17) 17 Likusį kairės rankos delne aliejų išlies ant apvalomojo dešinės ausies, ant dešinės rankos ir kojos nykščių 18 ir ant jo galvos. 19 Po to kunigas suderins jį, aukodamas auką už nuodėmę ir deginamąją auką, 20 padėdamas ją ant aukuro kartu su augaline auka; taip žmogus bus suderintas ir apvalytas.

21 O jei beturits neišgali duoti minėtų dalykų, ims aukai už nusikaltimą avinėlį, kad kunigas suderintų jį, ir dešimtą dalį efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, augalinei aukai, logą aliejaus ir 22 du kurklelius ar du jaunus karvelius; vieną už nuodėmę, o antrą deginamajai aukai. (3 M 5,7) 23 Visa tai jis atneš septintą savo apsivalymo dieną kunigui prie susitikimo padangtės durų Viešpaties akivaizdon. 24 Kunigas, paėmęs avinėlį už nusikaltimą ir aliejų, pasiūbuos kartu; 25 papjovęs avinėlį, jo krauju pateps dešinę apvalomojo ausį, dešinės rankos ir kojos nykščius; 26 dalį likusio aliejaus išpils ant savo kairės rankos delno. 27 Padažęs dešinės rankos pirštą, pašlakstys septynis kartus Viešpaties akivaizdoje, 28 pateps dešinę apvalomojo ausį ir dešinės jo rankos bei kojos nykščius toje vietoje, kur buvo patepta už nusikaltimą krauju. 29 Likusią aliejaus dalį, esančią kairėje rankoje, išpils ant apvalomojo galvos, kad suderintų jį su Viešpačiu. 30 Aukos taip pat kurklelį ar jauną karvelį: 31 vieną už nuodėmę, kitą deginamajai aukai, ir augalinę auką, sumaišytą su aliejumi." 32 Tai auka nepasiturinčio raupsuotojo, kuris neišgali daugiau aukoti savo apsivalymui.

33 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui: 34 „Jei įėjus į Kanaano žemę, kurią jums duosiu paveldėti, atsirastų raupsų liga namų sienose, 35 jų savininkas privalo pranešti kunigui, kad, jo nuomone, „raupsų" liga yra jo namuose. (3 M 13,2) 36 Kunigas, prieš patikrindamas

namus, ar jie raupsuoti, lieps išnešti iš jų viską, kad visi juose esą daiktai nebūtų sutepti. Paskui įeis ir apžiūrės namų „raupsus". 37 Pamatęs ant sienų tarsi įdubusius taškus žalsvos ar rausvos spalvos, (3 M 13,3) 38 išeis iš namų pro duris ir tuojau juos uždarys septynioms dienoms. 39 Septintą dieną sugrįžęs, juos apžiūrės; ir jei ras „raupsus" padidėjusius, 40 lieps išlupti akmenis, ant kurių yra raupsai, ir juos išmesti už miesto, suteptoje vietoje; 41 namų vidaus sienas nugramdyti ir nuoskutas išpilti už miesto suteptoje vietoje; 42 išluptųjų akmenų vietoje įdėti kitus ir moliu ištepti namus. 43 Jei, išplėšus akmenis, nuskutus sienos ir moliu ištepus, 44 kunigas pamatys vėl pasirodžiusius „raupsus" ir sienas taškuotas, reiškia „raupsai" yra pasilikę ir namai nešvarūs. 45 Tokius namus sugriaus, o jų akmenis ir medžius išmes suteptoje vietoje už miesto. 46 Kas įeitų į uždarytus namus, bus suteptas iki vakaro; (3 M 11,24) 47 kas juose miegotų ar valgytų, plaus savo drabužius. 48 O jei kunigas, įėjęs į namus, pamatys „raupsus" nepadidėjusius po ištinkavimo, juos apvalys ir paskelbs švariais. 49 Jiems apvalyti ims du paukštelius, kedro medžio ir raudonos vilnos bei izopo; 50 papjovęs vieną paukštelį moliniame inde ant tekančio vandens, 51 ims kedro medį, izopą, raudoną vilną ir gyvąjį paukštelį, padažys viską papjautojo paukštelio kraujuje ir tekančiame vandenyje ir apšlakstys namus septynis kartus. 52 Paukštelio kraujas, tekantis vanduo, kedro medis, izopas bei raudonoji vilna ir gyvasis paukštelis apvalys namus. 53 Gyvąjį paukštelį jis paleis skristi į laukus. Taip namas bus teisėtai apvalytas."

54 Tai yra įstatymas apie visokius raupsus ir piktšašius, 55 „raupsus" drabužiuose ir namuose; 56 iš randų, nušašimų, blizgančių taškų, ir įvairių pakitėjimų, 57 bus matyti, kas švaru ar nešvaru. Tai yra įstatymas apie raupsus.

Raupsais sergantys kartais pasveikdavo. Bet tokie neturėjo teisės įeiti į stovyklą. Kunigas išeidavo pas tokį ir jį apžiūrėdavo. Jei kunigas nustatydavo, kad tas asmuo sveikas, tada atlikdavo apšvarinimo apeigas ir, sirgęs raupsais, būdavo paskelbiamas sveiku. Jei pasveikęs būdavo beturtis, jis turėjo teisę aukoti mažesnę auką. Raupsai kartais prilyginami nuodėmei. Nuodėmę gali pašalinti tik Jėzus. Jis gali išgydyti ir raupsų ligą.

15 skyrius
LYTINIAI SUSITEPIMAI 1-33

1 Viešpats įsakė Mozei ir Aronui 2 paskelbti izraelitams: „Vyras, turįs sėklos plūdimą, yra suteptas.(4 M 5,2) 3 Jis bus laikomas suteptu, kai atskirais atvejais arba nuolatos ištekėjusi sėkla prilimpa prie jo kūno. 4 Kiekvienas guolis, kur jis miegotų, ir vieta, kur sėdėtų, bus sutepta. 5 Jei kas iš žmonių prisiliestų jo patalo, plaus savo drabužius, pats nusiplaus vandeniu ir bus suteptas iki vakaro. 6 Jei kas sėdėtų, kur anas sėdėjo, privalės išplauti savo drabužius, pats apsiplauti vandeniu ir bus suteptas iki vakaro. 7 Jei kas prisiliestų prie jo kūno, plaus savo drabužius, pats apsiplaus vandeniu ir bus suteptas iki vakaro. 8 Jei toks žmogus spjautų ant nesutepto, tas plaus savo rūbus, apsiplaus vandeniu ir bus suteptas iki vakaro. 9 Balnas, ant kurio jis sėdėtų, bus suteptas. 10 Visa, kas būtų po juo, kuris turi sėklos plūdimą, bus sutepta iki vakaro. Kas neštų tokius daiktus, plaus savo drabužius, pats apsiplaus vandeniu, ir bus suteptas iki vakaro. 11 Kas tokį paliestų ir nenusiplautų rankų, plaus savo rūbus, apsiplaus vandeniu ir bus suteptas iki vakaro. 12 Molinis indas, kurio prisiliestų suteptasis, privalo būti sudaužytas; medinis gi indas bus išplautas vandeniu.(3 M 11,33)

13 Jei pagytų, kuris serga tokia negalia, septynias

dienas po savo apsivalymo, išplovęs drabužius ir nusimaudęs tekančiame vandenyje, bus švarus. 14 Aštuntą dieną ims du kurklelius arba du jaunus karvelius, ir, atėjęs Viešpaties akivaizdon, prie susitikimo padangtės durų, paduos juos kunigui. (3 M 5,7) 15 Jis vieną aukos už nuodėmę, o kitą deginamąja auka ir suderins jį Viešpaties akivaizdoje, kad būtų apvalytas nuo ligos.

16 Vyras, kuris susitepa, apiplaus vandeniu visą kūną; jis bus suteptas iki vakaro. (3 M 22,4) 17 Jis plaus vandeniu drabužį ar kailį, kurį turėjo, visa tai bus sutepta iki vakaro. 18 Moteris, su kuria jis miegotų, apsiplaus vandeniu ir bus sutepta iki vakaro.

19 Moteris, turinti mėnesines, bus atskirta septynioms dienoms. (3 M 18,19) 20 Kiekvienas, kas jos prisiliestų, bus suteptas iki vakaro; 21 ir visa ant ko ji gulėtų arba sėdėtų tomis dienomis, bus sutepta. 22 Kas prisiliestų jos patalo, plaus savo rūbus, pats apsiplaus vandeniu ir bus suteptas ligi vakaro. 23 Jei kas nors prisiliestų bet kurio daikto, ant kurio ji sėdėjo, plaus savo apdarus, pats apsiplaus vandeniu ir bus suteptas iki vakaro. 24 Jei miegotų su ja vyras mėnesinių metu, bus suteptas septynias dienas; ir guolis, ant kurio jis miegotų, bus irgi suteptas.

25 Moteris, kraujuojanti ilgesnį laiką ne mėnesinių metu, arba kuriai mėnesinės užsitęsia ilgiau negu įprasta, bus sutepta, kol pasibaigs ta negalia. 26 Patalas, ant kurio ji miegotų, ir baldas, ant kurio sėdėtų, bus suteptas. 27 Kas jų prisiliestų, plaus savo apdarus, pats nusiplaus vandeniu ir bus suteptas iki vakaro. 28 Jei kraujavimas sustotų, po septynių dienų 29 aukos už save, atnešdama kunigui du kurklelius arba du jaunus karvelius prie susitikimo padangtės durų. 30 Tas vieną aukos už nuodėmę, o kitą — deginamąja auka Viešpaties akivaizdoje ir tuo ją suderins. 31 Judu mokysite izraelitus saugotis susitepimo, kad nemirtų dėl savo nešvarumo, ir

kad nesuteptų mano padangtės."

32 Tas yra įsakymas apie vyro sėklos plūdimą, lytinius santykius 33 ir apie atskyrimą mėnesinių metu.

Jei izraelitas vyras turėdavo sėklos plūdimą, o moteris mėnesinių metu miegodavo kartu su vyru, privalėjo saugotis nesutepti kitų ir neturėjo teisės dalyvauti pamaldose. Būkime dėkingi Viešpačiui, kad nuo šių religinių apeigų esame laisvi.

16 skyrius
METINĖ APSIVALYMO ŠVENTĖ 1-34

1 Mirus dviem Arono sūnums, artinantis prie Viešpaties su svetima ugnimi, Viešpats kalbėjo Mozei: (4 M 29,7-11; Žyd 9,6-14; 3 M 10,1-2) 2 „Sakyk savo broliui Aronui, kad neitų bet kada į švenčiausiąją, esančią už užuolaidos, kur Aš pasirodau debesyje virš Sandoros skrynios dangčio, kadangi gali mirti. (2 M 26,33-34) 3 Prieš įeidamas jis privalo aukoti veršį už nuodėmes ir aviną deginamajai aukai. (3 M 4,3; 1,10) 4 Jis apsivilks drobine jupa, užsimaus drobines kelnes, apsijuos drobine juosta, o ant galvos užsidės drobinę mitrą. Šitie apdarai yra šventi. Prieš apsivelkant, apsiplaus kūną. (2 M 28,39-43) 5 Jis ims iš izraelitų du ožius, vieną už nuodėmes, kitą — deginamajai aukai. 6 Aronas, atvedęs veršį, mels nuodėmių atleidimo sau ir savo šeimai. (Žyd 7,27) 7 Jis pastatys du ožius Viešpaties akivaizdoje prie susitikimo padangtės durų 8 ir, mesdamas burtus, skirs vieną Viešpačiui, o antrą — Azazeliui; (Mt 12,43) 9 ant kurio kris burtas Viešpačiui, tą aukos už nuodėmes; 10 kuris gi skirtas Azazeliui, tą statys gyvą Viešpaties akivaizdoje; tokiu būdu įvyks nuodėmių atleidimas. Tada ožys bus paleistas gyvas į tyrus.

11 Kai Aronas aukos veršį už savo ir savo šeimos nuodėmes, 12 jis ims smilkytuvą, kurį pripildys aukuro

tas, kuris tai atliks, išplovęs vandeniu savo drabužius ir apsiplovęs kūną, turės teisę grįžti į stovyklą.

29 Šis įstatymas turi būti vykdomas amžinai. Septinto mėnesio dešimtą dieną atgailausite ir jokio darbo nedirbsite nei jūs, nei jūsų tarpe esą svetimtaučiai. 30 Ta diena bus jūsų suderinimo ir apsivalymo diena nuo visų nuodėmių; jūs būsite apvalyti Viešpaties akivaizdoje. (Žyd 10,3) 31 Tai yra kilnaus poilsio sabata; jūs atgailausite, vykdydami amžinąjį įstatymą. 32 Jus suderins kunigas, pateptas ir pašventintas eiti kunigystės pareigas vietoje savo tėvo. Jis apsivilks drobine jupa ir šventaisiais apdarais, 33 apvalys švenčiausiąją, susitikimo padangtę ir aukurą, taip pat kunigus ir visą tautą. 34 Toks bus jums amžinas įstatymas, izraelitų apvalymas nuo nuodėmių vieną kartą metuose." Mozė atliko viską, ką Viešpats jam buvo įsakęs. (Žyd 9,24-26; 10,11-14)

Atgailos (suderinimo) diena buvo švenčiama septinto mėnesio dešimtą dieną vieną kartą metuose, vyriausias kunigas Aronas pirmiausia aukojo auką už save ir savo šeimą, po to už visą Izraelį. Jis ėjo į švenčiausiąją, nešė aukos kraujo, išėjęs smilkė smilkalus. Apeigų metu vyriausias kunigas dėvėjo drobinius rūbus be jokių papuošalų. Tas vaizdavo kuklumą ir nusižeminimą Viešpačiui.

Už tautą buvo aukojami du ožiai. Ožius aukai paskirdavo burtų būdu. Vieną ožį papjautą aukodavo, o antrą išvesdavo į negyvenamą vietą Azazeliui. Ką žodis Azazelis reiškia neaišku. Atrodo, kad tai buvo vardas kokio demono — šėtono.

Mūsų vyriausias kunigas yra Viešpats Jėzus. Jis atidarė mums švenčiausiąją, kiekvienas tikintis gali į ją įeiti. (Žyd 10,19-20)

17 skyrius
GYVULIŲ AUKOJIMAS 1-9, DRAUDIMAS KRAUJĄ VALGYTI 10-16

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Sakyk Aronui, jo sūnums ir visiems izraelitams, kad 3 kiekvienas izraelitas, kuris papjautų jautį, avį ar ožką stovykloje, ar už stovyklos 4 ir neaukotų aukos Viešpačiui prie padangtės durų, bus kaltinamas, lyg būtų praliejęs kraują. Jis bus išskirtas iš savo tautos. (Iz 66,3) 5 Todėl izraelitai savo gyvulius, užuot pjauti juos lauke, privalo atvesti pas kunigą, kad jie būtų pašvęsti Viešpačiui prie susitikimo padangtės durų, ir juos aukoti Viešpačiui kaip padėkos auką. 6 Kunigas išlies kraują ant Viešpaties aukuro prie susitikimo padangtės durų ir sudegins taukus, kad būtų malonus kvapas Viešpačiui. 7 Tuo būdu izraelitai nebeaukos daugiau savo aukų piktoms dvasioms — stabams. Tai bus amžinas įstatymas jiems ir jų palikuonims. (5 M 32,17) 8 Jiems įsakysi, kad kiekvienas izraelitas ar ateivis, gyvenantis jūsų tarpe, kuris aukotų deginamąją ar kitokią auką, 9 ir jos neatvestų prie susitikimo padangtės durų, kad būtų aukota Viešpačiui, bus išskirtas iš savo tautos. (5 M 12,14)

10 Jei kas iš izraelitų ar gyvenančių jūsų tarpe svetimtaučių valgytų kraują, Aš nusigręšiu nuo jo ir jį išskirsiu iš jo tautos. (3 M 3,17) 11 Kūno gyvybė yra kraujuje; Aš jums jį daviau, kad juo ant aukuro apvalytumėte savo sielas nuo nuodėmių. Kraujas naikina nuodėmes. (Žyd 9,22) 12 Todėl įsakau izraelitams, kad niekas jūsų, nei svetimtaučių, gyvenančių jūsų tarpe, nevalgytų kraujo. 13 Jei izraelitas ar svetimtautis, pagautų medžiodamas ar spąstais žvėrį, ar paukštį, kuriuos leista valgyti, teišlieja jo kraują ant žemės ir jį apkasa, 14 nes kiekvieno kūno gyvybė yra kraujuje; todėl įsakau izraelitams nevalgyti kraujo iš jokio kūno. Kas jį valgys, žus. (1 M 9,4)

15 Kas vietinių gyventojų ar ateivių valgytų pastipusį, ar žvėries sudraskytą, plaus savo drabužius ir pats apsiplaus vandeniu; liks suteptas iki vakaro, o po to bus jau švarus,(3 M 11,40) 16 bet jei neplaus savo drabužių ir kūno, nešios savo kaltę."

Pirmiau Izraelitai pjovė gyvulius ir aukojo kur norėjo. Pasirodė, kad toks aukojimas veda prie dievaičių garbinimo; tą jie matė kitose tautose. Buvo uždrausta kur nors kitur pjauti gyvulius maistui ir aukoti aukas. Įsakyta tą viską atlikti prie padangtės. Kas to nesilaikys, nustos tautos pilietinių teisių. Šį nuostatą buvo įmanoma įvykdyti, gyvenant visai tautai vienoje vietoje. Vėliau šis nuostatas buvo pakeistas. (5 M 12,15-)

Draudimas valgyti kraują dažnai pakartojamas, vis iš naujo primenamas. Kraujas yra gyvybė; kai kraujas išteka, kūnas miręs. Aukojamo gyvulio kraujas būdavo išliejamas prie aukuro, atiduodamas Dievui, Tvėrėjui. Viešpats Jėzus panaikino šį nuostatą. (Mt 15,11-17)

18 skyrius
VEDYBOS ARTIMŲ GIMINIŲ, LYTINIAI SANTYKIAI SU GYVULIAIS 1-30

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. 3 Jūs nesielkite, kaip elgiasi egiptiečiai, kurių tarpe jūs gyvenote, ir nesilaikykite papročių Kanaano šalies, kurion jus įvesiu; nepriimkite jų gyvenimo taisyklių. (2 M 23,24) 4 Vykdykite mano paliepimus ir pagal mano įsakymus elkitės. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. 5 Laikykite mano įstatymus ir paliepimus, kuriuos vykdydamas žmogus bus gyvas. Aš esu Viešpats. Ez 20,11; Rom 10,5; Gal 3,12)

6 Vyrai, nesiartinkite prie moters, kuri yra artima jūsų kraujo giminaitė, siekdami lytinių santykių. Aš esu Viešpats. 7 Neturėk lytinių santykių su savo tėvu nei su

motina. 8 Neturėk lytinių santykių su savo tėvo žmona, nes ji priklauso tavo tėvui. (1 M 35,22; 5 M 27,20; 1 Kor 5,1) 9 Neturėk lytinių santykių su savo seseria, kuri yra tavo tėvo ar motinos duktė, gimusi namie, ar kur kitur. (5 M 27,22) 10 Neturėk lytinių santykių su savo sūnaus dukra ar dukters dukra. 11 Neturėk lytinių santykių su savo pamotės dukra, kurią ji pagimdė tavo tėvui; ji yra tavo sesuo. 12 Neturėk lytinių santykių su savo tėvo seserimi, nes tai yra tavo tėvo artima giminaitė. 13 Neturėk lytinių santykių su motinos seserimi, nes tai tavo motinos artima giminaitė. 14 Neturėk lytinių santykių su savo dėdės žmona, nes ji yra tavo teta. 15 Neturėk lytinių santykių su tavo sūnaus žmona. (1 M 38,16) 16 Neturėk lytinių santykių su savo brolio žmona. (Mk 6,18) 17 Neturėk lytinių santykių su sugulove ir jos dukra arba jos sūnaus dukra, nes jie gali būti tavo giminės; tai būtų kraujo nusikaltimas. (5 M 27,23) 18 Neimk savo žmonos sesers į suguloves ir neturėk su ja lytinių santykių žmonai gyvai esant.

19 Nesiartink prie moters, sergančios mėnesinėmis. (3 M 15,24; Ez 18,6; 22,10) 20 Neturėk lytinių santykių su savo artimo žmona. (2 Sam 11,4) 21 Neaukok savo vaikų sudeginti stabui Molechui ir neišniekink mano vardo, nes Aš esu Viešpats. (5 M 18,10; 2 Kar 21,6; Ps 106,37; Jer 7,31) 22 Neturėk lytinių santykių vyras su vyru, nes tai baisi nuodėmė. (1 M 19,5; Rom 1,27; 1 Kor 6,9) 23 Neturėkite lytinių santykių nei vyras, nei moteris su gyvuliais, nes tai bjaurus nusikaltimas. (2 M 22,18)

24 Nenusikalskite minėtais būdais, nes taip susitepusias tautas, Aš pašalinsiu iš jūsų tarpo. 25 Kraštas tapo suteptas. Aš, patyręs jų nusikaltimus, sunaikinau gyventojus. 26 Jūs ir jūsų tarpe pasilieką svetimtaučiai laikykite mano įstatymus ir įsakymus ir nedarykite nė vieno minėtų nusikaltimų. 27 Visus tuos baisius nusikaltimus darė šio krašto gyventojai, gyvenę pirma jūsų, ir jį sutepė. 28 Saugokitės, kad ir jūsų

nesunaikinčiau, jei nusikaisite, kaip sunaikinau pirma jūsų buvusią tautą. 29 Kiekvienas žmogus, kuris darytų tokių nusižengimų, žus. 30 Laikykitės mano įsakymo. Nedarykite to, ką darė pirma jūsų gyvenusieji. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas."

Lytinis santykis žmonių gyvenime yra reikšmingas. Palaidas gyvenimas pražudė tautas ir kultūras. Vedybos artimų giminių tarpe veda prie išsigimimo ir sunykimo. Santykis su gyvuliais yra niekšiškas ištvirkavimas. Dėl lytinio palaidumo ir ištvirkavimo žuvo Palestinoje gyvenančios tautos. Viešpats įspėjo izraelitus, jei jie elgsis kaip aplinkinės tautos, jie žus, kraštas juos „išvems".

19 skyrius
ĮSAKYMŲ AIŠKINIMAS 1-37

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk visam Izraeliui, kad jie būtų šventi, nes Aš, Viešpats, jūsų Dievas, esu šventas. (3 M 11,44-45; Mt 5,48; 1 Pt 1,15-16) 3 Kiekvienas privalo gerbti savo tėvą ir motiną. Švęskite mano sabatas. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. (2 M 20,8-12) 4 Negarbinkite stabų ir neliekite jų iš metalų. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. (2 M 20,3; 34,17) 5 Jei aukosite padėkos auką Viešppačiui, aukokite taip, kad Aš jums būčiau malonus. (3 M 3,22,18-20) 6 Auką suvalgykite tą pačią aukojimo dieną. Leidžiama ją valgyti ir sekančią dieną, o kas liks trečiai dienai, sudeginkite. (3 M 7,15-18) 7 Jei kas jos valgytų po dviejų dienų, nusikals ir auka bus Dievo nepriimta. 8 Jis bus kaltas, nes sutepė Viešpačiui skirtą auką, jo siela žus.

9 Pjaudamas savo žemės javus, jų nekirsk iki pat lauko krašto ir nerink nukritusių varpų. (3 M 23,22; 5 M 24,19; Rt 2,2,15-16) 10 Taip pat ir vynuogyne nenuskink paliktų uogų. Jos telieka beturčiams ir ateiviams. Aš esu

Viešpats, jūsų Dievas. 11 Nevokite. Nemeluokite. Neapgaudinėkite savo artimo. (2 M 20,15-16; 1 Tes 4,6) 12 Neprisiekite neteisingai mano vardu ir nepažeminkite savo Dievo vardo. Aš esu Viešpats. (2 M 20,7; Mt 5,33) 13 Nespauskite ir neišnaudokite savo artimo. Samdinio algos nesulaikykite iki ryto. (5 M 24,14-15; Jer 22,13; Jok 5,4) 14 Nekeikite kurčiaus ir nekliudykite aklajam; bet mylėkite ir gerbkite Viešpatį, savo Dievą, nes Aš esu Viešpats. (5 M 27,18) 15 Teisme teiskite teisingai, neatsižvelgdami ar tai bus beturtis, ar žymus asmuo. (2 M 23,6; 5 M 16,19-20) 16 Neapkalbėkite ir neliežuvaukite vaikščiodami savųjų tarpe. Nelinkėkite blogo artimui. Aš esu Viešpats. 17 Nelaikykite širdyje neapykantos prieš savo brolį, geriau jį viešai įspėkite, kad patys nesijaustumėte kalti. (Ps 141,5; Mt 18,15) 18 Nekeršykite ir atleiskite savo artimui už skriaudas. Mylėkite savo artimą, kaip patys save. Aš esu Viešpats. (Lk 10,25-37; Rom 13,9; Gal 5,14; Jok 2,8; Mt 22,39; 5,43-48; Jn 13,34)

19 Laikykitės mano įstatymų. Neleiskite apsivaisinti skirtingos rūšies gyvuliams. Savo lauko neapsėkite mišria sėkla. Nedėvėkite austo drabužio iš vilnų ir linų. (5 M 22,9-11) 20 Jei vyras turėtų lytinius santykius su verge, abu bus nuplakti, bet neužmušti. 21 Už savo nusikaltimą jis aukos Viešpačiui aviną prie susitikimo padangtės. 22 Kunigas sutaikins jį už jo nuodėmę su Viešpačiu. (3 M 5,17-18) 23 Kai įeisite į pažadėtąją žemę ir pasodinsite vaismedžių, pirmųjų trijų metų vaisiai bus jums „suteptі", jų nevalgysite; 24 ketvirtaisiais metais visi vaisiai bus pašvęsti Viešpaties garbei. 25 Penktais gi metais skinsite ir valgysite vaisius. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas.

26 Nevalgykite kraujo. Nežyniaukite ir neburkite. (3 M 3,17) 27 Nekirpkite galvos plaukų ir neskuskite barzdos. (3 M 21,5; 5 M 14,1) 28 Mirusio atminimui nedarykite įrėžimų, nei kitokių vaizdų ar ženklų savo kūne. Aš esu Viešpats. 29 Neduokite savo dukterų prostitucijai, kad nesuteptumėte žemės ir neįvykdytumėte

bjaurių nusikaltimų. 30 Laikykite mano sabatas ir gerbkite šventovę. Aš esu Viešpats. 31 Nesikreipkite į burtininkus ir nieko nesiteiraukite pas žynius, kad per juos nenusikalstumėt Dievui. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. (3 M 20,6; 5 M 18,10-11; 1 Sam 28,7)

32 Nusilenkite žilai galvai, gerbkite senus žmones, bijokite Viešpaties savo Dievo. Aš esu Viešpats. 33 Neišnaudokite jūsų krašte gyvenančių svetimšalių. (2 M 22,30) 34 Tegyvena jie jūsų tarpe kaip vietiniai; mylėkite juos, kaip patys save, nes ir jūs buvote ateiviai Egipto žemėje. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. 35 Būkite teisingi teisme, matuodami, sverdami ir seikėdami. (5 M 25,13-16; Pat 11,1) 36 Naudokite teisingus svarsčius ir teisingas svarstykles; teisingą efą ir hiną. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas, kuris jus išvedžiau iš Egipto žemės. 37 Laikykitės visų mano įstatymų bei nuostatų ir juos vykdykite. Aš esu Viešpats". (3 M 18,30)

Viešpats įsakė būti šventais, kaip Jis šventas. Jis pakartojo, priminė, pagilino daugelį jau žinomų nuostatų. Pakartojimas visada naudingas.

20 skyrius
BAUSMĖ UŽ ĮVAIRIUS NUSIKALTIMUS 1-27

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk izraelitams, jei izraelitas ar svetimtautis, gyvenantis Izraelyje, aukotų vaiką stabui Molechui, bus baudžiamas mirtimi; jo tautiečiai užmuš jį akmenimis.(3 M 18,21) 3 Aš nusigręšiu nuo jo ir pašalinsiu jį iš jo tautos, kad jis, duodamas savo vaiką Molechui, sutepė mano šventovę ir sutepė mano šventą vardą. 4 Jei tautiečiai, apsimesdami nežiną, tuo nieku verstų mano paliepimą, paleistų žmogų, aukojusį vaiką Molechui, ir nenorėtų jo užmušti, 5 Aš bausiu jį, jo šeimą ir visus, kurie pritarė jo nusikaltimams; išnaikinsiu juos iš jų tautos. 6 Jei kas kreiptųsi į dvasių iššaukėjus bei

žynius ir su jais bendrautų, Aš nusigręšiu nuo jų ir juos pašalinsiu iš jų tautos. (3 M 19,31) 7 Siekite šventumo, būkite šventi, nes Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. (3 M 19,2) 8 Laikykite ir vykdykite mano įsakymus. Aš esu Viešpats, kuris darau jus šventais. (3 M 19,37)

9 Kas keiktų savo tėvą ar motiną, bus mirtimi nubaustas; nekeik tėvo nė motinos dėl savo mirties, esi pats kaltas. (2 M 21,17)

10 Kas svetimautų su kita moterimi, arba su savo artimo žmona, abu — svetimautojas ir svetimautoja bus baudžiami mirtimi. (2 M 20,14; Jn 8,5) 11 Jei kas nusikalstų su savo pamote, abu turi mirti; jie patys kalti dėl savo mirties. 12 Svetimavimas su savo marčia budžiamas mirtimi, nes padarė didelį nusikaltimą, — jų pačių kaltė. 13 Jei vyras turėtų lytinius santykius su vyru, abu bjauriai nusikalstų, ir abu turi mirti. 14 Jei kas, vedęs dukterį, vestų dar ir jos motiną, padarytų didelį nusikaltimą. Toks asmuo bus sudegintas kartu su abiem moterim; šis nusikaltimas nebus toleruojamas jūsų tarpe. 15 Kas paleistuvautų su gyvuliu, bus pasmerktas mirti; gyvulį taip pat užmuškite. 16 Jei moteris paleistuvautų su gyvuliu, ji bus užmušta akmenimis kartu su gyvuliu; ji atsakinga už savo veiksmus. 17 Kas turėtų lytinius santykius su savo seseria, savo tėvo ar motinos dukteria, abu bus padarę bjaurų nusikaltimą; jie bus užmušti akmenimis savo tautos akivaizdoje; jie atsakys už savo kaltę. 18 Kas sugultų su moteria jos mėnesiių metu, abu bus pašalinti iš savo tautos. 19 Neturėkite lytinių santykių su savo tėvo ar motinos seserimi. Kas taip daro, nusikalsta ir abu bus nubausti. 20 Kas turėtų lytinius santykius su savo teta, abu bus baudžiami už savo nuodėmę mirtimi, — mirs bevaikiai. 21 Kas turėtų lytinių santykių su savo brolio žmona, sulaužytų įsakymą ir suterštų savo brolio garbę, — mirs bevaikiai.

22 Laikykitės mano įstatymų ir įsakymų ir juos vykdykite, kad žemė jūsų neišmestų, kurioje ap-

.sigyvensite. 23 Nesielkite pagal įstatymus pagonių, kuriuos išvarysiu iš to krašto. Jie visa tai darė ir Aš jais pasibjaurėjau. 24 Jums gi sakau, paveldėkite jų žemę, kurią jums duosiu, žemę plūstančią pienu ir medumi. Aš Viešpats, jūsų Dievas, kuris jus išskyriau iš kitų tautų. 25 Tad skirkite ir jūs švarų gyvulį nuo sutepto, ir švarų paukštį nuo sutepto, kad nesusiteptumėte gyvuliais, paukščiais ir visais gyviais, krutančiais žemėje, kuriuos jums nurodžiau esant nešvariais. 26 Jūs privalote būti man šventi, nes Aš esu šventas, Viešpats. Aš jus išskyriau iš kitų tautų, kad būtumėte mano.

27 Vyras ar moteris, kurie užsiima mirusių iššaukimu ir žyniavimu, turi mirti; juos užmuškite akmenimis; jie patys kalti dėl savo mirties." (2 M 22,17)

---

19 skyriuje duoti įvairūs nuostatai ir įsakyta jų laikytis. Čia, 20 skyriuje kalbama apie minėtus ir kitus nuostatus ir nusakomos bausmės, kurios buvo griežtos, dažniausiai mirtis, akminimis užmušant.

21 skyrius
KUNIGŲ PRIVALUMAI 1-24

1 Viešpats kalbėjo Mozei: „Įsakyk Arono sūnums, kunigams nesusitepti savo mirusiu tautiečiu; (Ez 44,20-25) 2 nebent būtų artimi giminės, tai yra: tėvas, motina, sūnus, duktė, ar brolis 3 ir netekėjusi sesuo, kuri yra jam artima.

4 Jis neprivalo susitepti, nes jis yra vyresnis savo tautoje. 5 Kunigas neskuta savo galvos nei barzdos ir gedėdamas neraižo savo kūno. (2 M 19,27-28) 6 Jie privalo būti šventi ir nesutepti mano vardo. Jie juk aukoja man smilkalus ir augalinę auką, todėl privalo būti šventi. 7 Jiems draudžiama vesti paleistuvę ir išsiskyrusią, kadangi jie yra pašvęsti man 8 ir aukoja padėtinę duoną.

Jie turi būti šventi, nes Aš esu šventas, jų Viešpats, kuris juos darau šventus. 9 Jei kunigo duktė paleistuvautų ir tuo suteptų savo tėvo vardą, bus sudeginta.

10 Vyriausias kunigas, ant kurio galvos išlieta tepamojo aliejaus ir pašventintas kunigystei bei apvilktas šventais apdarais, nenudengia savo galvos, neįplėšia drabužių, 11 neišeina iš šventovės, kad nesuteptų jos ir visai neina prie jokio mirusio net prie savo tėvo ar motinos, (2 M 29,7; 3 M 10,6) 12 nes jis pateptas šventu aliejumi; Aš esu Viešpats. 13 Kunigo žmona turi būti nekalta mergaitė. 14 Jis negali vesti našlės, išsiskyrusios, nei žemos dorovės, tik mergaitę iš savo tautos, 15 kad nesuteptų savo giminės kraujo, nes Aš Viešpats jį pašventinu".

16 Viešpats kalbėjo Mozei: 17 „Sakyk Aronui, jei kas nors iš jo palikuonių būtų ligotas: 18 aklas ar raišas, sužeistu veidu, plačianosis, nesveikų sąnarių, 19 turėtų sužeistą koją ar ranką, 20 būtų kuprotas, sirgtų akių liga, turėtų nuolatinius šašus, ar niežus ant kūno, eunuchas, jis neaukos Dievui ir neatliks kunigo pareigų. 21 Nė vienas, iš kunigo Arono palikuonių, būdamas nesveikas, nesiartins aukoti Viešpačiui, 22 tačiau valgys maistą, aukojamą šventovėje, šventą ir labai šventą. 23 Bet jis neis į švenčiausiąją, ir nesiartins prie aukuro, nes yra nesveikas, jam neleista sutepti mano šventovės; Aš esu Viešpats, kuris juos pašventinau". 24 Mozė tai paskelbė Aronui, jo sūnums, ir visam Izraeliui.

Iš kunigų buvo reikalauta nesusitepti mirusiais, nedalyvauti laidotuvėse, išskyrus savo artimus gimines, nevesti negarbingų moterų, žiūrėti, kad vaikai gyventų ir elgtųsi gerai.

Vyriausiam kunigui buvo statomi dar griežtesni reikalavimai. Jis neturėjo teisės, iš viso, susitepti

mirusiais, negalėjo net tėvo ir motinos laidotuvėse dalyvauti. Jis galėjo vesti tik mergaitę iš savo tautos. Kunigai privalėjo fiziniai būti sveiki, kūnas nesužalotas.

Jėzus elgėsi visai kitaip. Jis lietė mirusius: jaunuolį, mergaitę, Lozarių.

22 skyrius
AUKŲ PASKIRTIS 1-33

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk Aronui ir jo sūnums, kad jie pagarbiai laikytų daiktus, kurie pašvęsti aukai, nesuteptų jų. Aš esu Viešpats. 3 Sakyk jiems ir jų palikuonims: jei susitepęs paliestų kas izraelitų pašvęsta aukoti Viešpačiui, pranyks iš Viešpaties akių. Aš esu Viešpats. 4 Kas iš Arono palikuonių būtų raupsuotas ar susitepęs, nevalgys to, kas man pašvęsta, iki apsivalys. Kas prisiliestų prie mirusio ar prie turėjusio sėklos išsiliejimą,(3 M 15,2,16) 5 arba prie šliaužiančio gyvio, ar kurio kito nešvaraus dalyko, kurio prisilietimas sutepa,6 bus suteptas iki vakaro ir nevalgys pašvęstųjų valgių; nuplovęs savo kūną vandeniu, bus švarus.(3 M 11,24-25) 7 Nusileidus saulei, bus apvalytas ir galės valgyti pašvęstą maistą, nes tai jo maistas. 8 Jiems nevalia valgyti nugaišusio, nei žvėries sudraskyto gyvulio, nes jais susiteps. Aš esu Viešpats. (2 M 22,30) 9 Laikykitės mano įsakymų, nenusikalskite, kad nemirtumėte. Aš esu Viešpats, kuris juos pašventinu. 10 Joks svetimtautis nevalgys švento maisto; jo nevalgys taip pat kunigo įnamis ir samdinys. 11 Bet kunigo vergas, pirktas už pinigus arba gimęs jo namuose, galės jį valgyti. 12 Jei kunigo duktė ištekės ne už kunigo, ji nevalgys švento maisto. 13 Bet jei ji liktų našlė ar būtų atsiskyrusi ir neturėtų vaikų, sugrįžusi į savo tėvo namus, valgys tą maistą, kaip paprastai darydavo, būdama mergaitė. Nė vienas svetimtautis neturi teisės to maisto valgyti. 14 Kas nežiniomis valgytų šventą maistą, pridės penktą dalį prie to, ką suvalgė, ir atiduos kunigui. (3 M 5,16) 15

Kunigai tenesutepa izraelitų šventų aukų, kurias jie aukoja Viešpačiui, 16 kad nenusikalstų, valgydami šventas dovanas. Aš esu Viešpats, kuris juos pašventinu."

17 Viešpats kalbėjo Mozei: 18 „Sakyk Aronui, jo sūnums ir visiems izraelitams: jei kas izraelitų ir gyvenančių jų tarpe svetimtaučių norėtų aukoti Viešpačiui, ar tai būtų įžado, ar laisvos valios auka, teatneša deginamajai Viešpaties aukai 19 sveiką patinėlį iš raguočių, avių, ar ožkų. 20 Jei auka turėtų kokią ydą, jūs jos neaukokite, nes tai nepriimtina. (5 M 15,21; 17,1; Mal 1,8) 21 Jei kas aukotų Viešpačiui padėkos, įžado ar laisvos valios auką, ji privalo būti sveika iš raguočių ar avių. 22 Gyvulį aklą, luošą, turintį žaizdos randą, nubertą, šašuotą ar su niežais, neaukokite Viešpačiui ir nieko iš jo nedeginkite ant aukuro. 23 Raguotį ar avį su ilgesniu ar trumpesniu sąnariu leidžiama aukoti, bet įžado aukai — jis nepriimtinas. 24 Neaukokite Viešpačiui jokio iškastruoto gyvulio; šito niekada nedarykite savo žemėje. 25 Taip pat nieko nepriimkite ir neaukokite Dievui iš svetimtaučio, nes visa tai yra sugedę ir sutepta; tokia auka nepriimtina."

26 Viešpats kalbėjo Mozei: 27 „Veršiukas, ėriukas ar ožiukas septynias dienas liks prie savo motinos; aštuntą dieną ar vėliau galės būti aukojamas Viešpačiui. (2 M 22,29) 28 Nepjaukite raguočio nei avies tą pačią dieną su veršiuku ar ėriuku. (5 M 22,6-7) 29 Kai pjausite padėkos auką Viešpačiui žiūrėkite, kad ji būtų priimtina. 30 Ją suvalgykite tą pačią dieną, ir nieko nepalikite sekančios dienos rytui. Aš esu Viešpats. (3 M 7,15)

31 Laikykitės mano įsakymų ir juos vykdykite. Aš esu Viešpats. 32 Nesutepkite mano švento vardo. Aš esu šventas izraelitų tarpe ir pašventinu jus. 33 Aš išvedžiau jus iš Egipto žemės, kad būčiau jūsų Didvas. Aš esu Viešpats."

Aukos privalėjo būti nesuteptos. Kunigai aukodami privalėjo laikytis visų apeiginių nuostatų; nesilaikydami apeiginių nuostatų, galėjo jas sutepti. Kunigai ir jų šeimos turėjo teisę valgyti gautų aukų dalį; samdiniai neturėjo teisės aukų valgyti. Aukoms skirti gyvuliai privalėjo būti be jokios kliaudos, ne jaunesni kaip 8 dienų.

23 skyrius

SABATOS IR METINIŲ ŠVENČIŲ NUOSTATAS 1-44

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk izraelitams, kad švęstų čia paminėtas Viešpaties šventes. 3 Šešias dienas dirbkite; septintoji diena yra iškilminga sabata.(2 M 20,8-11) 4 Jos yra iškilmingos Viešpaties šventės ir jas švęskite joms skirtu metu. (2 M 23,14-19) 5 Pirmo mėnesio keturioliktą dieną vakare yra Viešpaties Pasa,(2 M 12) 6 o penkioliktą to paties mėnesio dieną yra Neraugintos Viešpaties duonos iškilmės. Neraugintą duoną valgykite septynias dienas. 7 Pirmoji diena bus jums iškilmingiausia ir šventa. Tą dieną nedirbkite jokio darbo. 8 Septynias dienas aukokite Viešpačiui deginamąją auką. Septintoji susirinkimo diena bus iškilminga ir šventa; tą dieną neprivalote nieko dirbti."

9 Viešpats kalbėjo Mozei: 10 „Įsakyk izraelitams, kad įėjus jiems į kraštą, kurį jiems duosiu, ir pradėjus pjauti javus, atneškite pėdą pas kunigą, kaip jūsų pjūties pirmąją auką, 11 kuris pirmą dieną po sabatos, siūbuos pėdą Viešpaties akivaizdoje, kad Jis būtų jums malonus. (Mt 28,1; 1 Kor 15,20) 12 Tą pačią dieną, kai pėdas siūbuojamas, papjaukite sveiką metinį avinėlį deginamajai Viešpaties aukai. 13 Drauge su juo aukokite augalinę auką dvi dešimtąsias efos smulkių miltų, apšlakstytų aliejumi, kad būtų malonus kvapas Viešpačiui; taip pat geriamajai aukai aukokite vyno ketvirtadalį hinos. 14 Nei duonos, nei paskrudintų grūdų, nei kruopų iš šviežiųjų javų nevalgykite iki aukosite Dievui. Tai amžinasis

įsakymas visoms kartoms ir visoms jūsų gyvenvietėms.

15 Atskaitykite septynias savaites po sabatos, pradedant pirmąja diena, atnešę aukoti pirmojo derliaus pėdą. (2 M 23,16; 34,22; 4 M 28,26-31; 5 M 16,9-12) 16 Penkiasdešimtąją dieną, t.y. po septintos sabatos pirmą dieną, vėl aukokite Viešpačiui augalinę auką. 17 Kiekviena jūsų šeima tuomet aukos pirmųjų grūdų du duonos kepalus, iškeptus iš dviejų dešimtųjų efos smulkių miltų (tešla nerauginta)). 18 Kartu su duonos kepalais aukokite septynis sveikus metinius avinėlius, vieną veršį ir du avinus, tai bus deginamoji auka drauge su augaline ir geriamąja auka, maloniam kvapui Viešpačiui. 19 Aukokite taip pat ožį už nuodėmes ir du metinius avinėlius padėkos aukai. 20 Kunigas juos siūbuos drauge su pirmųjų grūdų duonos kepalais Viešpaties akivaizdoje; po to viskas priklausys kunigams. 21 Paskelbkite šitą dieną iškilminga ir šventa susirinkimo diena; tą dieną nedirbkite jokio darbo. Tai bus amžinas įstatymas visoms jūsų gyvenvietėms ir kartoms. 22 Pjaudami savo javus, nenupjaukite jų iki lauko krašto ir nerinkite nukritusių varpų, jas palikite beturčiams ir svetimiesiems. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas." (3 M 19,9)

23 Viešpats kalbėjo Mozei: 24 „Įsakyk izraelitams, kad septinto mėnesio pirmoji diena bus jums iškilminga poilsio diena — sabata. Trimitų garsai jums tai primins, ji bus vadinama šventa susirinkimo diena. 25 Nedirbkite tada jokio darbo ir aukokite Viešpačiui deginamąją auką." (4 M 29,1-6; 10,10)

26 Viešpats kalbėjo Mozei: 27 „Dešimtoji to paties mėnesio diena bus iškilminga apsivalymo diena. Ją vadinkite šventa susirinkimo diena; atgailaukite tą dieną ir aukokite Viešpačiui deginamąją auką. 28 Jokio darbo nedirbkite, nes tai apsivalymo diena, kad Viešpats, jūsų Dievas, būtų jums malonus. 29 Kiekvienas, neatgailaujantis tą dieną, žus. 30 Kas dirbtų bet kokį darbą tą dieną, bus išskirtas iš savo tautos. 31 Todėl nieko tą dieną

nedirbkite. Tai bus amžinas įstatymas kartų kartom ir visoms jūsų gyvenvietėms. 32 Tą patį mėnesį nuo devintos dienos vakaro iki kito vakaro iškilmingai švęskite poilsio sabatą; nieko nedirbkite ir atgailaukite."

33 Viešpats kalbėjo Mozei: 34 „Įsakyk izraelitams, kad nuo penkioliktos to paties mėnesio dienos bus septynios dienos palapinių švenčių. (2 M 23,16; 34,22; 4 M 29,12-39; 5 M 16,13-15) 35 Pirmoji diena bus iškilminga ir šventa; tą dieną nedirbkite jokio darbo. 36 Septynias dienas aukokite Viešpačiui deginamąsias aukas. Aštuntoji diena bus šventa. Tuomet aukokite Viešpačiui deginamąją auką, nes tai susirinkimo diena; nedirbkite tą dieną jokio darbo. (Jn 7,37) 37 Šitos yra Viešpačiui skirtos šventės. Jas vadinkite iškilmingomis šventėmis ir aukokite Viešpačiui deginamąsias ir geriamąsias aukas, kaip reikalauja kiekvienos dienos taisyklės, 38 neskaitant sabatos, įžado ir laisvos valios aukų. 39 Taigi nuo septinto mėnesio penkioliktos dienos, kai nuvalysite visą savo laukų derlių, paskirkite Viešpaties garbei septynias dienas; pirmoji ir aštuntoji diena bus sabata, tai yra iškilmingas poilsis. 40 Pirmą dieną imkite gražiausių medžių vaisių, palmių šakelių, lapuoto medžio ir paupio gluosnių šakų ir linksminkitės Viešpaties, jūsų Dievo, akivaizdoje. (Neh 8,14-16) 41 Kasmet iškilmingai švęskite Viešpačiui septynias dienas; tai bus amžinas įstatymas jūsų kartoms. Tą šventę švęskite septintą mėnesį. 42 Visi izraelitai gyvenkite palapinėse septynias dienas, 43 kad jūsų palikuonys patirtų, jog buvau apgyvendinęs izraelitus palapinėse, kai juos išvedžiau iš Egipto žemės. Aš Viešpats, jūsų Dievas".

44 Taip Mozė paskelbė izraelitams šventes Viešpaties garbei.

Viešpats įsakė izraelitams švęsti šventes. Viso švenčių buvo septynios, trys žymiausios: išvykimas iš Egipto,

įstatymo davimas ir pjūtės šventė. Kai kurių švenčių pobūdis buvo atgaila ir pasninkas — suderinimo šventė. Dvasinės atgaivos ir poilsio šventė — sabata. Džiaugsmo ir linksmybės šventė — pjūties šventė. Kai kurios metinės šventės tęsėsi septynias dienas. Švenčių proga buvo daug aukojama. Visos šventės priminė Viešpaties globą. Pjūties šventėje pirmi metų vaisiai buvo aukojami Viešpačiui; tik po to žmonės galėjo naudotis derliaus vaisiais.

24 skyrius
ŠVIESOS, PADĖTINĖ DUONA 1-9, BAUSMĖ PIKTŽODŽIAUTOJAMS, ĮSPĖJIMAS ŽMOGŽUDŽIAMS IR KITIEMS NUSIKALTĖLIAMS 10-23

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk izraelitams, kad jie atneštų tyriausio ir skaidriausio alyvmedžių aliejaus, kad lempos nuolat degtų (2 M 27,20) 3 Sandoros palapinėje šiapus užuolaidos į švenčiausiąją. Jas uždegs Aronas kiekvieną vakarą ir prižiūrės, kad jos degtų iki ryto Viešpaties akivaizdoje. Ši tarnyba ir pareiga bus amžinas įstatymas jūsų kartoms. 4 Lempos stovės ant gryniausio aukso pastovo Viešpaties akivaizdoje.

5 Imk smulkių miltų ir iš jų iškepk dvylika kepalėlių, kiekvieną iš dviejų dešimtųjų efos; 6 juos padėk ant gryniausio aukso stalo Viešpaties akivaidoje po šešis vienoje eilėje. (2 M 25,30) 7 Ant jų padėk tyriausių smilkalų, kad duona, deginamoji auka Viešpaties garbei, būtų kvapi. 8 Kas sabatą ji bus keičiama. Izraelitams tai bus amžinas įstatymas. 9 Visa tai priklausys Aronui ir jo sūnums, jie valgys ją šventoje vietoje, nes tai švenčiausias dalykas iš Viešpaties deginamųjų aukų — amžinas įstatymas".

10 Izraelietės moters sūnus, kurio tėvas buvo egiptietis, susiginčijo su izraelitu stovykloje. 11 Jį atvedė pas Mozę, kadangi jis piktžodžiavo ir keikė Dievą. Jo

motina buvo Selomita, Dibrio duktė iš Dano giminės. 12 Jį uždarė ir laukė Viešpaties nurodymo. (4 M 15,34) 13 Viešpats įsakė Mozei: 14 „Išvesk piktžodžiautoją iš stovyklos. Visi, kurie girdėjo jį piktžodžiaujant, teuždeda savo rankas ant jo galvos, minia teužmuša jį akmenimis. 15 Izraelitams įsakyk: kas piktžodžiautų Dievą, atsakys už savo nusikaltimą. 16 Kas piktžodžiautų Viešpaties vardą, turės mirti — jis bus užmuštas akmenimis, nežiūrint ar jis bus vietinis, ar svetimtautis. Kas piktžodžiautų Viešpaties vardą, temiršta. (2 M 20,7; Mt 26,65) 17 Užmušęs žmogų, taip pat turi mirti. (2 M 21,12) 18 Jei kas užmuštų gyvulį, duos kitą į jo vietą. 19 Kas sužalotų savo kaimyną, jam bus padaryta taip, kaip jis padarė: (2 M 21,23-25) 20 sulaužymas už sulaužymą, akis už akį, dantis už dantį. 21 Užmušęs gyvulį, atlygins; užmušęs žmogų, bus baudžiamas mirtimi. 22 Tas pats nuostatas galioja svetimtaučiui ir vietiniam, nes Aš esu Viešpats, jūsų Dievas". (3 M 19,34; 2 M 12,49) 23 Po to izraelitai išvedė piktžodžiautoją iš stovyklos ir užmušė jį akmenimis. Jie padarė, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei. (4 M 15,36)

Lempos šviesa ir duonos kepalai priminė, kad tikroji šviesa ir maistas yra Viešpaties dovana. Kunigai tvarkė lempas ir padėtinę duoną. Ir Naujojo Testamento skelbėjai privalo būti žmonėms dieviškos šviesos nešėjai bei dvasinio maisto teikėjai.

Čia duotas pavyzdys, kad Dievo piktžodžiautojas būtų užmuštas akmenimis. Toliau pakartoti nuostatai iš 2 M 22,4-5. Kas žmogų nužudo — baudžiamas mirtimi. Padaryta žala artimui privalėjo būti atlyginta. Už žmogaus sužeidimą nusikaltėlis baudžiamas tokiu pat sužeidimu.

25 skyrius
LAISVĖS METAI 1-34, ATSISKAITYMAS 35-55

1 Viešpats kalbėjo Mozei Sinajaus kalne: 2 „Pasakyk izraelitams, kad įėję į šalį, kurią jiems duosiu, septintaisiais metais leistų žemei ilsėtis. 3 Šešerius metus apsėkite dirvą, karpykite vynuogyną ir rinkite vaisius. (2 M 23,10-11; 5 M 15,1-11) 4 Septintieji metai bus žemės sabata, metai paskirti Viešpačiui. Tada laukų nesėkite ir vynuogyno nekarpykite. 5 Ką žemė savaime užaugins nepjaukite ir vynuogių nuo neapkarpytų vynmedžio šakelių nerinkite, nes tai yra žemės iškilmingi poilsio metai. 6 Maistas jums, tarnams, tarnaitėms, samdiniams ir ateiviams, kurie pas jus gyvena, 7 taip pat jūsų gyvuliams bus, kas savaime augs.

8 Skaičiuok septynis kartus po septynerius metus, kas sudaro keturiasdešimt devynerius metus. 9 Paskutinių metų septinto mėnesio dešimtą dieną, suderinimo metu, siųsk žmogų trimituoti visame krašte, (3 M 23,27) 10 ir paskelbti, kad penkiasdešimtieji metai yra jubiliejaus metai ir visiems krašto gyventojams suteikiama laisvė. Kiekvienas turės teisę atgauti nuosavybę ir grįžti į savo šeimą. (Iz 61,2; Lk 4,19) 11 Nesėkite ir nepjaukite, kas savaime užaugs dirvose; uogų nerinkite neapkarpytuose vynmedžiuose, 12 nes tai iškilmingi jubiliejaus metai. Valgykite kas savaime užaugs.

13 Jubiliejaus metais kiekvienas atgaus savo buvusią nuosavybę. 14 Parduodant ar perkant ką nors iš kaimyno, neskriauskite vienas kito, bet pirkite atsižvelgdami į metų skaičių skaitant nuo jubiliejaus. (1 Tes 4,6) 15 Pardavėjas žiūrės savo naudos. 16 Kuo daugiau bus derliaus metų skaitant nuo jubiliejaus, tuo aukštesnė bus kaina; kuo mažiau derliaus metų, tuo pigesnė bus pardavimo kaina, nes jis tau parduos pagal pjūčių skaičių. 17 Neskriauskite vienas kito, būkite sąžiningi, nes Aš esu Viešpats, jūsų Dievas.

18 Laikykitės mano įsakymų ir paliepimų; vykdykite

juos, kad gyventumėte be baimės(3 M 26,5; 1 Kar5,5) 19 ir žemė duotų vaisių, kuriais pasisotintumėte ir laimingai gyventumėte. 20 Jei klausite: ‚Ką valgysime septintaisiais metais, jei nesėsime ir nerinksime vaisių?' 21 Aš suteiksiu palaimą šeštiesiems metams, kurie jums duos trijų metų derlių. (5 M 28,8) 22 Sėsite aštuntaisiais metais, o maitinsitės turimomis atsargomis ligi devintųjų metų, kol naujas derlius užaugs.

23 Žemė nebus parduodama visam laikui, nes ji mano, o jūs esate tik svečiai ir įnamiai. (Ps 39,13) 24 Todėl visa jūsų valdomoji žemė bus parduodama išpirkimo sąlygomis. 25 Jei suvargęs tavo brolis parduotų nuosavybės dalį, jo giminaitis norėdamas gali ją išpirkti? (Rt 4,3-4) 26 O jei jis neturėtų giminaičio ir pats galėtų išpirkti, 27 bus nustatyta kaina nuo to laiko, kai jis ją pardavė; likusį turtą sugrąžins pirkėjui, ir taip atgaus savo nuosavybę. 28 Jei negalėtų rasti reikiamos sumos žemei išpirkti, pirkėjas palaikys, ką nupirko, ligi jubiliejaus metų; tais metais nuosavybė sugrįš pirmajam šeimininkui.

29 Kas parduotų namus miesto ribose, jam bus leista išpirkti juos vienerių metų laikotarpy. 30 Jei neišpirks metų bėgyje, pirkėjas ir jo palikuonys juos paveldės; tų namų nebebus galima išpirkti net ir jubiliejaus metais. 31 O jei namai būtų kaime, kuris neturi apsaugos sienų, bus parduodami kaip laukai; jei nebus išpirkti anksčiau, jubiliejaus metais sugrįš buvusiam savininkui. 32 Levitų namai, esantys jų miestuose, visada gali būti išpirkti.(4 M 35) 33 Jei nebus išpirkti, jubiliejaus metais sugrįš savininkams, nes namai levitų miestuose yra jų nuosavybė izraelitų tarpe. 34 Jų priemiesčio laukai neparduodami, nes tai jų amžina nuosavybė.

35 Jei tavo brolis izraelitas taptų beturčiu, jį priimk ir juo rūpinkis, nors jis tau būtų svetimas. 36 Neimk iš jo palūkanų, bijok Dievo. Tegul tavo brolis gyvena pas tave. (2 M 22,25) 37 Nereikalauk iš jo palūkanų už paskolą ir

nesiek pelno už duodamą maistą. 38 Aš Viešpats, jūsų Dievas, kuris jus išvedžiau iš Egipto šalies, kad jums duočiau Kanaano žemę ir būčiau jūsų Dievas.

39 Jei vargo priverstas tavo brolis pats tau parsiduotų, nesielk su juo kaip su vergu. (2 M 21,2) 40 Tetarnauja jis tau kaip samdinys ir įnamis ligi jubiliejaus metų. 41 Tuomet jis su vaikais grįš pas savo giminę į savo tėvų namus. 42 Izraelitai yra mano tarnai, Aš juos išvedžiau iš Egipto; jie neturi būti parduodami vergais. 43 Neišnaudokit jų, bijokit Dievo. (Ef 6,9) 44 Vergą ir vergę pirkite iš aplink jus esančių tautų, 45 iš svetimtaučių pasilikusių gyventi jūsų tarpe ir iš gimusių vergų jūsų žemėje; šiuos galėsite turėti vergais. 46 Juos galėsite palikti paveldėjimo teisėmis savo palikuonims amžinai. Gi savo brolių izraelitų venkite pirkti vergais. 47 Jei jūsų tarpe pralobtų ateivis ar svetimtautis ir jam ar kuriam nors iš jo palikuonių parsiduotų vargšas tavo brolis, 48 jis galės būti išpirktas. Jei norės, jį galės išpirkti kas nors iš jo brolių (izraelitų), 49 dėdė, brolėnas arba artimas giminaitis; o jei pajėgs ir jis pats galės išsipirkti. 50 Jis skaitys metus nuo parsidavimo ligi jubiliejaus metų ir atskaitys iš sumos, už kurią buvo parsidavęs, lyg būtų buvęs samdinys. 51 Jei bus likę daug metų ligi jubiliejaus, pagal juos atsilygins šeimininkui. 52 Jei metų skaičius mažesnis, apskaičiuos su juo pagal metų skaičių ir grąžins pirkėjui už likusius metus, 53 atskaitęs algą už tuos, kuriuos ištarnavo. Šeimininkas neprivalo žiauriai elgtis su juo. 54 O jei jis nebus išpirktas, jis išeis jubiliejaus metais kartu su savo vaikais. 55 Izraelitai yra mano tarnai, kuriuos išvedžiau iš Egipto. Aš esu Viešpats, jūsų Dievas".

Žemė privalėjo būti dirbama ir sėjama šešis metus iš eilės, o septintaisiais metais ji buvo nedirbama — ilsėjosi. Žemė, iš viso, nebuvo parduodama, o tik išnuomojama

iki jubiliejaus metų. Tais metais ji grįždavo buvusiam savininkui.

Už paskolintus vargšui pinigus arba javus buvo draudžiama imti nuošimčius. Neturtingas izraelitas netapo vergu, o tik tarnu iki jubiliejaus metų. Jubiliejaus metais jis tapo laisvas. Amžinu vergu galėjo būti tik svetimtautis. Nuostatai apie žemę, pinigus ir žmones buvo aiškūs, bet praktiškai imant, jų buvo mažai paisoma.

26 skyrius

PALAIMA 1-13, ĮSPĖJIMAS 14-39, PAŽADAS 40-46

1 „Aš Viešpats, jūsų Dievas. Nedirbkite sau stabų nei drožinių ir nestatykite krašte statulų, nei paminklinių akmenų ir jų negarbinkite, nes Aš esu Viešpats, jūsų Dievas. (2 M 20,4-5) 2 Švęskite sabatas ir pagarboje laikykite mano šventovę. Aš Viešpats.

3 Jei elgsitės pagal mano įsakymus, laikysitės jų ir juos vykdysite, 4 duosiu jums lietaus tinkamu metu, žemė želdins augalus, medžiai bus pilni vaisių. (5 M 11,14) 5 Javų kūlimas tęsis ligi vynuogių rinkimo, ir uogavimas ligi sėjos; valgysite duonos sočiai ir gyvensite saugiai krašte. (Am 9,13) 6 Bus taika krašte; miegosite negąsdinami. Pašalinsiu plėšriuosius žvėris, ir karo nebus jūsų krašte. (Job 11,19) 7 Vysite priešus, ir jie kris jūsų akivaizdoje. 8 Penki vysite šimtą svetimųjų, ir šimtas — dešimt tūkstančių; jūsų priešai kris nuo kardo. (5 M 32,30) 9 Aš laiminsiu jus ir jūs augsite skaičiumi. Aš patvirtinsiu su jumis Sandorą. 10 Metų derliaus užteks iki naujos pjūties; likutį turėsite pašalinti, kad turėtumėte vietos naujam derliui. 11 Gyvensiu jūsų tarpe ir nebeatstumsiu jūsų nuo savęs. 12 Vaikščiosiu su jumis ir būsiu jūsų Dievas, o jūs būsite mano tauta. (2 Kor 6,16) 13 Aš Viešpats, jūsų Dievas, jus išvedžiau iš Egipto, kad jam nevergautumėte. Aš sutraukiau jūsų jungo pančius ir leidau jums vaikščioti laisviems.

14 O jei manęs neklausysite ir nevykdysite mano įsakymų, 15 niekinsite mano įstatymus, nenorėdami daryti to, kas mano įsakyta, laužysite Sandorą, 16 štai ką Aš jums padarysiu: išgąstis ir ligos apakins ir naikins jus. Veltui sėsite, derlių surys priešai. 17 Nusigręšiu nuo jūsų, priešai jus nugalės ir pavergs. Būsite taip išgąsdyti, kad bėgsite net niekam nevejant.

18 O jei ir tada neklausysite, padidinsiu jums bausmę septyniariopai 19 ir sulaužysiu jūsų išdidumą. Dangų virš jūsų padarysiu kietą (nebus lietaus), kaip geležį ir žemę — kaip varį. (5 M 11,17; 1 Kar 17,1) 20 Niekais nueis jūsų darbas: žemė neduos derliaus ir medžiai neneš vaisių.

21 Jei dar man priešinsitės ir nenorėsite klausyti, dar septyniariopai padidinsiu jums bausmę. 22 Siųsiu laukinius žvėris, jie žudys jūsų vaikus ir gyvulius taip, kad keliai taps tušti. (2 Kar 2,24)

23 O jei net ir tada nenorėsite suprasti mano įspėjimo ir vis priešinsitės, 24 tai Aš vėl bausiu jus dar septynis kartus stipriau; (2 Sam 22,27) 25 leisiu karui naikinti jus už Sandoros laužymą. Kai subėgsite į miestus, siųsiu marą ir jūs būsite priversti pasiduoti priešui. (Iz 1,20) 26 Atimsiu maisto atsargas; dešimt moterų keps duoną vienoje krosnyje; ją joms išdalins tiksliai atsveriant; valgysite ir būsite alkani.

27 O jei ir tada manęs dar neklausysite ir priešinsitės, 28 tai mano bausmė bus dar septyniariopai stipresnė negu anksčiau. 29 Tada jūs valgysite savo sūnų ir dukterų kūnus. (2 Kar 6,28) 30 Išardysiu jūsų stabų garbinimo aukštąsias vietas ir sutrupinsiu smilkymo aukurus. Žūsite tarp jūsų stabų griuvėsių, Aš jumis bjaurėsiuos. 31 Jūsų miestus paversiu tyrais, šventoves padarysiu tuščias ir daugiau nebepriimsiu jūsų aukų. 32 Sunaikinsiu jūsų kraštą taip, kad net jūsų priešai, kurie jame gyvens, stebėsis. 33 Karais jus išsklaidysiu tarp tautų; jūsų kraštas bus paverstas tyrais, miestai sugriauti.

34 Tada žemė tikrai pajus sabatas, kai nedirbama

ilsėsis;(3 M 25,2;2 Ch 36,21) jums esant priešų žemėje, 35 ji turės sabatą ir ilsėsis, nes nepailsėjo sabatomis, kai joje gyvenote. 36 Priešų krašte išlikusiųjų širdis pripildysiu baime; juos gąsdins krintančio lapo šlamėjimas ir jie bėgs, kaip nuo kardo, niekam nesivejant; 37 ir sukniubs vieni ant kitų, lyg bėgdami iš kovos lauko. Niekas iš jūsų nedrįs priešintis, 38 žūsite išsklaidyti priešų tautose ir svetima žemė jus sunaikins. 39 Jei kas išliktų, merdės priešų žemėje ir kentės už savo tėvų ir savąsias nuodėmes, 40 kol neišpažins savųjų ir savo protėvių klaidų, nusikaltimų ir priešinsis man. (5 M 4,30; 30,2) 41 Aš bausiu ir tremsiu juos į priešų žemę iki jie nusižeminę atsisakys savo nedorybių.(Iz 9,25;Lk 23,41) 42 Sandora, kurią padariau su Jokūbu, Izaoku ir Abraomu, primins man žemę, (2 M 2,24; 2 Kar 13,23) 43 kuri jų palikta, džiaugiasi sabatomis. Jie gi atsitrauks nuo savo nuodėmių, kai supras, kad buvo atmetę mano įsakymus ir paniekinę įstatymus. 44 Tačiau, jiems esant priešų žemėje, Aš neišsižadėsiu jų, tik laikinai pasitrauksiu, kad jie būtų nubausti, bet savo Sandoros su jais neišardysiu. Aš esu Viešpats, jų Dievas. 45 Tada atnaujinsiu su jais savo pirmykštę Sandorą, kurią sudariau su jų protėviais, kai juos išvedžiau iš Egipto, kad būčiau jų Dievas, nes Aš esu Viešpats."(1 M 15,18;2 M 12,33,51) 46 Šituos įsakymus ir įstatymus izraelitams Viešpats davė Mozei Sinajaus kalne.

Žmogui yra prigimta tikėti Dievą. Bet yra didelis skirtumas kaip jis tiki. Daugelis tikinčiųjų yra fanatikai ir niekšai, kurie atlieka tik pareigas. Tikėti Dievą Šventojo Rašto pagrindu yra būti Šventosios Dvasios įtakoje; Dievą garbinti ne tik apeigomis ir žodžiais, bet gyvenimu ir darbu. Tokių tikinčiųjų karvės duoda daugiau pieno ir žemė neša geresnį ir didesnį derlių, o vargšai atjaučiami ir

šelpiami. Ir mūsų laikais, kur atskiri žmonės ir tautos tiki Dievą Šventojo Rašto pagrindu, ten klesti gerbūvis ir aukštesnė kultūra. Kai Izraelio tauta tikėjo, ji laimėjo karus ir gerai gyveno, o kai atpuolė, nors aukojo ir meldėsi, Viešpats per pranašą pasakė jai: „Aš jūsų šauksmo ir aukų nenoriu ir nepakenčiu", Iz 1,3-17. Bet jei žmogus ar žmonių grupė grįžta prie Dievo — atsiverčia, daro tikėjimo darbus, Dievas pasigaili jų ir teikia palaimą.

27 skyrius
ĮŽADAI 1-25, PIRMAGIMIAI 26-29, DEŠIMTINĖS 30-34

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Pasakyk izraelitams, jei kas padarytų įžadą ir pasižadėtų tarnauti Dievui, mokės nustatytą kainą. (4 M 30) 3 Vyras nuo dvidešimt ligi šešiasdešimt metų mokės penkiasdešimt sidabro šventovės šekelių; 4 moteris — trisdešimt. 5 Vyras nuo penkių ligi dvidešimt metų — dvidešimt sidabro šekelių, o moteris — dešimt. 6 Už berniuką nuo vieno mėnesio ligi penkių metų — penkis sidabro šekelius, už mergaitę — tris. 7 Vyras šešiasdešimt metų ir vyresnis mokės penkiolika sidabro šekelių, moteris — dešimt. 8 Jei bus beturtis ir paskirtos sumos negalės sumokėti, kreipsis į kunigą, kuris nustatys, kiek tas asmuo gali duoti.

9 Jei kas pažadėtų duoti gyvulį, tinkamą aukoti Viešpačiui, tai tas pažadėtasis gyvulys 10 negalės būti pakeistas nei geresniu, nei blogesiniu. O jei pakeistų, pakeistasis ir pirmykštis abu priklausys Viešpačiui. 11 Jei kas pažadėtų duoti netinkamą gyvulį aukai Viešpačiui, jis bus atvestas pas kunigą, 12 kuris nuspręs, ar jis tinka, ir nustatys jo kainą. 13 Jei aukojantis norės jį išpirkti, pridės prie įkainojimo sumos dar penktą dalį. 14 Jei kas pažadėtų aukoti namus, pašvęsdamas juos Viešpačiui, kunigas apžiūrės, ar jie tinkami, ir nustatys jų vertę. 15 O jei aukotojas norėtų juos atpirkti, pridės prie nustatytos

sumos dar penktą dalį ir pasilaikys namus. 16 Jei kas pažadėtų aukoti savo paveldėtą žemę, pašvęsdamas ją Viešpačiui, jos vertė bus nustatyta pagal sėją. Jei žemė apsėjama vienu homeru miežių, ji bus įkainota penkiasdešimt sidabro šekelių. 17 Jei jis pažada aukoti dirvą tuojau po jubiliejinių metų, jos vertė bus pilna. 18 O jei, kuriam laikui praslinkus, po jubiliejaus, kunigas apskaičiuos jos vertę pagal metų skaičių, likusį kaina ligi jubiliejaus metų — bus sumažinta. 19 Jei aukotojas panorės atpirkti ją, pridės penktą dalį prie paskirtos kainos ir ją pasilaikys. 20 Jei nenorėtų atpirkti, ji bus parduota kitam. Aukotojas nebegalės vėliau jos išpirkti, 21 nes, atėjus jubiliejaus metams, ji bus pašvęsta Viešpačiui, o pašvęstasis lobis priklauso kunigams. 22 Jei pirktinė, o nepaveldėta dirva būtų pažadėta Viešpačiui, 23 kunigas apskaičiuos jos vertę pagal skaičių metų ligi jubiliejaus, ir aukotojas tą sumą paaukos Viešpačiui. 24 Jubiliejaus metais ji grįš pirmajam savininkui, kuris ją valdė kaip savo tėviškės dalį. (3 M 25,10) 25 Kiekvienas įkainojimas bus daromas šventovės sidabro šekeliais. Šekelį sudaro dvidešimt gerų.

26 Pirmagimių gyvulių, kurie priklauso Viešpačiui, niekas negalės nei dovanoti, nei pažadėti Jam antrą kartą; ar tai bus jautis, ar avis, jie yra Viešpaties. 27 Jei gyvulys yra nesveikas, aukotojas atpirks pagal įkainojimą ir pridės penktą kainos dalį; jei atpirkti nenorėtų, bus parduotas už tiek, kiek buvo įkainotas.

28 Visa, kas Viešpačiui pažadėta, ar tai žmogus, ar gyvulys, ar dirva nebus parduodama ir negali būti išpirkta. Kas kartą pažadėta, priklausys Viešpačiui. (4 M 18,14; 21,2) 29 Viešpaties paskirtas žmogus mirti, nebus išpirktas, jis turės mirti. (1 Sam 15,3-9)

30 Visos žemės derliaus dešimtinės javų ir vaisių yra Viešpaties ir Jam priklauso. (4 M 18,21) 31 Jei kas norėtų išpirkti savo dešimtines, pridės penktą jų vertės dalį. 32 Raguočių, avių, ožkų ir viso, kas piemenų ganoma,

kiekviena dešimta galva bus paskirta Viešpačiui. 33 Gyvuliai nebus atrenkami ir nebus vienas kitu pakeičiami. Jei kas pakeistų, tai abu gyvuliai bus pašvęsti Viešpačiui ir nebus išperkami." 34 Šituos įsakymus izraelitams Viešpats davė Mozei Sinajaus kalne. (3 M 26,46)

Įžadai nebuvo įsakyti duoti, bet jei kas laisva valia ką pažadėjo Dievui, privalėjo įvykdyti pažadą. Visi pirmagimiai žmonių ir gyvulių bei pirmieji vaisiai buvo Dievo nuosavybė. Tautos pirmagimiai buvo pakeisti visa Levio gimine. Žmonių ir nešvarių (netinkančių aukai) gyvulių pirmagimiai privalėjo būti išpirkti. Dešimtinės davimą jau praktikavo Abraomas, Jokūbas ir kiti.

Kai kurie nuostatai šios knygos yra moralinio pobūdžio ir mums laikytini, pav.: vogti, neteisiai liudyti. Kiti nuostatai, duoti Izraelio tautai, yra apeiginiai ir valstybiniai. Jie mūsų nesaisto, bet gali būti mums rodyklės į Kristų.

KETVIRTOJI MOZĖS KNYGA — SKAIČIŲ KNYGA

Ketvirtoji Mozės knyga vadinama skaičių knyga, nes joje yra daug skaičių — sąrašų.

Knygos padalinimas: kariai 1 skr., stovyklos tvarka 2-4 skr., įvairūs nuostatai 5-6 skr., pasiruošimas kelionei 7-9 skr., kelionė 10-11 skr., Mirjamos ir Arono nusikaltimas 12 skr., žvalgai pažadėtoje žemėje 13-14 skr., įvairūs nuostatai 15-19 skr., kelionė 20-21 skr., Balaamas 22-25 skr., pasiruošimas užimti pažadėtąjį kraštą 26-36 skr.

4-oji MOZĖS KNYGA — SKAIČIŲ KNYGA

1 skyrius

VYRAI KARIUOMENEI 1-46, LEVITAI 47-54

1 Antraisiais metais, izraelitams išėjus iš Egipto, antro mėnesio pirmą dieną Viešpats kalbėjo Mozei Sinajaus tyruose susitikimo palapinėje. 2 „Suskaitykite visus izraelitų vyrus pagal jų kilmę ir šeimas. (4 M 26,2-51; 2 M 30,12) 3 Surašykite dvidešimties metų ir vyresnius vyrus, tinkamus karui. Tu ir Aronas sugrupuokite juos būriais. 4 Kiekvienos giminės vyresnysis bus jūsų talkininkas. 5 Jų vardai: iš Rubeno — Seduro sūnus Elizaras; 6 iš Simeono — Zurisado sūnus Selumielis; 7 iš Judo — Aminadabo sūnus Nasonas, (2 M 6,23) 8 iš Isacharo — Zuaro sūnus Netanelis, 9 iš Zabulono — Helono sūnus Eliabas; 10 iš dviejų Juozapo sūnų, iš Efraimo — Amihudo sūnus Elisamas, iš Manaso — Pedazuro sūnus Gamalielis, (1 Ch 7,26) 11 iš Benjamino — Gideono sūnus Abidanas, 12 iš Dano — Amisado sūnus Ajiezeras, 13 iš Asero — Okrano sūnus Pagielis, 14 iš Gado — Deuelio sūnus Eliasafas, 15 iš Neftalio — Enano sūnus Ahiras."

16 Šitie yra tautos vyresnieji, atskirų giminių ir šeimų kilnieji, izraelitų vadai. 17 Mozė ir Aronas su minėtais vadais 18 antrojo mėnesio pirmą dieną surašė vyrus pagal jų gimines ir šeimas, visus turėjusius dvidešimt metų ir vyresnius, 19 kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei Sinajaus dykumoje.

20 Iš Izraelio pirmagimio Rubeno vyrų, dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, surašyta pagal jų kilmę, giminę ir šeimas 21 keturiasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai. 22 Iš Simeono sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, surašyta pagal kilmę, giminę ir šeimas 23 penkiasdešimt devyni tūkstančiai trys šimtai. 24 Iš Gado sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, surašyta pagal kilmę, giminę ir šeimas 25 keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai penkiasdešimt. 26 Iš Judo sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas 27 surašyta septyniasdešimt keturi tūkstančiai šeši šimtai. 28 Iš Isacharo sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas 29 surašyta penkiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai. 30 Iš Zabulono sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas surašyta 31 penkiasdešimt septyni tūkstančiai keturi šimtai. 32 Iš Juozapo, Efraimo sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas surašyta 33 keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai. 34 Manaso sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas surašyta 35 trisdešimt du tūkstančiai du šimtai. 36 iš Benjamino sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas surašyta 37 trisdešimt penki tūkstančiai keturi šimtai. 38 Iš Dano sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas — 39 šešiasdešimt du tūkstančiai septyni šimtai. 40 Iš Asero sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas — 41 keturiasdešimt vienas tūkstantis penki šimtai. 42 Iš Neftalio sūnų vyrų dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą, pagal jų kilmę, giminę ir šeimas — 43

penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai.

44 Tai vyrai, kuriuos surašė Mozė, Aronas ir dvylika Izraelio vyresniųjų, kiekvieną pagal jų kilmę, giminę ir šeimas, 45 dvidešimt metų ir vyresnių, tinkančių eiti į karą; jų viso buvo 46 šeši šimtai trys tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimt. (4 M 2,32; 2 M 12,37)

47 Levitai nebuvo įtraukti į tuos sąrašus. 48 Viešpats kalbėjo Mozei: 49 „Levio giminės vyrų nesurašyk ir nedėk jų skaičiaus kartu su Izraelio sūnumis, (4 M 2,33; 3,15) 50 bet paskirk juos šventai tarnybai prie susitikimo palapinės. Jie perneš palapinę ir visus jos daiktus, atliks jiems paskirtas pareigas ir stovyklaus aplink palapinę. (4 M 4; 3,23-38) 51 Keliantis į kitą vietą, levitai išardys palapinę, o sustojus — vėl išties ją. Jei kas prisiartintų prie jos, bus baudžiamas mirtimi. (4 M 3,10,38) 52 Izraelitai statys savo stovyklas kiekvienas savame vienete bei jiems paskirtoje vietoje, 53 o levitai turės savo palapines aplink susitikimo palapinę, kad niekas neartėtų prie šventovės ir neiššauktų mano rūstybės. Levitai eis sargybą prie susitikimo palapinės." 54 Izraelitai padarė visa, ką Viešpats buvo įsakęs Mozei.

Tinkančių karui vyrų surašymas buvo įvykdytas antrųjų metų pradžioje po išvykimo iš Egipto. Surašymui vadovavo Mozė ir Aronas, jiems padėjo iš kiekvienos giminės paskirtas vyras. Buvo surašyti nejaunesni 20 metų vyrai, tinkantys karui, sveiki izraelitai, viso 603,550. Skaitlingiausia buvo Judo giminė. Levi giminės vyrai nebuvo įtraukti į šį sąrašą. Jie buvo paskirti padangtės apsaugai ir priežiūrai.

2 skyrius
STOVYKLOS SANTVARKA 1-34

1 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui: 2 „Izraelitai

privalo ištiesti savo palapines aplink Sandoros palapinę pagal giminės eilę, kiekviena giminė su savo vėliava.

3 Palapinės rytų pusėje Judas išties savo būrių palapines; jo vadas bus Aminadabo sūnus Nasonas. 4 Jo giminės vyrų, tinkančių eiti į karą, yra septyniasdešimt keturi tūkstančiai šeši šimtai. 5 Šalia jo turės savo stovyklą Isacharo giminė, jos vadas yra Zuaro sūnus Netanelis. 6 Jo karių yra penkiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai. 7 Zabulono giminės vadas yra Helono sūnus Eliabas. 8 Jo giminės karių, tinkančių karui, yra penkiasdešimt septyni tūkstančiai keturi šimtai. 9 Viso Judo stovykloje yra šimtas aštuoniasdešimt šeši tūkstančiai keturi šimtai vyrų. Jie žygiuos pirmieji.

10 Pietinėje pusėje Rubeno stovyklai vadovaus Seduro sūnus Elizuras. 11 Jo karių, tinkančių karui, surašyta keturiasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai. 12 Šalia jo turės stovyklą Simeono giminė, kurios vadas yra Zurisado sūnus Selumielis. 13 Jo tinkančių karui vyrų skaičius yra penkiasdešimt devyni tūkstančiai trys šimtai. 14 Gado giminės vadas yra Deuelio sūnus Eliasafas. 15 Jo surašytų karių skaičius yra keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai penkiasdešimt. 16 Viso Rubeno stovykloje yra šimtas penkiasdešimt vienas tūkstantis keturi šimtai penkiasdešimt vyrų. Rubeno būriai žygiuos antroje vietoje.

17 Levitai žygiuos viduryje. Jie neš susitikimo palapinę ir atliks jiems nustatytas pareigas. Jie išardys ir sustatys palapinę; keliaus nustatyta tvarka.

18 Sandoros palapinės vakaruose bus efraimitų stovykla. Jų vadas yra Amihudo sūnus Elisamas. 19 Visų jų karių, tinkančių žygiuoti į karą, surašyta keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai. 20 Šalia jų bus Manaso giminė. Jos vadas yra Pedazuro sūnus Gamalielis. 21 Jo karių, tinkančių karui, — trisdešimt du tūkstančiai du šimtai. 22 Benjamino giminės vadas yra Gideono sūnus Abidanas. 23 Jo karių, tinkančių karui, —

trisdešimt penki tūkstančiai keturi šimtai. 24 Viso Efraimo stovykloje yra šimtas aštuoni tūkstančiai šimtas karių. Efraimitai eis trečioje vietoje.

25 Šiaurėje bus Dano stovykla. Jos vadas yra Amisado sūnus Ajiezeris. 26 Jo karių, tinkančių karui, — šešiasdešimt du tūkstančiai septyni šimtai. 27 Šalia jo išties savo palapines Asero giminė, kurios vadas yra Okrano sūnus Pagielis. 28 Jo karių, tinkančių karui, — keturiasdešimt vienas tūkstantis penki šimtai. 29 Šalia jų stovyklaus Neftalio giminė. Jos vadas yra Enano sūnus Ahira. 30 Jo karių, tinkančių karui, — penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai. 31 Viso Dano stovykloje yra šimtas penkiasdešimt septyni tūkstančiai šeši šimtai karių. Jie žygiuos paskutiniai."

32 Visų izraelitų vyrų, pagal jų gimines, šeimas bei kariuomenės būrius, buvo šeši šimtai trys tūkstančiai penki šimtai penkiasdešimt. (4 M 1,46) 33 Levitai neįrašyti izraelitų tarpe, nes taip Viešpats buvo įsakęs Mozei. (4 M 1,48-49) 34 Izraelitai viską sutvarkė taip, kaip Viešpats buvo įsakęs. Jie sustodavo stovyklomis ir žygiuodavo būriais giminėmis ir šeimomis.

Kaip stovykloje, taip ir kelionėje kiekvienai giminei buvo paskirta vieta. Kiekviena giminė turėjo savo vadą ir vėliavą. Visi gyveno palapinėse, keliaudami nešėsi visą savo turtą. Viduryje stovyklos stovėjo padangtė, aplinkui stovyklavo levitai. Kiekvienoje pusėje stovyklavo po tris gimines. Viskas buvo smulkmeniškai nustatyta. Kitaip neįmanoma tvarkos palaikyti tokioje daugybėje žmonių.

3 skyrius
ARONAS IR JO SŪNŪS 1-4, LEVITAI 5-39, PIRMAGIMIAI 40-51

1 Tuo metu, kai Viešpats kalbėjo Sinajaus kalne, Arono ir Mozės palikuonys buvo: (2 M 6,23) 2 Arono

pirmagimis sūnus Nadabas ir: Abijus, Eleazaras bei Itamaras. 3 Jie buvo patepti ir pašvęsti kunigų pareigoms. 4 Bet Nadabas ir Abijus, aukavę svetima ugnimi Viešpačiui Sinajaus tyruose, mirė nepalikdami vaikų. Aronui gyvam esant, kunigo pareigas ėjo Eleazaras ir Itamaras. (3 M 10,1-2)

5 Viešpats kalbėjo Mozei: 6 „Pakviesk Levio giminę pas kunigą Aroną, kad jam tarnautų. 7 Jie atliks visus darbus, susijusius su Sandoros palapine, 8 saugos jos daiktus ir tarnaus 9 Aronui ir jo sūnums. 10 Levitai tarnaus izraelitų pirmagimių vietoje. Aroną ir jo sūnus paskirk kunigais. Jei kas bandytų užimti tą vietą, bus baudžiamas mirtimi." (4 M 1,51)

11 Viešpats kalbėjo Mozei: 12 „Aš imu levitus izraelitų pirmagimių vietoje. (4 M 8,16; 2 M 13,2) 13 Kiekvienas pirmagimis yra mano nuo to laiko, kai įsakiau išžudyti pirmagimius Egipte; tuomet pašvenčiau sau izraelitų ir jų gyvulių pirmagimius. Jie yra mano. Aš esu Viešpats."

14 Izraelitams esant Sinajaus tyruose, Viešpats įsakė Mozei 15 suskaičiuoti levitus pagal jų giminę, surašant visus vyriškos giminės asmenis, nuo vieno mėnesio amžiaus. 16 Mozė suskaitė juos, kaip Viešpats buvo įsakęs. 17 Štai levitų vardai: Gersonas, Kohatas ir Meraris. (2 M 6,16-19; 4 M 26,57-64) 18 Gersono sūnūs: Libnis ir Simejis. 19 Kohato sūnūs: Amramas ir Izaras, Hebronas ir Uzielis. 20 Merario Sūnūs: Malis ir Musis. Tai yra Levio giminė pagal tėvus.

21 Iš Gersono kilo dvi giminės: libnių ir simejų. 22 Jų, vyriškos lyties nuo vieno mėnesio amžiaus, suskaityta septyni tūkstančiai penki šimtai asmenų. 23 Levitai statėsi savo stovyklą susitikimo palapinės vakarų pusėje, 24 vadovaujant Laelio sūnui Eliasafui. 25 Jie buvo atsakingi už Sandoros palapinę, 26 jos uždangą, užuolaidą, kuria uždengiama Sandoros palapinės anga, prieangio užuolaidas, taip pat palapinės prieangio angos užuolaidą

ir už viską, kas priklauso palapinei: virves ir visus daiktus bei reikmenis.

27 Kohato giminei priklausė Amramų, Izharų, Hebronų ir Uzielių šeimos. Jos yra Kohato kilmės. 28 Jų vyriškos lyties, nuo vieno mėnesio amžiaus, suskaityta aštuoni tūkstančiai šeši šimtai asmenų. Jie saugojo šventovę 29 ir turėjo stovyklas pietinėje palapinės pusėje. 30 Jų vadas buvo Uzielio sūnus Elizafanas. (3 M 10,4) 31 Jie privalėjo saugoti Sandoros skrynią, stalą, žibintą, aukuro ir šventovės indus, naudojamus pareigų metu, užuolaidą ir viską, kas reikalinga apeigoms. (4 M 7,9) 32 Levitų vadų vyriausias buvo Eleazaras, kunigo Arono sūnus. Jis prižiūrėjo tuos, kurie saugojo šventovę.

33 Iš Merario yra kilusios Malių ir Musių giminės. 34 Jų vyriškos lyties nuo vieno mėnesio amžiaus buvo šeši tūkstančiai du šimtai asmenų. 35 Jų vadas buvo Abihailio sūnus Zurielis; jų stovykla buvo šiaurinėje Sandoros palapinės pusėje. 36 Jie saugojo palapinės lentas, kartis, stulpus, jų pakojus, 37 prieangio stulpus, statomus aplinkui, su jų pakojais ir kuolelius su virvėmis.

38 Sandoros palapinės rytinėje pusėje turėjo palapines Mozė ir Aronas su savo sūnumis. Jie saugojo šventovę. Jei kas priartėtų prie Sandoros palapinės, baudžiamas mirtimi.

39 Viešpačiui įsakius, Mozė ir Aronas suskaitė levitų vyriškos lyties nuo vieno mėnesio amžiaus dvidešimt du tūkstančius asmenų.

40 Viešpats tarė Mozei: „Dabar suskaičiuok izraelitų pirmagimius vyriškos lyties nuo vieno mėnesio amžiaus ir surašyk juos vardais. 41 Išskirk levitus iš izraelitų ir atskirai surašyk izraelitų pirmagimius. Aš esu Viešpats. Taip pat atskirk visus levitų pirmagimius gyvulius nuo izraelitų pirmagimių." 42 Mozė suskaitė izraelitų pirmagimius, kaip Viešpats buvo įsakęs. 43 Visų vyriškos lyties pirmagimių, pažymėtų vardais, nuo vieno mėnesio amžiaus buvo dvidešimt du tūkstančiai du šimtai

septyniasdešimt trys. 44 Viešpats kalbėjo Mozei: 45 „Imk levitus vietoje izraelitų pirmagimių ir levitų pirmagimius gyvulius vietoje izraelitų gyvulių. Levitai yra mano. Aš esu Viešpats. 46 Išpirk du šimtus septyniasdešimt tris izraelitų pirmagimius, kurių buvo virš levitų skaičiaus; 47 imk nuo kiekvienos galvos penkis sidabro šekelius šventovės svorio. Šekelis susideda iš dvidešimt gerų.(2 M 30,13) 48 Atiduok pinigus Aronui ir jo sūnums kaip užmokestį už esančius virš levitų skaičiaus." 49 Mozė paėmė tūkstantį tris šimtus šešiasdešimt penkis sidabro šekelius 50 už skirtumą izraelitų ir levitų pirmagimių. 51 Juos atidavė Aronui ir jo sūnums, vykdydamas Viešpaties įsakymą.

Aronas ir jo sūnūs ėjo kunigų pareigas, o levitai padėjo jiems. Levitai tarnavo vietoje pirmagimių. Levitų visi vyrai buvo surašyti nuo vieno mėnesio amžiaus. Kitų giminių vyrai buvo surašyti nuo 20 metų.

Mozė ir Aronas gyveno padangtės rytų pusėje. Mozės palikuonys neužėmė jokių žymesnių vietų nei pareigų. Jie buvo paprasti levitai.

4 skyrius
LEVITŲ PAREIGOS KELIAUJANT 1-49

1 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui: 2 „Suskaičiuok Kohato sūnus levitus pagal jų kilmę ir šeimas, 3 visus nuo trisdešimt iki penkiasdešimt metų amžiaus; jie saugos ir tarnaus Sandoros palapinėje. (4 M 8,24) 4 Tokia bus kohatitų pareiga Sandoros palapinėje ir švenčiausiojoje. 5 Aronas ir jo sūnūs, prieš iškeliaudami, nuims užuolaidą, kabančią prieš švenčiausiąją, ja ir mėlynų kailių uždanga apdengs Sandoros skrynią, 6 ant viršaus užties mėlyną maršką, ir įvers kartis. 7 Taip pat padėtinės duonos stalą įvynios į mėlyną drobę, sudės smilkytuvus ir

indus, taures, ir puodelius geriamosioms aukoms pilti; padėtinę duoną uždės viršuje, 8 užties žydriai raudoną audinį, kurį apdengs melsvų kailių uždanga, ir įvers kartis. 9 Ims mėlyną uždangą, ja apdengs žibintą, lempas, reples, gnybtuvus ir visus aliejaus indus; (2 M 25,31) 10 ant jų užties melsvų kailių uždangą ir padės ant neštuvų. 11 Auksinį aukurą įvynios į mėlyną maršką, ant viršaus užties melsvų kailių uždangą ir įvers kartis. 12 Visus apeigoms naudojamus daiktus įvynios į mėlyną audinį, ant viršaus išties melsvų kailių uždangą, ir uždės ant neštuvų. 13 Iš aukuro išims pelenus ir jį suvynios į purpurinę (violetinę) drobulę. 14 Sudėję visus reikmenis, kurie vartojami prie aukuro: indus anglims, šakutes, kablius ir kastuvėlius, apdengs melsvų kailių uždanga ir įvers kartis. 15 Aronui ir jo sūnums supakavus šventovę ir visus jos daiktus, keliantis stovyklai, kohatitai atėję juos paims. Jie neprivalo prisiliesti prie šventų daiktų, kad nemirtų. Tuos daiktus kohatitai neš. (4 M 7,9; 2 Sam 6,6-7) 16 Jų viršininkas bus kunigo Arono sūnus Eleazaras. Jis rūpinsis aliejumi lempoms, kvapiais smilkalais, padėtine duona, tepamuoju aliejumi ir visu, kas reikalinga šventovės apeigoms, bei visais šventovėje esančiais daiktais."

17 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui: 18 „Neleiskite kohatitų giminei žūti. 19 Stenkitės, kad jie liktų gyvi — nemirtų — neprisiliestų prie šventų daiktų. Aronas ir jo sūnūs paskirstys kiekvienam darbą, kas ką privalo nešti. 20 Jiems uždrausta žiūrėti, kas yra švenčiausiojoje, kol ji nesupakuota; pažiūrėjęs — mirs." (1 Sam 6,19)

21 Viešpats kalbėjo Mozei: 22 „Suskaičiuok taip pat Gersono sūnus pagal jų kilmę ir šeimas, 23 nuo trisdešimt iki penkiasdešimt metų amžiaus; visus, kurie tarnauja Sandoros palapinėje. 24 Gersono giminės pareiga yra: 25 nešti palapinės dangalus, antrąjį apvalkalą ir viską dengiančią melsvų kailių uždangą; užuolaidą, kuri pakabinta Sandoros palapinės angoje, 26 prieangio angos

užuolaidą bei aukurą, virves ir prie jų naudojamus įrankius; jie tarnaus prie tokių darbų. 27 Gersonitai neš ką lieps Aronas ir jo sūnūs. Darbai jiems bus nurodyti ir paskirti. 28 Tokia bus Gersono giminės tarnyba Sandoros palapinėje; jie bus kunigo Arono sūnaus Itamaro žinioje.

29 Suskaičiuok taip pat Merario sūnus pagal jų kilmę ir šeimas 30 nuo trisdešimt ligi penkiasdešimt metų amžiaus, visus, kurie tarnauja susitikimo palapinėje.

31 Jų darbas bus: jie neš padangtės lentas, jos užkaiščius, stulpus ir pakojus; 32 taip pat prieangio stulpus, statomus aplinkui, jų pakojus, kuolelius, virves ir visus kitus palapinės daiktus. 33 Tai yra Merario sūnų giminės pareiga ir tarnyba Sandoros palapinėje; jie bus kunigo Arono sūnaus Itamaro žinioje."

34 Mozė, Aronas ir vyresnieji suskaitė kohatitus pagal jų kilmę 35 nuo trisdešimt ligi penkiasdešimt metų amžiaus, kurie įpareigoti dirbti Sandoros palapinėje. 36 Jų buvo du tūkstančiai septyni šimtai penkiasdešimt. 37 Juos suskaitė Mozė ir Aronas, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei.

38 Buvo suskaityta taip pat ir Gersono sūnūs pagal jų kilmę ir šeimas 39 nuo trisdešimt ligi penkiasdešimt metų amžiaus, kurie tarnauja Sandoros palapinėje; 40 jų buvo du tūkstančiai šeši šimtai trisdešimt. 41 Gersono giminę suskaitė Mozė ir Aronas, kaip Viešpats buvo įsakęs. 42 Buvo suskaityta taip pat ir Merario sūnūs pagal jų kilmę ir šeimas 43 nuo trisdešimt ligi penkiasdešimt metų amžiaus, kurie atlieka pareigas Sandoros palapinėje. 44 Jų buvo trys tūkstančiai du šimtai. 45 Merario sūnų giminę suskaitė Mozė ir Aronas, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei. 46 Visų levitų, kuriuos Mozė, Aronas ir Izraelio vyresnieji suskaitė pagal jų kilmę ir šeimas 47 nuo trisdešimt ligi penkiasdešimt metų amžiaus, einančių palapinėje pareigas, 48 buvo aštuoni tūkstančiai penki šimtai aštuoniasdešimt asmenų. 49 Juos suskaitė Mozė, kaip Viešpats buvo įsakęs, kiekvieną pagal jo pareigą ir darbą.

Izraelitai buvo skaitomi pilnai subrendusiais, sulaukę 30 metų amžiaus ir galėjo eiti visas pareigas. Šventovės (padangtės) tarnybą galėjo eiti nuo 30-50 metų. Nugriaunant padangtę, viskas būdavo apdengiama, tuo išreikšta pagarba šventiems daiktams.

5 skyrius

RAUPSAI 1-4, NUSIKALTIMAS 5-10, ŽMONA ĮTARIAMA 11-31

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk izraelitams pašalinti iš stovyklos visus raupsuotus ir susitepusius mirusiu. (3 M 13,46; 15,2) 3 Pašalinkite tokius vyrus ir tokias moteris, kad jie nesuteptų stovyklos, nes Aš esu jūsų tarpe." (4 M 12,14; 35,34) 4 Izraelitai taip ir padarė, juos apgyvendino už stovyklos ribų, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei.

5 Viešpats kalbėjo Mozei: 6 „Sakyk izraelitams: jei vyras ar moteris padarytų kurią nors nuodėmę, peržengtų Viešpaties įsakymą, ir taip nusikalstų žmogui,(3 M 5,21-26) 7 tai jis prisipažins kaltas ir atlygins tam, kuriam nusikalto; atiduos tą patį daiktą ir be to pridės penktą dalį jo vertės. 8 O jei nebūtų to, kuriam nusikalto, atiduos viską Viešpačiui, ir tai priklausys kunigui, neskaitant avino, kuris bus aukojamas suderinimui, kaip apvalymo auka. 9 Visos aukos, kurias aukoja izraelitai, priklauso kunigui, (4 M 18,8) 10 ką pavieniai asmenys aukoja šventovėje ir paduoda kunigui, yra jo nuosavybė."

11 Viešpats kalbėjo Mozei: 12 „Įsakyk izraelitams, jei kieno žmona nusidėtų, taptų savo vyrui neištikima, 13 ir jos vyras negalėtų to susekti, svetimavimas liktų slaptas ir negalėtų būti patvirtintas liudytojų, nes ji nepagauta svetimaujant; 14 jei vyras žmonai pavyduliautų, nežiūrint ar tai būtų tikra kaltė, ar tik neteisingas įtarimas, 15 jis ją

privalo atvesti pas kunigą ir aukoti už ją dešimtą efos dalį miežinių miltų; nepils ant jų aliejaus ir nedės smilkalų, nes tai svetimavimo pavydo augalinė auka įtarėjo, kad paaiškėtų tikrovė. 16 Kunigas ją atves ir pastatys Viešpaties akivaizdoje. 17 Jis paėmęs švento vandens moliniame inde, įmes į jį truputį dulkių nuo palapinės aslos. (2 M 30,18) 18 Stovint moteriai Viešpaties akivaizdoje, jis atidengs jos galvą ir padės jai ant rankos augalinę pavydo auką; pats gi laikys kartaus vandens, kuris neša prakeikimą, 19 ir prisaikdins ją, sakydamas: ‚Jei neturėjai santykių su svetimu vyru, tau nekenks šitas kartus vanduo. 20 Bet jei nusikaltai savo vyrui, 21 tave ištiks prakeikimas — tu tapsi pašaipa savo tautoje. 22 Prakeikimo vanduo tegul sunaikina tavo moters organus.' Moteris atsakys: ‚Amen, Amen'. 23 Kunigas surašys ant lapelio tuos prakeikimus ir juos, nuplovęs karčiuoju vandeniu, 24 duos jį moteriai gerti. 25 Jai išgėrus, kunigas paims iš jos rankų augalinę pavydo auką, ją siūbuos Viešpaties akivaizdoje ir aukos ant aukuro. 26 Jis ims saują aukojamųjų miltų ir sudegins juos ant aukuro. Po to vėl duos moteriai gerti kartaus vandens. 27 Kai ji išgers, jei ji yra nusikaltus svetimavimu, prakeikimo vanduo sunaikins jos organus ir moteris bus prakeikimo pavyzdys visai tautai. 28 O jei ji bus nekalta, jai nekenks. 29 Toks yra pavydo įstatymas. 30 Jei vyras pavydo pakurstytas, atvestų žmoną Viešpaties akivaizdon ir kunigas padarytų visa, kas čia parašyta, 31 vyras bus nekaltas, o moteris susilauks bausmės, jeigu bus nusikaltus."

Ligonys, kad neužkrėstų kitų, privalėjo gyventi už stovyklos ribų, taipgi ir religiniai susitepę.

Kas nusikalto artimui, privalėjo prisipažinti kaltę, atlyginti skriaudą ir pridėti viršaus 5 dalį.

Jei vyras įtarė žmoną neištikimybe, bet neturėjo

konkrečių įrodymų, tuo atveju kunigui buvo pavesta ištirti reikalą. Neištikimybė buvo laikoma dideliu nusikaltimu.

6 skyrius

NAZARĖNO ĮŽADAS 1-21, PALAIMINIMAS 22-27

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk izraelitams, jei vyras ar moteris padarys nazarėno įžadą Viešpačiui, 3 jie susilaikys nuo vyno ir stipraus gėrimo. Negers vynuogių sunkos, nei jokio kito gėrimo, kas iš vynuogių išspaudžiama; nevalgys nei šviežių, nei džiovintų vynuogių. (Lk 1,15) 4 Visą laiką, kol lieka įžadu pasišventęs Viešpačiui, nevalgys nieko, kas iš vynuogių, net sėklų ar žievės. 5 Padaręs įžadą, neskus galvos, kol pasibaigs įžado laikas. Pasišventęs augins galvos plaukus. (Teis 13,5) 6 Per visą savo įžado laiką nepalies mirusio, 7 net savo tėvo, motinos, brolio ar sesers laidotuvėse, nes įžado metu yra pasižadėjęs Dievui. (3 M 21,11) 8 Kol laikosi įžado yra šventas Viešpačiui. 9 Jei kas staiga mirtų jo akyse ir jis susiteptų, tada jis turės apsivalyti — nusiskusti galvą septintą dieną. (4 M 19,11) 10 Aštuntą dieną aukoti du kurklelius ar du jaunus karvelius, ir prie susitikimo palapinės įteikti juos kunigui. (3 M 5,7) 11 Kunigas vieną jų aukos už nuodėmę, o antrą deginamąja auka suderins jį, nes susitepė mirusiu. Tą dieną jis pakartos įžadą, 12 aukos metinį avinėlį už nuodėmę, nes pirmasis įžadas nesiskaitys, jo pasišventimas buvo suteptas.

13 Tas yra nazarėno įstatymas. Pasibaigus įžado laikui, (kuriam jis buvo pasižadėjęs), jį atves prie Sandoros palapinės durų, 14 kur jis aukos auką Viešpačiui, metinį sveiką avinėlį deginamajai aukai, metinę sveiką avelę už nuodėmę ir sveiką aviną padėkos aukai; 15 taip pat apšlakstytą aliejumi neraugintos duonos pintinę, neraugintas bandeles, apteptas aliejumi, ir geriamąją auką. 16 Kunigas aukos Viešpačiui auką už

nuodėmę ir deginamąją auką. 17 Aviną aukos padėkos auka Viešpačiui, neraugintos duonos pintinę ir gėrimo auką. 18 Tada prie Sandoros palapinės durų nuskus nazarėnui plaukus; kunigas jo plaukus sudegins su padėkos auka. (Apd 18,18) 19 Kunigas, paėmęs išvirtą avino petį, vieną neraugintą bandelę iš pintinės bei neraugintą paplotį, įdės į nazarėno rankas po to, kai jo bus galva nuskusta. 20 Tuomet jis viską paėmęs iš nazarėno rankų, mosikuos Viešpaties akivaizdoje. Visi pašvęstieji daiktai priklausys kunigui. Po to nazarėnas galės gerti vyną. (3 M 7,29-34) 21 Tas yra nazarėno įstatymas, įžadas ir auka Viešpačiui. Vėliau jis galės daryti naują įžadą. Kaip jis pasižadės, taip ir padarys."

22 Viešpats kalbėjo Mozei: 23 „Pasakyk Aronui ir jo sūnums laiminti izraelitus tokiais žodžiais: (3 M 9,22-23) 24 ,Viešpats telaimina ir tesaugoja tave. 25 Viešpats teapšviečia tave savo veidu ir tebūnie tau malonus. 26 Viešpats teatgręžia savo veidą į tave ir tesuteikia tau ramybę.' (Ps 121; 80,4; 69,17-18) 27 Jie kalbės mano vardu izraelitams, ir Aš juos laiminsiu".

Įrodymui jog gerbia ir myli Viešpatį, izraelitai galėjo tapti nazarėnais: laisvai pasižadėti tam tikrą laiką nenaudoti jokių svaigalų, nesikirpti plaukų ir nesusitepti mirusiu. Kartais, ir nedavę įžado, buvo vadinami nazarėnais, pav. Juozapas. (1 M 49,26)

Mūsų laikais nekirpimas plaukų ir palietimas mirusio nieko nereiškia, bet negerti svaiginančių gėralų yra gera ir naudinga. Naujajame Testamente daugelyje vietų patariama ir net įsakoma nevartoti alkoholio.

Žmogaus palaiminimas mažai ką reiškia, bet Viešpaties palaiminimas yra reikšmingas. Tad ir kunigas privalėjo sakyti: „Viešpats telaimina tave . . ."

7 skyrius
VADOVŲ AUKOS 1-9, ĮVAIRIŲ AUKŲ PAVADINIMAI 10-89

1 Tą dieną, pabaigus statyti palapinę, Mozė patepė, pašventino ją ir visus jos reikmenis, taip pat aukurą ir visus jo daiktus. (2 M 40,9-10) 2 Izraelio kiekvienos giminės vyresnieji aukojo 3 Viešpačiui šešis dengtus vežimus ir dvylika jaučių. Vežimus jie aukojo susidėję po du ir kiekvienas po jautį; visa tai atgabeno prie palapinės. 4 Viešpats sakė Mozei: 5 „Imk tas aukas palapinės reikalams ir padalyk levitams pagal jų pareigas". 6 Mozė paskirstė vežimus ir jaučius levitams. 7 Du vežimus ir keturis jaučius jis davė Gersono sūnums. 8 Keturis vežimus ir aštuonis jaučius davė Merario sūnums. Jų vadas buvo kunigo Arono sūnus Itamaras.(2 M 38,21) 9 Kohato sūnums nedavė vežimų nei jaučių, nes jie tarnauja pačioje švenčiausiojoje; keliaujant jie neša ją patys ant savo pečių. (4 M 4,15)

10 Aukuro patepimo dieną, giminių vadai aukojo aukuro reikalams. (2 Ch 7,9) 11 Viešpats tarė Mozei: „Vadai dvylikos dienų laikotarpy teaukoja kas dieną aukuro dedikavimui paskirtas aukas." (4 M 1,4-16; 2,3-29)

12 Pirmą dieną aukojo Aminadabo sūnus Nasonas iš Judo giminės. 13 Tai buvo sidabrinis dubuo, sveriąs šimtą trisdešimt šekelių, sidabrinė taurė, sverianti septyniasdešimt šventovės šekelių; abu indai buvo pilni smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 14 auksinis indelis, sveriąs dešimtį šekelių, pilnas smilkalų, 15 jautis, avinas ir metinis avinėlis deginamajai aukai; 16 ožys aukai už nuodėmę; 17 du jaučiai, penki avinai, penki ožiai ir penki metiniai avinėliai padėkos aukai. Tai buvo Aminadabo sūnaus Nasono auka.

18 Antrą dieną aukojo Suaro sūnus Netanelis Isacharo giminės vyresnysis: 19 sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių, sidabrinę taurę,

sveriančią septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 20 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 21 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 22 ožį aukai už nuodėmę; 23 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Suaro sūnaus Netanelio auka.

24 Trečią dieną aukojo Zabulono sūnų vadas, Helono sūnus Eliabas: 25 sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių, sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 26 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 27 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 28 ožį aukai už nuodėmę; 29 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius, penkis metinius avinėlius. Tai buvo Helono sūnaus Eliabo auka.

30 Ketvirtą dieną aukojo rubenitų vadas, Sedero sūnus Elizuras: 31 sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių, sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 32 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 33 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 34 ožį aukai už nuodėmę; 35 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Sedero sūnaus Elizuro auka.

36 Penktą dieną aukojo simeonitų vadas, Zurisado sūnus Selumielis: 37 sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių; sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 38 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 39 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 40 ožį aukai už nuodėmę; 41 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Zurisado sūnaus Selumielio auka.

42 Šeštą dieną gaditų vadas, Deuelio sūnus Eliasafas

43 aukojo: sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių; sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 44 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 45 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 46 ožį aukai už nuodėmę; 47 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Deuelio sūnaus Eliasafo auka.

48 Septintą dieną, efraimitų vadas, Amihudo sūnus Elisamas 49 aukojo: sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių; sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 50 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 51 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 52 ožį aukai už nuodėmę; 53 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Amihudo sūnaus Elisamo auka.

54 Aštuntą dieną Manaso giminės vadas, Pedazuro sūnus Gamalielis 55 aukojo: sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių; sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 56 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 57 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 58 ožį aukai už nuodėmę; 59 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Pedazuro sūnaus Gamalielio auka.

60 Devintą dieną, Benjamino giminės vadas, Ǵideono sūnus Abidanas 61 aukojo: sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių; sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 62 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 63 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 64 ožį aukai už nuodėmę; 65 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus,

penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Gideono sūnaus Abidano auka.

66 Dešimtą dieną, Dano giminės vadas, Amisadajo sūnus Ajiezeras 67 aukojo: sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių; sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 68 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 69 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 70 ožį už nuodėmę; 71 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Amisadajo sūnaus Ajiezero auka.

72 Vienuoliktą dieną, Asuro giminės vadas, Okrano sūnus Pagielis 73 aukojo: sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių; sidabrinę taurę — septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 74 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 75 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 76 ožį už nuodėmę; 77 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Okrano sūnaus Pagielio auka.

78 Dvyliktą dieną, Neftalio giminės vadas, Enano sūnus Ahiras 79 aukojo: sidabrinį dubenį, sveriantį šimtą trisdešimt šekelių; sidabrinę taurę septyniasdešimt šekelių, abu pilnus smulkių, aliejumi apšlakstytų, miltų augalinei aukai; 80 auksinį indelį, sveriantį dešimt šekelių, pilną smilkalų; 81 jautį, aviną ir metinį avinėlį deginamajai aukai; 82 ožį aukai už nuodėmę; 83 padėkos aukai du jaučius, penkis avinus, penkis ožius ir penkis metinius avinėlius. Tai buvo Enano sūnaus Ahiro auka.

84 Tos buvo Izraelio giminių vadų aukos aukuro pašventinimo proga. Patepimo dieną buvo paaukota: dvylika sidabrinių dubenių, dvylika sidabrinių taurių, dvylika auksinių indelių. 85 Kadangi kiekvienas dubenis svėrė šimtą trisdešimt šekelių sidabro ir kiekviena taurė

septyniasdešimt šekelių, tad visi sidabriniai indai drauge svėrė du tūkstančius keturis šimtus šventovės šekelių svorio. 86 Dvylika auksinių indelių, pilni smilkalų, kurių kiekvienas svėrė dešimt šekelių, viso aukso buvo šimtas dvidešimt šekelių. 87 Jaučių deginamajai aukai buvo dvylika, avinų dvylika, metinių avinėlių dvylika; taip pat jiems priklausė augalinė auka; aukai už nuodėmę buvo dvylika ožių. 88 Padėkos aukai buvo dvidešimt keturi jaučiai, šešiasdešimt avinų, šešiasdešimt ožių ir šešiasdešimt metinių avinėlių. Tos aukos buvo duotos aukuro pašventinimo — patepimo proga.

89 Kai Mozė įėjo į Sandoros palapinę su Dievu kalbėti, jis girdėjo balsą nuo malonės dangčio, kuris buvo ant Sandoros skrynios tarp dviejų cherubinų. Iš ten Dievas kalbėjo su juo. (2 M 25,21-22; 1 Sam 3,3-14)

Kaip vadams pridera, kiekvienos giminės vadas aukojo šventovei, duodamas pavyzdį žmonėms. Vadai aukojo reikmenis, indus šventovei bei aukas. Šeši vežimai ir dvylika jaučių buvo paskirta šventovės dangalams, lentoms, stulpams ir pakojoms vežti. Bet šventovės rykai privalėjo būti nešami, o ne vežami.

8 SKYRIUS
LEVITŲ TARNYBA ŠVENTOVĖJE 1-26

1 Viešpats kalbėjo Mozei 2 įsakyti Aronui sustatyti lempas taip, kad visos septynios lempos apšviestų frontą. (2 M 25,31-40) 3 Aronas taip ir sustatė lempas, kaip Viešpats įsakė Mozei. 4 Visas žibintas buvo padarytas iš aukso, pagal Viešpaties Mozei nurodytą pavyzdį.

5 Viešpats įsakė Mozei 6 šitomis apeigomis apvalyti levitus: (Mal 3,3) 7 „Apšlakstyk juos apvalomuoju vandeniu ir liepk nusiskusti plaukus; kai išsiplaus drabužius, jie bus apvalyti. (4 M 5,17; 19,9,17; 3 M 14,8) 8 Jie ims veršį ir augalinei aukai aliejumi apšlakstytų

smulkių miltų; kitą jautį — aukai už nuodėmę. 9 Sušauk izraelitus ir pastatyk levitus prie Sandoros palapinės. 10 Levitams stovint, izraelitai uždės ant jų rankas. 11 Aronas pristatys levitus vietoj izraelitų aukos tarnauti man. 12 Levitai uždės rankas ant jaučių galvų, kurių vieną imk aukai už nuodėmę, o kitą — deginamajai aukai; taip levitai bus suderinti. 13 Pastatyk levitus prieš Aroną ir jo sūnus ir juos pašvęsk kaip auką man; 14 išskirk levitus iš izraelitų tarpo, kad jie būtų mano. (4 M 3,45) 15 Po to jie tarnaus man Sandoros palapinėje. Taip jie bus apvalyti ir pašvęsti man. 16 Aš juos imu vietoje izraelitų pirmagimių. (4 M 3,12) 17 nes visi izraelitų pirmagimiai yra mano — žmonės ir gyvuliai. Aš juos pašvenčiau sau nuo tos dienos, kai įsakiau sunaikinti egiptiečių pirmagimius. (2 M 13,2) 18 Aš pasirinkau levitus vietoje izraelitų pirmagimių 19 ir pavedžiau juos Arono ir jo sūnų priežiūrai, kad tarnautų man susitikimo padangtėje ir suderintų izraelitus. Taip izraelitai bus apsaugoti nuo pavojaus, jei kas iš jų išdrįstų artintis prie šventovės". (4 M 3,9)

20 Mozė, Aronas ir izraelitai padarė, ką Viešpats buvo įsakęs Mozei: 21 juos apvalė, jie išsiplovė savo drabužius, o Aronas atvedė juos kaip auką Viešpačiui ir suderino. 22 Po to levitai ėjo į susitikimo palapinę ir atliko jiems skirtas pareigas Arono ir jo sūnų priežiūroje.

23 Viešpats kalbėjo Mozei: 24 „Toks yra įstatymas levitams dvidešimt penkerių metų ir vyresniems, tarnaujantiems palapinėje; (4 M 4,3,23,30,47) 25 sulaukę penkiasdešimt metų amžiaus, jie bus atleisti iš tos tarnybos. 26 Jie galės padėti savo broliams susitikimo palapinėje, bet nebeturės atsakingų pareigų. Tai įsakymas levitams, liečiąs jų tarnybos pareigas."

Žibintas buvo užsakytas ir padarytas, (2 M 25,31)

dabar įsakyta lempas įžiebti, tai Arono pareiga.

Levitai paskiriami ir pašvenčiami pirmagimių vietoje tautos akivaizdoje. Žmonės privalėjo žinoti, kad Viešpats taip patvarkė. Levitų geriausias amžius skirtas tarnybai nuo 25 iki 50 metų.

9 skyrius
PASA 1-14, ŽENKLAS IZRAELITAMS KELIAUTI IR SUSTOTI 15-23

1 Izraelitams išėjus iš Egipto, antraisiais metais pirmą mėnesį Viešpats kalbėjo Mozei Sinajaus tyruose: 2 „Izraelitai, švęskite Pasą (2 M 12,3; 3 M 23,5) 3 šio mėnesio keturioliktą dieną vakare, laikydamiesi visų apeigų ir taisyklių". 4 Mozė pranešė izraelitams kada ir kaip švęsti Pasą. 5 Jie ją šventė pirmo mėnesio keturioliktą dieną vakare prie Sinajaus kalno. Izraelitai darė visa, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei.

6 Kai kurie buvo susitepę žmogaus lavonu ir tą dieną negalėjo švęsti Pasos. Jie atėjo pas Mozę bei Aroną ir jiems tarė: (4 M 19,11) 7 „Mes esame susitepę mirusiu; kodėl neturime teisės aukoti Viešpačiui kartu su visais izraelitais?" 8 Mozė jiems atsakė: „Palaukite, kol Viešpats pasisakys šiuo reikalu." 9 Viešpats atsakė Mozei: 10 „Jei kas izraelitų susiteptų mirusiu ar būtų kelionėje, tešvenčia Pasą 11 antro mėnesio keturioliktą dieną vakare; valgys neraugintą duoną ir karčias žoles; 12 nieko nepaliks ligi ryto ir nė vieno avinėlio kaulo nesulaužys; laikysis visų Pasos apeigų. 13 O jei kas nesuteptas ir nekeliaudamas nešvęstų Pasos, tas bus pašalintas iš savo tautos, nes neaukojo Viešpačiui skirtu laiku; jis atsakys už savo nusikaltimą. 14 Jei jūsų tarpe būtų svetimtautis ar ateivis, kuris norėtų švęsti Pasą, jis švęs ją Viešpačiui, laikydamasis tų pačių apeigų ir taisyklių. Tas pats įstatymas yra jums ir ateiviui."

15 Nuo tos dienos, kai buvo ištiesta susitikimo palapinė, ją dengė debesis, o naktį — virš palapinės buvo

lyg ugnies šviesa. (2 M 40,34-38) 16 Tas kartojosi kiekvieną dieną ir naktį. 17 Kai palapinę dengiąs debesis pakildavo, tada izraelitai keliaudavo; toje vietoje, kur debesis nusileisdavo, izraelitai statydavo stovyklą. 18 Viešpačiui liepiant, jie keliaudavo ir, Jam įsakius, ištiesdavo palapines. Kol debesis dengė palapinę, jie pasilikdavo toje pačioje vietoje. 19 Jei debesis ilgą laiką virš Sandoros palapinės pasilikdavo, izraelitai nekeliaudavo. 20 Kartais debesis likdavo tik kelias dienas virš palapinės. Viešpačiui liepiant, jie ištiesdavo palapines ir, Jam įsakant, keliaudavo. 21 Jei debesis stovėdavo virš palapinės per naktį ir, dienai brėkštant, pakildavo, jie keliaudavo toliau; nežiūrint kuriuo laiku debesis pakildavo, jie ardydavo palapines. 22 O jei dvi dienas ar visą mėnesį, ar dar ilgesnį laiką debesis likdavo ant palapinės, izraelitai pasilikdavo toje pačioje vietoje; o kai tik debesis pasitraukdavo, jie keldavosi iš stovyklos. 23 Viešpaties įsakymu jie ištiesdavo palapines ir jo įsakymu keliaudavo. Jie laikėsi Viešpaties Mozei duoto įsakymo.

Praėjus metams po išvykimo iš Egipto, buvo priminta izraelitams švęsti Pasą. Tai žymiausio Izraelio tautos įvykio šventė. Keliaujantiems arba susitepusiems buvo leista švęsti šią šventę po mėnesio.

Kai padangtė buvo pastatyta, virš jos dienos metu būdavo debesis, o nakties lyg — ugnies stulpas. Tai buvo Viešpaties artybės ženklas. Izraelitai dabojo tą ženklą. Jei ženklas laikėsi ant padangtės, jie stovyklavo vietoje, jei jis pakildavo, jie žygiuodavo.

10 skyrius
SIDABRINIAI TRIMITAI 1-10, ŽENKLAI KELIAUTI 11-28, HOBABAS 29-32, KELIONĖ 33-36

1 Viešpats įsakė Mozei: 2 „Pasidirbdink du sidabrinius trimitus, kad galėtum sušaukti žmones ir

jiems pranešti, kai reikės keltis iš stovyklos. 3 Sutrimitavus abiem trimitais, visa minia susirinks pas tave prie Sandoros palapinės. 4 Jei sutrimituos vienu trimitu, pas tave susirinks izraelitų vadai. 5 O jei trimitavimas bus alermuojantis, pirmieji pakils tie, kurie stovyklauja palapinės rytų pusėje. 6 Trimituojant antrą sykį tokiu pat būdu, pajudės Sandoros palapinės pietuose stovinčios. 7 Sušaukiant tautos susirinkimą, trimitavimas bus paprastas, nealermuojantis. 8 Trimituos Arono sūnūs, kunigai; tai bus amžinas įstatymas jūsų kartoms. 9 Jei sukilsite savo žemėje prieš okupantą, kuris jus spaudžia, skardžiai trimituokite. Tuo prašykite Viešpaties, savo Dievo, kad jus išgelbėtų iš jūsų priešų. 10 Kai švęsite džiaugsmo ar iškilmingas šventes, ar pirmas mėnesio dienas, trimituokite prie deginamųjų ir padėkos aukų mano garbei. Aš Viešpats, jūsų Dievas". (3 M 23,24; 2 Kar 11,14; 2 Ch 7,6)

11 Antraisiais metais antro mėnesio dvidešimtą dieną debesis pakilo nuo Sandoros palapinės 12 ir izraelitai iškeliavo būriais iš Sinajaus dykumos. Debesis nusileido Parano dykumoje. 13 Tai buvo pirmoji jų kelionė, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei. 14 Pirmieji ėjo Judo kilmės žmonės tvarkingais būriais. Jų vadas buvo Aminadabo sūnus Nasonas. 15 Isacharo pulkų giminės vadas buvo Zuro sūnus Netanelis. 16 Zabulono pulkų giminės buvo Helono sūnus Elijabas. 17 Po to buvo išardyta palapinė, kurią tvarkingai nešini ėjo Gersono ir Merario vyrai. 18 Paskui juos keliavo Rubeno pulkai. Jų vadas buvo Seduro sūnus Elizuras. 19 Simeono pulkų giminės vadas buvo Zurisadajo sūnus Selumielis. 20 Gado giminės pulkų vadas buvo Deuelio sūnus Eliasafas. 21 Keliavo taip pat ir Kohato giminė, kuri nešė švenčiausiąją. Sandoros palapinė buvo nunešta pirmoji į paskirtą vietą. 22 Keliavo ir Efraimo pulkai, kuriems vadovavo Amihudo sūnus Elisamas. 23 Manaso giminės pulkų vadas buvo Pedazuro sūnus Gamalielis. 24 O Benjamino

giminės pulkų vadas buvo Gideono sūnus Abidanas. 25 Paskutiniai iš stovyklos iškeliavo Dano pulkai. Jiems vadovavo Amisadajo sūnus Ajiezeras. 26 Asero giminės pulkų vadas buvo Okrano sūnus Pagielis. 27 Neftalio giminės pulkų vadas buvo Enano sūnus Ahiras. 28 Tokia buvo izraelitų stovyklos tvarka, kai jų pulkai keldavosi iš vienos vietos į kitą.

29 Mozė sakė savo žmonos broliui Hobabui, medijaniečio Reguelio sūnui: „Mes vyksime į vietą, kurią Viešpats mums pažadėjo. Keliauk su mumis, mes ten gerai gyvensime, nes Viešpats pažadėjo Izraeliui gerbūvį." (Teis 1,16; 2 M 2,18) 30 Tas jam atsakė: „Aš nekeliausiu su jumis, bet grįšiu į savo šalį, kurioje gimiau". 31 Mozė atsakė: „Nepalik mūsų, nes tu geriausiai žinai, kurios vietos dykumose tinkamos statyti stovyklai; tu būsi mūsų kelionės vadovas. 32 Kai būsi su mumis, mes tau duosime, ką mums Viešpats duos".

33 Jie keliavo nuo Sinajaus kalno tris dienas; Viešpaties Sandoros skrynia buvo nešama pirma jų į stovyklai paskirtą vietą. 34 Viešpaties debesis rodė jiems kelią, keliaujant dienos metu. (2 M 13,21) 35 Sandoros skrynią pakeliant kelionei, Mozė tardavo: „Viešpatie! Teišsisklaido Tavo priešai ir bėga nuo Tavo veido, kurie Tavęs nekenčia." (Ps 68,2; 132,8) 36 Kai sustodavo, jis tardavo: „Sugrįžk, Viešpatie, pas Izraelio tūkstančių tūkstančius!"

Sidabriniais trimitais buvo daromi įvairūs pranešimai: sušaukiami vyresnieji, visa tauta, įsakoma pasiruošti kelionei, žygiuoti ir t.t.

Tauta gyveno Sinajaus tyruose apie metus. Pakilo debesis nuo padangtės ir tauta išsirengė į pirmą žygį. Tai buvo pirmą kartą, todėl tai aprašyta išsamiai.

Prie Sinajaus kalno gyveno Mozės švogeris Hobabas drauge su Moze. Kai Izraelio tauta pakilo toliau žygiuoti,

Hobabas norėjo grįžti į savo kraštą. Dievas vedė išrinktąją tautą, bet buvo reikalingas ir žmogiškas apdairumas. Mozė prašė savo švogerį eiti su jais drauge ir padėti jiems, nes jis gerai pažino tyrus. Čia nėra pasakyta ką Hobabas atsakė, bet Teis 1,16 ir 1 Sam 15,6 jis minimas.

Mozė daug meldėsi. Kai debesis pakildavo, reiškė pradėti žygį. Tada Mozės maldos žodžiai skambėdavo: „Pakilk, Viešpatie! Teišsisklaido Tavo priešai ir tebėga nuo Tavo veido, kurie Tavęs nekenčia!" O kai žygys pasibaigdavo, Mozė melsdavo: „Sugrįžk, Viešpatie, pas Izraelio tūkstančių tūkstančius!"

11 skyrius
TAUTA NEPATENKINTA 1-3, MOZĖS SUNKI PADĖTIS 4-15, MOZĖS MALDA 16-25, MOZĖS PAŽIŪROS 26-29, DIEVO PAGALBA IR BAUSMĖ 30-35

1 Izraelitai labai murmėjo prieš Viešpatį, nes jie buvo nepatenkinti gyvenimu. Tai išgirdęs, Viešpats užsirūstino ir sunaikino gaisru pačiame gale stovyklos dalį. (3 M 10,2) 2 Tauta šaukėsi Mozės pagalbos. Mozė meldėsi į Viešpatį ir ugnis užgeso. 3 Jie praminė tą vietą gaisru, nes Viešpats juos baudė ugnimi.

4 Kartu keliavo daug svetimtaučių. Jie buvo labai nepatenkinti; su jais drauge dejavo ir izraelitai, sakydami: „Kas duos mums mėsos? (2 M 16,8) 5 Atsimename žuvis, kurias valgėme Egipte ir jos mums nieko nekainavo; taip pat prisimename agurkus, melonus, porus, svogūnus ir česnakus. 6 Mes netekome jėgų, o mūsų akys nieko kito nemato — tiktai tą maną". 7 Mana buvo panaši į koriando grūdus, geltonos spalvos. (2 M 16,14-31) 8 Žmonės vaikščiojo aplinkui ir ją rinkosi, malė girnomis ar susitrindavo grūstuvuose, virė puoduose ir kepė iš jos paplotėlius, turėjusius ragaišio su aliejumi skonį. 9 Nusileidžiant naktį rasai ant stovyklos, krisdavo ir mana.

10 Mozė išgirdo žmonių skundus. Jie dejavo šeimose ir grupėse. Viešpats užsirūstino; tuo Mozė buvo labai nepatenkintas. 11 Jis skundėsi Viešpačiui: „Kam vargini savo tarną? Kodėl nerandu Tavo malonės? Ir kodėl uždėjai man visos šitos tautos naštą? 12 Argi šita minia yra mano vaikai, ar aš ją pagimdžiau, kad man sakai: ‚Nešiok juos savo prieglobstyje, kaip auklė nešioja kūdikį, ir nuvesk juos į žemę, kurią pažadėjai jų tėvams?' 13 Iš kur aš imsiu mėsos, kad patenkinčiau tokią daugybę? Jie rauda ir šaukia: ‚Duok mums mėsos!' 14 Aš negaliu vienas nešti visos šitos tautos vargų, nes tai man per sunku. 15 Tad maldauju, geriau nužudyk mane, pasigailėk manęs, kad nebūčiau varginamas tokių didelių bėdų." (2 M 32,32)

16 Viešpats atsakė Mozei: „Surink septyniasdešimt Izraelio vyresniųjų, kuriuos žinai, nuvesk juos prie susitikimo palapinės ir atsistok ten kartu su jais. (2 M 18,21; 24,1) 17 Aš nužengsiu ir kalbėsiu, suteiksiu jiems tavo dvasios ir jėgų, kad jie kartu su tavimi neštų tautos naštą ir tu ne vienas būtum varginamas.

18 O tautai sakyk: pasiruoškite ir turėkite kantrybės, rytoj valgysite mėsos, nes Viešpats išgirdo jūsų skundą: ‚Kas mums duos mėsos? Gera mums buvo Egipte'. Viešpats jums duos mėsos,(2 M 19,10) 19 ne vieną dieną, ne dvi ar penkias, ar dešimt, ir net ne dvidešimt, 20 bet visą mėnesį, kol nebegalėsite į ją net pasižiūrėti; jūs atstūmėte Viešpatį, kuris yra jūsų tarpe, ir raudojote Jo akivaizdoje, sakydami: ‚Kodėl mes išėjome iš Egipto?' " 21 Mozė tarė: „Šitos tautos yra šeši šimtai tūkstančių pajėgių vyrų, ir Tu sakai, kad duosi jiems visą mėnesį valgyti mėsos? 22 Argi bus tokia daugybė papjautų avių ir jaučių, kad užtektų visiems? Ar susirinks visos jūros žuvys, kad juos pasotintų?" (Jn 6,7) 23 Viešpats atsakė jam: „Argi Viešpaties ranka nėra galinga? Dabar matysi, ar mano žodžiai bus įvykdyti". (Iz 50,2; 59,1)

24 Mozė nuėjo ir papasakojo tautai Viešpaties

Žodžius. Jis surinko izraelitų vyresniųjų septyniasdešimt ir juos sustatė prie palapinės. 25 Viešpats nužengė debesyje ir jam kalbėjo. Jis tos dvasios, kuri veikė Moze, davė septyniasdešimčiai vyresniųjų. Kai ant jų nusileido dvasia, jie pranašavo. 26 Stovykloje buvo pasilikę du vyrai, vienas vardu Eldadas, o kitas Medadas. Ir jie gavo tos dvasios, nes ir juodu buvo įtraukti į sąrašą, bet nebuvo atėję prie palapinės. 27 Juodviem pranašaujant stovykloje, atbėgo jaunuolis ir pranešė Mozei: „Eldadas ir Medadas pranašauja stovykloje!" 28 Nuno sūnus Jozuvas, nuolatinis Mozės tarnas, tarė: „Mano valdove, Moze, uždrausk jiems!" (4 M 13,16; 2 M 24,13) 29 Bet jis atsakė: „Kam pavyduliauji? Ak, kad visa Viešpaties tauta pranašautų, ir kad Viešpats duotų jiems savo Dvasios!" (Mk 9,39; Joel 3,1) 30 Mozė ir Izraelio vyresnieji sugrįžo į stovyklą.

31 Pakilo Viešpaties siųstas vėjas ir atnešė putpelių. Jos nusileido tokiame stovyklos plote, kurį galima aplink apeiti per dvi dienas, du mastu virš žemės. (2 M 16,13) 32 Visi rinko putpeles visą tą dieną ir naktį ir dar sekančią dieną ir kiekvienas prisigaudė nemažiau dešimt homerų; jas džiovino aplink stovyklą. 33 Mėsą dar tebevalgant, dar jos nesunaudojus, Viešpaties rūstybė užsidegė prieš tautą ir ją smarkiai nubaudė. 34 Ana vieta buvo pavadinta Geidulių kapinėmis; nes ten palaidojo tuos, kurie buvo pasidavę geiduliams. (1 Kor 10,6) 35 Išėję iš Geidulių kapinių, jie nukeliavo į Hazerotą ir ten pasiliko.

Šiame ir sekančiuose skyriuose kalbama kokie žmonės yra ir jų elgesio pasėkmės. Ar tikrai žmonėms buvo dėl ko murmėti prieš Dievą ir būti nepatenkintiems padėtimi? Juk jie buvo išgelbėti iš egiptiečių vergijos ir patyrę daug nuostabių Viešpaties malonių. Jau ir pirmiau žmonės murmėjo, buvo nepatenkinti, kaip sakyta 2 M

15,16,17. Bet tada jie nepatyrė bausmės. Dabar juos palietė bausmė — ugnis. Ar jie žuvo savo degančiose palapinėse, ar tyrų išdžiūvusiuose erškėčiuose? Šiaip ar taip, kilo didelis gaisras ir daug žmonių žuvo. Jie žinojo, jog tai buvo Dievo jiems leista bausmė. Nelaimėje jie kreipėsi į savo vadą ir draugą Mozę. Mozė meldė Dievą, Viešpats išklausė maldą, gaisras nebesiplėtė.

Su izraelitais iš Egipto išvyko dalis egiptiečių ir kitų tautų žmonių. Jie galvojo tik apie pažadėtąją žemę, bet nesitikėjo sutikti jokio vargo kelionėje. Jie buvo nepatenkinti, murmėjo, užkrėtė tuo ir izraelitus. Blogis kaip kokia limpama liga užkrėčia sveikus. Jie prisiminė Egipte turėtas daržoves, žuvis, bet užmiršo vergijos darbus, prižiūrėtojų šauksmus ir botago kirčius. Maną, angelų duoną, jie laikė nevertingu maistu, tik gyvulių ėdalu. Jie būtinai įsigeidė mėsos; verkė ir aimanavo savo palapinėse ir viešai.

Mozė visa tai matė ir girdėjo. Jis irgi, paveiktas ir nepatenkintas, skundėsi Dievui savo sunkiomis pareigomis ir net suabejojo Viešpaties galia. Dievas pažadėjo jo pareigas palengvinti, duodamas 70 vyresniųjų, savo Dvasios ir tautai visam mėnesiui mėsos. Mozė galvojo tik apie gyvulius ir žuvis, bet kad maži paukšteliai galės pasotinti tautą visą mėnesį, nemanė.

Mozė pats privalėjo parinkti vyresniuosius, o Viešpats suteikė jiems jėgų ir išmonės. Tikras įrodymas, kad tai buvo ne Mozės, o Dievo darbas, buvo du parinkti vyresnieji, likę stovykloje, neatvykę dėl kokių tai priežasčių prie padangtės. Visi pastebėjo, kad Dievo Dvasia pasireiškė juose, kaip Sekminių dieną Jeruzalėje arba Kornelijaus namuose. Buvo žmonių nepatenkintų, kurie to nesuprato, buvo nepatenkinti. Jie norėjo tą Dvasios veikimą sustabdyti. Bet Mozė, plačių pažiūrų žmogus, nesiekė savo asmeniškos garbės, džiaugėsi Dievo Dvasios veikimu.

Stovyklą užplūdo vėjo atnešti paukšteliai. Žmonės gavo pakankamai mėsos, Jie tiek valgė, kad persivalgė. Žmogus privalo visada laikytis saiko. Kas nesugeba to daryti, nukenčia. Persivalgiusieji susirgo ir mirė. Vietą, kur jie palaidoti, pavadino Pageidimo kapinėmis.

12 skyrius
MIRJAMOS LIGA IR IŠGYDYMAS 1-15

1 Mirjama ir Aronas kritikavo Mozę dėl jo vedybų, nes jis buvo vedęs etijopę. (2 M 2,21) 2 „Argi Viešpats kalbėjo tik per vieną Mozę? Argi Jis nekalbėjo taip pat tau ir man?" Viešpats tai girdėjo. 3 Mozė buvo kantriausias žmogus. 4 Viešpats tada prabilo į Mozę, Aroną bei Mirjamą: „Jūs trys išeikite prie Sandoros palapinės". Jiems išėjus, 5 Viešpats nužengė debesies stulpe ir, stovėdamas palapinės angoje, šaukė Aroną ir Mirjamą. Kai juodu atėjo, (2 M 16,10) 6 Jis tarė jiems: „Klausykite! Jei kas tarp jūsų yra Viešpaties pranašas, Aš jam apsireikšiu regėjime arba kalbėsiu sapne. 7 Mano tarnas Mozė yra ne toks kaip jūs manote, jam yra patikėti visi mano reikalai, (Žyd 3,2) 8 su juo Aš kalbuosi asmeniškai, ir jis mato mane aiškiai, o ne pro uždangas ar vaizduose. Kodėl judu nebijote kalbėti prieš mano tarną Mozę?" (2 M 33,11,28)

9 Užsirūstinęs Jis pasitraukė. 10 Pasitraukė taip pat ir buvęs virš palapinės debesis. Staiga Mirjamą išbėrė raupsai, ji pabalo kaip sniegas. Aronas pažvelgęs į ją ir pamatęs ją apdengtą raupsais, (5 M 24,9) 11 tarė Mozei: „Maldauju, mano valdove, nekaltink mudviejų, nusikaltome savo kvailumu. 12 Neleisk jai atrodyti kaip kūdikiui negyvam gimus, kurio kūno dalis jau sugedus". 13 Mozė šaukėsi Viešpaties: „Maldauju, o Dieve, išgydyk ją". (2 M 15,26) 14 Viešpats jam atsakė: „Jei jos tėvas būtų spjovęs jai veidan, argi ji nebūtų turėjusi rausti bent septynias dienas? Tebūnie atskirta septynias dienas iš stovyklos ir paskui bus pašaukta atgal". (2 M 13,46) 15

Mirjama buvo septynias dienas atskirta iš stovyklos; tauta nepajudėjo iš vietos, kol Mirjama nebuvo pašaukta atgal.

Mozės brolis Aronas ir sesuo Mirjama sukilo prieš jį. Jie kaltino jį dėl vedybų su užsieniete ir dėl valdžios. Atrodo, kad Mirjama paveikė Aroną sukilti prieš brolį. Kai Viešpats juos subarė ir Mirjama susirgo, jie suprato savo nusikaltimą. Mozė ir Dievas atleido jiems.

13 skyrius
ŽVALGAI KANAANO ŠALYJE 1-34

1 Po to izraelitai iškeliavo iš Hazeroto ir apsistojo Parano tyruose. 2 Ten Viešpats kalbėjo Mozei: (5 M 1,19-25) 3 „Siųsk vyrus po vieną vyresnįjį iš kiekvienos giminės apžiūrėti Kanaano žemės, kurią duosiu izraelitams." 4 Mozė padarė, ką Viešpats įsakė. Jis išsiuntė iš Parano tyrų kiekvienos giminės vyresnįjį. 5 Rubeno giminės — Zakuro sūnų Samuą; 6 Simeono giminės — Horio sūnų Safatą; 7 Judo giminės — Jefunės sūnų Kalebą; 8 Isacharo giminės — Juozapo sūnų Igalį; 9 Efraimo giminės — Nuno sūnų Hozeją; (1 Ch 7,27) 10 Benjamino giminės — Rafaus sūnų Paltį; 11 Zabulono giminės Sodo sūnų Gadielį; 12 Juozapo giminės, Manaso šakos — Susio sūnų Gadį; 13 Dano giminės — Gemalio sūnų Amielį; 14 Asero giminės — Michaelio sūnų Seturą; 15 Neftalio giminės — Vofsio sūnų Nabį; 16 Gado giminės — Makio sūnų Geuelį. 17 Tai vyrų vardai, kuriuos Mozė pasiuntė kraštą išžvalgyti. Nuno sūnų Hosea jis pavadino Jozuvu. 18 Mozė, siųsdamas juos į Kanaano šalį, tarė jiems: „Pradėkite šalies pietuose ir, nuėję į kalnus, 19 apžiūrėkite žemę ir tautą, kuri ten gyvena: ar ji galinga, ar silpna; ar jų mažai, ar daug; 20 ar pati žemė gera, ar bloga; kokie miestai, ar turi mūro sienas, ar ne; 21 ar žemė

derlinga, nualinta ar miškinga. Būkite drąsūs ir mums atneškite tos žemės vaisių." Buvo metas, kada ankstyvosios vynuogės jau buvo valgomos.

22 Jie nuėję, išžvalgė žemę nuo Zino tyrų iki Rehobo, — kelio į Hamatą. 23 Jie patraukė į pietus ir atėjo į Hebroną, kur gyveno Anako ainiai akimanai, sisajai ir talmajai. Hebronas įkurtas septyneriais metais anksčiau už Egipto miestą Zoaną. 24 Nuėję į Vynuogių slėnį, nupjovė šaką su vynuogėmis ir du vyrai ją atnešė ant karties. Taip pat paėmė granatinių obuolių ir figų iš tos vietos, 25 kuri buvo pavadinta Eskoliu, Vynuogių slėniu. 26 Žvalgai, apėję visą šalį, sugrįžo po keturiasdešimt dienų 27 pas Mozę, Aroną ir izraelitus į Kadesą, į Parano tyrus. Jie pasakojo visiems, ką sužinojo, ir parodė to krašto vaisius. 28 „Buvome nuėję į žemę, į kurią mus siuntei; ji tikrai plūsta pienu ir medumi, tą galite matyti iš šitų vaisių; (2 M 3,8,17) 29 jos gyventojai yra tvirti, miestai dideli, apvesti mūro sienomis. Ten sutikome ir Anako palikuonių. 30 Amalekitai gyvena pietuose, hititai, jebusitai ir amoritai kalnuose; kananitai prie jūros ir Jordano slėnyje. 31 Tuo tarpu Kalebas, ramindamas tautos murmėjimą, kylantį prieš Mozę, kalbėjo: „Eikime ir užimkime tą žemę, nes mes esame pajėgūs juos nugalėti". (4 M 14,6, 3- Bet kiti vyrai, buvę su juo, sakė: „Mes negalime žygiuoti prieš tas tautas nes jos už mus stipresnės". 33 Izraelitams skelbė netiesą apie tą žemę, kurią buvo išžvalgę, sakydami: „Žemė, kurią išžvalgėme, ryja savo gyventojus; tauta, kurią matėme, yra labai aukšto ūgio. 34 Ten matėme milžinus iš Anako giminės, prieš kuriuos mes tik žiogai".

Tauta žygiavo iš Sinajaus dykumos į Parano tyrus apie 230 km ir sustojo maždaug 80 km prieš Bersebą.

Iš šios vietos, atrodo, Viešpats įsakė Mozei siųsti

žvalgus į pažadėtąjį kraštą, bet 5 M 1,22 pasakyta, kad tauta reikalavo: „Mes siųsime vyrus pirma mūsų".

14 skyrius

JOZUVAS IR KALEBAS DRĄSINA 1-10, MOZĖS MALDA 11-24, DIEVO ĮSPĖJIMAS IR BAUSMĖ 25-45

1 Visa tauta šaukdama raudojo tą naktį. (5 M 1,26-44) 2 Jie murmėjo prieš Mozę ir Aroną: „Verčiau būtume mirę Egipte arba žūtume šiuose tyruose. (2 M 16,3) 3 Kodėl Viešpats atvedė mus į šią žemę? Ar tam kad žūtume nuo kardo, o mūsų žmonos ir vaikai taptų priešo grobiu? Ar ne geriau būtų grįžti į Egiptą?" (Ps 106,24) 4 Jie tarėsi: „Išsirinkime kitą vadą ir grįžkime į Egiptą". 5 Tai išgirdę, Mozė ir Aronas puolė ant žemės visiems izraelitams matant. (4 M 16,4) 6 Nuno sūnus Jozuvas ir Jefunės sūnus Kalebas, kurie taip pat tyrinėjo kraštą, perplėšė savo rūbus (4 M 13,16,30) 7 ir kalbėjo visiems izraelitams: „Žemė, kurią apėjome ir išžvalgėme, labai gera. 8 Jei Viešpats bus malonus, Jis mus įves į tą žemę, plūstančią pienu ir medumi. (4 M 13,27) 9 Nebūkite maištininkais prieš Viešpatį ir nebijokite to krašto tautų, mes juos valgysime kaip duoną; jie nebeturi apsaugos; o Viešpats yra su mumis, nebijokime!" 10 Miniai šūkaujant ir ruošiantis juodu užmušti akmenimis, Viešpaties šlovė pasirodė visiems izraelitams virš susitikimo palapinės. (2 M 17,4; 16,10)

11 Viešpats tarė Mozei: „Kaip ilgai šita tauta niekins mane? Kodėl jie netiki man, matydami visus stebuklus, kuriuos padariau jų akivaizdoje? 12 Aš juos bausiu maru ir sunaikinsiu; o iš tavęs padarysiu didesnę ir stipresnę tautą už šitą". (2 M 32,10-14) 13 Mozė kalbėjo Viešpačiui: „Tu išvedei tautą iš Egipto savo jėga. Egiptiečiai išgirdę, ką Tu padarei savo tautai, 14 praneš ir to krašto tautoms. O to krašto tautos žino, kad Tu, Viešpatie, esi su mumis, kad Tu siunti debesį, kuris dengia mus, debesies stulpą,

kuris veda mus dienos metu ir ugnies stulpą — naktį. 15 Jei Tu išžudysi savo žmones, tautos, kurios Tavo darbus žino, sakys, 16 kad Tu, išžudęs savo tautą dykumose, nepajėgi įvesti jos į pažadėtąją šalį. (5 M 9,28) 17 Viešpatie, meldžiu Tave, parodyk savo galią ir įgyvendink savo Žodžius, 18 nes Tu esi labai kantrus ir gailestingas, atleidi neteisybes ir nusikaltimus, o tačiau nieko nepalieki be bausmės; tėvų nuodėmės krinta vaikams iki trečios ir ketvirtos kartos. (2 M 34,6-7) 19 Atleisk, maldauju, šitos tautos nuodėmes dėl Tavo didelio gailestingumo, kaip pasigailėjai jos, išvesdamas ją iš Egipto ir globodamas iki šiol". 20 Viešpats atsakė: „Atleidžiu kaip prašei. 21 Kaip Aš gyvas, visa žemė bus pilna Viešpaties šlovės, (2 M 9,16) 22 bet visi žmonės, kurie matė mano šlovę ir stebuklus, kuriuos dariau Egipte ir tyruose, mane gundė jau dešimt kartų, neklausė mano balso, 23 neišvys žemės, kurią pažadėjau jų protėviams. Niekas iš tų, kurie mane niekino, nematys jos. (Ps 95,11; Žyd 3,17-19) 24 Savo tarną Kalebą, kuris pilnas kitokios dvasios mane sekė, įvesiu į tą žemę, kurią jis tyrinėjo; jo palikuonys ją paveldės. (Joz 14,6-9) 25 Kadangi amalekitai ir kananitai gyvena slėniuose, rytoj iš stovyklos visi keliaukite į dykumą Raudonosios jūros link."

26 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui: 27 „Kaip ilgai šitie niekšai murmės prieš mane? Aš gana girdėjau jų murmėjimų. 28 Sakyk jiems, kad Aš esu gyvas; kaip jūs kalbėjote, taip Aš jums padarysiu. 29 Šiuose tyruose liks jūsų lavonai. Visi, kurie esate surašyti, dvidešimt metų ir vyresni murmėjote prieš mane, 30 neįeisite į žemę, kurią jums pažadėjau, išskyrus Jefunės sūnų Kalebą ir Nuno sūnų Jozuvą. 31 Jūsų kūdikius, apie kuriuos sakėte, kad jie bus priešų grobis, įvesiu į tą žemę, kurią jūs paniekinote. 32 Jūs mirsite tyruose. 33 Jūsų vaikai klajos tyruose keturiasdešimt metų dėl jūsų neištikimybės, kol jūs visi išmirsite tyruose. 34 Keturiasdešimt metų, skaitant metus už vieną dieną, kai tyrinėjote jums

pažadėtą šalį, jūs kentėsite bausmę už nepaklusnumą ir patirsite, ką reiškia, kai nuo jūsų pasitrauksiu. (Jer 2,19) 35 Kaip kalbėjau, taip padarysiu visai šiai niekšų tautai, kuri sukilo prieš mane; visi mirs šiuose tyruose". 36 Visi vyrai, kuriuos Mozė buvo išsiuntęs žemę išžvalgyti, grįžę taip paveikė minią, kad visi murmėjo prieš Viešpatį, blogai kalbėjo apie kraštą, lyg jis netinkamas gyventi, (1 Kor 10,5,10; Jud 5) 37 buvo nubausti Viešpaties akivaizdoje ir staiga mirė. 38 Iš visų, kurie buvo išėję žemę išžvalgyti, gyvi liko tik Nuno sūnus Jozuvas ir Jefunės sūnus Kalebas.

39 Kai Mozė aiškino visus šiuos Viešpaties įspėjimo žodžius izraelitams, jie labai nuliūdo. 40 Atsikėlę anksti rytą, jie užėjo ant kalno ir tarė: „Esame pasiryžę eiti į pažadėtą žemę, apie kurią Viešpats kalbėjo, — mes nusikaltome" (4 M 13,17) 41 Mozė jiems atsakė: „Kodėl neklausote Viešpaties įsakymo? Jūs nieko gero nelaimėsite. 42 Neikite, nes Viešpats nebus su jumis; jūs žūsite nuo priešų. 43 Amalekitai ir kananitai yra prieš jus. Jūs žūsite nuo kardo, nes neklausėte Viešpaties, Viešpats nebus su jumis." 44 Bet jie užsispyrę žygiavo į kalnus. Tačiau nei Viešpaties liudijimo skrynia, nei Mozė nepajudėjo iš stovyklos. 45 Atėję amalekitai ir kananitai gyvenantys kalnuose, juos sumušė ir vijosi iki Hormos. (4 M 21,3; Teis 1,17)

Čia žmogus pasirodė, koks jis tikrai yra: nepastovus, klystąs, nedėkingas, nepasitikįs Dievu. Izraelitai Egipte šaukėsi Viešpaties pagalbos. Jie ją gavo, patyrė daugybę stebuklų ir išgelbėjimų. Dabar jie netikėjo Dievą, bet paklausė netikrų pranešėjų. Jie šaukė, verkė, norėjo grįžti į Egiptą, į vergiją, net mirti, tikrąjį vadą (Mozę) užmušti. Viešpats pranešė jiems, kad jie mirs tyruose. Tada izraelitai nutarė kariauti ir išėjo į karą prieš kananitus.

Mozė suprato, kad tokios minios nesuvaldys. Tad jis ir nebandė jos perkalbėti, teisintis ir gintis. Jis kreipėsi maldoje į Dievą, į Tą, kuris gali padėti. Jei esame prislėgti; patekę į panašias sąlygas, Mozės pavyzdys rodo, kaip privalome elgtis.

Mozė, Kalebas, Jozuvas turėjo vargti kartu su visais tyruose 40 metų. Taip, žmonės yra netobuli, jie patys sau ir kitiems padaro daug vargų.

Pagaliau Viešpaties šlovė pasirodė. Nesakyta kokio pobūdžio ji buvo. Visi matė ją ir suprato, kad Viešpats su jais, bet Jis nelaimino nepaklusniųjų, o tik įspėjo juos.

15 skyrius
GYVENIMAS PAŽADĖTOJE ŽEMĖJE 1-41

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk izraelitams, kai būsite įėję ir apsigyvenę pažadėtoje žemėje, kurią jums duosiu, 3 aukokite Viešpačiui raguočių ar mažųjų gyvulių — deginamąją ir suderinimo auką: vykdydami įžadus, laisva valia aukodami aukas, ar savo iškilmėse aukodami malonų kvapą Viešpačiui; (3 M 7,16) 4 kiekvienas, kuris aukos, atsineš augalinei aukai dešimtą efos dalį smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi vieno ketvirtadalio hinos. (3 M 6,7) 5 Prie deginamosios aukos ar kitos gyvulinės aukos pridės ketvirtą dalį hinos vyno, geriamajai aukai prie kiekvieno avinėlio; (4 M 28,7) 6 prie kiekvieno avino augalinei aukai pridėkite dvi dešimtąsias efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi trečdaliu hinos. 7 Taip pat ir vyno geriamajai aukai trečią dalį hinos Viešpačiui maloniam kvapui. 8 Kai aukosite deginamajai aukai jautį ar kitą gyvulį, įžadui įvykdyti ar padėkos aukoms, 9 duokite prie kiekvieno jaučio tris dešimtąsias efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi pusę hinos, 10 ir vyno geriamajai aukai pusę hinos Viešpačiui maloniam kvapui. 11 Taip darykite pagal aukas, kurias aukosite 12 prie kiekvieno jaučio, avino, avinėlio ar ožio. 13 Vietiniai gyventojai taip pat ir svetimtaučiai 14 aukokite aukas

tomis pačiomis apeigomis. 15 Tas pats nuostatas ir įsakymas yra jums ir ateiviams jūsų žemėje. (2 M 12,49) 16 Toks pat įstatymas bus jums ir svetimtaučiams, gyvenantiems jūsų tarpe. Tai amžinas įstatymas jūsų kartoms ir svetimtaučiams".

17 Viešpats kalbėjo Mozei: 18 „Įsakyk izraelitams, kai būsite pažadėtoje žemėje, kurią jums duosiu, 19 ir valgysite to krašto duonos, skirkite aukas Viešpačiui: (5 M 26,1-2) 20 iš valgių, kaip skiriate pirmąsias vaisių ir javų aukas, 21 taip iš valgių skirkite pirmuosius Viešpačiui; tai bus amžinas įsakymas jūsų kartoms."

22 „Jei netyčia ką nors išleistumėte iš to, ką Aš įsakiau Mozei, (3 M 4,2,13) 23 ir per jį paskelbiau nuo tos dienos, kai pradėjau duoti įsakymus, 24 užmiršę tai vykdyti, aukokite man veršį deginamajai aukai, kad būtų malonus kvapas, kartu su augaline ir geriamąja auka, kaip reikalauja apeigos, ir ožį aukai už nuodėmes. 25 Kunigas suderins izraelitus, jiems bus atleista, nes jie nusikalto netyčia; tačiau jie aukos deginamąją auką Viešpačiui už savo nuodėmes ir klaidas. 26 Bus atleista Izraelio tautai ir jų tarpe gyvenantiems svetimtaučiams, nes nusikaltimas įvyko dėl nežinojimo. 27 Jei vienas asmuo nusikalstų nežinodamas, teaukoja metinę ožką už savo nusikaltimą. (3 M 4,27-28) 28 Kunigas suderins jį, nes nusikalto Viešpačiui nežinodamas; jis taps suderintas, ir kaltė jam bus atleista. 29 Vietiniams izraelitų gyventojams ir svetimtaučiams, netyčia nusikaltus, bus taikomas tas pats įstatymas. 30 Bet jei asmuo kuo nors nusikalstų iš puikybės, niekintų Viešpatį, nežiūrint ar jis bus pilietis, ar svetimtautis, bus nužudytas, (Apd 13,38; Žyd 10,26-27) 31 nes paniekino Viešpaties Žodį ir jo įsakymą; todėl toks asmuo bus sunaikintas. Jis atsakys už savo nusikaltimą".

32 Kartą izraelitai, būdami tyruose, rado žmogų renkantį malkas sabatos dieną. (2 M 20,8) 33 Jie atvedė jį pas Mozę ir Aroną ir 34 uždarė jį kalėjiman iki paaiškės, nes nežinojo, ką su juo daryti. (3 M 24,12; 2 M 31,14; 35,2)

35 Viešpats tarė Mozei: „Tas žmogus privalo mirti; minia tegul užmuša jį už stovyklos ribų". 36 Išvedę už stovyklos, užmušė jį akmenimis, kaip Viešpats buvo įsakęs.

37 Viešpats kalbėjo Mozei: 38 „Įsakyk izraelitams pasidaryti savo apdarų kampuose kutus iš mėlynų juostelių; (5 M 22,12; Mt 23,5) jie taip dėvės per kartų kartas. 39 Pažvelgdami į juosteles atsiminkite Viešpaties įsakymus ir nesekite savo širdies ir akių vilionių. 40 Atsiminkite mano įsakymus, juos vykdykite ir būkite šventi. 41 Aš esu Viešpats, jūsų Dievas, kuris jus išvedžiau iš Egipto žemės".

Tai nuostatas izraelitams, kai jie gyvens pažadėtoje žemėje. Visos aukos priminė būti dėkingiems Viešpačiui. Viešpats yra jų Dievas; ką Jis įsakė, reikalavo, kad būtų vykdoma.

16 skyrius
DIEVO BAUSMĖ MAIŠTININKAMS 1-50

1 Koras, Levio kilmės, Kohato sūnaus, Izaro sūnus iš Rubeno sūnų, Eliabo sūnūs, Datanas, Abiramas ir Peleto sūnus Onas (2 M 6,18-21; 4 M 26,9; Jud 11) 2 sukilo prieš Mozę. Prie jų prisidėjo du šimtai penkiasdešimt izraelitų, jų tarpe žymių, gerai žinomų, vyresniųjų. (4 M 12,1-2) 3 Jie susirinkę kalbėjo prieš Mozę ir Aroną: „Gana judviejų vadovybės, visi izraelitai priklauso Viešpačiui; Jis yra jų tarpe. Kodėl judu keliatės aukščiau Viešpaties tautos?" 4 Tai išgirdęs, Mozė puolė ant žemės (4 M 14,5) 5 ir kalbėjo Korui ir jo grupei: „Rytoj Viešpats paskelbs, kuriuos Jis išsirinko ir pašaukė. (2 Tim 2,19) 6 Kiekvienas imkite savo smilkytuvą; tu, Kore, ir visas tavo būrys, 7 pasisėmę ugnies, užberkite ant jos smilkalų Viešpaties akivaizdoje. Kurį Jis išsirinks, tas bus šventas. Jūs, Levio sūnūs, keliatės per aukštai!" 8 Mozė sakė Korui: „Klausykite, Levio sūnūs! 9 Argi dar jums maža, kad Izraelio Dievas

jus išsirinko iš visos tautos ir pašaukė eiti tarnybą Sandoros palapinėje ir tarnauti tautai? (4 M 3,6-13; 4,4-20) 10 Jis pašaukė savo tarnybai tave ir tavo brolius levitus, tai kodėl dar reikalaujate kunigystės pareigų? 11 Kodėl sukilote tu ir tavo pasekėjai prieš Viešpatį? Kas gi yra Aronas, kad prieš jį murmate?" (2 M 16,7) 12 Mozė pasiuntė pašaukti abu Eliabo sūnus Dataną ir Abiramą. Juodu atsakė: „Mudu neisime. 13 Ar tau dar maža, kad mus išvedei iš žemės, plūstančios pienu ir medumi, kad nužudytum tyruose, ir dar nori viešpatauti mums? 14 Gražiai įvedei mus į žemę, kurioje teka pienas ir medus, davei mums paveldėti laukus ir vynuogynus! Ar ir akis nori mums išlupti? Mudu neateisime!" (2 M 3,8,17) 15 Mozė, labai įpykęs, meldė Viešpatį: „Nežiūrėk į jų aukas; Tu žinai, kad aš neėmiau iš jų nei asilaičio ir nė vieno nenuskriaudžiau". (1 Sam 12,3; Apd 20,33)

16 Mozė sakė Korui: „Rytoj tu, Aronas ir visas tavo būrys stokite Viešpaties akivaizdoje; 17 imkite kiekvienas savo smilkytuvą, įdėkite į juos smilkalų ir atneškite smilkytuvus Viešpaties akivaizdon, — du šimtus penkiasdešimt smilkytuvų; taip pat tu ir Aronas atneškite savo smilkytuvus. 18 Visi įsidėjo ugnies į smilkytuvus ir, užbėrę ant jos smilkalų, atsistojo prie susitikimo palapinės durų; taip pat ir Mozė su Aronu. 19 Koras sušaukė ir visus izraelitus prie susitikimo palapinės; visiems matant pasirodė Viešpaties šlovė. (4 M 14,10) 20 Viešpats tarė Mozei ir Aronui: 21 „Pasitraukite iš šios minios, Aš ją bematant sunaikinsiu". 22 Juodu puolė ant žemės, prašydami: „Dieve, Tu dvasios ir kūno Kūrėjau! Argi vienam nusidėjus, Tavo rūstybė sunaikins visus?" (Job 12,10; 2 Sam 24,17) 23 Viešpats atsakė Mozei: 24 „Įsakyk visiems pasitraukti nuo Koro, Datano ir Abiramo palapinių". 25 Mozė ėjo prie Datano ir Abiramo, jį sekė Izraelio vyresnieji. 26 Jis tarė miniai: „Pasitraukite nuo šių niekšingų žmonių palapinių ir nelieskite nieko, kas jiems priklauso, kad ir jūs nežūtumėte dėl jų nuodėmių".

27 Visiems pasitraukus nuo Koro, Datano ir Abiramo palapinių, Datanas ir Abiramas išėję stovėjo savo palapinių angose kartu su žmonomis ir vaikais. 28 Mozė tarė: „Dabar patirsite, kad Viešpats siuntė mane visa tai daryti, ir kad aš nieko nedariau savo valia. 29 Jei jie mirs paprasta žmonių mirtimi, kaip paprastai miršta visi žmonės, tai Viešpats manęs nesiuntė; 30 bet jei Viešpats padarys naują stebuklą, kad žemė, atvėrus nasrus, prarys juos ir visa, kas jiems priklauso, ir jie gyvi pateks į mirusiųjų buveinę, žinokite, kad jie piktžodžiavo Viešpatį". 31 Kai tik jis sustojo kalbėjęs, žemė prasivėrė po jų kojomis 32 ir, atvėrus savo nasrus, prarijo juos su jų palapinėmis, žmonėmis ir visu lobiu. 33 Jie gyvi nugrimzdo į mirusiųjų buveinę, apdengti žemės, dingo iš susirinkusiųjų tarpo. 34 O visi izraelitai, kurie stovėjo aplinkui, žūstantiems sušukus, pradėjo bėgti šaukdami: „Kad tik ir mūsų žemė neprarytų". 35 Viešpaties siųsta ugnis sunaikino tuos du šimtus penkiasdešimt vyrų, kurie aukojo smilkalus.

36 Po to Viešpats kalbėjo Mozei: 37 „Įsakyk Arono sūnui kunigui Eleazarui surinkti smilkytuvus, pamestus gaisre, ir išsklaidyti ugnį, nes jie šventi ir paženklinti 38 nusidėjėlių mirtimi. Tegul juos perkala į skardas, padaro aukurui dangtį; jie šventi, nes juose buvo smilkyta smilkalai Viešpačiui. Tai bus izraelitams atsiminimo ženklas. 39 Kunigas Eleazaras varinius smilkytuvus, kuriuose aukojo gaisre žuvę, perkalė į skardas ir prisegė prie aukuro, 40 kad izraelitai būtų įspėti, ir kad svetimas, kas nėra Arono palikuonis, nesiartintų smilkalų aukoti Viešpačiui, ir nežūtų, kaip Koras ir visas jo būrys". Taip Viešpats kalbėjo Mozei. (4 M 1,51)

41 Sekančią dieną visi izraelitai murmėjo prieš Mozę ir Aroną: „Judu pražudėte Viešpaties tautą". 42 Žmonėms besirenkant, Mozė ir Aronas atsigręžė į Sandoros palapinę. Staiga ją apdengė debesis ir pasirodė Viešpaties šlovė. (4 M 14,10) 43 Mozė ir Aronas nuėjo

prie susitikimo palapinės. 44 Viešpats tarė Mozei: 45 „Pasitraukite iš minios. Aš juos tuojau sunaikinsiu." Juodu puolė ant žemės. (4 M 16,4,22) 46 Mozė sakė Aronui: „Imk smilkytuvą, pasisemk žarijų nuo aukuro, užberk ant jų smilkalų ir skubiai eik prie minios, kad ją suderintum, nes jau pasireiškė Viešpaties rūstybė, — mirtis siaučia." (2 M 28,38; 3 M 16,13) 47 Kai Aronas padarė, ką Mozė buvo įsakęs, minią jau naikino mirtis; jis nubėgęs suderino ją. 48 Jis stovėjo tarp mirusiųjų ir gyvųjų. Mirtis liovėsi. 49 Mirė keturiolika tūkstančių septyni šimtai, neskaitant žuvusiųjų Koro maište. 50 Aronas sugrįžo pas Mozę prie susitikimo palapinės.

Mozės ir Arono giminaičiai, (2 M 6,18) sukilo prieš juos. Jie norėjo pasisavinti kunigystę. Jiems pritarė 250 tautos vyresniųjų. Jie kaltino Mozę, kodėl jis išvedė juos iš Egipto krašto, žudo tyruose, neįvedė į pažadėtąją žemę. Dėl jų pačių netikėjimo ir nusikaltimo jie nebuvo įvesti į pažadėtąją žemę, o dabar jie kaltino Mozę. Taip, žmonės drįsta savo kaltę primesti kitiems.

Dievo bausmė smogė maištininkus, įgriuvo žemė ir Koro gauja nugarmėjo į duobę. Dalis Koro vaikų išliko. (4 M 26,11) Jie vėliau buvo poetai — muzikai. (Ps 42-49)

Koras su savo šalininkais taip paveikė tautą, kad ji sukilo prieš Mozę bei Aroną ir kaltino juos Dievo tautos žudymu. Dievo šlovės pasirodymas virš padangtės ir stovykloje kilęs maras sulaikė tautą nuo nusikaltimų.

17 skyrius
ARONO ŽALIUOJANTI LAZDA 1-13

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Sakyk izraelitams, kad kiekvienos giminės vyresnysis duotų lazdą, viso būtų dvylika lazdų; užrašyk kiekvienos giminės vado vardą ant jo lazdos. 3 Ant Arono lazdos užrašyk Levio giminės

vardą. Kiekviena lazda atstovaus atskirą giminę. 4 Jas sudėk susitikimo palapinėje prie Sandoros skrynios, kur tau apsireiškiu. 5 Kurią iš jų išsirinksiu, ta lazda išskleis pumpurus; izraelitų murmėjimui padarysiu galą, nebemurmės jie prieš judu." (4 M 16,5-7) 6 Mozė pranešė tai izraelitams. Kiekvienos giminės vyresnysis davė lazdą. Buvo dvylika lazdų, tarp jų ir Arono lazda. 7 Mozė jas padėjo Viešpaties akivaizdoje liudijimo palapinėje. 8 Mozė, įėjęs sekančią dieną, rado žaliuojančią Arono lazdą Levio giminės. Pumpurai išsiskleidė žiedais, sužaliavo lapeliais ir atnešė vaisių — migdolus. 9 Mozė išnešė visas lazdas iš šventovės prie izraelitų; jie apžiūrėjo jas. Kiekvienas atsiėmė savo lazdą. 10 Tuomet Viešpats tarė Mozei: „Įnešk atgal Arono lazdą prie Sandoros skrynios, kad ji būtų laikoma kaip izraelitų maišto ženklas; nurimtų jų murmėjimas prieš mane ir jie nemirtų". (Žyd 9,4) 11 Mozė padarė, kaip Viešpats įsakė. 12 Izraelitai atsakė Mozei: „Vargas mums, mes sunaikinami, visi žūvame. 13 Kas tik artinasi prie Viešpaties palapinės, tas miršta; argi visi būsime sunaikinti?"

Tauta buvo nepatenkinta ir toliau murmėjo. Dievas įsakė iš kiekvienos giminės vyresniojo paimti lazdą, kurios giminės lazda sužaliuos nakties metu šventovėje, tai giminei bus skirta kunigystė. Kunigystė teko Levio giminei — Aronui.

18 skyrius
KUNIGŲ IR LEVITŲ TARNYBA IR JŲ PAJAMOS 1-32

1 Viešpats kalbėjo Aronui: „Tu ir tavo sūnūs būsite atsakingi šventovės ir kunigų tarnybos reikaluose. (2 M 28,38; 2 M 16,32-33) 2 Tu ir tavo tėvo palikuonys ir tavo broliai iš Levio giminės tarnausite kartu; tu ir tavo sūnūs

atliksite kunigų pareigas Sandoros palapinėje. (4 M 3,6-10) 3 Levitai vykdys tavo įsakymus ir atliks visus palapinės darbus, tačiau jie nelies palapinės indų ir aukuro, kad jie ir jūs nežūtumėte. 4 Tebūnie jie su tavimi ir rūpinasi visomis susitikimo palapinės apeigomis. Svetimas nesimaišys tarp jūsų. 5 Būkite budrūs šventovės ir aukuro tarnyboje, kad nekiltų mano rūstybė prieš izraelitus. (4 M 17,11) 6 Aš jums daviau jūsų brolius levitus iš izraelitų tarpo kaip dovaną, kad jie tarnautų susitikimo palapinėje. (4 M 3,12,45) 7 Tu ir tavo sūnūs atlikite kunigų pareigas. Visa, kas priklauso aukuro tarnybai ir kas yra už užuolaidos, bus kunigų reikalas; jei kas svetimas artinsis, bus baudžiamas mirtimi". (4 M 1,51)

8 Viešpats kalbėjo Aronui: „Aš tau duodu teisę pasilaikyti mano nedeginamųjų aukų dalį. Visa, ką izraelitai aukoja, duodu tau ir tavo sūnums kaip kunigams. Tas įstatymas bus amžinas. (3 M 2,3,10; 6,9-11; 7,6-10) 9 Šitos aukos, aukojamos Viešpačiui priklausys tau: augalinė auka, auka už nuodėmę ir auka už nusikaltimą; jos yra šventos ir teks tau ir tavo sūnums. 10 Jas valgysite šventoje vietoje; tik vyrai valgys tas aukas, nes jos šventos. 11 Visas izraelitų siūbuojamąsias aukas duodu tau, tavo sūnums ir dukterims amžina teise: kas tavo namuose nesuteptas, jas valgys. (3 M 10,14) 12 Geriausio aliejaus, vynuogių ir javų pirmojo derliaus, aukojamų Viešpačiui, duodu tau. 13 Visi pirmieji vaisiai jūsų krašto, atnešami Viešpačiui tarnaus tavo reikalams; kas tavo namuose nesuteptas, juos valgys. (2 M 23,19; 5 M 18,4) 14 Visa, kas Izraelyje paskiriama Viešpačiui, bus tavo. (3 M 27,28) 15 Visi pirmagimiai, kurie aukojami Viešpačiui, ar tai būtų žmonės, ar gyvuliai, priklausys tau. Už žmogaus pirmagimį imsi užmokestį; kiekvieną nešvarų gyvulį aukotojas privalės išpirkti. (2 M 13,12-13; 34,19-20) 16 Kūdikis vieno mėnesio amžiaus bus išperkamas už penkis sidabro šekelius, šventovės svorio.

17 Raguočių, avių ir ožkų pirmagimius negalima išpirkti, nes jie paskirti Viešpačiui; tik jų kraują išliesi ant aukuro ir taukus sudeginsi Viešpaties maloniam kvapui; 18 mėsa bus tavo reikalams, taip pat tavo bus siūbuojamoji auka — krūtinė ir dešinysis petys. 19 Visas nedeginamąsias aukas šventovei, kurias izraelitai aukoja Viešpačiui, duodu tau ir tavo sūnums bei dukterims amžina teise. Tai Viešpaties skirta amžina druskos Sandora tau ir tavo vaikams".

20 Viešpats kalbėjo Aronui: „Izraelitų žemėje nieko nepaveldėsi ir neturėsi tarp jų dalies: Aš tavo dalis ir paveldėjimas. (4 M 35; 5 M 10,9; 12,12; Joz 13,14,33)

21 Levitams atiduodu visas Izraelio dešimtines už tarnybą, kurią jie man atlieka susitikimo palapinėje,(3 M 27,30) 22 kad izraelitai nesiartintų prie palapinės, nenusidėtų ir nemirtų. 23 Tik levitai tarnaus susitikimo palapinėje ir neš tautos atsakomybę; tai bus amžinas įstatymas jūsų kartoms. Jie nieko nepaveldės, 24 pasitenkins gaunamomis dešimtinėmis, kurias skiriu jų reikalams; bendrai, jie nieko nepaveldės izraelitų tarpe".

25 Po to Viešpats kalbėjo Mozei: 26 „Paskelbk levitams kad, gavę iš izraelitų dešimtines, tų dešimtinių dešimtą dalį aukotų man — Viešpačiui. 27 Jums taip pat priklausys iškultų grūdų, vyno ir alyvos aukos, 28 kurių dešimtą dalį aukosite Viešpačiui, atiduodami ją kunigui Aronui. 29 Visa, ką aukosite iš dešimtinių Viešpačiui, tebūnie geriausi ir rinktiniai dalykai. 30 Įsakyk jiems aukoti iš dešimtinių rinktinius ir geriausius dalykus; paaukavus Viešpačiui, likutis gautų javų, vyno ir alyvos bus jums, levitams. 31 Jūs ir jūsų šeimos valgykite dešimtinių duoklę bet kur, nes tai užmokestis už tarnybą, kurią atliekate susitikimo palapinėje. (Mt 10,10) 32 Nenusikalskite, pasilaikydami sau geriausius dalykus, ir nesutepkite izraelitų aukų, kad nemirtumėte."

Kunigai ėjo pareigas šventovėje ir prie aukuro, o

levitai padėjo jiems. Levitai gavo kaip atlyginimą tautos dešimtines, o kunigai levitų dešimtines ir aukų dalį.

19 skyrius
SUSITEPIMAS MIRUSIU, APVALYMAS 1-22

1 Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui apie aukos įstatymą: 2 „Įsakyk izraelitams atvesti sveiką, žalą karvę, dar neįkinkytą į jungą, (Žyd 9,13; 3 M 22,20) 3 ją duokite kunigui Eleazarui. Jis, išvedęs iš stovyklos, papjaus ją visų akivaizdoje; 4 pirštą padažęs jos kraujuje, pašlakstys septynis kartus susitikimo palapinės angos link; (3 M 4,6,17) 5 paskui ją sudegins, visiems matant: kailį, mėsą, kraują ir mėšlą. 6 Kunigas įmes į ugnį, kurioje dega karvė, kedro medžio, izopo ir raudonų siūlų. (3 M 14,6) 7 Po to kunigas išplaus savo drabužius, užsipils vandeniu ir, įėjęs į stovyklą, bus suteptas iki vakaro. (3 M 16,28) 8 Tas, kuris karvę sudegins, išplaus savo drabužius, išsimaudys ir bus suteptas iki vakaro. 9 Kas nors nesuteptas susems karvės pelenus ir juos išpils už stovyklos švarioje vietoje, kad jie būtų izraelitų laikomi ir vartojami apšvarinimo vandeniui padaryti, nes karvė sudeginta kaip auka už nuodėmę. 10 Kuris susems karvės pelenus, plaus savo drabužius ir bus suteptas iki vakaro. Tai bus izraelitams ir jų tarpe gyvenantiems svetimtaučiams amžinas įstatymas.

11 Kas paliečia žmogaus lavoną, bus suteptas septynias dienas. 12 Jis apsišvarins vandeniu trečią ir septintą dieną ir taps apvalytas. Jei trečią dieną neapsivalys, tai ir septintą dieną negalės apsivalyti. 13 Kuris palies mirusio žmogaus lavoną ir nebus apšlakstytas minėtu vandeniu, suteps Viešpaties palapinę ir bus pašalintas iš izraelitų tarpo, kadangi jis neapšlakstytas apvalomuoju vandeniu, jis liks suteptas. (3 M 15,31)

14 Šitas yra įstatymas apie mirusį žmogų palapinėje. Visi, kurie įeina į jo palapinę ir visi ten esantieji daiktai bus sutepti septynias dienas. 15 Indas, neturintis tinkamo dangčio, bus suteptas. 16 Jei kas lauke paliestų užmušto

kardu ar savaime mirusio žmogaus lavoną, žmogaus kaulą ar karstą, bus suteptas septynias dienas. 17 Apvalymo vandeniui padaryti tegul ima sudegintos karvės apšvarinimo aukos pelenų, įberia į indą ir užpila tekančio vandens ant jų. 18 Nesuteptas žmogus, padažęs jame izopą, teapšlaksto visą palapinę ir visus daiktus, ir susitepusius prisilietimu žmones. 19 Nesuteptas apšlakstys suteptąjį trečią ir septintą dieną, o apvalytasis septintą dieną išplaus savo drabužius, pats išsimaudys ir bus suteptas iki vakaro. 20 Jei kas nebus tuo būdu apvalytas, jis bus pašalintas iš izraelitų tarpo, nes sutepė Viešpaties šventovę ir nebuvo apšlakstytas apšvarinamuoju vandeniu. 21 Tą — įsakymą per amžius laikysite. Taipgi tas, kuris šlakstė vandeniu, plaus savo drabužius; kiekvienas, palietęs apvalomąjį vandenį, bus suteptas iki vakaro. 22 Ką suteptasis palies, suteps; kas prisiliestų suteptą daiktą, bus suteptas iki vakaro".

Telyčios pelenus įberdavo į apvalomąjį vandenį. Jėzaus auka apvalo nuo visų nuodėmių.

20 skyrius

VANDUO IŠ UOLOS 1-13, EDOMITAI NEPRALEIDŽIA IZRAELITŲ 14-21, ARONO MIRTIS 22-29

1 Izraelitai atvyko į Zino tyrus pirmą mėnesį ir sustojo Kadese. Ten mirė Mirjama ir buvo palaidota.(4 M 13,21) 2 Toje vietoje nebuvo vandens. Izraelitai, susirinkę pas Mozę ir Aroną, (2 M 17,1-7) 3 išmėtinėdami kalbėjo: „Geriau būtume žuvę ten su savo broliais dykumoje. 4 Kam atvedėte mus visus čia į tyrus, kad mes ir mūsų galvijai žūtume? 5 Kam mus išvedėte iš Egipto ir atvedėte į šitą dykumą, kur negalime sėti ir neauga nei figų, nei vynuogių, nei granatinių obuolių ir nėra nė vandens?" 6 Mozė ir Aronas, palikę minią, įėjo į susitikimo palapinę ir puolė ant žemės. Jiems pasirodė Viešpaties šlovė. (4 M

14,10) 7 Viešpats tarė Mozei: 8 „Imk stovinčią lazdą ir abu su Aronu sušaukite žmones ir jų akyse kalbėkite uolai, ji duos vandens. Kai išgausi iš uolos vandens, atsigers žmonės ir jų galvijai". 9 Mozė ėmė Viešpaties akivaizdoje buvusią lazdą, kaip jam įsakė. 10 Mozė ir Aronas sušaukė minią prie uolos ir jiems tarė: „Klausykite maištininkai! Argi mudu galime iš šitos uolos išgauti jums vandens?" (Ps 106,33) 11 Mozė pakėlė ranką, smogė du kartu lazda į uolą ir pasipylė apsčiai vandens; gėrė žmonės ir jų gyvuliai. 12 Bet Viešpats tarė Mozei ir Aronui: „Kadangi manimi netikėjote ir nelaikėte manęs šventu izraelitų akivaizdoje, judu neįvesite šitos tautos į žemę, kurią jems duosiu". (4 M 27,14; 5 M 1,37; 3,26; 4,21; 32,51) 13 Tai Meriba (prieštaravimas), kur izraelitai murmėjo prieš Viešpatį, ir Jis parodė jiems savo galią ir šventumą. (Ps 81,8)

14 Mozė išsiuntė pasiuntinius iš Kadeso pas Edomo karalių. Atėję pas karalių, jie kalbėjo: „Mes esame siųsti tavo brolių izraelitų. Tu žinai visus mūsų vargus; (1 M 32,4) Teis 1,17; 5 M 23,8) 15 žinai kaip mūsų tėvai nuėjo į Egiptą, ir mes ilgai ten gyvenome, kaip egiptiečiai spaudė mus ir mūsų tėvus. 16 Kai šaukėmės Viešpaties, Jis mus išklausė ir siuntė angelą, kuris mus išvedė iš Egipto. Esame sustoję Kadeso mieste, kuris yra visai prie tavo krašto sienos. (2 M 23,20) 17 Maldaujame, leisk mums pereiti per tavo žemę. Mes neisime dirvomis ar vynuogynais, negersime vandens iš tavo šulinių, bet trauksime vieškeliu, nenukrypdami nei į dešinę, nei į kairę, kol pereisime tavo šalį". (4 M 21,22) 18 Karalius jiems atsakė: „Neisite per mano žemę, o jei eisite, aš jus pasitiksiu ginklais". 19 Izraelitai maldavo: „Mes eisime vieškeliu; jei mes ir mūsų gyvuliai gersime tavo vandenį, atsilyginsime; tiktai leisk peržygiuoti per tavo žemę". 20 Bet jis atsakė: „Neleidžiu!" Ir tuojau skaitlinga kariuomenė išžygiavo prieš izraelitus. 21 Kadangi edomitai atsisakė praleisti izraelitus, tai jie pasuko kitais

keliais.

22 Pakilę iš Kadeso stovyklų, izraelitai atėjo prie Horo kalno. 23 Ten, prie Edomo žemės sienos, Viešpats kalbėjo Mozei ir Aronui: 24 „Aronas mirs, jis neįeis į žemę, kurią pažadėjau izraelitams, dėl to, kad netikėjo mano Žodžiams prie Meribos. 25 Imk Aroną ir jo sūnų Eleazarą ir nuvesk juodu ant Horo kalno. 26 Aronas tegul nusivelka savo drabužius, jais apvilk jo sūnų Eleazarą. Aronas čia mirs". (3 M 21,10) 27 Mozė padarė, kaip Viešpats įsakė. Jie užlipo į Horo kalną, visiems susirinkusiems matant. 28 Mozė įsakė Aronui nusivilkti apdarus; jais apvilko jo sūnų Eleazarą. Aronas mirė kalno viršūnėje. Mozė su Eleazaru grįžo nuo kalno. (4 M 33,38; 5 M 10,6) 29 Izraelitai, sužinoję, kad Aronas yra miręs, apraudojo jį trisdešimt dienų.

Atrodo, kad izraelitai gyveno ilgą laiką Kadeso apylinkėje, apie 38 metus. Tas laikotarpis čia neminimas. Tarp įvykių, kurie minimi 19 ir 20 skyriuose praėjo 38 metai. Čia izraelitai pajudėjo į pažadėtąją žemę. Prie Kadeso jie neturėjo vandens. Nors jau buvo užaugus nauja karta, bet ir ji murmėjo, buvo nepatenkinta. Viešpats prižadėjo duoti vandens ir įsakė Mozei parūpinti jo iš uolos. Čia įvyko Mozės nusikaltimas. Neaiškiai pasakyta, kuo pasireiškė Mozės netikėjimas. Kai kas sako: Dievas įsakė į uolą kalbėti, o Mozė kalbėjo į žmones, o uolą mušė lazda. Mozė sakė: „Ar mudu galime išgauti iš šios uolos jums vandens?" Vietoje gerbti Viešpatį, jie netikėjo. Taip ar kitaip, netikėjimas buvo nusikaltimas. Nusikalsta ir geriausieji žmonės. Dievas nėra šališkas, Jis baudžia kiekvieną nusikaltėlį. Mozės tikslas buvo įvesti tautą į pažadėtąją žemę. Dėl šio nusikaltimo jam buvo neleista pasiekti pažadėtosios žemės. Mirjama, Aronas ir Mozė mirė tais pačiais metais. Mirjama mirė 130 metų Kadese, Aronas — 123 metų

ant Horės kalno, Mozė — 120 metų ant Nebo kalno.

Kadese yra graži oazė, čia teka du šaltiniai dar ir šiandien. Iš čia Mozė siuntė pasiuntinius pas edomitų karalių ir prašė leisti izraelitams peržygiuoti jo kraštą. Edomitų karalius nesutiko — neleido.

21 skyrius
NUODINGOS GYVATĖS 1-9, IZRAELITŲ KELIONĖ 11-31, UŽĖMIMAS RYTINIO JORDANO KRAŠTO 32-35

1 Kananitų karalius Aradas gyveno pietų krašte. Išgirdęs, kad izraelitai ateina iš Atarimo, išėjo į kovą prieš juos ir kelis paėmė į nelaisvę. 2 Izraelitai padarė įžadą Viešpačiui: „Jei atiduosi šitą tautą į mūsų rankas, sunaikinsime jos miestus".(5 M 13,16;Joz6,17;Teis1,17; 1 Sam 15,3) 3 Viešpats išklausė izraelitų prašymą ir atidavė jiems kananitus, kuriuos jie nugalėjo; sunaikino juos ir jų miestus. Jie praminė aną vietą Hormą (sunaikinimas). (4 M 14,45)

4 Nuo Horo kalno jie ėjo keliu, vedančiu Raudonosios jūros link, kad aplenktų Edomo žemę. Kelionėje tauta nerimavo,(4 M 11,1-6; 14,2) 5 ji murmėjo prieš Dievą ir Mozę: „Kodėl mus išvedei iš Egipto, ar kad mirtume tyruose? Trūksta duonos, nėra vandens; mums įgriso tas menkavertis maistas". 6 Tad Viešpats siuntė nuodingas gyvates. Jos gėlė žmones ir daugelis mirė nuo jų. (1 Kor 10,9) 7 Jie kreipėsi į Mozę, sakydami: „Nusidėjome, kalbėdami prieš Viešpatį ir tave; melsk, kad pašalintų nuo mūsų gyvates". Mozė meldėsi už tautą. 8 Viešpats sakė Mozei: „Padaryk metalinę gyvatę ir pakelk ją ant stulpo; kas įgeltas į ją pažvelgs, liks gyvas. (Jn 3,14) 9 Mozė padirbdino varinę gyvatę ir pakėlė ją ant stulpo; kai į ją pažvelgdavo, įgeltieji pagydavo.

10 Izraelitai, eidami toliau, sustojo Obote. 11 Išėję iš Oboto, ištiesė palapines Jabarimo tyruose, kurie yra Moabo rytų pusėje. 12 Iš ten pasitraukę, atėjo į Zeredo

slėnį. 13 Jį palikę, sustojo prie Arnono upės, tekančios tyruose amoritų siena, Arnono upė yra Moabo siena ir skiria moabitus nuo amoritų. 14 Todėl Viešpaties Karų knygoje pasakyta: „Miestas Vaheb prie Sufa upelių slėnyje, prie Arnono upės. (Joz 10,13) 15 kuri pasisukus pasiekia Aro miestą ir priartėja prie moabitų sienos." 16 Iš čia izraelitai priartėjo prie šulinio, apie kurį Viešpats kalbėjo Mozei: „Surink tautą, ir Aš duosiu jai vandens". 17 Tada izraelitai giedojo: „Šuliny, duok vandens! Giedosime tau! 18 kurį kunigaikščiai ir kilnieji iškasė skeptrais ir lazdomis".

Iš tų tyrų jie atėjo į Mataną; 19 iš Matano į Nahalielį; iš Nahalielio į Bamotą; 20 ir iš Bamoto, — į slėnį Moabo šalyje arti Pisgos kalno, kuris nukreiptas į tyrus.

21 Izraelis nusiuntė pas amoritų karalių Sihoną pasiuntinius su prašymu: (5 M 2,26-37) 22 „Leisk mums pereiti per tavo žemę; mes nenukrypsime į dirvas ir vynuogynus, negersime vandens iš tavo šulinių, eisime vieškeliu, kol pereisime per tavo kraštą", (4 M 20,17) 23 Bet Sihonas neleido izraelitų eiti per savo kraštą; surinkęs savo kariuomenę išėjo prieš juos į tyrus; prie Jahazo kovojo su izraelitais. 24 Izraelitai laimėjo ir užėmė Sihono kraštą nuo Arnono iki Jaboko upių ir ligi Amono krašto, kurio sienos buvo ginamos stiprios sargybos. 25 Izraelitai užėmė visus amoritų miestus ir apsigyveno juose, — Hesbone ir jam priklausančiuose miesteliuose bei kaimuose. 26 Hesbonas buvo sostinė amoritų karaliaus Sihono, kuris buvo kovojęs su buvusiu Moabo karaliumi ir užėmęs visą jam priklausančią šalį iki Arnono upės. 27 Todėl dainoje sakoma: „Ateikite į Hesboną, karaliaus Sihono miestą, kuris bus atstatytas ir sustiprintas! 28 Ugnis iš Hesbono sunaikino moabitų miestą Arą ir Arnono aukštumų viešpačius. 29 Vargas tau Moabe! Žuvai, Kamošo tauta! Jis, dievas Kamoša, pavertė amoritų karaliaus Sihono sūnus ir dukteris tremtiniais ir belaisvėmis. (Teis 11,24; 1 Kar 11,7) 30 Jie sunaikinti nuo

Hesbono iki Dibono, ir iki Nofos prie Medebos".

31 Taip izraelitai apsigyveno amoritų žemėje. 32 Mozė išsiuntė išžvalgyti, kaip užimti Jazerį. Netrukus izraelitai užėmė jį ir jam priklausančius miestelius ir išvijo amoritus.

33 Jie traukė Basano keliu; ten juos pasitiko Basano karalius Ogas su visa savo kariuomene prie Edro. (5 M 3,1-11) 34 Viešpats tarė Mozei: „Nebijok jo, nes Aš atidaviau tau jį, visą jo tautą ir žemę; padaryk su juo, kaip padarei su amoritų karaliumi Hesbone". 35 Izraelitai išžudė visus: jį, jo sūnus, visus jo karius, gyventojus ir užėmė jo šalį.

Izraelitai nugalėjo kananitų karalių Aradą, bet nežygiavo iš Kadeso į Palestiną, į šiaurės rytus — į Hebroną. Jie pasuko į pietų rytus, į Horo kalnyną; iš ten į pietus, iki Raudonosios jūros, aplenkė Edomo kraštą ir žygiavo į šiaurę. Tai buvo ilga ir labai varginanti kelionė. Žmonės kentėjo, nerimavo, murmėjo prieš Mozę ir tuo pačiu prieš Viešpatį. Netoli Raudonosios jūros buvo nuodingų gyvačių. Jų įkandimas buvo mirtinas. Žmonės suprato, kad tai buvo Dievo bausmė už nekantrumą. Jie atgailavo ir prašė Mozės užtarimo. Viešpats įsakė Mozei pagaminti varinę gyvatę; pagaminęs ją, užkėlė ant aukšto stulpo. Kas pažvelgė į ją, pasveiko. Ne ta gyvatė, bet jų tikėjimas gydė įgeltuosius. Vėliau ji tapo izraelitams stabu. Po 700 metų ją sunaikino Judėjos karalius Hiskijas. Jėzus minėjo tą gyvatę. (Jn 3,14; 2 Kor 5,14)

Izraelitai aplenkė Edomo kraštą, kariavo prieš amoritų karalius Sihoną ir Ogą ir juos nugalėjo; jų krašte apsigyveno dvi ir pusė izraelitų giminių.

22 skyrius

MOABITŲ KARALIUS BALAKAS IŠSIGANDĘS KVIEČIA BALAAMĄ PRAKEIKTI IZRAELITUS 1-41

1 Izraelitai keliavo ir sustojo Moabo lygumoje, antroje pusėje Jordano, ties Jerichu. 2 Siporo sūnus Balakas matė visa, ką Izraelis padarė amoritams. 3 Moabitai labai bijojo izraelitų, nes jų buvo didelė daugybė. 4 Siporo sūnus Balakas, moabitų karalius, sakė midianitų vyresniesiems: „Šita tauta sunaikins mus visus, čia gyvenančius, kaip jautis sunaikina žolę iki šaknų". 5 Jis siuntė pasiuntinius pas Beoro sūnų Balaamą į Petoro miestą prie Eufrato upės, kad jam praneštų: „Iš Egipto išėjo tauta, kuri apdengė žemės paviršių ir dabar sustojo prie mano krašto sienų. (Joz 24,9; Mik 6,5) 6 Ateik ir prakeik tą tautą, nes ji galingesnė už mane, gal tada galėsiu kaip nors ją sumušti ir išvyti iš savo žemės, nes žinau, — kurį tu laimini, tas yra palaimintas ir, kurį prakeiki, yra prakeiktas." (2 Pt 2,15) 7 Moabo ir Midiano vyresnieji išėjo, laikydami rankose užmokestį už žyniavimą. Kai jie atėjo pas Balaamą ir jam papasakojo Balako žodžius, 8 jis atsakė: „Apsinakvokite pas mane ir aš atsakysiu, ką man pasakys Viešpats". 9 Jiems pasilikus pas Balaamą, atėjo Dievas ir klausė: „Kas yra šitie žmonės?" 10 Balaamas atsakė Dievui: „Moabitų karalius, Siporo sūnus Balakas, atsiuntė juos pas mane 11 ir pranešė, kad išėjus iš Egipto tauta apdengė žemės paviršių; jis prašė: ‚Ateik ir prakeik ją, gal tada aš įstengsiu kovoti ir išvaryti ją iš savo krašto'." 12 Dievas atsakė Balaamui: „Neik su jais ir neprakeik tautos, nes ji yra palaiminta". 13 Balaamas, atsikėlęs rytą, tarė Balako kunigaikščiams: „Grįžkite į savo žemę, Viešpats uždraudė man eiti su jumis". 14 Sugrįžę kunigaikščiai pranešė Balakui: „Balaamas atsisakė eiti su mumis". 15 Balakas vėl siuntė daugiau ir aukštesnės kilmės pasiuntinių. 16 Jie, atėję pas Balaamą, tarė: „Siporo sūnus

Balakas taip sako: 'Skubiai ateik pas mane. 17 Pagerbsiu tave ir darysiu ką įsakysi; tik ateik ir prakeik šitą tautą'." 18 Balaamas atsakė Balako pasiuntiniams: „Jei Balakas duotų man pilnus savo namus sidabro ir aukso, aš negalėčiau priešintis Viešpaties, mano Dievo, Žodžiui, nežiūrint ar tai būtų mažos vertės, ar svarbus reikalas. (1 Kar 13,8) 19 Prašau, pasilikite šią naktį pas mane, kad galėčiau jums pranešti, ką Viešpats man įsakys". 20 Naktį atėjo Dievas pas Balaamą ir jam tarė: „Jei tie žmonės atėjo tave pakviesti, eik su jais, bet daryk taip, kaip tau įsakysiu". 21 Balaamas, atsikėlęs rytą, pabalnojo savo asilę ir iškeliavo su moabitų kunigaikščiais.

22 Viešpats užsirūstino, kad Balaamas išėjo. Jiems keliaujant, Viešpaties angelas užstojo Balaamui kelią, kuris jojo ant asilės. Su juo buvo du tarnai. 23 Asilė, pamačiusi stovintį angelą su nuogu kardu, pasisuko iš kelio ir ėjo dirva. Balaamas mušė ją, norėdamas grąžinti ją į kelią. (1 M 3,24; Joz 5,13) 24 Angelas atsistojo siauroje vietoje tarp dviejų sienų, kuriomis buvo aptverti vynuogynai. 25 Pamačiusi jį, asilė šliejosi prie sienos ir prispaudė Balaamo koją. Jis vėl ją mušė. 26 Viešpaties angelas nuėjo į dar siauresnę vietą, kur nebuvo galima pasisukti nei dešinėn, nei kairėn ir atsistojo. 27 Asilė, pamačiusi stovintį angelą, sukniubo po Balaamu. Balaamas įpykęs daužė ją lazda. 28 Viešpats atvėrė asilės nasrus, ir ji kalbėjo Balaamui: „Ką aš tau padariau? Kodėl mane muši? Ir jau trečią kartą!?" (2 Pt 2,16) 29 Balaamas atsakė asilei: „Kad tyčiojais iš manęs; jei turėčiau kardą, aš tave užmuščiau". 30 Asilė atsakė Balaamui: „Argi aš ne tavo asilė, kuria visada jodinėdavai? Pasakyk, ar aš tau kada nors taip padariau?" Jis atsakė: „Niekados!" 31 Viešpats atvėrė Balaamui akis. Jis, pamatęs Viešpaties angelą, stovintį kelyje su nuogu kardu, krito kniūpščias ant žemės. 32 Viešpaties angelas jam tarė: „Kodėl muši jau trečią kartą savo asilę? Aš atėjau tau kliudyti, nes aš nepritariu tavo kelionei. 33 Jei asilė nebūtų pasukusi iš

kelio tris kartus ir nebūtų pasitraukusi, būčiau tave užmušęs, o ji būtų išlikusi gyva". 34 Balaamas tarė Viešpaties angelui: „Nusidėjau nežinodamas, kad tu stovi prieš mane; o dabar, jei tau nepatinka, kad keliauju, — sugrįšiu." 35 Viešpaties angelas tarė: „Eik su jais ir kalbėk tiktai tą, ką tau įsakysiu." Balaamas nuėjo su Balako kunigaikščiais.

36 Tai išgirdęs, Balakas išėjo pasitikti Balaamo ligi miesto Aro, kuris yra Moabo pasienyje prie Arnono upės, 37 ir tarė Balaamui: „Aš išsiunčiau pasiuntinius tave pakviesti; kodėl taip ilgai neatėjai? Ar manai, kad aš negaliu tavęs tinkamai pagerbti?" 38 Balaamas atsakė Balakui: „Aš čia, bet aš kalbėsiu tik tai, ką Dievas man sakys". 39 Balaamas su Balaku nuvyko į Kirjathuzotą. 40 Balakas aukojo jaučius bei avis ir nusiuntė dalį aukos Balaamui ir atvykusiems su juo kunigaikščiams.

41 Rytui išaušus, Balakas nuvedė Balaamą į Baalo aukštumas, iš kur jis matė izraelitų tautą. (4 M 23,28)

Moabitai buvo kilę iš Loto palikuonių. Jie labai bijojo izraelitų. Šventojo Rašto komentatoriai mano kad Balaamas gyveno tolimame krašte, kur ir jaunasis Abraomas gyveno, prie Uro Kaldėjos. Balaamo vardas reiškia — naikintojas. Jis buvo pagonis, žynys. Jį kvietė moabitai ir midianitai ateiti ir prakeikti izraelitus. Dievas įsakė jam neiti, nes izraelitai yra palaiminti. Balaamas nesakė pas jį atvykusiems pasiuntiniams, kad izraelitai yra palaiminti, tik kad Dievas jam liepė neiti su jais. Jei Dievas įsako, o žmogus nenori vykdyti Jo paliepimo, tada Dievas leidžia žmogų eiti savais keliais. Klausykime Dievo ir sąžinės balso! Balaamas ėjo ir skaitė save girdinčiu Dievo Žodį ir matančiu Visagalio leistus regėjimus. (4 M 24,3-4) Iš tikrųjų asilė matė už jį geriau. Gyvuliai susikalba. Čia asilė kalbėjo savo elgesiu ir net balsu, kad Balaamas suprato.

23 skyrius
PRANAŠAVIMAI 1-30

1 Tada Balaamas kalbėjo Balakui: „Pastatydink man čia septynis aukurus ir prirenk aukas po tiek pat veršių ir avinų. 2 Balakas padarė, kaip Balaamas įsakė. Tada juodu aukojo po veršį ir aviną ant kiekvieno aukuro. 3 Balaamas tarė Balakui: „Pastovėk truputį prie savo deginamosios aukos, o aš pasitrauksiu ir lauksiu Viešpaties Žodžio: ką Jis lieps, aš tau pasakysiu". Jis nuėjo į nuošalią aukštumą; 4 ten jį sutiko Dievas; Balaamas Jam kalbėjo: „Pastatydinau septynis aukurus ir aukojau ant jų po veršį ir aviną". 5 Viešpats tarė Balaamui: „Grįžk pas Balaką ir kalbėk jam". 6 Sugrįžęs rado stovintį Balaką prie savo deginamosios aukos su visais moabitų kunigaikščiais. 7 Jis kalbėjo: „Iš Aramo mane atvedė Balakas, moabitų karalius; iš rytų šalies kalnų pašaukė mane: ‚Ateik, tarė, ir prakeik Jokūbą; linkėk pikta izraelitams'. 8 Kaipgi aš keikčiau, ko Dievas nekeikia? Kaipgi aš smerkčiau, ko Viešpats nesmerkia? 9 Aš matau juos nuo uolų viršūnių ir į juos žiūriu nuo kalnų. Ta tauta gyvena atskirai ir skirtingai. 10 Kas galėtų suskaityti Jokūbo dulkes ir suskaičiuoti ketvirtadalį izraelitų? O, kad galėčiau mirti teisiųjų mirtimi! O, kad mirčiau ramybėje, kaip jie!" (1 M 13,16; 4 M 31,8)

11 Balakas sakė Balaamui: „Kas čia darosi? Aš tave pasišaukiau, kad prakeiktum mano priešus, o tu, priešingai, — juos laimini". 12 Tas jam atsakė: „Argi aš galiu kitaip kalbėti, kaip Viešpats man liepia?" (4 M 22,38)

13 Balakas pasišaukė jį: „Eikš su manimi į kitą vietą, iš kur matysi izraelitų dalį, visų negalėsi matyti; iš ten juos prakeik". 14 Kai jį nuvedė ant Pisgos kalno viršūnės, jis ten pastatydino septynis aukurus ir ant kiekvieno aukojo po veršį ir aviną. 15 Tada Balaamas tarė Balakui: „Stovėk čia prie deginamosios aukos, o aš eisiu pasitikti Viešpaties. 16 Viešpats kalbėjo jam, ką pasakyti sugrįžus

Balakui. 17 Sugrįžęs jis rado Balaką, stovintį prie savo deginamosios aukos, kartu su jo palydovais moabitų kunigaikščiais. Balakas klausė jo: „Ką tau kalbėjo Viešpats?" 18 Balaamas atsakė: „Balake, klausykis ir išgirsk, Siporo sūnau! 19 Dievas nėra žmogus, kad meluotų, ir ne žmogaus sūnus, kad pakeistų savo nuomonę. Ką pažadėjo, argi neįvykdys? (1 Sam 15,29) 20 Man įsakė laiminti; palaiminimo aš negaliu atsisakyti. 21 Izraelio tautoje, Jokūbe, nėra neteisybės, nesimato nuovargio. Viešpats, jo Dievas, yra su ja, ir karališka pergalė jaučiama joje. 22 Dievas ją išvedė iš Egipto; jos galybė kaip stumbro. 23 Nėra žyniavimo Jokūbe, nei būrimų Izraelyje; tinkamu metu bus pasakyta izraelitams, ką padarė Dievas. 24 Tai tauta, kuri pakils kaip liūtė ir pašoks kaip liūtas; neatsiguls, kol nesurys grobio ir neišgers užmuštųjų kraujo". (4 M 24,9)

25 Balakas tarė Balaamui: „Tu jų neprakeik, bet ir nelaimink". 26 Balaamas atsakė Balakui: „Argi aš tau nesakiau, kad ką man Viešpats lieps, tą turėsiu daryti!"

27 „Eikš", tarė Balakas Balaamui, „nuvesiu tave į kitą vietą; gal patiks Dievui, kad iš ten juos prakeiktum". 28 Balakas užvedė Balaamą į Peoro kalno viršūnę, kuris yra prie dykumos. (4 M 25,3) 29 Čia Balaamas sakė Balakui: „Pastatydink man ir čia septynis aukurus ir paruošk tiek pat veršių ir avinų aukai. 30 Balakas padarė, kaip Balaamas įsakė; jie aukojo po veršį ir po aviną ant kiekvieno aukuro.

Balaamas atvyko pas Balaką. Izraelitai buvo pristatyti kaip tautų naikintojai. Balaamas ir Balakas aukojo aukas, jie siekė tuo paveikti Viešpatį. Balaamas matė izraelitus labai tvarkingus, Dievo palaimintus. Jis pats norėjo mirti jų mirtimi. Daugelis nori mirti teisiųjų mirtimi, patekti į dangų, bet čia nenori gyventi Dievui tinkančiu gyvenimu. Balaamas, Viešpaties įsakytas,

laimino izraelitus. Balakas buvo tuo labai nepatenkintas.

24 skyrius
KETVIRTAS PRANAŠAVIMAS 1-25

1 Balaamas suprato, kad Viešpačiui patinka, kai jis laimina Izraelį, visai nėjo, kaip pirma eidavo ieškoti žyniavimo, bet atsigręžė į tyrus ir, 2 pakėlęs akis, pamatė izraelitus, stovyklaujančius giminėmis savo palapinėse. Dievo Dvasios pagautas, 3 prakalbėjo: „Kalba žmogus, Beoro sūnus Balaamas, kurio atvertos akys;(1 Sam 9,9) 4 kuris girdi Dievo Žodžius, mato Visagalio apreiškimą, — krinta žemėn; taip atsiveria jo akys. (Iz 50,4) 5 Kokios gražios tavo palapinės, Jokūbe, ir tavo buveinės, Izraeli! 6 Jos yra kaip besitęsią slėniai, kaip sodai paupiuose, kaip Viešpaties sodinti alyvų medžiai; lyg kedrai prie vandens! 7 Vanduo tekės upėmis, ir jų slėniuose viskas augs. Izraelitų karalius bus žymesnis už Agagą, jo karalystė padidės. 8 Dievas išvedė izraelitus iš Egipto, dabar jie galingi; jie užims priešų tautas, jas sunaikins ir pavergs. 9 Izraelis miegos kaip liūtas, kurio niekas nedrįs pažadinti. Kas tave laimina, bus palaimintas; kas keikia, — bus prakeiktas". (4 M 23,24; 1 M 49,9; 12,3)

10 Balakas, supykęs ant Balaamo, suplojo rankomis ir tarė: „Aš tave pasišaukiau prakeikti mano priešus, kuriuos tu priešingai, — jau trečią kartą laimini, 11 Grįžk skubiai į savo tėviškę! Tiesa, maniau iškilmingai tave pagerbti, bet Viešpats atėmė iš tavęs tau skirtąją pagarbą. 12 Balaamas atsakė Balakui: „Argi aš nesakiau tavo pasiuntiniams, kuriuos atsiuntei pas mane: 13 „Jei Balakas man duotų pilnus savo namus sidabro ir aukso, aš negalėsiu Viešpaties Žodžių nutylėti, nekalbėsiu iš savo širdies nei gero, nei blogo; kalbėsiu tą, ką Viešpats man įsakys. (4 M 22,18) 14 Prieš grįždamas pas savo tautą, duodu tau suprasti, ką ši tauta padarys tavo tautai ateityje".

15 Balaamas toliau kalbėjo: „Kalba žmogus, Beoro

sūnus Balaamas, kurio akys atvertos, 16 kuris girdi Viešpaties Žodžius, pažįsta Aukščiausiojo mokslą ir mato Visagalio apreiškimus; jam atsiveria akys, krintant žemėn. 17 Aš jį matysiu, bet ne dabar, į jį žiūrėsiu, bet ne iš arti. Žvaigždė užtekės iš Jokūbo giminės, karalius viešpataus Izraelyje; jis užims Moabą ir sunaikins Seto giminę. (Mt 2,2; Lk 1,78; 2 Sam 8,2; Am 2,2) 18 Edomas ir Seiras taps jo nuosavybe; Izraelis viešpataus. (2 Sam 8,14; Am 9,11-12) 19 Jokūbo ainiai viešpataus ir sunaikins priešų likučius". (Mik 5,1,7-8) 20 Balaamas, išvydęs amalekitus, kalbėjo: „Amalekas yra pirmasis tautų tarpe, bet jis bus sunaikintas". (2 M 17,14) 21 Pamatęs kenitus, tarė: „Stipri, saugi tavo buveinė, kaip ant uolos sukrautas lizdas. (1 Sam 15,6; Obad 3) 22 Bet ir jūs, kenitai, būsite sunaikinti, jūsų palikuonis Asirija ištrems. 23 O, varge, kas išliks gyvas, kai Dievas visa tai darys!? 24 Priešų laivai atvyks iš Kipro, pavergs asiriečius ir sunaikins Eberio kraštą, pagaliau patys žus".

25 Po to Balaamas sugrįžo į savo tėviškę; taip pat ir Balakas grįžo tuo keliu, kuriuo buvo atėjęs. (4 M 31,8,16)

Šį kartą Balaamas nebeaukojo ir neieškojo nuošalios vietos, bet žvelgė į Izraelio stovyklą. Jam akys atsivėrė, jis suprato, kad izraelitai yra išrinktoji tauta. Yra didelis skirtumas suprasti Dievo kelius ir siekti asmeniško šventumo. Balaamas pranašavo apie aplinkines tautas ir kilsiančią žvaigždę iš Judėjos — Kristų. Balakas labai nepatenkintas įsakė Balaamui išvykti iš savo krašto.

25 skyrius
IZRAELITŲ NUSIKALTIMAS 1-18

1 Izraelitams gyvenant Sitime, tauta pradėjo paleistuvauti su Moabo dukterimis. 2 Jos kvietė izraelitus į aukojimo šventes. Ten jie visi valgė ir garbino moabitų dievus. (4 M 31,16) 3 Izraelitai garbino Baalą iš Peoro.

Užsirūstinęs Viešpats, (5 M 4,3) 4 tarė Mozei: „Surink visus tautos vadus ir juos pakark saulės kaitroje, kad mano rūstybė nepaliestų Izraelio tautos". (2 Sam 21,6-9; 5 M 21,22-23) 5 Mozė įsakė Izraelio teisėjams užmušti visus Baalo garbintojus.

6 Vienas izraelitas atsivedė midianitę į savo palapinę, Mozei ir visiems izraelitams matant, kai tuo laiku jie raudojo prie susitikimo palapinės angos. 7 Tai išvydęs, kunigo Arono sūnaus Eleazaro sūnus Pinejas pakilo iš minios ir, pagriebęs durtuvą, 8 įėjo į izraelito palapinę ir nužudė abu. 9 Epidemija, kilusi dėl moralės kritimo, sunaikinusi dvidešimt keturis tūkstančius žmonių, sustojo. (1 Kor 10,8)

10 Viešpats tarė Mozei: 11 „Kunigo Arono sūnaus Eleazaro sūnus Pinejas išgelbėjo izraelitus nuo mano rūstybės; jis, tarnaudamas man, atliko tai, ką Aš būčiau įvykdęs, rūstybės pagautas, izraelitams. 12 Todėl sakyk jam, kad Aš darau su juo taikos Sandorą: (1 Ch 9,20) 13 jam ir jo palikuonims priklausys kunigystė, kaip amžina Sandora, nes jis netoleravo izraelitų elgesio ir suderino izraelitus". (Ps 106,30-31) 14 Izraelitas, kurį nužudė kartu su midianite, buvo Salaus sūnus Zimris, vadas Simeono giminės, 15 o midianitė, — vardu Kozbė buvo aukščiausios kilmės midianito kunigaikščio Zuro duktė. (4 M 31,8)

16 Viešpats kalbėjo Mozei: 17 „Išžudykite midianitus, 18 nes jie pasielgė su jumis blogai, suvedžiojo jus Baalo garbinimu, ir dėl midianitų kunigaikščio dukters Kozbės tragedijos, kuri žuvo dėl stabų garbinimo Peore.

Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai mano, kad Balaamas, nuvykęs pas izraelitus, kurį laiką ten gyveno. Iš kur kitur būtų žinomos jo kalbos? Bet vėliau Balaamas gyveno pas moabitus bei midianitus, (4 31,8-16) ir patarė jiems izraelitus suvedžioti: kviesti juos į savo šventes,

puotas, draugauti su jų moterimis. Pagonių pamaldos dažnai buvo susijusios su paleistuvavimu. Tokį izraelitų elgesį Dievas griežtai pasmerkė. Daugiausia taip neleistinai elgėsi Izraelio vyriausieji — vadai. Buvo įsakyta juos nužudyti ir viešai pakarti, kaip įspėjimo ženklą visiems. Izraelio stovykloje kilo epidemija, mirė 24 tūkstančiai.

26 skyrius
TAUTOS STATISTIKA 1-51, KRAŠTO DALINIMAS 52-56, LEVITŲ STATISTIKA 57-65

1 Viešpats tarė Mozei ir Arono sūnui kunigui Eleazarui: 2 „Suskaičiuokite visus izraelitus vyrus dvidešimt metų ir vyresnius pagal jų kilmę ir gimines, tinkamus kariuomenei." (4 M 1,2-47) 3 Mozė ir kunigas Eleazaras, Moabo lygumoje prie Jordano, ties Jerichu, kalbėjo tiems, kurie buvo 4 dvidešimt metų ir vyresni, kaip Viešpats buvo liepęs. Iš Egipto išėjusieji buvo: 5 Rubenas, Izraelio pirmagimis; jo sūnus buvo Hanokas, iš kurio kilo hanokitai; Palus, iš jo — paluitai; (1 M 46,8-27 ; 1 Ch 4,7) 6 Hezronas, iš jo — hezronitai ir Karmis, iš jo — karmitai. 7 Rubeno giminės skaičius buvo keturiasdešimt trys tūkstančiai septyni šimtai trisdešimt. 8 Palaus sūnus buvo Eliabas; 9 jo sūnūs Nemuelis, Datanas ir Abiramas; Datanas ir Abiramas prisidėjo prie Koro maišto, kuris buvo sukeltas prieš Mozę ir Aroną; tai buvo maištas prieš Viešpatį. 10 Žemė, atvėrus nasrus, prarijo Korą. Du šimtai penkiasdešimt sukilėlių žuvo per gaisrą. 11 Tai buvo įspėjimas izraelitams. Koro sūnūs nežuvo. 12 Simeono giminės sūnų šeimos: Nemuelio — nemuelitai; Jamino — jaminitai; Jakino — jakinitai; 13 Zero — zeahitai; Sauliaus — saulitai. 14 Simeono giminės buvo dvidešimt du tūkstančiai du šimtai. 15 Gado giminės sūnų šeimos: Zefono iš jo — zefonitai; Hagio — hagitai; Sunio — sunitai; 16 Oznio — oznitai; Erio — eritai; 17 Arodo — aroditai; Arelio — arelitai. 18 Gado giminės buvo keturiasdešimt tūkstančių penki šimtai. 19 Judo

giminės sūnūs Eras ir Onanas. Jie mirė Kanaano žemėje. 20 Kitų Judo sūnų šeimos: Selo — selanitai; Perezo — perezitai; Zero — zerahitai. 21 Perezo giminės sūnų: Hesrono — hezronitai ir Hamulio — hamulitai. 22 Judo giminės buvo septyniasdešimt šeši tūkstančiai penki šimtai. 23 Isacharo giminės sūnų: Tolo — tolaitai; Puvo — punitai; 24 Jasubo — jasubitai; Simrono — simronitai. 25 Isacharo giminės buvo šešiasdešimt keturi tūkstančiai trys šimtai. 26 Zabulono giminės sūnų: Seredo — sereditai; Elono — elonitai; Jalelio — jalelitai. 27 Zabulono giminės buvo šešiasdešimt tūkstančių penki šimtai. 28 Juozapo giminės sūnų, Manaso ir Efraimo šeimos. 29 Iš Manaso kilo Makiras, iš kurio — makiritai. Makiro sūnaus Gileado — gileaditai; (Joz 17,1-8) 30 Gileadas turėjo sūnus: Jezerio — jezeritai; Heleko — helekitai; 31 Asrielio — asrielitai; Sikemo — sikemitai; 32 Semido — semidaitai ir Heferio — heferitai. 33 O Heferio sūnus Selofehadas neturėjo sūnų, tik dukteris, kurių vardai yra: Mala, Noa, Hogla, Milka ir Tirza. (4 M 27,1) 34 Manaso giminės buvo penkiasdešimt du tūkstančiai septyni šimtai. 35 Efraimo giminės sūnų: Sutelaho — sutelahitai; Bekerio — bekeritai; Tahano — tahanitai. 36 Sutelaho sūnaus Erano — eranitai. 37 Efraimo giminės buvo trisdešimt du tūkstančiai penki šimtai. Šitos yra Juozapo giminės šeimos. 38 Benjamino giminės sūnų: Belo — belitai; Asbelio — asbelitai; Ahiramo — ahiramitai; 39 Sefufamo — sufamitai; Hufamo — hufamitai. 40 Belo sūnūs buvo Ardas ir Naamanas. Iš Ardo — arditai; iš Naamano — naamitai. 41 Benjamino giminės buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai šeši šimtai. 42 Dano giminės sūnų: Suhamo — suhamitai. Tai Dano kilmės giminė. 43 Dano giminės buvo šešiasdešimt keturi tūkstančiai keturi šimtai. 44 Asero giminės sūnų: Imno — imnitai; Isvio — isvitai; Berijo — berijitai. 45 Berijo sūnaus Heberio — heberitai; ir Malkielio — malkelitai. 46 Esero dukters vardas buvo Sera. 47 Asero giminės buvo penkiasdešimt trys tūkstančiai keturi

šimtai. 48 Neftalio giminės: Jazelio — jazelitai; Gunio — gunitai; 49 Jezerio — jezeritai; Silemo — silemitai. 50 Neftalio giminės buvo keturiasdešimt penki tūkstančiai keturi šimtai. 51 Izraelitų, kurie buvo surašyti, buvo šeši šimtai vienas tūkstantis septyni šimtai trisdešimt.

52 Viešpats kalbėjo Mozei: 53 „Šitie paveldės žemę. 54 Didesnėms šeimoms duosi didesnę dalį, o mažesnėms — mažesnę; kiekvienam bus duotas pažadėtas paveldėjimas pagal anksčiau surašytus duomenis; 55 žemė bus padalyta tarp giminių ir šeimų burtų keliu. (4 M 33,54; Joz 14,2) 56 Šeimos turės būti patenkintos tuo, ką gaus burtų keliu.

57 Levio giminės sūnų šeimos: Gersono — gersonitų šeima; Kohato — kohatitų šeima; Mererio — meraritų šeima. (2 M 6,16-25) 58 Šitos yra Levio šeimos: Libnio, Hebrono, Malio, Musio ir Koro šeima. Kohato sūnaus Amramo 59 žmona, Levio duktė Jokebeda, gimusi Egipte, pagimdė Aroną ir Mozę bei jų seserį Mirjamą. 60 Arono sūnūs buvo: Nadabas, Abijus, Eleazaras ir Itamaras. 61 Nadabas ir Abijus mirė, naudodami svetimą ugnį, aukojant Viešpačiui. (3 M 10,1-2) 62 Visų Levio giminės suskaitytų vyrų, vieno mėnesio amžiaus ir vyresnių, buvo dvidešimt trys tūkstančiai. Jie nebuvo įtraukti tarp izraelitų ir negavo pažadėto paveldėjimo kaip kiti.

63 Tai izraelitų skaičius, kuriuos surašė Mozė ir kunigas Eleazaras Moabo lygumoje prie Jordano ties Jerichu. 64 Tarp jų nebuvo nė vieno tų, kurie buvo anksčiau Mozės ir Arono suskaičiuoti Sinajaus tyruose, (4 M 3,1-39) 65 nes Viešpats buvo iš anksto pasakęs, kad jie visi mirs tyruose. Nė vienas neišliko, išskyrus Jefunės sūnų Kalebą ir Nuno sūnų Jozuvą.

Tauta stovėjo prie pažadėtosios žemės sienų. Tyruose buvo išaugus nauja karta. Buvo suskaityti ir surašyti tinkami karui vyrai. Levitai buvo suskaičiuoti atskirai.

27 skyrius
PAVELDĖJIMO TAISYKLĖS 1-11, JOZUVAS ĮSTATOMAS MOZĖS VIETOJE 12-23

1 Mala, Noa, Hogla, Milka ir Tirza, Zelofehado dukterys, sūnaus Heferio, sūnaus Geliado, sūnaus Makrio, sūnaus Manaso, sūnaus Juozapo, atėjo, (4 M 26,33-36; Joz 17,3-6) 2 prie Sandoros palapinės angos, kur stovėjo Mozė, kunigas Eleazaras ir visi tautos vadai, ir tarė: (4 M 16,2; 26,65) 3 „Mūsų tėvas mirė tyruose; jis nedalyvavo maište, kuris buvo Koro sukeltas prieš Viešpatį, bet mirė už savo nusikaltimus. Jis neturėjo sūnų. 4 Kodėl jo vardas turėtų žūti iš jo šeimos? Ar dėl to, kad jis neturėjo sūnaus? Duokite mums pažadėtąjį paveldėjimą lygiomis teisėmis tarp tėvo brolių". 5 Mozė kreipėsi tuo reikalu į Viešpatį. (3 M 24,12) 6 Viešpats atsakė Mozei: 7 „Zelofehado dukterys reikalauja teisingai; duok joms pažadėtąjį paveldėjimą tarp jų tėvo brolių; jos tepaveldi jo tėvonystę. 8 Izraelio sūnums įsakyk: jei kas miršta, nepalikdamas sūnaus, tėvonystę tepaveldi jo duktė. 9 Jei neturės dukters, įpėdiniais bus mirusio broliai. 10 O jei nebus nė brolių, tėvonystę paveldės jo tėvo broliai. 11 Jeigu neturės nei tėvo brolių, tėvonystė atiteks tiems, kurie yra jo artimiausi giminės". Tai šventas ir amžinas įstatymas izraelitams, Viešpaties duotas Mozei.

12 Viešpats kalbėjo Mozei: „Užlipk į Abarimo kalną ir iš ten pažiūrėk į kraštą, kurį duosiu izraelitams. (5 M 32,48-49) 13 Jį pamatęs, ir tu iškeliausi pas savo tautą, kaip iškeliavo tavo brolis Aronas, (4 M 20,24-28) 14 nes judu mane užrūstinote Zino tyruose minios prieštaravimo metu ir neiškėlėte mano šventumo prie Meribo (prieštaravimo) šaltinio, Zino tyruose prie Kadeso". 15 Mozė atsakė Viešpačiui: 16 „Viešpatie, visų gyvųjų Dieve, paskirk žmogų šitai miniai vadovauti. (4 M 16,22) 17 Jis eitų su jais, juos išvestų ir įvestų, kad jie, būdami Tavo vaikai, nebūtų kaip avys be piemens". 18 Viešpats atsakė Mozei: „Imk Nuno sūnų Jozuvą, kuriame yra

.nano Dvasia, ir ant jo uždėk savo ranką. (5 M 3,21; 34,9) 19 Jis teatsistoja kunigo Eleazaro ir visos minios priekyje, 20 o tu jį įvesk į jo pareigas, visiems matant, ir suteik jam galios, kad jo klausytų visi izraelitai. (2 Kar 2,9,15) 21 Tuo atveju, kai reikės pagalbos, tegul kunigas Eleazaras kreipiasi į Viešpatį patarimo — Urimo. Tuo būdu Jozuvas galės vadovauti izraelitams." (2 M 28,30) 22 Mozė padarė, kaip Viešpats buvo įsakęs; pastatė Jozuvą kunigo Eleazaro ir visos minios priekyje; 23 uždėjo jam ant galvos rankas ir pakartojo visa, ką Viešpats liepė.

Izraelio tautoje pirmenybę turėjo vyrai paveldėjimo ir kitais atžvilgiais. Čia Dievas įsakė duoti paveldėjimo teisę mergaitėms. Jei jos neturi brolių, tai teisę paveldėti duodama tolimesniems giminaičiams.

Mozės vietoje paskirtas Jozuvas. Dievas kalbėdavosi su Moze asmeniškai. Jozuvas neturėjo tos galimybės. Viešpaties valią sužino tik kunigas Eleazaras per Urimą. Kas buvo Urimas tikrų žinių nėra, manoma, kad tai buvo burtų metimas. Tas žodis kartais pavartotas ir Naujajame Testamente. (Apr 1,24-26)

28 skyrius
PAKARTOTAS AUKŲ ĮSAKYMAS 1-31

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Įsakyk izraelitams skirtu laiku aukoti augalines ir deginamąsias aukas maloniam kvapui. (3 M 21,6) 3 Šitos aukos bus: kasdieną du sveiki metiniai avinėliai nuolatinei deginamajai aukai; (2 M 29,38-42) 4 vieną aukosite rytą, o antrą — vakare; 5 dešimtą efos dalį smulkių miltų, sumaišytų su ketvirtadaliu hinos tyriausio aliejaus. (3 M 2,1) 6 Tai bus nuolatinė deginamoji auka, aukojama Sinajaus kalne, Viešpačiui maloniam kvapui. 7 Prie kiekvieno avinėlio geriamąja auka aukosite Viešpaties šventovėje ketvirtadalį hinos vyno. 8 Antrąjį avinėlį taip pat aukosite

vakare su visomis rytmetinės aukos apeigomis, su augaline ir geriamąja auka maloniam kvapui.

9 Sabatos dieną aukosite du sveikus metinius avinėlius, o augalinei aukai dvi dešimtąsias efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, taip pat ir geriamąją auką. (Mt 12,5) 10 Tai bus nuolatinė sabatos deginamoji ir geriamoji auka.

11 Kiekvieno mėnesio pradžioje privalote aukoti deginamąją auką Viešpačiui sveikus du veršius, vieną aviną ir septynis metinius avinėlius (4 M 10,10); 12 augalinei aukai — tris dešimtąsias efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, prie kiekvieno veršio; dvi dešimtąsias efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, prie kiekvieno avino, (4 M 15,2-13) 13 ir dešimtą efos dalį smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, augalinei aukai, prie kiekvieno avinėlio. Tai bus malonaus kvapo deginamoji auka Viešpačiui. 14 Geriamosios vyno aukos prie kiekvienos deginamosios aukos bus: pusė hinos prie kiekvieno veršio, trečdalis — prie avino, ketvirtadalis — prie kiekvieno avinėlio. Tai kiekvieno mėnesio deginamoji auka. 15 Taip pat aukosite Viešpačiui ožį už nuodėmes, kaip nuolatinę deginamąją auką su geriamąja auka.

16 Pirmo mėnesio keturioliktą dieną yra Viešpaties Pasa, (2 M 23,5-14) 17 o penkioliktą dieną — iškilmės. Neraugintą duoną valgysite septynias dienas. 18 Pirmoji diena yra izraelitams šventa diena; tą dieną nedirbsite jokio darbo, 19 aukosite deginamajai aukai sveikus du veršius, vieną aviną, septynis metinius avinėlius 20 ir augalinei aukai smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi; tris dešimtąsias efos prie veršio, dvi dešimtąsias efos prie avino 21 ir vieną dešimtąją efos prie kiekvieno avinėlių; 22 vieną ožį suderinimui už nuodėmes, 23 neskaitant rytmetinės deginamosios aukos, kuri nuolat aukojama. 24 Taip darykite septynias dienas, kad būtų malonus kvapas Viešpačiui. 25 Septintoji diena bus jums iškilmingiausia ir šventa; tą dieną nedirbsite jokio darbo.

26 Derliaus šventės dieną aukosite Viešpačiui naujo derliaus aukas. Ta diena bus šventa ir iškilminga; tą dieną nedirbsite jokio darbo. (3 M 23,15-21) 27 Deginamajai aukai aukosite du veršius, vieną aviną bei septynis metinius avinėlius; 28 augalinei aukai — su aliejumi sumaišytų smulkių miltų tris dešimtąsias efos prie kiekvieno veršio, dvi — prie avino, 29 dešimtą efos dalį prie kiekvieno avinėlio; 30 taip pat ožį, kuris aukojamas suderinimui, neskaitant nuolatinės deginamosios ir geriamosios aukos. 31 Visos aukos turi būti tinkamos; su jomis aukokite ir geriamąsias aukas."

Po 40 metų gyvenimo tyruose, įstatymas buvo pakartotas prieš įžygiuojant į pažadėtąją žemę. Šiame skyriuje pakartotas aukų nuostatas: auka kiekvienai dienai, sabatai, jauno mėnesio, Pasos ir Pirmųjų vaisių — pjūties šventėms.

29 skyrius
NAUJŲJŲ METŲ, SUDERINIMO IR PALAPINIŲ AUKOS 1-39

1 „Pirmoji septinto mėnesio diena bus jums iškilminga ir šventa; tą dieną nedirbsite jokio darbo, — tai bus trimitavimo diena. (2 M 23,24-25) 2 Aukosite deginamajai aukai maloniam kvapui sveikus gyvulius: vieną veršį, vieną aviną ir septynis metinius avinėlius; 3 augalinei aukai tris dešimtąsias efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, prie kiekvieno veršio, dvi dešimtąsias efos — prie avino, 4 vieną dešimtą dalį efos prie kiekvieno avinėlio, 5 ir ožį už nuodėmes, kuris aukojamas jūsų suderinimui, 6 neskaitant deginamosios jauno mėnesio aukos, pirmo mėnesio dieną, su jos augaline auka, ir nuolatinės deginamosios aukos su geriamąja auka; aukosite tomis pačiomis apeigomis, kad būtų malonus kvapas Viešpačiui.

7 Taip pat septinto mėnesio dešimtoji diena bus jums šventa ir iškilminga; tą dieną atgailausite ir nedirbsite jokio darbo. (3 M 23,27-32) 8 Deginamajai Viešpaties aukai, maloniam kvapui, aukosite sveikus gyvulius: jauną veršį, aviną ir septynis metinius avinėlius; 9 jų augalinei aukai tris dešimtąsias efos smulkių miltų, sumaišytų su aliejumi, prie kiekvieno veršio, dvi dešimtąsias efos — prie avino, 10 dešimtą dalį efos — prie kiekvieno avinėlio, 11 ir ožį už nuodėmes, neskaitant to, kas paprastai aukojama suderinti už nusikaltimą, — nuolatinės deginamosios aukos su augalinėmis ir geriamosiomis aukomis. (3 M 16,11-22)

12 Septinto mėnesio penkioliktoji diena bus jums šventa ir iškilminga; nedirbsite tą dieną jokio darbo. Septynias dienas švęsite Viešpaties garbei. (3 M 23,34-43) 13 Aukosite deginamąją auką maloniam kvapui Viešpačiui sveikų trylika jaunų veršių, du avinus, keturiolika metinių avinėlių; 14 augalinei aukai — smulkių, su aliejumi sumaišytų, miltų po tris dešimtąsias efos prie kiekvieno veršio, kurių bus trylika, po dvi dešimtąsias efos prie kiekvieno avino, jų bus du, 15 dešimtą dalį efos prie kiekvieno avinėlio, kurių bus keturiolika; 16 ir ožį už nuodėmes, neskaitant nuolatinės deginamosios, augalinės ir geriamosios aukos. 17 Antrą dieną aukosite; dvylika jaunų veršių, du avinus, keturiolika metinių avinėlių. 18 Prie kiekvieno veršio, avino ir avinėlio aukosite jų augalinę ir geriamąją auką, kaip įsakyta; 19 ir ožį už nuodėmes, neskaitant nuolatinės deginamosios, augalinės ir geriamosios aukos. 20 Trečią dieną aukosite: vienuolika veršių, du avinus, keturiolika metinių avinėlių, 21 ir, kaip įsakyta, prie kiekvieno veršio, avino ir avinėlio augalines ir geriamąsias aukas. 22 Už nuodėmes aukosite ožį, neskaitant nuolatinės deginamosios, augalinės ir geriamosios aukos. 23 Ketvirtą dieną aukosite: dešimt veršių, du avinus, keturiolika metinių avinėlių 24 ir prie kiekvieno augalines

bei geriamąsias aukas, kaip įsakyta, 25 ir ožį už nuodėmes, neskaitant nuolatinės deginamosios, augalinės bei geriamosios aukos. 26 Penktą dieną aukosite: devynis veršius, du avinus, keturiolika metinių avinėlių; 27 prie kiekvieno jų augalines bei geriamąsias aukas, kaip įsakyta, 28 ir ožį už nuodėmes, neskaitant nuolatinės deginamosios, augalinės bei geriamosios aukos. 29 Šeštą dieną aukosite: aštuonis veršius, du avinus ir keturiolika metinių avinėlių; 30 prie kiekvieno jų augalines bei geriamąsias aukas, kaip įsakyta, 31 ir ožį už nuodėmes, neskaitant nuolatinės deginamosios, augalinės bei geriamosios aukos. 32 Septintą dieną aukosite: septynis veršius, du avinus ir keturiolika metinių avinėlių; 33 prie kiekvieno jų augalines ir geriamąsias aukas, kaip įsakyta, 34 bei ožį už nuodėmes, neskaitant nuolatinės deginamosios, augalinės ir geriamosios aukos. 35 Aštunta diena yra iškilminga; nedirbsite tą dieną jokio darbo 36 ir aukosite deginamajai aukai maloniam kvapui Viešpačiui: veršį, aviną, septynis metinius avinėlius; 37 prie kiekvieno augalines bei geriamąsias aukas, kaip įsakyta, 38 ir ožį už nuodėmes, neskaitant nuolatinės deginamosios, augalinės ir geriamosios aukos. Visi aukojamieji gyvuliai turi būti sveiki.

39 Be to, dar yra įžado ir laisvos aukos, aukojamos Viešpačiui, neskaitant deginamųjų, augalinių, geriamųjų ir padėkos aukų."

Tai yra aukų nuostatas: trimitų arba Naujų metų, Atgailos ir Palapinių šventės.

30 skyrius
ŠEIMOS TEISĖ IR LAISVAS ĮŽADAS 1-17

1 Mozė pasakė izraelitams visa, ką jam Viešpats liepė. 2 Jis kalbėjo izraelitų genčių vadams: 3 „Jei kuris vyras bus padaręs Viešpačiui įžadą ar pasižadėjęs priesaika,

negalės savo žodžio laužyti, turės įvykdyti, ką pažadėjo. (3 M 27,2-25; 5 M 23,22; Teis 11,35; Pam 5,3-4) 4 Jei kokį įžadą Viešpačiui darys ir save priesaika suvaržys jauna, netekėjusi moteris, kuri gyvena savo tėvo namuose, ir, jei tėvas, patyręs apie įžadą ir priesaiką, tylėtų, ji turi laikytis įžado 5 ir privalo įvykdyti, ką pažadėjo ir prisiekė. 6 O jei tėvas išgirdęs uždraus tuojau, jos įžadas ir priesaika bus panaikinta, nes tėvas uždraudė, ir Viešpats jai atleis. 7 Jei ištekėtų, padarius įžadą ar priesaiką, 8 ir jos vyras sužinojęs neuždraustų jai to daryti tą pačią dieną, ji laikysis įžado ir jį įvykdys. 9 O jei jis išgirdęs tuojau uždraustų ir tuo būdu panaikintų jos įžadus, Viešpats jai atleis. 10 Našlė arba išsiskyrus privalo įvykdyti pažadą. 11 Jei žmona, gyvendama su vyru, padarytų įžadą arba priesaiką, 12 ir, jei jos vyras išgirdęs tylėtų ir neprieštarautų, ji vykdys savo įžadą. 13 O jei išgirdęs tuojau uždraustų, nereikės vykdyti pažado, nes vyras uždraudė, ir Viešpats jai atleis. 14 Jei ji priesaika pasižadėtų atgailauti, pasninkauti ar susilaikyti nuo bet kokių dalykų, priklausys nuo vyro ar tą pažadą vykdyti, ar ne. 15 O jei vyras išgirdęs tylėtų arba atidėtų sprendimą kitai dienai, ji vykdys ką pažadėjo, nes jis tylėjo. 16 Jei žinodamas vėliau prieštarautų, pats atsakys." 17 Tai yra Viešpaties duoti Mozei įsakymai, kurių turi laikytis vyras ir žmona, tėvas ir duktė, netekėjusi ir gyvenanti tėvo namuose.

Laisvi įžadai Viešpačiui privalėjo būti vykdomi. Duktė arba žmona privalėjo gauti sutikimą tokiam įžadui: duktė iš tėvo, o žmona iš vyro. Jei duktė padarė įžadą nepranešus tėvui, o žmona vyrui, toks įžadas galėjo būti atšauktas.

31 skyrius

KARAS SU MIDIANITAIS 1-54

1 Viešpats tarė Mozei: 2 „Atkeršyk midianitams už izraelitams padarytas skriaudas, tada galėsi mirti." (4 M 25,17; Ps 106,30-31) 3 Mozė įsakė apginkluoti vyrus, kurie atkeršytų midianitmas; 4 pasiųsti iš kiekvienos giminės po tūkstantį vyrų. 5 Tūkstantis vyrų iš kiekvienos giminės, viso dvylika tūkstančių, pasirengė kovai. 6 Mozė juos išsiuntė su kunigo Eleazaro sūnumi Pineju, kuriam pavedė šventus daiktus ir trimitus. (4 M 25,7; 10,2) 7 Jie nugalėjo midianitus ir išžudė visus jų vyrus, kaip Viešpats buvo įsakęs Mozei, (5 M 20,13) 8 taip pat ir jų karalius: Evį, Rekemą, Zurą, Hurą ir Rebą. Užmušė kardu Beoro sūnų Balaamą. (Joz 13,21; 4 M 22,5) 9 Jie paėmė į nelaisvę jų moteris, vaikus, visus galvijus ir visą midianitų lobį; 10 sudegino jų miestus, sodžius ir palapines. 11 Belaisvius, gyvulius ir visą karo grobį 12 izraelitai atgabeno pas Mozę ir kunigą Eleazarą į izraelitų stovyklą Moabo lygumose, prie Jordano ties Jerichu.

13 Mozė, kunigas Eleazaras ir visi izraelitų vadai išėjo jų pasitikti už stovyklos. 14 Užsirūstinęs ant kariuomenės viršininkų, tūkstantininkų ir šimtininkų, kurie grįžo iš kovos lauko, 15 Mozė tarė: „Kodėl palikote gyvas moteris? 16 Argi ne jos suvedžiojo izraelitus, patariant Balaamui, nusikalsti Viešpačiui Peore; dėl to tauta buvo nubausta epidemija. (4 M 25,1; Apr 2,14) 17 Nužudykite visus vyrus, net ir vaikus ir moteris, kurios gyveno su vyrais! (Teis 21,11) 18 Nekaltas mergaites pasilaikykite sau. 19 Pasilikite už stovyklos septynias dienas. Kas užmušė žmogų ar užmuštąjį palietė, apsivalykite patys ir jūsų belaisviai trečią ir septintą dieną. (4 M 19,11) 20 Reikia apvalyti ir visą grobį, ar tai būtų drabužiai, ar indai, ir kiekvienas daiktas, padarytas iš odos, ožkų vilnų ar iš medžio." 21 Kunigas Eleazaras kalbėjo dalyvavusiems kariams kovoje: „Štai Viešpaties parėdymas: 22 auksą, sidabrą, varį, geležį, šviną, ciną, 23

ir visa, kas nedega liepsnoje, apvalykite ugnimi; kas dega ugnyje, — apvalomuoju vandeniu. 24 Septintą dieną išplaukite savo drabužius ir, taip apsivalę, įeikite į stovyklą."

25 Viešpats kalbėjo Mozei: 26 „Tu, kunigas Eleazaras ir tautos vadai suskaičiuokite visa, kas paimta, — žmones ir galvijus. 27 Padalykite grobį lygiomis į dvi dalis, kovojusiems ir kitiems izraelitams. 28 Iš tų, kurie kovojo kare ir gavo karo grobio, atskirk Viešpaties daliai po vieną iš penkių šimtų žmonių, taip pat raguočių, asilų ir avių; 29 viską atiduok kunigui Eleazarui, nes tai yra Viešpačiui auka. 30 O iš nekariavusių izraelitų grobio imk kiekvieną penkiasdešimtą žmogų, taip pat raguotį, asilą, avį ir kitų gyvulių ir atiduok levitams, kurie tarnauja Viešpačiui." 31 Mozė ir Eleazaras padarė, kaip Viešpats įsakė. 32 Karo grobis buvo: šeši šimtai septyniasdešimt penki tūkstančiai avių. 33 septyniasdešimt du tūkstančiai raguočių, 34 šešiasdešimt vienas tūkstantis asilų, 35 trisdešimt du tūkstančiai nekaltų mergaičių. 36 Pusė buvo atiduota dalyvavusiems kariams: trys šimtai trisdešimt septyni tūkstančiai penki šimtai avių; 37 iš jų Viešpačiui atskaityta šeši šimtai septyniasdešimt penkios avys. 38 Trisdešimt šeši tūkstančiai raguočių, iš jų Viešpačiui atskaityta septyniesdešimt du; 39 trisdešimt tūkstančių penki šimtai asilų, iš kurių atskaityta Viešpačiui šešiasdešimt vienas asilas. 40 Šešiolika tūkstančių žmonių, kurių Viešpačiui teko trisdešimt du asmenys. 41 Mozė atidavė, kaip buvo liepta, Viešpaties aukos dalį Eleazarui. 42 Izraelitams, nedalyvavusiems kare, buvo duota tiek pat, 43 kaip ir kariams: trys šimtai trisdešimt septyni tūkstančiai penki šimtai avių, 44 trisdešimt šeši tūkstančiai raguočių, 45 trisdešimt tūkstančių penki šimtai asilų, 46 šešiolika tūkstančių asmenų. 47 Mozė ėmė kiekvieną penkiasdešimtą gyvulį ir belaisvį ir atidavė levitams, tarnaujantiems prie Viešpaties palapinės, kaip Viešpats buvo įsakęs.

48 Kariuomenės vadai, tūkstantininkai ir šimtininkai, priėję prie Mozės, kalbėjo: 49 „Mes, tavo tarnai, patikrinome kareivius, kuriuos turime svo žinioje, ir nė vieno nepasigedome. 50 Todėl kiekvienas atnešame kaip dovaną Viešpačiui visus auksinius papuošalus, kuriuos paėmėme karo grobiu: grandinėles, apyrankes, žiedus, auskarus ir kaklo papuošalus, kad suderintum mus su Viešpačiu." 51 Mozė ir kunigas Eleazaras priėmė auką Viešpačiui iš tūkstantininkų ir šimtininkų, visus atneštus auksinius papuošalus, 52 kurie svėrė šešiolika tūkstančių septynis šimtus penkiasdešimt šekelių. 53 Eiliniai kareiviai grobį pasilaikė sau. 54 Paimtą auksą iš tūkstantininkų ir šimtininkų, Mozė ir kunigas Eleazaras įnešė į susitikimo palapinę, kad Viešpats globotų izraelitus.

Midianitų buvo daugiau padermių. Ši padermė buvo moabitų sąjungininkė. Viešpats įsakė šią midianitų padermę sunaikinti. Ji daug blogo padarė izraelitams; jų moterys suvedžiojo izraelitus dalyvauti pagoniškose pamaldose. Kunigas Pinėjas lydėjo karius į kovą šventovės apeigomis ir trimitais. Izraelitai, nugalėję midianitus, nužudė visus jų vyrus ir moteris, paliko gyvas tik nepaliestas mergaites. Čia izraelitai rado žynį Balaamą, kuris padėjo midianitams suvedžioti izraelitus. Grobis buvo padalintas kariams ir visiems kare nedalyvavusiems gyventojams. Atrodo, kad tik gyvulius ir mergaites padalino visiems, o brangenybes ir kitus daiktus pasilaikė kariai.

32 skyrius
RUBENO IR GADO GIMINĖS APSIGYVENA RYTINĖJE JORDANO PUSĖJE 1-42

1 Rubeno ir Gado giminės turėjo daug bandų. Jie matė Jazerio ir Gileado žemes, tinkamas gyvuliams

auginti.(5 M 3,12-22) 2 Atėję pas Mozę, kunigą Eleazarą ir izraelitų vadus tarė: 3 „Ataroto, Dibono, Jazerio, Nimro, Hesbono, Elialės, Sebamo, Nebo ir Beono žemės, 4 kurios, Viešpačiui padedant, buvo užimtos izraelitų, labai tinka gyvuliams auginti; o mes, tavo tarnai, turime labai daug bandų. 5 Taigi, jei radome malonę tavyje, prašome, kad mums, tavo tarnams, atiduotum ją nuosavybėn ir nelieptum eiti per Jordaną." 6 Mozė jiems atsakė: „Argi, kai jūsų broliai kariaus, jūs čia sėdėsite? 7 Kodėl keliate baimę izraelitams, kad jie nedrįstų užimti žemių, kurias Viešpats jiems duos? 8 Argi ne taip elgėsi jūsų tėvai, kai siunčiau iš Kades-Barnes apžiūrėti kraštą? 9 Jie, nuėję iki Vynuogių slėnio ir, apžiūrėję visą kraštą, įbaugino izraelitus, kad neitų į šalį, kurią Viešpats jiems pažadėjo. 10 Viešpats užsirūstinęs prisiekė: 11 Ne, šitie žmonės, kurie išėjo iš Egipto, dvidešimt metų ir vyresni, neišvys žemės, kurią pažadėjau Abraomui, Izaokui ir Jokūbui, nes jie tikrai nenorėjo manęs klausyti, (4 M 14,22-38; 26,65) 12 išskyrus kenezietį Jefunės sūnų Kalebą ir Nuno sūnų Jozuvą; juodu įvykdė mano valią." 13 Mozė tarė: „Viešpats, užsirūstinęs ant izraelitų, leido jiems klaidžioti tyruose, kol išmirė visa karta, kuri buvo nusikaltusi Jam. 14 Dabar jūs iškilote savo tėvų vieton atnaujinti Viešpaties įtūžimą Izraeliui. 15 Jei nenorite Jo klausyti, Jis paliks tautą tyruose, ir jūs būsite priežastimi visų žuvimo."

16 Rubenitai ir gaditai, priėję arčiau Mozės, tarė: „Pastatysime avides ir galvijams tvartus, taip pat mūsų vaikams miestus; 17 mes gi patys apsiginklavę eisime į kovą izraelitų priekyje, kol įvesime juos į jų žemes. Tuo tarpu mūsų vaikai ir visa, ką turime, gyvens apmūrytuose miestuose saugumo dėlei. 18 Negrįšime į savo namus, iki izraelitai gaus pažadėtąją žemę; 19 nieko nereikalausime anoje pusėje Jordano, nes jau turime tėviškę, kuri yra į rytus nuo jo." 20 Mozė jiems atsakė: „Jei jūs esate pasiryžę daryti, ką sakote, stokite į kovą, Viešpačiui

padedant. (Joz 1,13-15) 21 Visi, karui tinkami vyrai, tepereina Jordaną apsiginklavę, iki priešas bus nugalėtas 22 ir visa žemė bus paimta. Tuomet nenusikalsite nei Viešpačiui, nei Izraeliui ir gausite šalį, kurios siekiate. 23 Jei nedarysite, ką sakote, tai nusidėsite Viešpačiui ir žinokite, kad būsite nubausti. 24 Taigi, statykite miestus savo vaikams, tvartus avims bei galvijams, ir įvykdykite, ką pažadėjote." 25 Gaditai ir rubenitai atsakė Mozei: „Mes, tavo tarnai, darysime, ką mūsų valdovas liepia. 26 Savo vaikus ir moteris, avis ir galvijus paliksime Gileado miestuose; 27 mes gi, tavo tarnai, visi apsiginklavę, trauksime į karą, kaip tu, valdove, sakai." 28 Mozė įsakė kunigui Eleazarui, Nuno sūnui Jozuvui ir izraelitų giminių vadams: 29 „Jei gaditai ir rubenitai kartu su jumis pereis Jordaną su ginklais, žemė bus jūsų. Duokite jiems paveldėti Gileadą;(Joz4,12) 30 jei nenorės eiti kartu su jumis apsiginklavę į Kanaano žemę, tegul pasilieka jūsų tarpe." 31 Gaditai ir rubenitai atsakė: „Kaip Viešpats įsakė savo tarnams, taip mes darysime; 32 patys trauksime apsiginklavę Viešpaties akivaizdoje į Kanaano žemę, ir tuo pareikšime, kad jau gavome tėviškę šiapus Jordano."

33 Mozė davė gaditams ir rubenitams bei Juozapo sūnaus Manaso giminės pusei amoritų karaliaus Sihono ir Basano karaliaus Ogo karalysčių žemes su jų miestais. (Joz 13,8-31) 34 Gaditai atstatė sutvirtintus Dibono, Ataroto, Aroerio, 35 Etroto, Sofano, Jazerio, Jogbeho, 36 Betnimro, Behtarano miestus, ir padarė savo galvijams tvartus. 37 Rubenitai atstatė Hesboną, Elealę, Karjataimą, 38 Nebą, Baalmeoną ir Sibmą pakeisdami jų vardus. 39 Manaso sūnaus Makiro sūnūs patraukė į Gileadą ir jį užėmė, išvydami jo gyventojus amoritus. 40 Mozė davė Gileado žemės Manaso sūnui Makirui, kuris ten apsigyveno. 41 O Manaso sūnus Jairas nuėjęs užėmė miestelius, juos pavadino Havot-Jairu. (5 M 3,14) 42 Taip pat Noba nuėjęs užėmė Kenatą su juo miesteliais ir jį pavadino savo vardu Noba.

Rubeanitams, gaditams ir pusei Manaso giminės patiko rytinis Jordano kraštas. Ar tai nebuvo siekimas tik sau gero? Kai Mozė juos įspėjo, jie pažadėjo eiti ir kariauti kartu su visais izraelitais iki bus užimtas visas pažadėtasis kraštas. Jie gavo rytinį Jordano kraštą ir atstatė ten miestus; pagoniškų dievų vardais pavadintus miestus pakeitė savais vardais.

33 skyrius
40 METŲ APŽVALGA 1-49, ĮSAKYMAS UŽIMTI KANAANO KRAŠTĄ 50-56

1 Izraelitų sustojimo vietos, išėjus jiems iš Egipto, vadovaujant Mozei ir Aronui. 2 Mozė jas surašė pagal stovyklų vietas, kurias jie, Viešpačiui įsakant, keisdavo. 3 Jie išėjo iš Ramesės pirmo mėnesio penkioliktą dieną, rytą po Velykų, galingos rankos vedami, visiems egiptiečiams matant, (2 M 1,11; 14,8) 4 laidojant jiems savo pirmagimius, išžudytus Viešpaties įsakymu. Tuo Jis įrodė savo galią prieš jų dievus. (2 M 12,12) 5 Izraelitai, iškeliavę iš Ramesės, pasistatė stovyklas Sukote. (2 M 12,37) 6 Iš Sukoto atvyko į Etamą, kuris yra pačiame tyrų pakraštyje. (2 M 13,30) 7 Iš ten atvyko prie Pihairoto, kuris yra ties Baalzefonu, ir sustojo prie Migdolo. (2 M 14,2) 8 Iškeliavę iš Pihairoto, persikėlė jūra į tyrus ir, keliavę tris dienas Etamo tyrais, pasistatė stovyklą Maroje. (2 M 14,22; 15,23) 9 Išėję iš Maros, pasiekė Elimą, kur buvo dvylika vandens šaltinių bei septyniasdešimt palmių, ir sustojo. (2 M 15,27) 10 Išėję iš Elimo, ištiesė palapines prie Raudonosios jūros. 11 O iš čia sustojo Sino tyruose. (2 M 16,1) 12 Iš Sino tyrų atkeliavo į Dofką, 13 o iš Dofkos — sustojo Aluse. 14 Iškeliavę iš Aluso, ištiesė palapines Refidime, kur stigo vandens. (2 M 17,1) 15 Iš Refidimo sustojo Sinajaus tyruose. (2 M 19,1)

16 Išėję iš Sinajaus tyrų, atvyko į Geidulių kapines. (4

M 11,34) 17 Iškeliavę iš čia, pasistatė stovyklą Hazerote. (4 M 11,35) 18 Iš Hazeroto atėjo į Ritmą. (4 M 12,16) 19 O iš Ritmos, — į Rimonperezą. 20 Išėję iš Rimonperezo, atvyko į Libną, 21 o iš Libnos — sustojo Risoje. 22 Išėję iš Risos, atvyko į Kelatą, 23 o iš Kelato — sustojo prie Sefero kalno. 24 Patraukę nuo Sefero kalno, atėjo į Haradą. 25 Išėję iš Harado, pasistatė stovyklą Makelote. 26 Iškeliavę iš Makeloto, atėjo į Tahatą, 27 o iš Tahato, buvo sustoję Teroje. 28 Išėję iš Teros, ištiesė palapines Mitkoje, 29 o iš Mitkos — pasistatė stovyklą Hasmone. 30 Išėję iš Hasmono, atvyko į Moserotą, 31 o iš Moseroto, pasistatė stovyklą Benejakane. (5 M 10,6) 32 Išėję iš Benejakano, atkeliavo į Hor-Hagidgadą, 33 o iš čia, — pasistatė stovyklą Jotbatoje. (5 M 10,7) 34 Iš Jotbatos atėjo į Abroną, 35 o iš Abrono, ištiesė palapines Eziongebere, 36 o iš Eziongeberio atvyko į Zino tyrus, prie Kadeso. (4 M 20,1)

37 Išėję iš Kadeso, jie pasistatė stovyklas prie Horo kalno Edomo krašto pasienyje. (4 M 20,22-29) 38 Kunigas Aronas, Viešpačiui liepiant, užlipęs ant Horo kalno, mirė penkto mėnesio pirmą dieną, praslinkus keturiasdešimt metų nuo izraelitų išėjimo iš Egipto, 39 būdamas šimto dvidešimt trijų metų amžiaus. 40 Kananitų karalius Aradas, kuris gyveno pietų šalyje, sužinojo, kad izraelitai atėjo į Kanaano šalį. (4 M 21,1)

41 Atkeliavę nuo Horo kalno, jie sustojo Zalmone. 42 Išėję iš Zalmono, jie atvyko į Punoną, 43 o iš Punono sustojo Obote. (4 M 21,10) 44 Iš Oboto atėjo į Jieabarimą, prie moabitų sienos, (4 M 21,11) 45 o iš Jieabarimo, ištiesė palapines Dibongade. 46 Išėję iš Dibongado, sustojo Almondiblataime, 47 o iš čia jie atėjo iki Abarimo kalnų, ties Nebu. (4 M 21,20) 48 Keliaudami nuo Abarimo kalnų, jie pasiekė Moabo lygumas prie Jordano, ties Jerichu (4 M 22,1; 5 M 32,49) 49 ir pasistatė stovyklą prie Jordano nuo Betjesimoto ligi Abelsitimo, moabitų lygumose. (4 M 25,1)

50 Moabitų lygumose Viešpats kalbėjo Mozei: 51 „Kai pereisite Jordaną, eidami į Kanaano žemę, 52 išvykite visus to krašto gyventojus; sunaikinkite jų akmeninius dievaičių paminklus; sulaužykite statulas, išgriaukite visas aukštąsias stabų garbinimo vietas 53 ir apsigyvenkite šalyje, kurią Aš jums daviau paveldėti; 54 pasidalykite ją burtų keliu. Tiems, kurių bus daugiau, duokite didesnį žemės plotą, o kurių mažiau, — mažesnį. Žemę išdalykite burtų keliu giminėms ir šeimoms. (5 M 26,55) 55 Jei neišvarysite žemės gyventojų, jie bus jums kaip krislai akyse ir diegliai šonuose; jie jums sudarys daug bėdų jūsų šalyje (Joz 23,13) 56 ir, ką buvau sumanęs padaryti jiems, jums padarysiu."

Senesniesiems izraelitams kelionės atpasakojimas buvo prisiminimas, o jauniesiems — istorija. Jiems ir mums kelionė primena, kad mūsų visų gyvenimas yra kelionė pilna vargų.

Tyruose izraelitai gyveno visai vieni — atskirti nuo pasaulio. Dabar jie pereis Jordaną ir gyvens pažadėtoje žemėje. Jie ten sutiks daug žmonių, pažins jų gyvenimo būdą ir dievaičių garbinimą. Tad reikėjo juos įspėti, kad nebendrautų su svetimaisiais ir jų dievaičiais. Jei izraelitai maišysis su vietiniais gyventojais ir garbins jų dievaičius, jų likimas bus kaip vietinių gyventojų — seks sunaikinimas.

34 skyrius
KANAANO KRAŠTO SIENOS 1-29

1 Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Kai įeisite į Kanaano šalį ir ją užimsite, jos sienos bus: (2 M 23,31) 3 pietinė dalis prasidės nuo Zino tyrų, esančių šalia Edomo, jos rytų siena bus Druskos (Negyvoji) jūra, pradedant pietine dalimi. (Joz 15,1) 4 Pietinė siena eis išilgai Akrabimo aukštumos ir tęsis iki Sinajaus; pietuose pasieks Kadesbarną. Iš čia siena eis ligi Hazar-Adaro, ir toliau iki Azemono. 5 Nuo Azemono siena pasisuks, sieks Egipto upę ir baigsis jūros krantu. 6 Vakarų siena bus jums

Didžioji (Viduržemio) jūra. 7 Šiaurėje siena prasidės nuo Didžiosios jūros ir tęsis iki Horo kalno; 8 iš čia į Hamatą iki Zedado apylinkės; 9 toliau siena tęsis iki Zifrono ir Hazar-Enano. 10 Rytų siena eis nuo Hazar-Enano ligi Sefamo; 11 nuo Sefamo tęsis iki Riblos į rytus nuo Aino; iš čia eis Jordano rytų puse iki Genezareto ežero (Lk 5,1) 12 ir toliau Jordanu iki Druskos jūros. Tai bus jūsų krašto sienos." 13 Mozė kalbėjo izraelitams: „Tai žemė, kurią paveldėsite burtų keliu. Ją Viešpats liepė išdalyti devynioms ir pusei giminėms. 14 Rubeno, Gado ir pusė Manaso giminės gavo žemę rytinėje Jordano pusėje, prie Jericho." (4 M 32,33) 15 Taip buvo išdalyta žemė.

16 Viešpats tarė Mozei: 17 „Šitie yra vardai vyrų, kurie jums padalins žemę: kunigas Eleazaras, Nuno sūnus Jozuvas, (Joz 14,1; 21,1; 5 M 1,38) 18 ir iš kiekvienos giminės po vieną vyresnį. 19 Jų vardai: Judo giminės Jefunės sūnus Kalebas, (4 M 13,6,30) 20 Simeono — Amihudo sūnus Semuelis, 21 Benjamino — Kislono sūnus Elidadas, 22 Dano — Joglio sūnus Bukus, 23 Juozapo palikuonių iš Manaso giminės Efodo sūnus Hanielis, 24 Efraimo — Siftano sūnus Kemuelis, 25 Zabulono — Parnako sūnus Elizafanas, 26 Isacharo — Azano sūnus Paltielis, 27 Asero — Selomio sūnus Aihudas, 28 Neftalio — Amihudo sūnus Pedaelis." 29 Šitiems vyrams Viešpats įsakė padalyti Kanaano žemę izraelitams.

Izraelitai neužėmė viso krašto, kiek jiems buvo pažadėta. Jei jie būtų buvę ištikimi Viešpačiui, Viešpats būtų davęs, ką pažadėjo. Kai kurios krašto sienos buvo natūralios; pietuose tyrai, vakaruose Didžioji — Viduržemio jūra, rytuose Jordanas. Čia paminėti vardai tų vadų, kurie turėjo padalyti kraštą.

35 skyrius

LEVITŲ IR PRIEGLAUDOS MIESTAI 9-34

1 Moabo lygumose prie Jordano, ties Jerichu,

Viešpats kalbėjo Mozei: 2 „Pasakyk izraelitams duoti levitams iš savo paveldėjimo (4 M 18,20; Joz 21,2) 3 miestus gyventi ir jų apylinkes ganykloms; jie gyvens miestuose, jų bandos ganysis miestų apylinkėse, 4 kurios tęsis tūkstantį uolekčių (500 m) aplink miestų mūrus. 5 Ganyklos sieks po du tūkstančius uolekčių visomis kryptimis: į rytus, į pietus, vakarus ir šiaurę; miestai bus viduryje. 6 Iš tų miestų, kuriuos duosite levitams, atskirsite šešis pabėgėlių prieglaudai, kad juose rastų apsaugą nusikaltę žmogžudyste. Be šitų duokite levitams dar keturiasdešimt du miestus. (2 M 21,13; 5 M 4,41; 19,2,9; Joz 20) 7 Viso duokite levitams keturiasdešimt aštuonis miestus su jų ganyklomis: 8 Miestų, kuriuos duosite iš izraelitų nuosavybės levitams, daugiau paimsite iš tų giminių, kurios daugiau turi, ir mažiau iš tų, kurios mažiau turi; miestai bus pagal tėvonystės didumą." (4 M 26,54)

9 Viešpats tarė Mozei: 10 „Pasakyk izraelitams, kad įėję į Kanaano žemę, 11 paskirtų prieglaudų miestus netyčia nusikaltusiems žmogžudyste. 12 Tokiuose miestuose esančių nusikaltėlių negalės nužudyti nukentėjusio giminės iki jų byla bus viešai išspręsta. 13 Paskirti miestai pabėgėlių prieglaudoms bus: 14 trys Jordano rytų pusėje ir trys Kanaano žemėje. 15 Jais naudosis netyčia nusikaltę izraelitai, taip pat nusikaltę ateiviai bei svetimtaučiai.

16 Jei kas geležimi užmuštų žmogų, bus kaltinamas žmogžudyste ir baudžiamas mirtimi. 17 Jei kas akmeniu užmuštų žmogų, jis bus nubaustas mirtimi. 18 Jei kas bus nužudytas mediniu įrankiu, užmušėjas bus baudžiamas mirtimi. 19 Nužudytojo artimas giminaitis pagautą žmogžudį privalo užmušti. 20 Jei kas iš neapykantos pastumtų žmogų ar, mesdamas kuo, jį užmuštų 21 arba rankomis jį nužudytų, nusikaltėlis bus laikomas žmogžudžiu ir baudžiamas mirtimi. Giminaitis pagautą žmogžudį nužudys. 22 Jei kas netyčia 23 pastumtų ar,

mesdamas ką, žmogų užgautų ir jis mirtų, 24 tai tokią bylą spręs viešas teismas. 25 Teismas tokį išteisintą, saugodamas jį nuo keršto, grąžins į miestą, kuriame jis pasiliks iki vyriausio kunigo, patepto aliejumi, mirties. (3 M 21,10) 26 Jei išteisintasis išeis už prieglaudos miesto sienų 27 ir, sutikęs keršytojas jį užmuš, jis bus nekaltas, 28 nes pabėgėlis privalėjo likti mieste ligi vyriausiojo kunigo mirties; po kunigo mirties žmogžudys galės sugrįžti į savo nuosavybę. 29 Šį nuostatą privalo vykdyti visos jūsų kartos visose jūsų gyvenvietėse.

30 žmogžudys bus nubaustas, apklausus liudytojus; nepasmerks vieno žmogaus liudijimas. (5 M 17,6; 19,15) 31 Žmogžudys nebus išperkamas, jis turės mirti. 32 Pabėgėliai negalės išsipirkti ir grįžti į savo nuosavybę prieš vyriausiojo kunigo mirtį. 33 Nesutepkite savo gyvenamosios žemės; ji sutepama nekaltųjų krauju ir gali būti apvalyta, tik krauju to, kuris praliejo svetimą kraują. (1 M 9,6) 34 Nesutepkite savo žemės, kurioje gyvenate, nes Aš esu Viešpats, kuris gyvenu jūsų tarpe." (2 M 29,45)

Levitai negavo žemės nuosavybėn. Jiems buvo skirta 48 miestai įvairiose vietose. Apie miestą buvo kilometro pločio juosta, tai ganyklos levitų gyvuliams. Kai miestai buvo įvairiose krašto vietose, žmonėms buvo lengva atgabenti dešimtines į juos, taipgi levitai galėjo pamokyti vietinius gyventojus įstatymo nuostatų.

Laisvi miestai buvo skirti šeši. Į juos galėjo nubėgti žmogžudžiai. Laisvės mieste jie rado apsaugą. Keršytojas neturėjo teisės žudyti laisvės mieste. Čia buvo daromas teismas. Jei teismas nusprendė, kad įtartasis yra kaltas, tada žmogžudį atidavė keršytojui nužudyti. Bet jei tariamasis žmogžudys buvo pripažintas nekaltu, jis galėjo laisvame mieste gyventi iki esančio vyriausio kunigo mirties. Po jo mirties nekaltasis turėjo teisę grįžti į savo pirmiau gyventą vietą.

36 skyrius

DUKTERŲ TEISĖS, KURIOS NETURI BROLIŲ 1-13

1 Manaso sūnaus Makiro sūnaus Gileado giminės šeimų vadai, iš Juozapo palikuonių, atėjo ir kalbėjo Mozei, Izraelio vadams girdint: 2 „Tau, mūsų vadove, Viešpats įsakė, kad burtų keliu padalytum žemę tarp izraelitų ir, kad mūsų brolio Zelofado dukterims duotum tėviškę. (4 M 26,55; 27,6-7) 3 Jei jas ves kitos giminės vyrai, jų tėviškė pereis kitai giminei; ji bus atimta iš mūsų tėvonystės teisių. 4 Atėjus jubiliejaus metams, dalių paskirstymas susimaišys, nes mūsų tėviškė teks kitoms giminėms." (3 M 25,10-13) 5 Viešpačiui liepiant, Mozė atsakė izraelitams: „Juozapo palikuonių giminė kalba teisingai; 6 štai ką sako Viešpats apie Zelofado dukteris: ‚Tegul jos teka už ko nori, bet tik už savo giminės vyrų, 7 kad izraelitų nuosavybė nepereitų kitai giminei. 8 Visos mergaitės, turinčios paveldėjimo teisę privalo tekėti už tos pačios giminės vyrų, kad tėvonystė pasiliktų šeimose. 9 Nuosavybė vienos giminės nepereis kitai, ji liks skirtoje giminėje'." 10 Kaip Viešpats įsakė Mozei, taip padarė Zelofado dukterys: 11 Mala, Tirza, Hogla, Milka ir Noa ištekėjo už savo pusbrolių, (4 M 26,33) 12 iš giminės Manaso, kuris buvo Juozapo sūnus; joms paskirtoji tėviškė pasiliko jų giminėje ir šeimoje.

13 Šituos nuostatus ir įsakymus Viešpats davė izraelitams per Mozę Moabo lygumose prie Jordano ties Jerichu.

Jei mergaitė neturėjo brolių ir paveldėjo žemės nuosavybę, ji galėjo ištekėti tik savo giminėje, kad nuosavybė nepereitų kitai giminei.

PANAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

Hebrew-English Old Testament, by Joseph Magil, Zondervan Publishing House, Grand Rapids.
Bible Commentary, by Matthew Henry, Grand Rapids, 1960.
Halley's Bible Handbook, Grand Rapids, 1974.
Dake's Annotated Reference Bible, by E. J. Dake, Atlanta, Georgia, 1970.
The New Bible Commentary, by F. Davidson, Grand Rapids, 1954.
Jubiläums-Bibel, Stuttgart.
Calwer Bibellexikon, von T. Schlater, Stuttgart, 1959.
Bibel Übersetzung, von Hans Bruns, Giessen, 1969.
Das Alte Testament Deutsch, Gerhard von Rad, Göttingen, 1967.
Die Botschaft des Alten Testaments, Mag. Hellmuth Frey, Calwer Verlag, Stuttgart, 1964.
Šventojo Rašto vertimas ir komentarai, Arkivyskupas J. Jonas Skvireckas, Roma, 1958.

TURINYS